

INLICHTINGENDIENST.

ROTTERDAM.

I.D. 819.

GEHEIM.

B 334/5

9 OCT
Rotterdam, 4 October 1946.

In antwoord op Uw schrijven No. 2639/XXIc/46 M.N., d.d. 23 Augustus 1946, betreffende de stichting Algemeene Nederlandsche Vredes Actie (A.N.V.A.) kan het volgende worden bericht.

Voor zoover bekend, kwam het hier ter stede alléén tot de voorloopige oprichting van een "werkgroep Jeugd wil vrede". Deze werkgroep bevatte nagenoeg uitsluitend menschen van vrijzinnig-hervormde richting, die vroeger vereenigd waren in "Kerk en vrede". Hun orgaan is "Militia Christi".

Het ledental van "Jeugd wil vrede" is hier ter stede zeer gering en vrijwel beperkt gebleven tot eenige initiatiefnemers.

De voornaamste initiatiefnemers wier namen hier bekend zijn, zijn genaamd :

van Rhijn, Marius Adrianus, geboren 31-7-1923 te Rotterdam, kantoorbiedende scheepswerf, wonende Doezastraat 8b te Rotterdam;

Dörr, Mari, geboren 23-3-1925 te Rotterdam, wonende Oudedijk 249b te Rotterdam; en :

van Sijn, Hermanus, geboren 2-4-1910 te Rotterdam, boekdrukker, wonende Jul. v. Stolberglaan 46a te Rotterdam-Hillegersberg.

van Rhijn, M.A. werkt te 's-Gravenhage en is dermate met werk overstelpt, dat hij geen tijd kan vinden zich met andere bezigheden op te houden.

Dörr, M., die op 27 April 1946 verhuisd is naar Amsterdam, Marnixstraat 290, is - blijkens een in het dagblad "Trouw" d.d. 5-9-1946 voorkomend bericht : bestuurslid A.N.V.A. en president van de Jongerenafdeeling en zou Nederland vertegenwoordigen in den Internationalen Vredesraad, welke van 12-14 November 1946 te Genève zal worden gehouden.

van Sijn, H. geeft, geheel op zichzelf, advies aan jongelieden, die zich tot hem wenden in verband met hun eventuele dienstweigering of gewetensbezwaren tegen het vervullen van de dienstplicht.

Verzonden aan : Hoofd Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68 te 's-Gravenhage.

laatstelijk

D

Kantoor

5

P O L I T I E
te
'S-GRAVENHAGE.

B 4415

11 OCT.

INLICHTINGDIENST.

G E H E I M.

Doss. 62/2.

Naar aanleiding van een schrijven van het Hoofd van het Bureau B. van het Bureau Nationale Veiligheid alhier, Onderwerp: het Bureau B. van het Bureau Nationale Veiligheid alhier, Onderzoek naar No.2639/XXI/C/'46 M.N. Geheim, van 23 Augustus 1946, kan de Stichting dezerzijds worden medegedeeld, dat te 's-Gravenhage nog "Algemeene Ne- geen afdeeling van de Stichting "Algemeene Nederlandsche Vredes Actie" (A.N.V.A.) is opgericht, hoewel men daartoe derlandsche Vredes Actie" wel voorbereidingen treft. Ook de statuten en reglementen (A.N.V.A.) zijn nog niet definitief vastgesteld. Wanneer deze zijn vastgesteld, zullen ze zoo spoedig mogelijk ter beschikking worden gesteld.

Voor wat betreft de juiste gegevens omtrent de te 's-Gravenhage woonachtige bestuursleden Ir.C.C.J.DE L'ESPINASSE en Drs.G.J.DE VOOGD wordt verwezen naar dezerzijdsch schrijven Ag.No.132/46, d.d. 17 Juni 1946.

Verzonden op 9 October 1946.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, alhier.

16 21/10/46

*Met de dit document
afgevoerd
US
W*

31 December 6.

B.X. 8984 GEHEIM

R. G.W.

Alg. Jongeren Vredes Actie

Volgens een bericht in "de Vlam" van 7 December 1946 is op een Conferentie van Jongeren, gehouden op 2 en 3 November in de omgeving van Zwolle, opgericht de Alg. Jongeren Vredes Actie. Leden kunnen zijn personen tot 30 jaar die de meening zijn toegedaan dat de moderne oorlog in strijd is met de menschelijke waardigheid.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij Toos Koedam, Oosteinde 26 Amsterdam.

Ik verzoek U mij-zoo mogelijk - eenige nadere inlichtingen omtrent bedoelde conferentie te verstrekken.

Omtrent Koedam zijn inlichtingen ver~~trekt~~ aan den I.D. Amsterdam.

Het Hoofd van den
Centralen Veiligheidsdienst
namens dezen
de Luitenant-Kolonel:

J.G. Crabbendam

Aan den Heer J.F. Jansen
Wijk III No 377
te

V r i e z e n v e e n

B.X. 8984

GEHEIM

R. C.W.

Alg. Jongeren Vredes Actie

Volgens een bericht in "de Vlam" van 7 December 1946 is op een Conferentie van Jongeren, gehouden op 2 en 3 November in de omgeving van Zwolle, opgericht de Alg. Jongeren Vredes Actie. Leden kunnen zijn personen tot 30 jaar die de meening zijn toegedaan dat de moderne oorlog in strijd is met de menschelijke waardigheid.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij Toos Koedam, Oosteinde 26 Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij omtrent de A.J.V.A. wel eenige nadere inlichtingen te willen doen verstrekken en tevens de personalia van T. Koedam te willen opgeven.

Het Hoofd van den
Centralen Veiligheidsdienst
namens dezen
de Luitenant-Kolonel:

J.G. Crabbendam

Aan den Heer
Hoofdcammissaris van Politie
te
A m s t e r d a m

Onderwerp:

"Jeugd Wil Vrede",

"Jongeren Actie tegen Georganiseerd Geweld."

AS

x 478

28 OCT.

3 4795

R A P P O R T.

Hieronder volgen enige gegevens betreffende de Gron. afd. "Jeugd wil Vrede" en van de "Jongeren Actie tegen Georganiseerd Geweld"

Op de algemene vergadering werd naar voren gebracht dat de Groninse afdeling "Jeugd wil vrede" de grootste was.

Naast deze reeds bestaande afdeling is thans opgericht de "Jongeren Actie tegen Georganiseerd Geweld". De actie beschouwt de militaire dienst als voornaamste onderdeel van het georganiseerd geweld.

Zij wil niet zijn een jeugdbeweging, daar hieraan geen behoefte bestaat en heeft daarom ook geen bepaalde leeftijdsgrens gesteld.

Deze groep werd opgericht door de voornaamste leden van "Jeugd wil Vrede". Zij zijn agressiever en willen samenwerken met: J.G.O.B., A.N.J.V., de Vlamgroep., C.P.N., en Vrije Socialisten. Met de eerste drie groepen staan zij reeds in contact.

Het corr. adres is: Jan Lange, Oppenheimstraat 12a te Groningen.

*k
us*

*Wat is de naam van de organisatie?
geb 22-2-22 Gron.*

E.

B.4795.

R. T2. GEHEIM.

"Jongeren Actie tegen georganiseerd geweld".

Van niet nader te controleeren zijde werd bericht ontvangen, dat te Groningen, naast de afd. "Jeugd wil Vrede", thans zou zijn opgericht de "Jongeren Actie tegen georganiseerd geweld". Deze jongeren actie zou de militaire dienst als het voornaamste onderdeel van het georganiseerd geweld beschouwen.

Genoemde groep zou opgericht zijn door een aantal leden van "Jeugd wil Vrede" die agressiever zijn en willen samenwerken met andere organisaties als J.G.O.B., A.N.J.V., Vlamgroep, C.P.N. en Vrije Socialisten. Met de drie eerstgenoemde groepen zouden zij reeds in contact staan.

Als correspondentie-adres werd vermeld Jan Lange, Oppenheimstraat 12a Groningen.

Ik moge U verzoeken een onderzoek terzake te willen doen instellen en mij het resultaat te willen berichten.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
Mans den
De Luit.Kolonel,

J.G.Crabbendam.

Aan den Heer Hoofdcommissaris van Politie,
te
GRONINGEN.

Nummer:

267

Volgno.

Datum:

20-1-47
G E H E I M.

17 JAN '47

ACD 9697

INLICHTINGDIENST

Doss. 62/4.

KORT VERSLAG van de op Donderdag, 9 Januari 1947, in Hotel "Pomona" alhier, gehouden vergadering, belegd door het "Vredes Centrum", Apeldoorn, dat wordt beschouwd als een onderafdeeling van de Algemeene Nederlandsche Vredes-Actie (A.N.V.A.). Het onderwerp was "Evangelie en Oorlog". Als spreker trad op Ds. W. HOLWERDA uit Apeldoorn.

Aanwezig waren ± 60 personen.

Omstreeks 20.00 uur werd de vergadering door Ds. W. Holwerda met gebed geopend. Daarna behandelde Ds. Holwerda het eerste gedeelte van zijn onderwerp "Evangelie" en sprak als volgt:

De mensch is aangelegd op de Eeuwigheid. Alles in de Schepping is schoongemaakt. De mensch zoekt naar geluk en genot, maar onvoldaner wordt de toestand der zulken. Men voelt, dat er iets anders, iets meer moet zijn. Wij moeten eerst een diagnose van den mensch vaststellen. De mensch is door en door krank. Ik bedoel hiermede: De toestand van den innerlijken mensch. Wij spreken er over, dat onze Maatschappij door en door corrupt is. Maar de Apostel Paulus zegt: "Daar is niemand, die goed goet, daar is ook niet één goed tot nu toe." De keel van den mensch is een geopend graf, "terwijl zijn voeten snel zijn om bloed te vergieten."

Tusschen God en mensch is een ontzettende kloof. Kunnen wij uit dezen toestand gered worden? Mijn antwoord is Ja!

Wat is Evangelie? Het beteekent: "Het zieke gezond maken en daarom een "Blijde Boodschap". Het is de verkondiging van Waarheid en Werkelijkheid.

De Kerst ligt achter ons en ik denk aan den tekst: "Zie, ik verkondig U groote blijdschap, die al den volke wezen zal, n.l. dat U heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids."

Zoo is dit verkondigd door alle tijden, ook in de afgelopen oorlogsjaren en nu in de afgelopen Kerstdagen.

Er zijn vele kerken, richtingen en stroomingen, maar er is slechts één Evangelie en dit heeft als kerngedachte: "God is goed". "Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eeniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

Waar is deze Evangelieboodschap begonnen? Direct na den zondeval. Jaren van afbraak liggen achter ons. Na den z.g.n. Vrede, hebben wij hooren zeggen: "Opbouwend Nederland". Op Postzegels en andere voorwerpen zag men deze leuze. Men spreekt van wet en zelfs van rechtsherstel, maar dan wijs ik U op Lucas 10: 25-37. Dat is nu eigenlijk de inhoud van het Evangelie. Zoals wij in Friesland zouden zeggen: "Dit is geen droge preek."

Spreker wijst in 't bijzonder op het beeld van den barmhartigen Samaritaan, tevens citeerende het beeld van Zacheüs.

Het Evangelie stelt enorme eischen, maar het is dit ten volle waard. Als voorbeeld wil ik hier aanhalen een artikel uit het Handelsblad van 27 November '46, waarin te lezen staat: "De honger in de Britsche Zône van Duitschland houdt de gemoederen in Engeland bezig." In verband

-daarmede-

Mr. [Handwritten]
21-1-47
OVERZICHT
Werkoverzicht
Amst.

daarmede wees spreker er op, dat men in Engeland een inzameling heeft gehouden, ook door kinderen, om den nood in Duitschland te lenigen. "Hebt Uw vijanden lief." Dit is Evangelie. Wij bidden zoo vaak: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Wij noemen ons zoo makkelijk Christenen, maar dan moeten wij ook als Christenen optreden en handelen.

Ik moge U het volgende voorval vertellen, dat ik maakte met een mijner gemeenteleden, die zich Christen noemde. Deze zeide tot mij: "Alle Duitschers moeten omkomen vindt U ook niet Dominee?" Ik antwoordde hem aldus: "Ik vroeg aan God: "Vader als het hier regent, laat U het dan ook in Duitschland regenen?" En God zeide tot mij: "Ja, dan laat Ik het ook daar regenen." Toen vroeg ik: "God, als hier de zon schijnt, laat U dan ook/in Duitschland schijnen?" En wederom zeide God tot mij: "Ja, dan schijnt zij ook in Duitschland." Ik bedoel hiermede, dat God andere maatstaven heeft, dan de mensch. Zoo ziet U de tekortkomingen van den mensch. "Hebt Uw vijanden lief en God boven alles." Dat is het Evangelie.

Vervolgens behandelde Ds. Holwerda het 2de Gedeelte van zijn onderwerp: "Oorlog."

Oorlog, aldus spreker, is een vreeselijk begrip. Oorlog is geweld. "Zoodra het geweld begint, houdt het recht op."

Het parool van den oorlog is: Haten, haten links en haten rechts, haten overal; liegen, stelen, rooven en moorden, woordbreuk enz. enz. Dit pastiedere Natie op haar beurt toe, wanneer zulks noodig wordt geacht. Dit is oorlog. Worden de werkelijke schuldigen gestraft? Wie spreekt er Recht? En welke Staat heeft het recht Recht te spreken? Zij werpen zichzelf als Rechters op.

Militairisme beteekent oorlog en ingeschakeld worden in en tegen een andere Natie.

Oorlog en Evangelie, een schrille tegenstelling, Wij kiezen het Evangelie. Geen dienstweigering, maar het Evangelie dienen. Want het Evangelie van Jezus Christus verbiedt te doden. "Hebt Uw vijanden lief."

Het Evangelie kiest positief stelling tegen oorlog en militairisme. Geen andere redding is er, dan een volkomen terugkeer tot de geboden Gods. De mensch staat tusschen kruis en kanon en moet kiezen (Hier haalt spreker de gelijkenis aan van een huis op zandgrond en een huis op een rots gebouwd).

Bekeert U allen en draagt deze schoone boodschap uit, ook in deze groote stad.

Spreker eindigde met een kort gebed, waarna de bijeenkomst te 21.15 uur rustig uiteenging.

Verzonden op 15 Januari 1947.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, alhier.
den Heer Procureur-Generaal, alhier.

Br. No. 3/-47-Geheim.

Onderwerp: "Alg. Jongeren Vredes Actie."Uw schrijven No. B. X. 8984. Geheim.
dato 31 December '46.

BUREAU B

Nummer:	
Exemplar:	30-1-47

Volgno.
29 JAN. 47
ACD/10118

Naar aanleiding van het in heffe dezès vermeldè schrèven, bevattende het verzoek een onderzoek in te stellen naar e in de omgeving Zwolle gehouden bijeenkomst van Jongeren, waarb is opgericht de Alg. Jongeren Vredes Actie, heb ik de eer U Hoo Edèlgestrenge beleefd het volgende te rapporteeren.

Aangezien de I.D. te Zwolle van deze bijeenkomst nie bekend was en mijn contacten ter plaatse eveneens onkundig ware met deze gehouden bijeenkomst, heb ik mij gewend tot de I.D. te Deventer en Meppel, alsmede tot de Rijkspolitie te Ommen, doch ook dit had geen resultaat.

Uiteindelijk ben er er toe overgegaan om via een con- tact inlichtingen te vragen bij Mej. Toos Koedam, Oosteinde 26 te Amsterdam. Dit heeft een gunstig resultaat gehad, zoodat ik U.H.E.G. de volgende bescheiden kan toezenden:

- 1e. Persoonlijke schrijven van Jaap Kaal, Insulindelaan 22 te Wormerveer aan mijn contact. (blauwgemerkt No.1)
- 2e. Een circulaire voor het werven van leden. (blauwgemerkt No.2.)
- 3e. Het Algemeen Reglèment van de Alg. Jongeren Vredes Actie. (blauwgemerkt No.3.)
- 4e. Een aanmeldingsformulier voor adsp. leden. (blauwgemerkt No.4)
- 5e. Bewijs van Toegang. (blauwgemerkt No.5.)
- 6e. Een envelop van de A.J.V.A. (blauwgemerkt No.6.)
- 7e. Afschrift persoonlijk schrijven van Jossie Vogt aan mijn contact. (blauwgemerkt No.7.)
- 8e. Circulaire van de A.J.V.A. Afdeeling Zwolle. (Blauwgemerkt No 8.).

Uit het schrijven, bedoeld onder 1e., blijkt, dat de bijeenkomst gehouden is te Zwollerkerspel. Tevens komt daarbij vast te staan, dat in Overijssel momenteel alleen te Zwolle een afdeeling bestaat, waarvan als secretaresse wordt opgegeven Jossie Vogt, Wipstrik 74 te Zwolle.

In de circulaire, genoemde onder 2e. is vermeld, dat im de bijeenkomst te Zwolle (rkerspel) de A.J.V.A. is opgericht en het Algemeen Reglèment is vastgesteld. Voorts wordt daarin vermeld de naam van den penningmeester der A.J.V.A. n namelijk H. Veldman te Amsterdam. Nadere adres ontbreekt, doch wel wordt het Gironummer 492296 opgegeven. Tevens blijkt dat als orgaan zal verschijnen (wellicht is deze reeds verschenen.) de ANVA. krant, genaamd "Vredesactie." Voor de beginselverklaring, zooals die te Zwolle werd opgesteld, verwijs ik U.H.E.G. naar deze circulaire.

Het Algemeen Reglèment, bedoeld onder 3e., stelt vast dat de AJVA deel uitmaakt van de ANVA. De inhoud geeft verder geen opvallende bepalingen weer, alhoewel ik de aandacht van U.H.E.G. nog wel zou willen vestigen op het bepaalde onder 10. Financiën, lid c., waarin wordt bepaald, dat de financiën van de werkgroep worden gevonden met behulp van die middelen, welke het

A a n

1 Heer Hoofd van den

C.V.D.
's-GRAVENHAGE.

- bestuur -

C.V.D.

bestuur toelaatbaar acht.

Vermoedelijk heeft de reeds eerder genoemde Jaap Kaal aan Jossie Vogt te Zwolle verzocht om zich verder in verbinding te stellen met mijn contact. Het gevolg hiervan was een persoonlijk schrijven van J.Vogt, waaruit blijkt, dat de A.J.V.A. voortkomt uit de kringen van de A.J.C., D.S.J.V., V.C.J.V. en de voormalige N.B.A.S. Voorzitter van de afdeling Zwolle is Hans v.d.Watering, vermoedelijk wonende Leliestraat 130 te Zwolle.

Voor verdere bijzonderheden moge ik U.H.E.G. verwijzen naar den inhoud van bijgevoegde bescheiden.

J.

19.1.47 Wormerveer, Insulindelaan 22

Lerdy Wessels
Ootmarsumsestr. 305
Almelo

Beste Lerdy

L. WESSELS	
nummer:	112
Datum:	30-1-47

Volgno.
ACD/

Hierbij vindt je wat gegevens over de Ajva en ~~ook over de verg.~~
te Zwollerkerspel. In verschillende plaatsen worden nu afd. opge-
richt en het lijkt ons dat dit werk nu in de eerste plaats gedaan
moet worden want het is ~~is~~ nodig om te beschikken over veel contact-
punten overal in het land. Zou ook in Overijssel iets in die rich-
ting te doen zijn? In Zwolle is een afd. opgericht! Inlichtingen
daarover bij Joësie Vogt, Wipstrik 74 Zwolle.
Mocht ook in jou omgeving een mogelijk bestaan voor het oprichten
van een afd dan kan je event gebruik maken van de kaarten zoals je
er hier een vindt ingesloten. Je kunt ze bij Toos bestellen!

Hartelijk gegroet, succes met het werk en welbedankt voor je
postzegel,

Jan Waa

p.s. Gebruik gerust in onze correspondentie de je-vorm hoor!

No 2 A

Algemene Jongeren Vredes-Actie

Amsterdam
Oosteinde 26

Beste Vrienden!

Omstreeks Kerstmis zal de ANVA (Algemene Nederlandse Vredes-Actie) een begin maken met het uitgeven van haar orgaan "Vredes-actie". In dit blad dat eenmaal per maand zal verschijnen, zullen regelmatig mededelingen van de werkgroepen, dus ook van de A.J.V.A. worden opgenomen. In de redactie heeft een van onze leden zitting. Slechts in enkele gevallen zullen wij in de toekomst nog mededelingen behoeven te doen per circulaire zoals die thans voor je ligt. Er waren ditmaal verschillende redenen om nog voor het verschijnen van de krant iets van ons te laten horen.

1. We zenden je een vragenlijstje en verzoeken ieder lid dit spoedig ingevuld aan Toos Koedam terug te zenden.
2. Het algemeen reglement dat je hierbij ontvangt was een resultaat van de oprichtingsvergadering te Zwolle. Hier werden ook de bestuursleden gekozen. De functies werden reeds in de vorige circulaire bekendgemaakt.
3. De beginselverklaring van de AJVA, zoals die te Zwolle werd opgesteld luidt als volgt:
"De A.J.V.A. is een gemeenschap van jongeren, staande op verschillende grondslag, zich verenigd voelen in het besef,
"a) dat de moderne oorlog in strijd is met de menselijke waardigheid, met de wil van het overgrote deel en met het werkelijk belang van de gehele mensheid,
"b) dat zij derhalve tot taak hebben belangstelling te wekken voor de problemen van mens en maatschappij om gezamenlijk tot inzicht te komen en zo mogelijk aan anderen inzicht te brengen in de werkelijke oorzaken van de oorlog, teneinde
"c) daardoor te komen tot een meer bewuste vorm van leven en tot een positief gerichte vredes actie, waarbij het praktische met het idealistische verbonden zal zijn.
4. Voor leden en belangstellenden werd een circulaire gedrukt en reeds verzonden. We verzoeken je, ons te helpen aan adressen teneinde deze circulaire zo doeltreffend mogelijk te verspreiden.
5. Als eerste uitgave van de ANVA hopen we deze maand de krant te begroeten. Deze wordt regelmatig aan alle leden toegezonden. De eerste keer ontvangen we twee exemplaren. Het tweede is bestemd om door te geven. Wij doen een beroep op de leden om zoveel mogelijk aan de verspreiding mee te werken. De krant is ons belangrijkste contactmiddel en een goede mogelijkheid om anderen in kennis te stellen van onze werkzaamheid.
6. In het programma van de VARA is een radiopraatje opgenomen tussen Karst Bouman, Erik Mispelblom Bever en enkele VARA medewerkers over: het leger en de vrede. Uitzending: 21 Dec. 17.30, Hilversum I.
7. Op de ledenvergadering werd besloten zelf de contributie van de leden te innen en daarvan een gedeelte af te dragen aan de ANVA. Dit in tegenstelling tot de oude regeling waarbij het ANVA-bestuur de contributie inde en wij een afdracht ontvingen. De wijziging geschiedde met goedkeuring van de ANVA. We verzoeken nu in de eerste plaats aan de leden die nog niets betaald hebben en aan a.s. leden f.l.- over te schrijven op de postrekening van onzen penningmeester t.n.v. H. Veldman 492296 te Amsterdam voor hun lidmaatschap tot Januari 1947.
Voorts vragen we aanieder die iets kan afstaan ons financieel te steunen om de eerste kosten te helpen bestrijden en daarvoor een bedrag (ook heel kleine bedragen zijn welkom) over te schrijven op bovengenoemde giro-rek. In het begin van '47 zal de jaarlijkse contributieregeling definitief bekend zijn en worden er bewijzen van lidmaatschap verstrekt.
8. Wat je kunt bestellen bij de secretaresse:
1) het algemeen reglement. - 2) De eerste circulaire, ter verspreiding onder belangstellenden (Ook geschikt om op te hangen in scholen en werkplaatsen).
3) De ANVA krant "Vredes Actie". Bestellingen nu reeds op te geven. Per nummer te betalen. Zoveel mogelijk vooruit te betalen. Tot 1947 kan nog niets in commissie worden gegeven. Kie worden gedaan. Grotere bedragen per post.
Oosteinde 26 Amsterdam.

BUREAU D	
Kommitte:	
Daum:	30-1-47

No 3

- A

**ALGEMEEN REGLEMENT VAN DE ALGEMENE
JONGEREN-VREDES-ACTIE (A.J.V.A.)**

1. Naam: de Werkgroep draagt de naam Algemene Jongeren Vredes Actie (A.J.V.A.); maakt volgens art. 3 van de statuten der A.N.V.A. deel uit van de stichting: Algemene Nederlandse Vredes-Actie en wordt in dit Algemeen Reglement aangeduid als "de werkgroep".
- a) 2. Beginnsel en Doel: de Werkgroep gaat uit van het beginsel, dat contact geboden is tussen de jongeren, die instemmen met art. 1 van de Statuten der Algemene Nederlandse Vredes-Actie, hetwelk luidt:

" De Stichting A.N.V.A. wil allen verenigen, die de oorlog veroordeelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde waarin oorlog zal zijn uitgesloten "
- b) de Werkgroep stelt zich ten doel:

het bevorderen van een bewuste levenshouding, welke noodzakelijk is om de ware oorzaken en de aard van de oorlog te onderkennen en positieve vredesarbeid mogelijk te maken. Het bevorderen van deze vredesarbeid.
3. Middelen: de werkgroep tracht haar doel te bereiken met al die middelen, welke zij daartoe bevordelijk acht.
4. Leden en Gastleden: lid kunnen zijn zij, die de leeftijd van 30 jaar nog niet bereikt hebben. De werkgroep kent verder gastleden. Rechten en plichten van deze twee groepen worden bij huishoudelijk reglement bepaald.
5. Afdelingen: waar een, bij huishoudelijk reglement te bepalen, aantal dit wenst, kan, in overleg met het bestuur, een afdeling gevormd worden.
6. Gewesten: het land wordt verdeeld in gewesten. Het aantal en de begrenzing dezer gewesten, evenals de wijze van afvaardiging, wordt geregeld bij huishoudelijk reglement. Leden, die geen lid zijn van een afdeling, ressembleren rechtstreeks onder het gewest, binnen welks grenzen zij wonen.
7. Algemene vergadering: minstens eenmaal per jaar wordt door het bestuur een algemene vergadering bijeengeroepen, waar alle leden toegang hebben. Op een nader bij huishoudelijk reglement te bepalen wijze kan deze bijeenroeping ook geschieden op voorstel van een aantal leden of afdelingen. Bij deze gelegenheid legt het bestuur verantwoording af over de afgelopen periode. De afgevaardigden van de afdelingen en gewesten hebben stemrecht. De waardering der aldus uitgebrachte stemmen wordt bij huishoudelijk reglement bepaald.
8. Bestuur: het bestuur bestaat uit tenminste vijf leden. Het wordt gekozen op de algemene vergadering. De wijze van verkiezing wordt geregeld bij huishoudelijk reglement.

9. Raad van afgevaardigden: de Werkgroep kent naast het bestuur een raad van afgevaardigden. Deze wordt op een bij huishoudelijk reglement te bepalen wijze samengesteld uit vertegenwoordigers der afdelingen en der rechtstreeks onder elk gewest afzonderlijk ressorterende leden.
10. Financiën: de financiën der werkgroep worden gevonden:
- uit de contributie der leden van de werkgroep ten behoeve van de kas der werkgroep volgens een schaal en op de wijze, vast te stellen bij huishoudelijk reglement
 - uit afdrachten van den penningmeester der A.N.V.A.
 - met behulp van die middelen, welke het bestuur toelaatbaar acht.
11. Huishoudelijk reglement: in een huishoudelijk reglement worden de bepalingen der statuten nader uitgewerkt. Geen bepaling van het huishoudelijk reglement kan in strijd zijn met de statuten.
12. Opheffing en ontbinding: tot opheffing en ontbinding der werkgroep kan alleen worden overgegaan op een algemene vergadering, ter beraadslaging daarover opzettelijk uitgeschreven en ten minste twee weken van te voren aangekondigd, indien zich tenminste vier vijfde van de op die vergadering uitgebrachte geldige stemmen zich daarvoor uitspreken. Alle in verband hiermede te nemen maatregelen behoeven op dezelfde wijze de goedkeuring van vier vijfde der te vergadering aanwezige leden.
13. Wijziging: tot wijziging dezer statuten kan de algemene vergadering alleen met een meerderheid van tenminste vier vijfde der uitgebrachte geldige stemmen besluiten, op een vergadering opzettelijk ter beraadslaging daarover uitgeschreven en tenminste twee weken van te voren aangekondigd.
14. Ontbinding van de Stichting Algemene Nederlandse Vredes-Actie (A.N.V.A.): bij opheffing en ontbinding van de Algemene Nederlandse Vredes-Actie zet de Algemene Jongeren Vredes-Actie de werkzaamheden voort en wordt tegelijkertijd een zelfstandige stichting met het algemeen reglement als statutair. De leden van het bestuur treden in dit geval op als stichters of zoeken daartoe enkele personen aan.

Beste mensen!

De A.J.V.A. is haar werk begonnen. Met hernieuwd enthousiasme hebben zich weer jongeren met allerlei levensbeschouwingen in een vredesbeweging verenigd teneinde, ondanks de wanhopige situatie in de menselijke geest, verzet te bieden aan de dreiging van het nog steeds hoogtij-vierend militarisme met al zijn verschrikkelijke gevolgen.

Ook in Zwolle is reeds contact gelegd en een kleine groep gevormd, die een voorlopige afdeling heeft opgericht. Daar op het secretariaat de adressen nog niet bekend waren, heeft echter bijna niemand de verschillende rondschrijvens en het orgaan van de A.N.V.A. "Vredesactie" ontvangen. Enige exemplaren zijn thans in ons bezit.

Verder hebben wij nu het Algemeen Reglement, de Beginselverklaring en een protestverklaring tegen de gedwongen dienstneming van gewetensbezwaarden, die nog voor de Commissie van Advies moeten verschijnen.

Dit zijn dus punten voor onze eerste afdelingsvergadering in 1947, die we dan ook willen houden op Zondag 19 Januari om 3 uur bij Hans, Leliestraat 130.

Verder is het noodzakelijk dat we van gedachten wisselen over de actuele vraag hoe wij actief kunnen optreden tegen de karakterloze houding der onverschillige mensheid t.o.v. de verschrikkingen, die haar steeds weer overrompelen.

We moeten daarbij uitgaan van onze kern, waarin wij de fundamenten moeten leggen, die we zullen ontplooiën naar een grote, onstuimige wereldvredesbeweging, die alle politieke en culturele stromingen moet omvatten en waarin het positieve element de waarborg moet vormen voor een op gerechtigheid en vrede gerichte wereldorde.

Begrijpt allen goed dat het hier niet om deze organisatie gaat, want de vraag rijst natuurlijk: "Alweer een vereniging? Alweer contributie en een hoop werk meer? Dit ontaardt toch in verenigingsleven, geïsoleerd van de rest van de mensheid."

Neen, de hoofdzaak is dat we de vredesgedachte uitdragen in elk persoonlijk gesprek, in het verenigingsleven waaraan we deelnemen en in de kringen waarin we verkeren. Daarvoor hebben we een kern nodig, waar we onze acties bespreken en waar we ons kunnen vormen tot mensen met een onverwoestbaar geloof in ons ideaal, die met grote overredingskracht onze omgeving kunnen beïnvloeden.

Dit is het wat ons doel eist. Daarvoor moeten wij jonge pacifisten en anti-militaristen vereend werken.

Wij verwachten jullie dus a.s. Zondag. Als je geen tijd hebt, stuur dan een adhaesiebetuiging. Aan geestelijk medeleven hebben we meer dan aan dode lidmaatschappen.

Hans v.d. Watering
Jossie Vogt

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	30-1-47

BUREAU	
Naam:	
D. nr.:	30-1-47

No 4

Vragen der A.J.V.A. enquête voor de leden:

-
1. naam en voornamen: -----
 2. woonplaats, straat en huisnummer: -----
----- tel nr.:-----
 3. Geboortedatum:----- Geslacht:-----
 4. Datum van toetreding:-----
 5. Waarom ben je lid geworden van de A.J.V.A. -----
 6. Wat is je beroep en/of studie? -----
 7. Op welke wijze denk je actief mee te kunnen werken? -----
 7. Zend mij ex van "Vredes Actie". Ik hoop ze te verspreiden door:

 8. Wat denk je van een jaarlijkse contributie die neerkomt op lo ont
per week? -----
 9. Ga je naar het werkkamp in Arnhem? -----
 10. Ik stort hierbij f. ----- op postrekening 492296 ten name van H. Velt-
man te Amsterdam a) ter voldoening van contributie voor de AJVA tot
Januari 47; b) als een extra bijdrage voor de eerste onkosten ")

Handtekening:

") Doorhalen wat niet van toepassing is.

Jaap Kasl vroeg me, of ik me eens in verbinding wou stellen met jou voor oprichting van een Algemene Jongeren Vredes Actie, afdeling Almelo. Wij zijn in Zwolle al begonnen, d.w.z. we zijn op 't week-end in Haerdt??? geweest (jij soms ook?) Daarna hebben we wat bekenden opgetrommeld en zo hebben we een "vergadering" gehad met andere woorden, we hebben die lui verteld wat wij wisten (en dat was niet veel) en gevraagd of zij nog iets te berde hadden te brengen. Eén vond 't niet noodzakelijk dat zoiets door een aparte vereniging moest worden gedaan, dat moest van A.J.C., D.S.J.V, V.C.J.C. enz. uitgaan, wat wij wel met hem eens waren (al moesten er veel meer namen bij genoemd worden) maar als die lui het niet doen, komen we er toch niet door te zeggen: Ze moesten het eigenlĳk doen.

Na die "vergadering" hebben we nog een avond gehad met ongeveer dezelfde mensen (plm. 20). Een oud J.V.A.er (nu Vlamman en lid van de A.N.V.A.) hield een aardige lezing over 't werk van de J.V.A. Maar 't is jammer als je alleen de lui uit je omgeving er bij kunt halen, misschien zitten er in een heel andere hoek nog wel een zeer enthousiast Nedermens. Nu hebben we alleen D.S.J.V. ers en A.J.C.ers en één V.C.J.C.er. 't Is natuurlijk wel belangrijk dat je die lui hebt. Als ze tenminste hun gedachten onder woorden kunnen brengen, of mondeling, of schriftelijk. Zo heeft Hans v.d. Watering b.v. een stukje in de Nieuwe Kĳers van de D.S.J.V. gezet, dat erg goed is. Hij is onze voorlopige voorzitter. Ook heeft hij hele gesprekken gehad met de Alg. secr. van de D.S.J.V., die er nu veel voor voelt iets naar voren te brengen over vredesactie in de statuten of 't urgentieprogramma van de D.S.J.V.

Zoiets zie ik als onze voornaamste taak: De jeugd Bewegingen zo ver te krijgen dat ze er (weer) voor uit komen dat ze tegen de oorlog willen vechten. Daarom hebben we dan ook op deze laatste vergadering van 19/1-47, besloten ons in contact te stellen met de vrijzinnige dominé s hier. De één is van Kerk en Vrede en voelt natuurlijk voor ons; de ander is vroeger N basser geweest en daarom verdenk ik hem ook van sympathie met ons. (Ik ben zelf n.l. ook N basser geweest). Maar wat het voornaamste is, die laatste ds. is voorzitter van de N.J.G. hier en de secretaresse is A.J.C.ster, dus hebben we al hele plannen gemaakt. We willen n.b. de N.J.G. iets laten organiseren, waar die Ds. een lezing moet houden, in een zaaltje van toevallig een lid van de A.N.V.A.. Maar dat alles is nog niet in orde, we moeten die zaalman en die Ds. nog bewerken, maar daarmee willen we wachten tot we onze eerste krant hebben, Dat zal al gauw zijn.

Pen eens wat jullie van plan zijn. Ga eens naar Rita Weltevrede, Begoniastraat 40./Ik zal Jaap eens vragen wat eigenlijk zijn bedoeling was met ons contact. Gezamenlijke avonden kunnen we toch niet houden. Toch vind ik 't prettig eens iets van anderen te horen .

/Almelo
Kasl

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	30-1-47

Tot schrijfs dus,
Hand van Jossie

Afzender van bovenvermeld schrijven:
Jossie Vogt, Wipstrik 74, Zwolle.

's-GRAVENHAGE, 11 Februari 1947.

GEHEIM.

No. B. 10118.

Javastraat 68

Tel. { 111539

112778

Bijlagen:

Dict.: R. Typ.: Disb.

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: Inlichtingen.

Volgens verkregen inlichtingen zouden HANS VAN DE WATERING, Leliestraat 130 en Mej. J. Vogt, Wipstrik 74, beiden te Zwolle, deel uitmaken van de op 3 November 1946 te Zwolle opgerichte afdeling van de Algemeene Jongeren Vredes Actie (A.J.V.A.), een werkgroep van de Algemeene Nederlandsche Vredes Actie (A.N.V.A.) en daarin een bestuursfunctie vervullen.

Ik moge U verzoeken naar de genoemde personen een onderzoek te willen doen instellen en mij o.a. hun personalia en politieke oriëntering te willen doen opgeven, waarbij ik moge opmerken dat Hans van de Watering waarschijnlijk identiek is aan den persoon van dien naam, geb. 18 October 1926, adj. Commiss bij de Directe belastingen te Zwolle, die in 1946 een beroep deed op de dienstweigeringswet 1923.

Met het resultaat van het onderzoek moge ik U verzoeken mij in kennis te doen stellen.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
Nanens dezen :

Aan
Den Heer Commissaris van Politie

te

ZWOLLE.

J.G. Crabbendam.

rapport 26/2

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE,
Javastraat 68
Tel. { 111539
 112778

11 Februari 1947

B.10118

GEHEIM

Bijlagen:

Dict.: R Typ.: MN

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: J.KAAL.

Hiermede moge ik U verzoeken mij de persona-
lia, de politieke oriëntering, en eenige verdere gegevens te
willen doen opgeven van Jaap KAAL, wonende Insulindelaan 22
Wormerveer.

KAAL voornoemd zou bezig zijn pogingen aan te wenden
om te komen tot oprichting van plaatselijke afdeelingen van
de Algemeene Jongeren Vredes Actie (A.J.V.A.). een werkgroep
van de Algemeene Nederlandsche Vredes Actie (A.N.V.A.).

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen;

Aan:
Den Heer Distr.Gdt.v.d.Rijks-politie
te A M S T E R D A M .

raport. 26/2.

J.G.Grabbendam.

B.X. 10.067 ✓

M. RD. G E H E I M.

Blijkens een mededeeling in het maandblad "Vredesactie", het orgaan van de Algemeene Nederlandsche Vredesactie, werd op 1 Augustus 1946 het Vredes Centrum Apeldoorn opgericht, op initiatief van leden uit de Vredesbeweging Kerk en Vrede, de Algemeene Nederlandsche Vredesactie en de Vredestichters.

Het voorloopig bestuur werd gevormd door de heeren
 W.J. Simons (voorzitter) Looscheweg 58 te Apeldoorn,
 P. Jaarsma (secretaris) } nader adres onbekend.
 Me J.A.M.P. van Dam

Het Vredescentrum Apeldoorn is geen officiële afdeling van de A.N.V.A. Haar inrichting en werkwijze komen echter grotendeels met de A.N.V.A. overeen; haar meeste werkgroepen ressorteeren ook onder de werkgroepen van de A.N.V.A. Zestien werkgroepen werden op de voorbereidinglijst geplaatst, waarvan er tot nu toe twaalf officieel zijn geïnstalleerd, te weten de werkgroepen:

Vredestichters,
 Christendom en Oorlog,
 A.J.V.A.,
 Onderzoek Oorlogsoorzaken,
 Pers en Vrede,
 Radicaal Pacifisme,
 Voorlichtingsbureau voor Gewetensbezwaarden tegen den
 Krijgsdienst,
 Vrouwen Vredes Actie,
 Opvoeding en Vrede,
 Sport en Vrede,
 Internationaal Verkeer,
 Internationaal Jeugd Verkeer,

Ik verzoek U mij te willen inlichten omtrent de personalia en politieke oriëntteering van bovengenoemde personen.

Tevens verzoek ik U te willen doen nagaan in hoeverre er van activiteit der genoemde werkgroepen sprake is en wie er eventueel het bestuur van uitmaken.

Gaarne vernam ik van U of het Vredescentrum Apeldoorn als een aparte en zelfstandig optredende organisatie moet worden beschouwd, of dat het als een onderdeel van de A.N.V.A. moet worden gezien.

- Daar -

29 Januari

7.

B.X.10.067

GEHEIM

N. ED.

- 2 -

Daar als spreker voor het Vredescentrum de bekende Tom Rot zou zijn opgetreden en daar als een der initiatiefneemsters de Stichting "de Vredestichters" wordt genoemd, is het gewenscht na te gaan, hoe groot de invloed van links-extremistische personen in het Vredescentrum Apeldoorn is.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen

J.G. CRABBENDAM.

AAN: den Heer Commissaris van Politie
te
APELDOORN.

rapport 1/3

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE 11 Februari

1947

B.10118

GEHEIM

Javastraat 68

Tel. { 111539

112778

Bijlagen:

Dict.: R Typ.: MN

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: **Inlichtingen.**

Op 20 December 1946 te 17.30 uur werd voor Radio Hilversum I (VARA) door Ds. E. Mispelblom Beyer tezamen met Karst Bouman een radio-praatje gehouden over het onderwerp "het Leger en de Vrede".

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten of en zoo ja wat er bekend is omtrent Karst Bouman voornoemd.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen;

Aan:
Den Heer Hoofdcomm. van Politie
te AMSTERDAM.

rapport 26/2.

J.G. Crabbendam.

POLITIE ZWOLLE

Lombardstraat 4
Tel. K. 5200-4444
(2 lijnen)

AANTEEKENEN

Volgno.
17 FEB. '47
AD 10998

Den Heer Hoofd van den Centralen
Veiligheidsdienst
Javastraat no. 68

BUREAU B te 's-GRAVENHAGE. -

Nummer:	
Datum:	19-2-'47

Verzoeken bij beantwoording ons kenmerk en datum nauwkeurig te halen en elke zaak bij afzonderlijk schrift te behandelen.

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
No. B. 10118. GEHEIM.	11 Februari '47.	No. 1299/GEHEIM/Tu.	14 Februari 1947.

Onderwerp:
Inlichtingen ten name van
H. v. d. WATERING en Mej.
J. VOGT.

Ter voldoening aan Uw hierboven
aangehaald schrijven, heb ik de eer UHoog-
EdelGestrenge hiernevens een terzake dienend
rapport te doen toekomen, aan den inhoud
waarvan ik mij refereer.

De Commissaris van Politie,

(G.J. Lettinck)

Bijl.: 1. -

No. 1299GEHEIM.-

R A P P O R T .

Naar aanleiding van een schrijven van het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst te 's Gravenhage, dd. 11 Februari 1947, No.B.10118 (Geheim) en een daarin vervat verzoek aan den Heer Commissaris van Politie te Zwolle om inlichtingen te doen verstrekken betreffende een tweetal personen, genaamd;

1. Hans van de WATERING, wonende te Zwolle, Leliestraat No.130,
2. Mej. J. VOGT, wonende te Zwolle, Wipstrikerallee No.74, die beiden een bestuursfunctie zouden vervullen in de Algemeene Jongeren Vredes Actie (A.J.V.A.) heb ik, Wilhelmus Hendrikus BIE-MANS, adjudant-rechercheur van politie der gemeente Zwolle, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, na daartoe bekomen opdracht een onderzoek ingesteld en in verband daarmee heb ik de eer het navolgende te rapporteeren: -----

" Bij controle aan het Gemeentehuis te Zwolle (Afdeling Bevolking) bleek mij dat aldaar staat ingeschreven; -----

1. ----- HANS VAN DE WATERING, ----- geboren te Rotterdam 18 October 1926, zonder beroep, wonende te Zwolle aan de Leliestraat No.130, zoon van Leonardus Petrus Cornelis van de WATERING, geboren te Roosendaal en Nispen 21 April 1897, adjunct commies Rijks Directe Belastingen en Agatha Geertuida HUIJGENS, geboren te Rotterdam 22 October 1899, beiden nog in leven en wonende te Zwolle Leliestraat No.130. Het gezin is niet aangesloten bij een kerkgenootschap. Het gezin van de Watering vestigde zich op 4 October 1940 te Zwolle komende uit Rotterdam, Schieweg No.181A. Met de politie te Zwolle is Hans van de Watering nimmer in aanraking geweest voor eenig gepleegd strafbaar feit. De ouders behoorden voorheen in hun politieke overtuiging tot de S.D.A.P. Bij de laatstgehouden verkiezingen hebben zij reclame gemaakt voor de Partij van den Arbeid. De vader is erg links georiënteerd. -----

Hans van de Watering heeft eerst de Rijks Hogere Burgerschool te Zwolle bezocht doch bracht het niet verder dan de tweede klasse, waarover hij drie jaren studeerde en toen niet bevorderd werd naar de derde klasse. Hij heeft toen de R.H.B.S. verlaten/is leerling geworden van de Openbare Muloschool te Zwolle / en g.g.k. alwaar hij in het jaar 1946 het diploma behaalde. Thans bezoekt hij de Hervormde Kweekschool te Zwolle en studeert voor onderwijzer. Hans van de Watering is eenigszins revolutionnair. Hij is lezer geweest van het blad de Waarheid en ook heeft hij gesympathiseerd met de Vlamgroep. Deze Hans van de Watering is identiek aan den persoon van dien naam die in het jaar 1946 een beroep heeft gedaan op de Dienstweigeringswet 1923, en waarvan door mij rapport is opgemaakt, welk rapport door den Heer Commissaris van Politie te Zwolle bij zijn schrijven van 10 September 1946 onder No.1221 aan het Bureau Nationale Veiligheid is toegezonden. " -----

2. ----- JOSEPHINE V O G T , ----- geboren te Zwolle 4 September 1920, van beroep kantoorbiedende, wonende te Zwolle aan de Wipstrikerallee No.74, dochter van Josephus Everhardus V O G T , geboren te Leeuwarden 22 Juni 1882, en Trijntje K L O K , geboren te Leeuwarden 15 December 1885, beiden in leven en wonende te Zwolle, Wipstrikerallee No.74. ----- Mej. J. VOGT staat bij de politie te Zwolle gunstig bekend. ----

Zij komt uit een gezin dat reeds jaren actief aan de politiek deelnam. De vader is jaren voorzitter geweest van de S.D.A.P. Voor deze Partij is hij lid van de gemeenteraad van Zwolle en later Wethouder geweest en daarna werd hij gekozen als lid van de Provinciale Staten van Overijssel, en hij werd toen lid van Gedeputeerde Staten, welke functie hij in de Oorlogsjaren ook nog eenige jaren heeft vervuld. Thans is hij lid van de Partij van den Arbeid, doch hij vervuld daarin thans geen functie.

Mej. J. VOGT was voor den oorlog lid van de A.J.C. en zij trad in deze jeugdbeweging op den voorgrond. Ook thans is zij weer actief werkzaam in de jeugdbeweging van de oude S.D.A.P. Volgens bekomen inlichtingen zou zij de politiek van de Partij van den Arbeid nastreven, doch of zij lid is, is mij niet bekend. Het gezin VOGT is tegen het militarisme. Haar broer, genaamd Johannes Everhardus VOGT, geboren 1 Mei 1927 te Zwolle heeft ook een beroep gedaan op de Dienstweigeringswet 1923. Ook deze jongen is een aanhanger van de Vlamgroep. Het gezin VOGT is bij geen kerkgenootschap aangesloten en zij belijden geen Godsdiens.

Waarvan door mij op afgelegden ambtseed is opgemaakt en geteekend dit rapport.

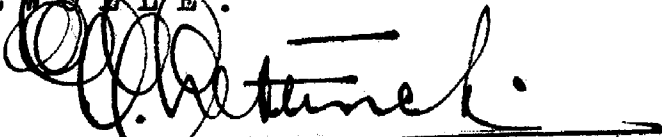
Z W O L L E . 13 Februari 1947.

De adjudant-rechercheur van politie.

GEZIEN: 14 Februari 1947.

DE COMMISSARIS VAN POLITIE

TE Z W O L L E .

(G.J. Lettinck.)

(W.H. Biemans.)

Naar aanleiding van een ingesteld onderzoek inzake een poging tot oprichting van een Algemeen Jongeren Vredesactie afd. Almelo door de zustersvereniging afd. Zwolle kan worden gerapporteerd:

Door Mej. Rita Waltevrede, wonende Begoniastraat 40 te Almelo is verklaard, at zij niet voornemens is om haar medewerking te verleenen aan de oprichting van een Alg. Jong. Vredesactie afd. Almelo, vanwege haar drukke werkzaamheden. In hoeverre deze pogingen waren gevorderd was haar eveneens niet bekend. Door het opnemen van contact met de afd. Zwolle zullen binnenkort nadere gegevens volgen.

Angelika Catharina WELTEVREDE geboren 8-9-1919 te Almelo, wonende Begoniastraat 40.

No. 68.

Nummer:	
Datum:	4-3-47

Volgno.
20 FEB. '47
ACD/11477

Antwoord op schrijven van:

G E H E I M

Bijlagen:

Onderwerp: inlichtingen omtrent
W.J. Simons, P. Jaarsma en Mej.
A.M.P. van Dam.

In antwoord op Uw schrijven d.d. 29 Januari 1947, No. B.X. 10.067, geheim, bericht ik U EdelGestrenge het volgende:

De personalia van den daarin genoemden Simons zijn: Willem Jacob Simons, geboren 13 Februari 1926 te Apeldoorn, bediende in een boekhandel, vroeger wonende te Apeldoorn, Looscheweg 58, op 15 Januari 1947 afgeschreven naar Amsterdam, Vijzelstraat 38-2. Op hem hebben betrekking mijn brieven d.d. 20 Juni 1946 no. 1667, zeer geheim en d.d. 18 Juli 1946 no. 1667-1, geheim, ter voldoening aan Uw verzoek om inlichtingen, aangezien bedoelde Simons zich had beroepen op de Dienstweigingswet 1923.

De in Uw schrijven genoemde Mej. A.M.P. van Dam is de verloofde van genoemden Simons. Haar personalia luiden: Aletta Maria Petronella van Dam, geboren 27 Januari 1922 te Kotaradja N.O.I. zonder beroep, wonende te Apeldoorn, Boschzichtlaan no. 16. Beide personen zijn belijdend lid der Gereformeerde Kerk alhier, Simons van huis uit en Van Dam na overgang uit de Ned. Hervormde Kerk, in welke kringen men positie kiest tegen het anti-militairisme. Na de bevrijding werd alhier opgericht een organisatie onder den naam Chr. Nationaal Jongeren Reveil, waarin jeugdige personen uit onderscheidene Protestantsche Kerken zich vereenigden. Simons en Van Dam schaarden zich bij deze vereeniging en trachtten op de vergaderingen daarvan propaganda te maken voor hun anti-militairistische ideeën. Zij stuitten daarbij echter op een dusdanig verzet dat zij zich als lid terugtrokken om op andere wijze hun denkbeelden te verbreiden.

De derde in Uw schrijven genoemde persoon is genaamd Piet Jaarsma, geboren 12 September 1926 te Staphorst, bediende in een boekhandel, vroeger wonende Louisalaan no. 10 alhier. Hij is afkomstig uit Doopsgezinde kringen. Op 11 November 1946 werd hij alhier afgeschreven wegens vertrek naar Bussum, Willemslaan no. 25.

Van geen der drie personen kan worden gezegd dat zij een gevestigde politieke overtuiging hebben. In den oorlogstijd vertoonden zij het type van den Nederlander die, hoewel niet pro-Duitsch, zich niet schaarde aan de zijde van het actief verzet.

Van activiteit der door U genoemde werkgroepen is bij onderzoek niets gebleken, terwijl aangenomen moet worden dat het Vredescentrum Apeldoorn moet worden beschouwd als een aparte en zelfstandig optredende organisatie ontsproten aan de verwarde ideeën der genoemde drie jeugdige personen, waarvan, zooals reeds gemeld, twee inmiddels deze gemeente heb-

AAN DEN HEER
Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,

te
's-GRAVENHAGE.

ben verlaten.

Invloed van links-extremistische personen in het Vredescentrum Apeldoorn is niet gebleken. Meerdere gegevens omtrent deze organisatie zouden door ondervraging van de betrokken personen verkregen kunnen worden, hetgeen tot dusver niet heeft plaats gevonden.

F.

De commissaris van politie,

(J.S. de Jong)

INLICHTINGDIENST
- AMSTERDAM -

No. I.D. 2^a-20/47.

Uw brief: B.10118

Onderwerp: H.Veltman

Bijlagen: 1

Geheim.

Amsterdam, 1 Maart 1947.
BUREAU B

Nummer:	
Datum:	31-3-47

Volgno.
4 MAART '47
ACD/11643

In antwoord op Uw bovenaangehaald schrijven, dd. 11 Februari jl., wordt verwezen naar het hiernevens gaande rapport over de "Algemeene Jongeren Vredes Actie" (A.J.V.A.), dd. 1 Maart 1947, onder no. 2-20/47 ID., welk rapport U wordt toegezonden als antwoord op Uw brief BX 8984 dd. 31 December 1946. In dit rapport zijn ook zoo volledig mogelijke gegevens over de bestuursleden van de A.J.V.A. verwerkt.

VERZONDEN AAN: Hfd. C.V.D., Haag.

M.2.

INLICHTINGENDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 2-1947

Uw brief: B. X. 8984

Amsterdam, 1 Maart 1947

Onderwerp: Alg. Jongeren Vredes Actie.

Bijlagen:

Geheim.

In antwoord op Uw bovenvermeld schrijven, gedateerd 31 Dec. 1946, kan, na een onderzoek, het volgende worden medegedeeld:

In een circulaire van December 1946 wendde het bestuur van de Algemeene-Jongeren-Vredes-Actie zich tot "allen, waarvan zij verwachtte, dat zij belang zouden stellen in hun werk".

In deze circulaire wordt dan gezegd, dat er reeds in het begin van 1946 werd getracht onderling contact te krijgen met de verschillende groepeerings "pacifistische, respectievelijk anti-militaristische jongeren". Het contact zou dan dienen om door "gemeenschappelijke studie te komen tot inzicht in de problemen van mensch en maatschappij, teneinde daardoor de werkelijke oorzaken van den oorlog te leeren onderkennen". Ook zou het contact gewenscht zijn "om op deze wijze een mogelijkheid te scheppen tot gemeenschappelijk optreden naar buiten, op welke wijze dan ook, doch waar mogelijk in positieve zin".

Bij deze contact-besprekingen zijn betrokken geweest de toenmalige werkgroep "Jeugd wil vrede" van de Stichting Algemeene Nederlandsche Vredes Actie, de groep van Erik Mispelblom Beijer te Amsterdam en het clubje Klaas Schwartz te Groningen.

Op 2 en 3 November 1946 werd te Zwollerkerspel een conferentie gehouden, waar, als overigens geheel onafhankelijke werkgroep van de Alg.-Ned.-Vredes-Actie, is opgericht de "Algemeene Jongeren Vredes Actie".

In de meerbedoelde circulaire wordt dan verklaard, dat de A.J.V.A. reeds bij de oprichting personen van de meest uiteenlopende overtuiging onder haar leden telde, "zooals Katholieken, Orthodox-Christelijken, Quakers en onkerkelijken". Het bestuur wil er naar streven, dat de "botsing der meeningen de waarheid zal voortbrengen".

Ingaande op de vraag, waaruit de activiteit in feite zal bestaan, wordt dan meegedeeld, dat hieromtrent nog weinig met zekerheid kan worden gezegd. Onder meer wordt gedacht aan: "het organiseren van plaatselijke en landelijke bijeenkomsten, het uitgeven van geschriften (brochures, pamfletten) en niet te vergeten . . . een groot internationaal kamp in den zomer van 1947, waarover de besprekingen reeds gaande zijn". Bovendien zal gestreefd worden naar een nauwe samenwerking met organisaties, die op hetzelfde terrein werkzaam zijn.

De circulaire eindigt dan met een invulstrook voor leden of belangstellenden en de vermelding van de namen en woonplaatsen der bestuursleden, t.w.:

Erik Mispelblom Beijer, voorzitter, Amsterdam;
Jaap Kaal, secretaris, Wormerveer;
Toos Koedam, secretaresse, Amsterdam;

een bewuste levenshouding, welke noodzakelijk is om de ware oorzaken en den aard van den oorlog te onderkennen en positieve vredesarbeid mogelijk te maken. Het bevorderen van dezen vredesarbeid.

art. 3 Middelen: de werkgroep tracht haar doel te bereiken, met al die middelen; welke zij daartoe bevorderlijk acht.

art. 4 Leden en gastleden: lid kunnen zijn zij, die den leeftijd van 30 jaar nog niet hebben bereikt. De werkgroep kent verder gastleden. Rechten en plichten van deze twee groepen worden bij huishoudelijk reglement bepaald.

(Tot de categorie "gastleden" behooren de personen, die als lid van de A.N.V.A. reeds aangesloten zijn bij een andere werkgroep, doch die zich ook interesseeren voor een tweede groep en daaraan zonder financieele verplichtingen deelnemen. - Rapporteur).

art. 10 Financien: de financien der werkgroep worden gevonden:

- a. uit de contributie der leden van de werkgroep ten behoeve van de kas der werkgroep volgens een schaal en op de wijze, vast te stellen bij huishoudelijk reglement.
- b. uit afdrachten van den penningmeester der ANVA.
- c. met behulp van die middelen, welke het bestuur toelaatbaar acht.

art. 11 Ontbinding van de stichting A.N.V.A.: bij opheffing en ontbinding van de Algemeene Nederlandsche Vredes Actie zet de Algemeene Jongeren Vredes Actie de werkzaamheden voort en wordt tegelijkertijd een zelfstandige stichting met het algemeen reglement als statuten. De leden van het bestuur treden in dit geval op als stichters of zoeken daartoe enkele personen aan.

- - -

Uit de onderteekening van een adres in December 1946 gezonden aan de Ministers van Oorlog, Marine en Justitie blijkt wel, dat de A.J.V.A. reeds actief samenwerkt met andere vereenigingen op het gebied van pacifisme en anti-militairisme. Immers, tezamen met de vereeniging "Kerk en Vrede"; "Het Nederlandsch Genootschap der Vrienden (Quakers)"; de werkgroep "Radicaal Pacifisme" der A.N.V.A.; "Het Nederlandsch Christelijk Jongeren Gilde" en "De Jonge Vrienden der Quakers" protesteert ook de leiding der Algemeene jongeren Vredes Actie tegen den maatregel van der Regeering, waarbij zoogenaamde gewetensbezwaarde dienstplichtigen, voortaan desondanks in militairen dienst moeten treden. De ondertekenaars van het hierbedoelde adres argumenteeren hun protest door een omschrijving van de totstandkoming der Dienstweigeringswet en verklaren de voorgenomen behandeling van principieele dienstweigerers dan ook onwettig en ongeoorloofd. In het bedoeld adres wordt aangedrongen op een snellere behandeling der beroepen en verzoeken en op tijdige en officieele openbaarmaking van genomen besluiten, wanneer deze ingrijpen in de levensbelangen en grondwettige rechten van militairen en

dienstplichtigen. Met een beroep op de "Vrijheid van geweten" sluit dit adres.

Van de leidinggevende personen in de A.J.V.A. werden dezerzijds aan een nader onderzoek onderworpen het volgende drietal:

✓ 1). Frederik Mispelblom Beijer
geboren te Dordrecht, 10-12-1925, Nederlander, student, inwonend bij familie Bongers, Michel Angelostraat 60 I, Amsterdam-Zuid.

Als antwoord op Uw schrijven 1682/III A - 46, d.d. 23-5-46, werd, dezerzijds onder nr. 563-46, d.d. 13-7-1946, een rapport toegezonden aan Uw dienst, vermeldende bijzonderheden over den bovengenoemden jongeman. Momenteel valt hieraan niets toe te voegen. Uit het voorafgaande blijkt dus, dat Mispelblom Beijer thans optreedt als algemeen voorzitter van de hier besproken vredes-beweging.

✓ 2). Catharina Koedam
geboren te Utrecht, 7-8-1924, Nederlandsche, studente, inwonend bij de familie Sluyter, Oosteinde 26 boven, Amsterdam-Centrum.

"Toos" Koedam is de dochter van Gerrit Adrianus Koedam, geb. te Culemborg, 19-8-1895 en van Martina van Overeem, geb. te Utrecht, 28-7-1896.

Vermoedelijk is haar vader hoofdonderwijzer te Den Bilt. Toos kwam in September 1946 te Amsterdam, zoodat over haar gedrag, sympathieën, activiteit, enz., nog niet zoo veel kan worden medegedeeld.

Zij is leerlinge van het "Instituut voor Kunstnijverheids-
onderwijs", Gabriel Metsustraat 16 te Amsterdam.
Over dit instituut werd U als antwoord op Uw schrijven nr. 2090/I/46 M.N. onzerzijds een rapport toegezonden onder nr. 740-46, d.d. 10-1-1947. Uit dat rapport blijkt duidelijk dat de leiding en leerkrachten van genoemd Instituut voor een groot gedeelte bestaan uit actieve communisten. Ook vele van de leerlingen zijn deze richting toegedaan en Toos Koedam mag dan ook minstens gekwalificeerd worden als "sympathiseerend met de communistische beginselen". Zij heeft een zeer vriendschappelijke verhouding met de leerares Jacoba Maria Werleman, geb. te Amsterdam, 31-1-1902, Van Tuyl van Serooskerkenweg 85 III, Amsterdam-Zuid, eveneens genoemd in het bovenaangehaalde rapport. Overigens is Koedam een vriendelijk persoon, die waarschijnlijk niet intellectueel genoeg is om gevaarlijk te worden geacht. Zij verkeert graag in kringen van "vooruitstrevende idealistische jongelui". Wellicht kunnen in haar vroegere woonplaats meer bijzonderheden worden verkregen. Zooals reeds uit den aanvang van dit rapport blijkt, fungeert Koedam als correspondentie van de A.J.V.A. Het is niet kunnen blijken of zij ook bij andere jeugd- of politieke organisaties is aangesloten. Zij staat niet vermeld in de administratie van het Hoofdbureau van Politie of karthotheek van de P.R.A. te Amsterdam.

✓ 3). Olof Veltman, geboren te Broek in Waterland, 30-3-1925, Nederlander, fotograaf van beroep, wonende Van Woustraat 142 III, Amsterdam-Zuid.

✓ Olof is de zoon van Hermanus Benedictus Veltman, geb. te Amsterdam, 13-1-1898, en van Johanna Withoud. Vader en zoon oefenen voor gezamenlijke rekening het beroep van fotograaf uit. Het gezin is niet aangesloten bij een kerkelijk genootschap. Aangenomen mag worden, dat de politieke oriëntering links is en daarbij waarschijnlijk overslaat naar het extremisme. Het weekblad "de Vlam" wordt trouw gelezen. Geen der gezinsleden was/aangesloten bij een der verzetsorganisaties. Olof werkte in dien tijd gedurende eenige jaren in particulier verband in Duitschland. In de omgeving van hun woning konden geen bijzonderheden worden verkregen over het gedrag van de gezinsleden. Olof heeft vrienden van soortgelijke politieke richting. Hij is ijveraar voor de internationale ontwapenings- en vredesgedachte en daardoor als penningmeester opgenomen in het bestuur van de A.J.V.A. In drukwerk en correspondentie van deze vereeniging wordt het gironummer van zijn vader vermeld, namelijk 492296. Hierdoor zou verwarring kunnen optreden. De vader is dus geen bestuurslid van de A.J.V.A., doch kan zeker, gezien zijn antecedenten, beschouwd worden als sterk sympatiseerend met de idealen van zijn zoon.

gedurende den oorlog

Vader Veltman was destijds bestuurslid van de "Socialistisch Anarchistische Jeugd Organisatie" (S.A.J.O.), hij is secretaris geweest van de "Vrije Socialistische Groep Amsterdam" en was in 1932 lid van het anarchistisch "Verbond van Alarmgroepen".

Uit de administratie van het Hoofdbureau van Politie blijkt, dat hij op 30-2-1918 te Sloten in bewaring werd gesteld als verdacht van diefstal van zoogenaamde tijdschokbuizen en poging tot brandstichting in een kruitmagazijn. Door de Rechtbank te Amsterdam werd hij deswege veroordeeld tot 1 jaar gevangenisstraf. Bij besluit van den Minister werd hij op 19 Mei 1919 voorwaardelijk in vrijheid gesteld. - In Februari 1932 werd tegen hem proces-verbaal opgemaakt, terzake verdacht overtreding art. 113 Wetb. van Strafrecht (belediging van een lid van het Koninklijk Huis). - In Maart 1933 werd tegen hem procesverbaal opgemaakt terzake verdacht van opruiing bij geschrifte.

Tegen den zoon Olof is nog nimmer politieel of justitieel opgetreden. Noch vader, noch zoon komt voor in de karthotheek van de P.R.A. te Amsterdam.

De hierboven voorkomende meer uitgebreide gegevens over vader Veltman zijn, naast milieu=omschrijving, mede bedoeld als antwoord op Uw verzoek om inlichtingen bij schrijven van 11-2-1947 onder nr. B.-10118.

Verz. aan Hfd. C.V.D., 's-Hage.

M.-2.

5

CD. 11643 m 2 267

VK
OPBELEG.

2 April

B.11643.

Sm. SvD. 2. GEHEIM.

Inlichtingen.

Aan het slot van een in December ¹⁹⁴⁶ verschenen circulaire van de Algemeene Jongeren Vredes Actie wordt o.a. als bestuurslid vermeld JOPIE HARTMAN te den Haag.

Ik mege U verzoeken mij de personalia en-zoo mogelijk- de politieke oriënteering van genoemden Jopie Hartman mede te deelen.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST,
namens dezen:

AAN:
Den Hoofdcmissaris van
Politie
te
's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

Coll.: *1119*

*1119
267*

Zaandijk, 8 Maart 1947.

Onderwerp : Inlichtingen J.Kaal.

BUR 32 B	Volgno.
Nummer:	12 MAART 47
Datum: 31-3-47	ACD/1203

Naar aanleiding van een schrijven van het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage dato 11 Februari 1947, No: B.10118 en een schrijven van den Heer Districts Commandant der Rijkspolitie te Amsterdam, dato 19 Februari 1947, No: 37, mede in opdracht van den Heer Afdelings Commandant der Rijkspolitie te Zaandijk, heb ik : Daniel Christiani, Opperwachtmeester der Rijkspolitie te Zaandijk, een onderzoek ingesteld naar den persoon van :

" J A C O B - K A A L "

Nederlander, geboren te Wormerveer 2 Juli 1921, van beroep Redacteur, wonende te Wormerveer, Insulindelaan 22. Bedeelde persoon is, voor het laatst, sedert 16 September 1946, woonachtig in de gemeente Wormerveer. Voor dien tijd woonde hij te Werner.

Is thans als redacteur in dienstbetrekking bij de Arbeidspers te Amsterdam. Is vermoedelijk redacteur van het blad "Wording" Heeft aan zijn woning een raambiljet hangen voor de vereeniging Nederland - Indonesië. Aan zijn adres kan men zich als lid opgeven.

Is lid van de Partij van de Arbeid. Is aangesloten bij de J.G.O.B. en is lid van de Vereeniging van Natuurvrienden. Stond tijdens de bezetting als politiek gunstig bekend. Had contact met personen die illegaal werkten, doch deed zelf niets.

Heeft een paspoort aangevraagd en bekomen op 9 December 1946, geldig voor de vijf werelddelen. Maakt plannen omte emigreeren naar Zuid Afrika.

Omtrent zijn activiteit tot de A.J.V.A. kan niets worden gemeld. "

De Opperwachtmeester
D.Christiani.

RIJKSPOLITIE
GEWEST AMSTERDAM
DISTRICT AMSTERDAM
COMMANDANT.

No.37 GEHEIM-PERSONEELIJK.

Gezien en doorgezonden aan den Heer Hoofd CVB, te 's-Gravenhage, zulks in antwoord op Uw schrijven van 11 Februari 1947, No. B. 10118, GEHEIM.

Amsterdam, 11 Maart 1947.
de Majoor,
Districtscommandant,
H.A.van STEENIS.

INLICHTINGDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 651-47.

Uw brief: B 10118.

Amsterdam,

26 Maart 1947.

Onderwerp: Karst BOUMAN.

Bijlagen: ---

Geheim.

BUREAU B		Volgno.
		28 MAART '47
Nummer:		ACD/12837
Datum:	31-3-47	

In antwoord op Uw bovengenoemd schrijven, dd. 11 Februari 1947, wordt bericht, dat omtrent Karst BOUMAN dezerzijds niets bekend is. Hij staat in het Bevolkingsregister te Amsterdam niet ingeschreven. Bovendien werd van VARA-zijde vernomen, dat op 20 December 1946 te 17.30 uur door Ds E. MISPELBLUM BEYER tezamen met Karst BOUMAN geen radiopraatje over het onderwerp "Het Leger en de Vrede" is gehouden voor Radio Hilversum I (VARA).

Verzonden naar Hfd C.V.D., 's-Hage.

L-2.

14 Maart

7.

B.X. 12065

GEHEIM

Sm. C.W. (2x)

Inlichtingen

In de "Vredesactie" van Maart 1947, orgaan der "Algemeene Nederlandsche Vredesactie" komt een bericht voor, dat op 11 Februari 1947 is opgericht de afd. Haarlem van de werkgroep van Radicaal Pacifisten.

Bij het Bestuur komt o.a. voor Mw. J. van Huynsstee-Pilgrim, Paulus Potterlaan 5 te Heemstede.

Ik moge U verzoeken mij de personalia van Mw. van Huynsstee te willen doen toekomen en - zoo mogelijk - nadere gegevens omtrent haar politieke oriëntteering.

Aan den Heer Korpschef van Politie

te

Heemstede.

coll.: w

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G. Crabbendam

B.X.13119.

8 April

7.

Sm. MN.2

G E H E I M .

Inlichtingen. In den kop van het maandblad "Vredesactie" der A.N.V.A. wordt vermeld als administratie-adres; van Slingelandtstraat 60 te 's-Gravenhage, waar vermoedelijk woonachtig is de journalist VAN DER HOUT.

Ik moge U verzoeken mij, zoo mogelijk, te willen doen inlichten, of de administratie van bovengenoemd maandblad in handen is van dezen van der Hout.

Tevens zal ik gaarne inlichtingen ontvangen omtrent de personalia en politieke oriëntering van van der Hout.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen:

J.G.Crabbendam.

Aan:
Den Heer Hoofdc. van Politie
te 's-GRAVENHAGE.

Cell: *st*

9 April

7.

B.X.B. 13047.

R. TV. 2.

GEHEIM.

Inlichtingen.

Hiermede moge ik U verzoeken mij de persona-
lia, politieke oriëntering en - zoo mogelijk -
eenige verdere inlichtingen te willen doen ver-
strekken omtrent:

L.Fleumer-Rem, te Wormerveer, Lid Commissie van aan-
beveling "Radicaal Pacifisme".

Uw antwoord zie ik gaarne tegemoet.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

Den Hr.Distr.Commandant Rijkspolitie
te
AMSTERDAM.

J.G.Crabbendam.

Coll.: *sk*

8 April

7.

B.X.B.13047.

R. TV. 2.

GEHEIM.

Inlichtingen.

Hiermede moge ik U verzoeken mij de personalia, politieke oriëntering en - zoo mogelijk - eenige verdere inlichtingen te willen doen verstrekken omtrent:

T. Max-Nijman, te Amersfoort, Lid Commissie van aanbeveling "Radicaal Pacifisme".

Bep Max, te Amersfoort, idem.

Uw antwoord zie ik gaarne tegemoet.

en Hr.v.Commissaris v.Politie
te

AMERSFOORT.

Coll.: *at*

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G.
J.G.Crabbendam.

8 April

7.

B.X.B. 13047.

R. TV. 2.

GEHEIM.

Inlichtingen.

Hiermede moge ik U verzoeken mij de personalia, politieke oriëntteering en - zoo mogelijk - eenige verdere inlichtingen te willen doen verstrekken omtrent:

Ds. J. B. Th. Hugenholtz te Ammerstol, bestuurslid van de Alg. Ned. Vredes Actie.

Uw antwoord zie ik gaarne tegemoet.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J. G. Crabbendam.

den Hr. Distr. Commandant
Rijkspolitie te

's- GRAVENHAGE.

Coll.: *AK*

8 April

7.

B.X.B.13047.

R. TV. 2.

GEHEIM.

Inlichtingen.

Hiermede moge ik U verzoeken mij de personalia, politieke oriëntering en - zoo mogelijk - eenige verdere inlichtingen te willen doen verstrekken omtrent:

Dr. W. J. de Jong, Orchideeweg 13 te Heemstede, bestuurslid van de Alg. Ned. Vredes Actie.

Uw antwoord zie ik gaarne tegemoet.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

aan Hr. Corpschef v. Politie
te

J. G. Grabbendam.

Coll.: HEEMSTED.

18 Maart

7.

GEHEIM.

12666.

een.

H.B.

Dish. 2 x.

de Alg. Ned. Vredesactie
in Limburg.

Onder verwijzing naar bijgaand afschrift van een persbericht in het orgaan van de Alg. Nederl. Vredesactie "de Vredesactie" van Maart 1947, moge ik U hierbij verzoeken mij zoo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent genoemde actie.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST

Namens dezen:

Aan

Den Heer Wnd. Korpschef
van Politie

te

BRUNSSUM.

Coll. *sk*

J.G. Crabbendam.

POLITIE

TE
HEEMSTEDÉ.

267
HEEMSTEDÉ, 2 April 1947.

Doss. No.

Verzoeken bij de beantwoording den datum en het nummer van dezen brief aan te halen.

ONDERWERP: inlichtingen
J.M. van Huijstee-Pelgrim.

E J. S. J. P.	
Nummer:	
Datum:	10-4-47

Volgno.
- BAPP. 147
ACD/13308.

GETAL BIJLAGEN: .-. .

Naar aanleiding van het schrijven van den Centralen Veiligheidsdienst, No. B.X. 12065 Geheim, d.d. 14 Maart 1947, houdende een verzoek om inlichtingen over Mevr. J. van Huijstee-Pilgrim, wonende Paulus Potterlaan 5, heb ik de eer U het navolgende te berichten.

✓ KNU JOHANNA MARIA PELGRIM, geboren te Amsterdam, 18 Februari 1904, zonder beroep, echtgenote van Thomas van Huijstee, wonende te Heemstede, Paulus Potterlaan 5 vestigde zich op 22 April 1938 in deze gemeente, komende uit Zandvoort, Wikkelaan 8.

Zij belijdt de Ned. Hervormden godsdienst en heeft een kind. Momenteel leeft zij gescheiden van haar man en houdt vermoedelijk pension. Zij heeft een gesloten karakter en verleende in bezettingstijd nog onderdak aan een jood. Omtrent haar politieke oriëntering konden geen nadere gegevens worden verkregen. Zij treedt op politiek gebied niet op den voorgrond.

✓ De Hoofd-Inspecteur van Politie,

Aan den Heer

Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage.-

GEMEENTE-POLITIE
VAN
APELDOORN

267
APELDOORN, 9 April
Telefoon K 6760-4041

1947.

No. 1118¹.

Antwoord op schrijven van:

GEHEIM

BUREAU B		Volgno.
Nummer:		10 APR. 47
Datum:	11-4-'47	IACD/3400

Bijlagen:

Onderwerp: vergadering
Radicaal Pacifisten

Hierbij heb ik de eer U EdelGestrenge te doen
toekomen een rapport betreffende een congres van den Bond
van Radicaal Pacifisten op 6 April 1947 in café "De Waag"
Arnhemseweg 12 te Apeldoorn.

F.

De commissaris van politie,

J.S. de Jong
(J.S. de Jong)

AAN DEN HEER Hoofd van den Centralen
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
te
's-GRAVENHAGE.

Model G 14

Betreffende het Paaschcongres van
den Bond van Radicaal Pacifisten
gehouden te Apeldoorn.

R A P P O R T

Ondergeteekende, Gerrit Willem ter Steege, hoofdager
van politie-rechercheur te Apeldoorn, tevens onbezoldigd
rijksveldwachter heeft de eer UEdelGestrenge het volgende
te rapporteeren.

"Op Zondag 6 April 1947 bevond rapporteur zich
in opdracht voor dienst in de zaal van café "De Waag" aan de
Arnhemseweg no. 12 te Apeldoorn, waar om ongeveer 9.30
uur een congres van de radicaal Pacifisten zou worden gehou-
den.

Toen omstreeks 10.15 uur een der hoofdbestuursleden
met een presentielijst rondging bleek, na informatie dat
dit congres uitsluitend een besloten karakter droeg in tegen-
stelling van de vergadering van dienzelfden bond den avond
tevorens. Dit hoofdbestuurslid maakte dan ook bezwaren tegen
aanwezigheid van rapporteur op dit besloten congres en stelde
ik mij telephonisch in verbinding met den commissaris van
politie te Apeldoorn, waop rapporteur opdracht kreeg van
verder bijwonen van dit congres af te zien."

Aldus naar waarheid opgemaakt en geteekend dit
rapport te Apeldoorn, 8 April 1947.

F. De rapporteur voornoemd,

Gezien:
De commissaris van politie,

(J.S. de Jong)

GEMEENTE-POLITIE
VAN
APELDOORN

APELDOORN, 8 April
Telefoon K 6760-4041

19 47.

N°. 1118.

Antwoord op schrijven van:

GEHEIM

Bijlagen:

Ik heb de eer U^{id}el Gestrenge hierbij te doen toekomen een rapport betreffende een vergadering van Radicale Pacifisten, gehouden in café "De Waag", Arnhemscheweg 12, alhier.

F.

De commissaris van politie,

(J.S. de Jong)

Volgno.
10 APR.
ACD/

AAN DEN HEER Hoofd van den Centralen
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
te
's-GRAVENHAGE.

Model G 14

Onderwerp: vergadering van
Radicale Pacifisten.

R A P P O R T

Naar aanleiding van een op Zaterdag 5 April 1947 belegde bijeenkomst van den bond van Radicale Pacifisten in het café "De Waag" Arnhemscheweg 12 te Apeldoorn wordt door mij Martinus van Zeist, hoofdagent van politie-rechercheur te Apeldoorn, UEdelGestrenge het navolgende gerapporteerd:

Hoewel deze bijeenkomst als gesloten congres was aangekondigd, bleek bij nader inzicht, het karakter "besloten" niet geheel juist te zijn, daar ook niet leden, nl. personen behorende tot den bond van Principieele Dienstweigeraars tot de aanwezigen behoorden.

In zijn openingswoord gewaagde de bondvoorzitter van deze aanwezigheid en verwachtte van dit nauwere contact een gunstige invloed tevens een verhoogde animo om als gastlid tot de Radicale Pacifisten toe te treden.

Vervolgens deelde hij mede dat het eigenlijke congres op Zondag 6 April, zou worden gehouden en dat het hoofdbestuurslid Mr. van Wijk thans een uiteenzetting zou geven over principieel dienstweigeren.

X Mr. van Wijk gaf een zeer uitvoerige beschouwing over dit onderwerp.

De hoofdpunten hiervan waren: De berechting van dienstweigeraars
De voorlichting tot dienstweigeren en de middelen om zich aan dienstplicht te onttrekken.

Wat de berechting betref maakte hij een vergelijk met Engeland waar deze gevallen niet door militairen maar door een Tribunaal werden behandeld, wat voor den delinquent gunstiger bleek en in het algemeen het rechtsgevoel naar bevredigde,

Bij de voorlichting moest, aldus spreker, het principieele steeds op den voorgrond worden gesteld, doch overigens achtte hij het toelaatbaar dat andere geoorloofde middelen werden aangewend, o.a. het voorwenden van lichamelijke en geestelijke afwijkingen.

Echter werd de methode van professor Pootjes afgekeurd. Eveneens het innemen van poeders enz. waardoor ongeschiktheid kan ontstaan.

Verschillende afgevaardigden stelden vragen of vertelden van praktisch gevallen het dienstweigeren betreffende.

De bijeenkomst welke een ordelijk verloop had, duurde van 20 tot 23 uur en was door circa 90 personen bezocht.

De rapporteur voornoemd,

Gezien:
De commissaris van politie,

J.S. de Jong

(J.S. de Jong)

M. van Zeist

*van Hendrik
pl. 2.6.07
Widam
en d. m. m. b.*

Typ. Disb. 2 x.

AFSCHRIJF.

DE A.N.V.A. IN LIMBURG.

Op Woensdag 5 Mrt. en Donderdag 6 Mrt.
is Tom Rot voor de A.N.V.A. in 't zuiden.
Daartoe organiseerde mej. C. Molenaar, Kerk-
straat 53 te Brunssum vergaderingen, resp. te
Heerlen en te Brunssum.
Voor nadere inlichtingen wende men zich tot
haar.

Coll. *at*

Ministerie van Oorlog.

CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

~~afdeling~~ Sectie G-III B.

BUREAU B

's-GRAVENHAGE, 23 April 1947.

No.: 1286 - Geheim,

Nummer:

B

Bijlagen: 1 env.

Datum:

26-4-1947

ONDERWERP: Algem. Vredes Actie.

UITGEBOEKT

Volgno.

25 APR 1947

A 14229

267

Hierbij moge ik U doen toekomen een enveloppe met een sympathiebetuiging verzonden door Frau F. en Dr. Gunnar Bohlin, Dr. Phil. aan een Gymnasium te Gävle (Zweden), aan ^{aan} in het D-epot- en Detentiekamp verblijvende principieele dienstweigeraar.

Van deze brieven werden er meerdere tegelijk (geadresseerd aan diverse dienstweigeraars) toegezonden in een grotere enveloppe, rechtstreeks vanuit Zweden.

Ik vermoed dat de adressen van deze dienstweigeraars verkregen zullen zijn uit het nummer van de "Vredesactie" van Maart 1947 (blz.6).

Dezerzijds wordt onderzocht op welke wijze de redactie van dit tijdschrift in het bezit dezer gegevens kan zijn gekomen.

Het Hoofd van de Sectie G-III B,
de Kolonel van den Gen. Staf,

b.a. de Ruijskol

M.P. Kokje
P.M.H. Tielens.

typ: MB
coll: 4

Aan Hoofd Centralen Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

GEMEENTE - POLITIE
BRUNSSUM

BUREAU B

267.

BRUNSSUM, DEN 10 April 1947.

No. Doss. P.

Bijl. 2.

ONDERWERP Vergadering A, N.V.A.

AAN: Den Heer Hoofd Centrale Veiligheidsdienst
te 's - G r a v e n h a g e.

Volgno.
17 APR 1947
ACD/3578

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 18-3-47, no. 12666. Geheim moge ik U berichten, dat in de eerste dagen van Maart 1947 ten huize van Cobina Wilhelmina MOLENAAR, geboren 16-4-06 te Amsterdam, onderwijzeres, wonende te Brunssum Kerkstraat 113, ongeveer een week lang vertoefde een manspersoon. Het signalement dat mij werd opgegeven luidt: Flink persoon, ± 1.80 m. lang, dragende een ijsmuts. Gedurende die dagen bezochten diverse personen de woning van C. Molenaar. De vergaderingen zullen dan ook wel ten hare huize hebben plaats gehad.

Bedoelde C. Molenaar was, blijkens de administratie van mijn Korps, voor 1940 communiste. Hoewel zij hier te Brunssum meest omgang heeft met personen die lid zijn van de Partij van den Arbeid, staat het voor mij vast, dat zij zeer links is georiënteerd. Een bezoek aan haar woning tijdens haar afwezigheid, leverde enkel als resultaat op dat zij veel boeken heeft van links georiënteerde schrijvers. Bij haar kunnen inlichtingen worden verkregen over "de Vredesactie" en personen die in Militairen dienst moeten kunnen bij haar komen praten.

Ik zal de noodige aandacht aan haar besteden en U op de hoogte houden. Ik heb de vaste overtuiging, dat zij nog wel eens betrokken zal worden en een of andere actie tot dienstweigerings.

Typ: C.
Coll: *

De wrnd. Korpschef van Politie,

[Handwritten signature]

29 April

7.

14336.

HB.

TV.3.

GEHEIM.

UITGEBEVEN

as

Personalia.

Onder verwijzing naar bijgaand afschrift van een persbericht uit het weekblad "De Vlam" van 22-3-1947, móge ik U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk omtrent de daarin genoemde Sisco Wensveen te willen doen inlichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

De Heer Commissaris van Politie

te

Coll.: APELDOORN.

J.G.Crabbendam.

A F S C H R I F T.

WERKGROEP VOOR RADICAAL PACIFISME.

Genoemde Werkgroep hoopt op de Eerste Paasdag te Apeldoorn haar congres te houden. Een belangrijke agenda zal worden afgewerkt.

De vóór-avond staat in het teken van de dienstweigeraars! Mr. J. H. v. Wijk zal refereren over de stand van zaken nu.

Inlichtingen over het congres bij S. Kaper, Troelstralaan 156, Zaandam.

Opgaven voor logies bij Sisco Wensveen, Hogekampweg 57 te Apeldoorn.

Coll.: *dk.*
typ.: SvD.2.

BX.14328.

een.

HB

MN.2

GEHEIM.

antw. 14.6.47

17263

1 Mei

UITGEBOKT

Personalia.

Onder verwijzing naar bijgaand afschrift van een persbericht uit het maandblad "Vredesactie", van April 1947 uitgegeven door de Alg.Ned.Vredesactie, moge ik U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent Mevr.A.E.van Aken.-v.Steeden, wonende J.Schoonderbeeklaan 12 te Naarden.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan:
Den Heer Korpschef van Politie
te N A A R D E N.

Coll:

J.G.Crabbendam.

VREDE DOOR OPVOEDING.

Adreswijziging: Het secr. is nu gevestigd:
Mej. W.P. Boer, Gordelweg 86b, Rotterdam-N.
Sprekerslijst: De volgende personen zijn be-
reid te spreken voor de werkgroep, op ouder-
avonden e.d.

Ⓚ Mevr. A.E.v. Aken-v. Steeden, J. Schoonderbeek -
laan 12, Naarden.

D.v. Bentveld, Schepenstraat 74b, Rotterdam-C.
P.A.v.d. Velde, D 167a, Slochteren.

Tyl: MN.
Coll: 2

afschrijft n. 1432 D

1 Mei

7.

BX.14327.

een.

HB

MN.2

GEHEIM.

UITGEBOKT

az

Personalia.

Onder verwijzing naar bijgaand afschrift van een persbericht uit het maandblad "Vredesactie" van April 1947, uitgegeven door de Algemeen Nederlandse Vredesactie, moge ik U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent P.A.v.d.VELDE, wonende te Slochteren, D.167a.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan:

De Heer Districtscommandant der
Rijkspolitie te GRONINGEN.

Coll: *etc*

J.G.Crabbendam.

28 April 1947.

I. D. AMERSFOORT. K

Onderwerp: Antwoord op schrijven d.d. 8 April 1947, No. B X B 13047, om inlichtingen betreffende T. Max-Nijman en Bep Max te Amersfoort.

MAX, Bernardus Johannes, geboren 16 Maart 1908 te Amsterdam, technisch adviseur, leefde vroeger samen met MIEROP, Elisabeth van, (geb. 15 Juli 1909 te Soest) thans gehuwd met NIJMAN, Trijntje, geb. 12 Juli 1907 te Nijmegen, beiden wonende te Soesterberg, Amersfoortschestraat 80. Zij vestigden zich op 25 October 1945 te Amersfoort, Van Blankenheimstraat 20, komende van Rotterdam, Stadhouderskade No. 146 D en zijn op 1 Juli 1946 vertrokken naar genoemd adres te Soesterberg.

Hij is werkzaam als compagnon in de fa. J.A. Verhoeven, Ontwerp-Adviesbureau voor Wasmachines, Dr. A. Kuyperlaan 25 te Amersfoort.

Voor 1940 was hij zeer links georiënteerd zijn geweest (anarchist). Hij leefde toen in een vrij huwelijk, doch is naderhand gehuwd.

In verband met zijn goede zaken begint hij zich thans meer "heer" te gevoelen en begeeft zich thans op het terrein van de Partij van den Arbeid, voor welke partij hij actief is. Hij heeft het Congres van deze partij te Utrecht drie dagen bijgewoond. In hoeverre hij een en ander "voor de vorm" doet, is niet vast te stellen.

Van betrouwbare zijde werd vernomen, dat hij zich met zijn overstelpend drukke werkzaamheden nergens meer mee bemoeit.

De politieke richting van hem en zijn vrouw is niet bekend kunnen worden.

Voor een eventueel nader in te stellen onderzoek naar het lidmaatschap van "De Commissie van aanbeveling Radicaal Pacifisme", zou rapporteur gaarne enkele nadere gegevens omtrent de bron van herkomst ontvangen, aangezien in die richting geen bijzonderheden bekend zijn geworden.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	2-5-'47

Volgno.
1 MEI 1947
ACD/14522

UITGEBOKT

RIJKSPOLITIE GEWEST AMSTERDAM.

District Amsterdam.

Afdeeling Zaandijk.

No. 32 Zeer Geheim. (K)

Onderwerp: Inlichtingen en personalia
A. Rem en W. Fleumer.

267

Wormerveer, 30 April 1947	
	2-5-47

Ter voldoening aan Uw opdracht, vervat in Uw onderschrift dd. 11 April 1947 No. 79 Geheim, en naar aanleiding van het schrijven dd. 9 April 1947 No. B.X.B. 13047 van het Hoofd van den C.V.D. te den Haag, inzake bovenstaand onderwerp, heb ik de eer U Hoog Edel Gestreng hieromtrent het navolgende te berichten.

1e. Aletta Rem, geboren te Wormer 31 Juli 1903, van beroep winkelbedien-
de (manufacturenzaak) wonende te Wormerveer, Voltastraat No. 7, leeft
in concubinaat met:

2e. Willem Fleumer, geboren te Krommenie 27 Februari 1901, van beroep
manufacturier, doch thans werkzaam als meubelmaker op de meubelfa-
briek "De Driehoek" te Wormerveer, Wandelweg 25, wonende te Wormer-
veer, Voltastraat No. 7.

Beide personen bezitten den staat van Nederlander. Zij zijn vegeta-
riërs en geheelonthouders (lid van den A.G.O.B.)

Het is hier niet bekend of deze personen aangesloten zijn bij de C.
P.N., doch wel is bekend, dat zij met de C.P.N. sympathiseeren

Aletta Rem, reist ieder dag per trein naar Velsen, waar zij haar be-
roep uitoefent bij den manufacturier Rem (Velsen Noord, Wijkerstraat-
weg) wiens familie bekend staat als Communist.

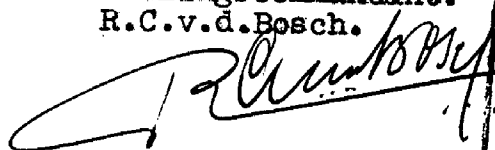
Zij staan te Wormerveer bekend als rustige menschen en van eenige
activiteit op politiek gebied, bleek tot nu toe niet veel.

Het zijn meer idealisten, die overigens onschadelijk zijn.

Omtrent opleiding, politieke functie enz. enz. is hier niets bekend.

Het is hier wel bekend, dat zij zich bewegen op het terrein van de
Wereld vredes actie.

De Adjutant:
wnd. Afdeelingcommandant.
R.C.v.d. Bosch.

Volgno.

2 MEI 1947

ACD/14567

RIJKSPOLITIE.
GEWEST - A'DAM.
DISTRICT AMSTERDAM.
Commandant.

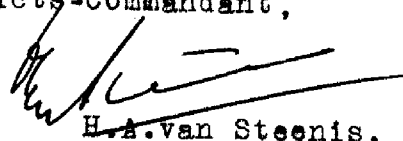
No. 79.

GEHEIM. PERSOONLIJK.

UITGELEEND

Gezien en doorgezonden aan het Hoofd
van den Centralen Veiligheidsdienst te
's-Gravenhage, zulks in antwoord op diens
schrijven van 9 April 1947, No. B.X.B.
13047.

Amsterdam, 1 Mei 1947,
De Majoor,
Districts-Commandant,

H.A. van Steenis.

~~BUREAU~~ DEN POLITIEPRESIDENT
TE HAARLEM

No. I.D.4/1947
Bijlage: 1.
Bericht op brief
van: 19-3-1947
No. BX.12066

HAARLEM 30 APR 1947

Volgno.
2 MEI 1947
ACD/14616.

Naar aanleiding van Uw terzijde
~~Onder-teruzgending der bijlage(n)~~
vermelden brief, heb ik de eer U hierbij te doen toekomen het
~~proces-verbaal~~ No. ID 4/1947 der Administratie,
rapport

Typ: RW
Coll:

UITGEBOKT

Commissaris van
De ~~van de~~ Politiepresident
~~van de~~ Politie
wld. korpschef,
J. Fontijne
J. Fontijne.

Aan den Heer
Hoofd van den Centralen veiligheids-
dienst, Javastraat 68 te 's-GRAVEN-
HAGE.

BUREAU B	
Nummer:	
R A P. O. R. T	- 3 MEI 1947

267
267
2

In verband met den brief van het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage, dd. 19 Maart 1947, No. B.X. 12066, houdende verzoek om inlichtingen betreffende de in bedoeld schrijven vermelde personen, hun politieke oriëntering en de actie van de werkgroep van de "Radicaal Pacifisten", rapporteert de ondergeteekende, CORNELIS PIERRE LODEWIKUS NEUTEBOOM, agent van gemeentepolitie te Haarlem, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, het volgende.

1. ANNEE RINZES DE JONG, geboren te Zutphen 7 Maart 1883, van Nederlandsche nationaliteit, predikant, woont te Haarlem, Westerhoutpark 1a. Op 2 November 1910 huwde hij te Brussel met KATO IBELTJE EEKMAN, welk huwelijk op 7 Januari 1934 door scheiding werd ontbonden. Thans is hij sedert 26 Mei 1942 gehuwd met ELIZE MARMEIJER, geboren te Utrecht 7 Januari 1884. Hoewel predikant, staat hij buiten kerkelijk verband. Hij staat aan het Hoofd van het door hem gestichte "Open Religieuze Genootschap", gevestigd op voornoemd adres. Dit genootschap telt + 200 leden. Blijkens bekomen inlichtingen was Ds. de Jong ongeveer 35 jaar geleden een volgeling van Ds. Bart de Ligt, Deze man zou anarchist zijn geweest en thans in het buitenland vertoeven. Hoewel geen lid van de C.P.N. is hij toch sterk links georiënteerd, aldus de verklaring van Ds. Burger te Heemstede. Zijn naam komt niet voor in de administratie van de Politie of P.R.A. alhier.

2. JURJEN HOOGEVEEN, geboren te Ooststellingwerf (Fr.) 9 Juli 1902, van Nederlandsche nationaliteit, kantoorbediende, woont sedert 11 December 1933 te Haarlem, Middenlaan 117, komende uit de gemeente Velsen. Hij is blijkens de registers van het bureau van Bevolking alhier op 21 October 1936 gescheiden van ROMKJE VEENSTRA, 43 jaar oud. Thans is hij sedert 25 November 1943 gehuwd met HENDRIKA JOHANNA IN DEN BERKEN, geboren te Amsterdam 14 Mei 1899. Hij is penningmeester van de werkgroep "De Radicaal Pacifisten". Zijn politieke gezindheid is niet vastgesteld kunnen worden. Het echtpaar staat als zeer "gesloten" bekend en bemoeit zich met niemand in de buurt, waar het woont. De man belijdt geen godsdienst. Zijn naam komt niet voor in de administratie van de Politie of P.R.A. alhier.

3. WILLEM VISSER, geboren te Zwolle 30 September 1920, van Nederlandsche nationaliteit, studeert te Delft. Hij werd blijkens de registers van het bureau van bevolking te Haarlem op 25 November 1946 uit deze gemeente afgevoerd naar Delft, Lipkenstraat 30. Hij is de zoon van WILLEM CORNELIS VISSER, geboren te Utrecht 20 December 1883 en IENIKJEN KNIEPSTRA, geboren te Leeuwarden 28 Mei 1890. Dezen wonen te Haarlem, Planetenplein 33. W. VISSER eerstgenoemd is le secretaris van "De Radicaal Pacifisten". Hij, zoowel als zijn ouders, zijn leden van de secte, het "Open Religieuze Genootschap". Hij sympathiseert met de beginselen van de Partij van den Arbeid. Zijn naam komt alhier niet voor in de administratie van de Politie of P.R.A. alhier.

4. CATHARINUS PAULUS HOEKEMA, geboren te Idaarderadeel (Fr.) 9 Mei 1909, van Nederlandsche nationaliteit, predikant, woont te Heemstede, Frans Schubertlaan 57. Hij is te Heerenveen gehuwd op 23 September 1936 met ANNA VAN DER ZWAAG, geboren te Opsterland 17 Augustus 1909. Ds. Hoekema is blijkens bekomen inlichtingen uit den aard van zijn geloof anti-militairist. Hij wordt geschetst als een nobel persoon, die geen revolutionnaire gedachten naar voren zal brengen. Hij is lid van de Partij van den Arbeid. Zijn naam komt alhier niet voor in de administratie van de Politie of P.R.A. Voorts zij nog vermeld, dat het algemeen secretariaat van de Algemeene Nederlandsche Vredesactie Actie wordt waargenomen door:

JOHANNA MARIA PELGRIM, geboren te Amsterdam 18 Februari 1904, van Nederlandsche nationaliteit, wonende te Heemstede Paulus Potterstraat 5. Zij is gehuwd met THOMAS VAN HUUSTEE, geboren te Amsterdam 10 December 1905. Zij stelt zich uit humanistisch oogpunt bezien, tegen het militarisme. Zij is, voorzover uit het onderzoek is kunnen blijken, geen lid van eenige politieke partij of beweging. Zij komt niet voor in de administratie van de Politie of Politieke Recherche Afdeling Haarlem. Momenteel wordt door het bestuur van de "Radicaal Pacifisten" afd. Haarlem geen actie gevoerd. Eenmaal is door het bestuur van vorengenoemde afdeling een lezing georganiseerd, waarbij het woord zou worden gevoerd door Dr. J. B. Th. HUGENHOLTZ. Daar deze lezing slechts door een tiental personen bezocht werd is sindsdien geen verdere actie gevoerd.

Wellicht ten overvloede volgt hier het voorloopig bestuur van de Algemeene Nederlandsche Vredesactie.

Beginselverklaring en Doelstelling der Stichting "Algemeene Nederlandsche Vredesactie" (A.N.V.A.): Beginsel en doel zijn in artikel I als volgt omschreven.

De Stichting A.N.V.A. wil allen vereenigen, die den oorlog veroordeelen als internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten. De acties van de A.N.V.A. zullen o.a. gevoerd worden door werkgroepen. Het orgaan van de A.N.V.A. is het maandblad "Vredesactie".

Redactie en administratie van Slingelandstraat 60 te 's-Gravenhage.

le Redacteur Tom Rot, vermoedelijk wonende te Amsterdam. Deze zou anarchist zijn. Voorloopig bestuur A.N.V.A.:

1. Ir. C.C.J. de l'Espinasse, Leuvensestraat 41, Scheveningen.
2. Mevr. J. van Wijk-Eriks, Bijweglaan 31, Bennebroek.
3. Dr. Willem Johannes Jong, geboren te Leiden 5 Augustus 1905, Ned. Geoloog, gehuwd met Suzanna Maria Huisman, geboren te Leiderdorp 8 April 1905, wonende te Heemstede Orchideeënlaan 23.
4. Drs. G. J. de Voogd, Bentinckstraat 146, Den Haag.
5. Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol, Z.H. Deze is secretaris. pennig meester en een der belangrijkste figuren van de A.N.V.A.

Werkgroep:

Algemeene Jongeren Vredesactie:

6. Secretaresse: Mej. Toos (Catharina) Koedam, wonende Oosteinde 26 Amsterdam.

Onderzoek oorlogszaken:

Secretaris Ir. l'Espinasse, vorengenoemd.

Opvoeding en Vrede:

7. D. van Bentveld, Scheepersstraat 74, Rotterdam.

Pers en Vrede:

8. Ds. Joh. P. van Mullem, te Ede.

Radicaal-Pacifisme:

9. Siem Kaper, Troelstrakade 156 Zaandam. (Zou anarchist zijn).

Voorlichtingsdienst voor gewetensbezwaren militairen krijgsmilitairen: Jannetje Wijsertje Eriks, geboren te Hoorn 6 September 1908, gehuwd met Jan Hendrik van Wijk, geboren te Amsterdam 2 Juni 1907, wonende te Bennebroek, Bijweglaan 31, vorengenoemd.

Wereld Federatie Beweging:

Secretaris Ds. Hugenholtz, vorengenoemd.

Voorts is mij nog gebleken, dat het A.N.V.A. door verkóop van zgn. steunbonnen gelden inzamelt, welke gelden worden gebruikt voor hulpverleening, ~~tevens~~ aan gezinnen van dienstweigeraars. Tevens is nog gebleken, dat genoemde organisatie aan dienstweigeraars, die in Nieuwesluis verblijven, versnaperingen doet toekomen, in den vorm van tabak, chocolade enz. Korte geleden, de juiste datum is niet bekend geworden, is door deze organisatie ook een aantal burgerpantalons aan genoemde dienstweigeraars toegezonden.

Typ: RW
Coll:

Haarlem, 23 April 1947
De rapporteur,

C. Neuteboom

C. Neuteboom.

Gezien:
Haarlem, 30 APR. 1947
De Commissaris van Politie,
wnd. Korpschef,

J. Fontijne

J. Fontijne.

POLITIE

TE
HEEMSTEDE.

HEEMSTEDE, 26 April 1947.

GEHEIM.
Doss. No.

Verzoeken bij de beantwoording den datum en het
nummer van dezen brief aan te halen.

ONDERWERP: Inlichtingen
Dr.W.J.Jong te Heemstede

GETAL BIJLAGEN: .-.
—

Naar aanleiding van Uw Geheim schrijven No. B.X.B. 13047, d.d. 8 April 1947, houdende een verzoek om inlichtingen over Dr.W.J.Jong, wonende te Heemstede, Orhideeënlaan 13, heb ik de eer U het navolgende te berichten.
Dr.Willem Johannes Jong, geboren 5 Augustus 1905 te Leiden, geoloog leeraar aardrijkskunde, wonende te Heemstede, Orhideeënlaan 13 vestigde zich op 16 Augustus 1935 in deze gemeente, komende van Zullen. Hij is gehuwd en heeft 3 kinderen. Godsdienst - geen. Hij was lid van den voormaligen Raad van Illegaliteit en heeft zich in bezettingstijd als goed Nederlander gedragen. In kringen, waarin hij verkeert wordt hij beschreven als zeer geleerd. Hij is een vooruitstrevend pacifist. Hij is verbonden aan het Kennemmet Lyceum te Haarlem. Zijn naam komt in de politie-administratie, alhier niet voor wegens eenig strafbaar feit.

De Inspecteur van Politie,

fer.
De Hoofd-Inspecteur van Politie
der Gemeente Heemstede

Aan den Heer Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage.-

POLITIE

TE
HEEMSTEDE.

GEHEIM.

Doss. No.

HEEMSTEDE, 26 April 1947.

Verzoeken bij de beantwoording den datum en het nummer van dezen brief aan te halen.

ONDERWERP: Inlichtingen
Dr.W.J.Jong te Heemstede

(K)

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	= 7 MEI 1947

Volgno.
6 MEI 1947
ACD/14681.

GETAL BIJLAGEN: .-. .

UITGEBOKT

Naar aanleiding van 'Uw Geheim schrijven No. B.X.B. 13047, d.d. 8 April 1947, houdende een verzoek om inlichtingen over Dr.W.J.Jong, wonende te Heemstede, Orchideeënlaan 13, heb ik de eer U het navolgende te berichten.

Dr.Willem Johannes Jong, geboren 5 Augustus 1905 te Leiden, geoloog leeraar aardrijkskunde, wonende te Heemstede, Orchideeënlaan 13 vestigde zich op 16 Augustus 1935 in deze gemeente, komende van Zuilen. Hij is gehuwd en heeft 3 kinderen. Godsdienst - geen. Hij was lid van den voormaligen Raad van Illegaliteit en heeft zich in bezettingstijd als goed Nederlander gedragen. In kringen, waarin hij verkeert wordt hij beschreven als zeer geleerd. Hij is een vooruitstrevend pacifist. Hij is verbonden aan het Kennemeet Lyceum te Haarlem. Zijn naam komt in de politie-administratie, alhier niet voor wegens eenig strafbaar feit.

De Inspecteur van Politie,

De Hoofd-Inspecteur van Politie
der Gemeente Heemstede

Aan den Heer Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage.-

I.D.
DEN HAAG.

Doss. 62/5.

Ⓚ **UITGEBOKT**

G E H E I M.

267

Volgno.
8 MEI 1947
ACD/14822

Naar aanleiding van een schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst, B.X.13119 Geheim van 8 April 1947, kan worden vermeld, dat de administratie van het Maandblad "Vredesactie" der A.N.V.A. in handen is van:
- Willem VAN DER HOUT, geboren te Schiedam, 10 Mei 1883, van beroep redacteur, wonende Van Slingelandtstraat 60 te 's-Gravenhage.

KNW

Voorzover is kunnen blijken, is Van der Hout voornoemd bij geen enkele politieke partij aangesloten.

Verzonden op 6 Mei 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

BUREAU B	
Nummers:	
Datum:	9 MEI 1947

DISTRICT 's GRAVENHAGE

DER RIJKSPOLITIE.

's GRAVENHAGE, 13 Mei 1947.

COMMANDANT.

No. 38 Geheim Pers.

Onderwerp: Inlichtingen.

Volgno.

16 MEI 1947

ACD/15271.

Ter voldoening aan het gestelde
in Uw schrijven dd. 8 April 1947
no.B.X.B. 13047, heb ik de eer U
hierbij de gevraagde inlichtingen
aan te bieden.

BUREAU E	
Nummer:	
Datum:	17-5-47

De wnd. Districtscommandant,

namens dezen,

De Opperwachtmeester,

J. Zoer.

Aan

de Heer J.C. GRABBENDAM

te 's GRAVENHAGE.

Javastraat no. 68.

UITGEBOEKT

A F D E E L I N G - G O U D A .

G R O E P - L E K K E R K E R K . Litt. M. G E H E I M .

P O S T - B E R G A M B A C H T .

O N D E R W E R P : D s . H U G E N H O L T Z .

B i j l a g e n : G e e n e .

G e h e i m . P e r s .

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven van 14 April 1947, GEHEIM, alsmede het daarbij gevoegde schrijven namens den Heer Districts-Commandant der Rijkspolitie te s-GRAVENHAGE, d.d. 10 April 1947, No. 38 Geheim Pers., betreffende opgemeld onderwerp, heb ik de eer U het volgende te berichten:

Johannes Bernardus Theodorus HUGENHOLTZ, geboren te KATTENDIJK(E) 14 Mei 1888, predikant, wonende te AMMERSTOL, Lekdijk 65, is lid van de Partij van den Arbeid.

Hij is op 24 Juni 1924 ingeschreven in de gemeente AMMERSTOL, komende uit de gemeente s-GRAVENHAGE.

Hij belijdt den Nederlandsch Hervormden Godsdienst en is vrijzinnig georiënteerd.

Over het algemeen staat Ds. HUGENHOLTZ bekend om zijn humanistisch streven.

De Opperwachtmeester-Postcommandt,

A A N:

J. de Bakker
(J. de BAKKER.)den Heer Groepscommandant
der Rijkspolitie
teL E K K E R K E R K .

Gezien en doorgezonden.

De Opperwachtmeester
Groepscommandant.A. Tielemans.
A. Tielemans

RIJKSPOLITIE,
DISTRICT GRONINGEN.

COMMANDANT/

C.I. No: 70 . GEHEIM.

AAN: het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68, te 's-G R A V E N H A G E .

BUREAU B

Nummer:

GRONINGEN, 13 Mei 1947

Datum:

20-5-'47

Volgno.

19 MEI 1947

ACD/5322

267

UITGEBOKT

ONDERWERP : PERSONALIA P.A.v.d.VELDE.

Ter voldoening aan het gestelde in het schrijven d.d.1 Mei 1947, No: BX.14327, GEHEIM, heb ik de eer U Hoog Edel Gestrenge beleefd het navolgende te berichten:

"PIET REIN van der VELDE, geboren te Oosterbeek, 9 September 1915, gehuwd met Wilhelmina Tesink, van beroep leeraar aan de U.L.O.School wonende te Slochteren, D 167a, is een zeer zonderling persoon, die gaarne overal in vertegenwoordigd is en zich veel op de voorgrond plaatst.

Hij tracht zich overal in te dringen, is o.a.leider van een padvindergroep te Slochteren, terwijl zijn echtgenote leidster is van die groep, voor de Afdeling meisjes.

Hij is Directeur van de stichting van Vrienden van de Nederlandse Tramwegmaatschappij, terwijl hij zelf de directie vertegenwoordigt. Voor deze stichting spreekt hij ook voor de Radio.Regionale Omroep Noord.(R.O.N.)

Op zijn gedrag en levenswandel valt niets aan te merken.

v.d.Velde en zijn vrouw zijn beide de Remonstrantse godsdienst toegedaan en op politiek terrein waren zij tijdens de bezetting goed. Vóór de oorlog was hij bij de S.D.A.P., maar het behoeft geen verwondering te wekken als hij plotseling Communist wordt, of indien er weer een nieuwe partij komt met andere leuzen dat hij daar lid van wordt en zich opgeeft als propagandist.

Zijn financiële omstandigheden zijn goed. Zijn gezinsleven is goed, doch heeft geen kinderen.

Zijn vader wonende te Velp was indertijd ook lid van de S.D.A.P. en voor zover mij bekend onderwijzer ter plaatse. Ook deze doet in omgang zeer zonderling aan.

Zijn schoonouders wonende te Oosterbeek, zijn zeer goede eenvoudige mensen, terwijl zijn schoonvader het loodgietersbedrijf uitoefent.

Het is geen net gezin, zijn echtgenote heeft een slordig beheer over haar huishouding.

Hij is zeer goed ontwikkeld en heeft verschillende akten op onderwijs gebied, is een begaafd spreker en weet zijn hoorders wel te trekken.

Hij is bij zijn collega's niet gezien, vanwege zijn zonderlinge houding.

Met ingang van 1 Augustus 1947 is hij benoemd als leeraar aan de U.L.O. School te Oldenzaal, zodat hij dan de gemeente Slochteren gaat verlaten.

De gemeenten waaruit hij is afgeschreven zijn Renkum, Zierikzee, Sliedrecht en Groningen.

De Majoor,
Districtscommandant:
J.B.S. Römelingh.

GEMEENTE-POLITIE
VAN
APELDOORN

267

Volgno.

23 MEI 1947

APELDOORN, 21 Mei
Telefoon K 6760-4041

ACD/16511 1947

No. 106

GEHEIM.

UITGEBOKT

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	27-5-47

Antwoord op schrijven van:

Bijlagen:

Onderwerp: Werkgroep Radicaal Pacifisten
inlichtingen Ds. W. Holwerda.

Controleer op

Naar aanleiding van Uw schrijven d.d. 16 Mei 1947, no. BX.15255, Geheim, betreffende personalia Ds. Holwerda, heb ik de eer U te berichten dat Holwerda voornoemd is genaamd:
Wieger Holwerda, geboren te Oostdongeradeel (Fr.) 2 Augustus 1903, wonende te Apeldoorn, Huygenslaan 3.

Holwerda, die op 21 Juni 1940 in deze gemeente werd ingeschreven, komende van Leeuwarderadeel is hier voorganger van de Zevende Dagadventisten.

Tot dusver is niet kunnen blijken dat hij in het openbaar, in politiek opzicht op de voorgrond treedt.

Hij is gehuwd en heeft 3 minderjarige kinderen.

FEB.

De commissaris van politie,

J.S. de Jong
(J.S. de Jong.)

AAN DEN HEER Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E.

BX.15255.

16 Mei

7.

HB. TV.3.

GEHEIM.

personalie ds.Holwerda.

UITGEBOKT

23 MEI 1947

Ik moge U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent de personalie van Ds.Holwerda, wonende te Apeldoorn, die op het Paascongres van de Werkgroep van Radicaal Pacifisten, gehouden in Uwe gemeente op 6 en 7 April 1947, gekozen werd tot hoofdbestuurslid dezer Werkgroep.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

De Heer Commissaris v.Politie

te

APELDOORN.

J.G.Crabbendam.

Coll.: *nr*

GEMEENTE-POLITIE
VAN
APELDOORN

(K)

APELDOORN, 21 Mei
Telefoon K 6760-4041

Volgno.

23 MEI 1947
1947

ACD/16512

No. 98

G E H E I M.

Antwoord op schrijven van:

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	24-5-47

Bijlagen:

Onderwerp: inlichtingen omtrent
F. Wensveen te Apeldoorn.

UITGEBOKT

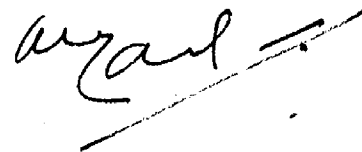
Naar aanleiding van Uw schrijven d.d. 29 April 1947, no. 14336, Geheim, betreffende Sisco Wensveen en het daarbij gevoegde afschrift van een persbericht uit het weekblad "De Vlam" heb ik de eer U EdelGestrenge te berichten dat Fransiscus (niet Sisco) Wensveen, geboren te Utrecht 26 Juli 1912, in deze gemeente werd ingeschreven op 26 April 1939 komende van Epe, thans wonende Hogekampweg no.57 te Apeldoorn.

Wensveen voornoemd die te Apeldoorn zelfstandig het beroep van kleermaker uitoefent, is volgens bekomen inlichtingen op politiek gebied communistisch georiënteerd, hoewel niet is kunnen blijken dat hij lid is van de C.P.N.

Tevens staat hij sympathiserend tegenover elke actie die strijd voert tegen de oorlog. Van enige daadwerkelijke communistische activiteit is dezerzijds echter niets gebleken.

FEB.

De commissaris van politie,

(J.S. de Jong.)

AAN DEN HEER Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68,

's-GR A V E N H A G E.

2 April

7.

B.X. 13057. GEHEIM!

H.R. Disb.2.

personalia C. Pothuis-Smit.

Ik roeg U verzoeken mij, naar aanleiding van een bericht in "de Vlan" van 22-3-1947, betreffende medewerkers aan het maandblad der A.N.W.A. "Vredesactie", zoo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent Mevr. C. Pothuis-Smit, wonende te Amsterdam.

Aan
Den Heer Hoofdcommissaris van Politie

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen :

te

AMSTERDAM.

Coll. dr.

J.G. Crabbendam.

DØSS. No.:
GRT.: VLAM
DATUM: 27.3.47
PAR.:

**LEEST EN VERSPREIDT
VREDESACTIE**

Maandblad van de ANVA
en werkgroepen (o.a. werk-
groepen Rad. Pac., AJVA)

In het Maartnummer bijdragen van
C. Pothuis-Smit, W. J. Jong,
E. Mispelblom Beyer, E. Meursing
Per nummer 12 cts, abonnement 7 2,— p. jaar.
Leden ANVA gratis.
Administratie: v. Slingelandtstr. 60, Den Haag.

Rebord?
C.P.S.
E.M.
Konink
personeel
met belend
29.3.47

UITGEBOEKT

21 Mei

7.

B.X. 15104.
een.

GEHEIM.

HB. Nr. 3

"Opvoeding en Vrede".

Onder verwijzing naar bijgaand afschrift van een persbericht uit "Vredesactie", orgaan van de Alg.Ned.Vredesactie van April 1947, moge ik U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk omtrent "Opvoeding en Vrede" te willen doen inlichten, alsmede de personalia te doen verschaffen van W.P.Boer, wonende te Rotterdam-N, Gordelweg 86.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan:
De Heer Hoofdcommissaris van Politie
Coll: *dk* te ROTTERDAM.

VERNIEUWING

Met schroom, waag ik mij aan een onderwerp, dat de laatste tijd als een "Onderwijsmode" beschouwd kan worden. Toch is vernieuwing nodig en de evolutie toont ons aan, dat vernieuwingen op alle gebied steeds eeuwen door hebben plaats gehad.

Ziet maar naar onze moderne wereld, vergeleken bij de Bata-vieren zijn wij toch langzaam aan vooruit gegaan in techniek en beschaving. De beschaving heeft zich dienstbaar gemaakt aan de mens, maar heeft de mens zich ook dienstbaar gemaakt aan de beschaving? Neen, want met alle uitvindingen, die de mens tot 'n hoger levenspeil moesten brengen, heeft de mens zich verlaagd om een willoos werktuig te zijn van de uitvindingen zelf, waar eens de mens als heerser over gesteld was. Dikwijls werd hij een demon, omdat de uitvindingen hem beheersten. Dat heeft de oorlog ons in die jaren wel geleerd. Is de mens eenmaal op het hellend vlak van het onverschillige egoïsme, dan gaat het snel omlaag en wordt hij van een liefdeloos egoïstisch mens spoedig een sadist.

En dit moeten wij verhoeden! Willen wij opbouwers zijn van een nieuwe wereld, waar oorlogen tot het verleden behoren en de volkeren eendrachtig en in vrede samen leven, dan moeten wij beginnen ons zelf in handen te nemen en in dienende liefde, vrij van egoïsme, tegenover het kind en de gemeenschap te staan. En nu komen wij aan de vernieuwing. Vernieuwing moeten wij van onder af aan, te beginnen, bij het heel jonge kind, vernieuwing brengen in de geest. Want wil de wereld hervormd worden, zo zal de geest des mensen hervormd moeten worden. Men zegt niet voor niets: "Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst". Dus beginnen wij het kind op te voeden in de geest van onderlinge hulpvaardigheid, vriendelijkheid en eerbied voor al wat leeft. Leer een kind niet te doden, maar liefde hebben voor plant, dier en mens. Laten wij voor al het geschapene, liefde, eerbied en bewondering opwekken en het leven als een kostbaar bezit beschouwen, dat niet strafeloos om wat voor reden ook vernietigd mag worden, Geef een kind nooit oorlogsspeelgoed, soldaatjes, kanonnen, pistooltjes of iets dergelijks.

Zeg niet, wat geeft dat nu, het is toch maar van ijzer of hout, hij kan er geen kwaad mee doen. Dat toch is een heel verkeerde mening, want wanneer een kind het geweer of pistooltje aanlegt op het tinnen soldaatje, of zich verdekt achter een zandhoop opstelt, om zijn vriendjes met wie hij soldaatje speelt z.g.n. dood te schieten, dan doodt het kind in de geest en wordt de kiem gelegd tot de daadwerkelijke oorlog, want spel en fantasie is voor het kind belevenis. Zo niemand meer oorlogsspeelgoed kocht, dan zouden spoedig de fabrikanten, dit materiaal voor betere doeleinden moeten gebruiken.

Blind staren wij ons op onderwijsvernieuwing, wat de methode betreft; de ziel van het kind die in de oorlogsjaren vergiftigd is geworden, door roof, moord en grof egoïsme, wordt over het hoofd gezien. Op de vernieuwing van de geest, moeten wij ons het eerst toeleggen, wil de wereld een ander aspect krijgen.

Leren luisteren naar eigen innerlijke stem, wat goed en kwaad is en dan moeten wij opvoeden en het kind leren aan het goede, dat in hem is, te gehoorzamen en leren leven in naastenliefde en vrede met elkaar.

Moge de jeugd van heden, met onze hulp, het volk worden de toekomst, waar vrede en liefde overheersen.

W.P.Boer, secretaresse Opv.
Vrede, Gordelweg

VERNIEUWING

Met schroom, waag ik mij aan een onderwerp, dat de laatste tijd als een „Onderwijsmode” beschouwd kan worden. Toch is vernieuwing nodig en de evolutie toont ons aan, dat vernieuwingen op alle gebied steeds eeuwen door hebben plaats gehad.

Ziet maar naar onze moderne wereld, vergeleken bij de Batavieren zijn wij toch langzaam aan vooruit gegaan in techniek en beschaving. De beschaving heeft zich dienstbaar gemaakt aan de mens, maar heeft de mens zich ook dienstbaar gemaakt aan de beschaving? Neen, want met alle uitvindingen, die de mens tot 'n hoger levenspeil moesten brengen, heeft de mens zich verlaagd om een willoos werktuig te zijn van de uitvindingen zelf, waar eens de mens als heerser over gesteld was. Dikwijls werd hij een demon, omdat de uitvindingen hem beheersten. Dat heeft de oorlog ons in die jaren wel geleerd. Is de mens eenmaal op het hellend vlak van het onverschillige egoïsme, dan gaat het snel omlaag en wordt hij van een liefdeloos egoïstisch mens spoedig een sadist.

En dit moeten wij verhoeden! Willen wij opbouwers zijn van een nieuwe wereld, waar oorlogen tot het verleden behoren en de volkeren eendrachtig en in vrede samen leven, dan moeten wij beginnen ons zelf in handen te nemen en in dienende liefde, vrij van egoïsme tegenover het kind en de gemeenschap te staan. En nu komen wij aan de vernieuwing. Vernieuwing moeten wij van onder af aan, te beginnen, bij het heel jonge kind, vernieuwing brengen in de geest. Want wil de wereld hervormd worden, zo zal de geest des mensen hervormd moeten worden. Men zegt niet voor niets: „Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst”. Dus beginnen wij het kind op te voeden in de geest van onderlinge hulpvaardigheid, vriendelijkheid en eerbied voor al wat leeft. Leer een kind niet te doden, maar liefde hebben voor plant, dier en mens. Laten wij voor al het geschapene, liefde, eerbied en bewondering opwekken en het leven als een kostbaar bezit beschouwen, dat niet straffeloos om wat voor reden ook vernietigd mag worden. Geef een kind nooit oorlogsspeelgoed, soldaatjes, kanonnen, pistooltjes of iets dergelijks.

Zeg niet, wat geeft dat nu, het is toch maar van ijzer of hout, hij kan er geen kwaad mee doen. Dat toch is een heel verkeerde mening, want wanneer een kind het geweer of pistooltje aanlegt op het tinnen soldaatje, of zich verdekt achter een zandhoop opstelt, om zijn vriendjes met wie hij soldaatje speelt z.g.n. dood te schieten, dan doodt het kind in de geest en wordt de kiem gelegd tot de daadwerkelijke oorlog, want spel en fantsie is voor het kind belevenis.

Zo niemand meer oorlogsspeelgoed kocht, dan zouden spoedig de fabrikanten, dit materiaal voor betere doeleinden moeten gebruiken.

Blind staren wij ons op onderwijsvernieuwing, wat de methode betreft; de ziel van het kind die in de oorlogsjaren vergiftigd is geworden, door roof, moord en grof egoïsme, wordt over het hoofd gezien. Op de vernieuwing van de geest, moeten wij ons het eerst toeleegen, wil de wereld een ander aspect krijgen.

Leren luisteren naar eigen innerlijke stem, wat goed en kwaad is en dan moeten wij opvoeden en het kind leren aan het goede, dat in hem is, te gehoorzamen en leren leven in naastenliefde en vrede met elkaar.

Moge de jeugd van heden, met onze hulp, het volk worden van de toekomst, waar vrede en liefde overheersen.

W. P. Boer, secretaresse Opv. en Vrede, Gordelweg 86, Rotterdam-N.

*gegeven op verzoek van de „Opvoeding - vrede”
in N. N. meer bekend is. 14 MEI 1947*

DOSS. No.:

CRT.: *VERDESACTIE*

DATUM: *APRIL 1947*

PAG.:

22 Mei

7.

B.I. 1447.

GEHEIM.

Sm. MN.3

Handwritten stamp: J. G. Crabbendam

Radicaal Pacifisme.

Blijkens een bericht in het maandblad "Vredesactie", orgaan der "Algemene Nederlandse Vredesactie", zou in de gemeente Aalsmeer een plaatselijke afdeling zijn opgericht der werkgroep "Radicaal Pacifisme".

Ik moge U verzoeken naar de werkzaamheden dezer afdeling een onderzoek te willen doen instellen.

De resultaten van het onderzoek zal ik gaarne van U vernemen, zo mogelijk met de personalia der bestuursleden der plaatselijke afdeling.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan:
De Heer Districtscommandant der
Rijkspolitie te ~~AALSMEER~~
Coll: *dk* *Amsterdam*

J.G.Crabbendam.

22 Mei

7

B.X.15447.

GEHEIM.

Sm. MN.3

GEHEIM

Radicaal Pacifisme.

Blijvends een bericht in het maandblad "Vredesactie", orgaan der "Algemene Nederlandse Vredesactie", zou in de gemeente 's-Gravenhage een plaatselijke afdeling zijn opgericht der werkgroep "Radicaal Pacifisme".

Ik moge U verzoeken naar de werkzaamheden dezer afdeling een onderzoek te willen doen instellen.

De resultaten van het onderzoek zal ik gaarne van U vernemen, zo mogelijk met de personalia der bestuursleden der plaatselijke afdeling.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan:
De Heer Hoofdcommissaris van
Politie te 's-GRAVENHAGE
Coll: *rc*

J.G.Crabbendam.

21 Mei

7.

B.X.15447.

GEHEIM.

Sm.

MN.3

UITGEBOKT

Radicaal Pacifisme.

Blijkens een bericht in het maandblad "Vredesactie", orgaan der "Algemeene Nederlandse Vredesactie", zou in de gemeente Amsterdam een plaatselijke afdeling zijn opgericht der werkgroep "Radicaal Pacifisme".

Ik moge U verzoeken naar de werkzaamheden dezer afdeling een onderzoek te willen doen instellen.

De resultaten van het onderzoek zal ik gaarne van U vernemen, zo mogelijk met de personalia der bestuursleden der plaatselijke afdeling.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

p:
De Heer Hoofdecommissaris van
Politie te A M S T E R D A M.

J.G.Crabbendam.

Coll: *nt*

B.15447.

GEHEIM.

22 Mei

7.

Sm. MN.3

UITGEBOKT

to

Radicaal Pacifisme.

Blijkens een bericht in het maandblad "Vredesactie" orgaan der "Algemene Nederlandse Vredesactie", zou in de gemeente Apeldoorn een plaatselijke afdeling zijn opgericht der werkgroep "Radicaal Pacifisme".

Ik moge U verzoeken naar de werkzaamheden dezer afdeling een onderzoek te willen doen instellen.

De resultaten van het onderzoek zal ik gaarne van U vernemen, zo mogelijk met de personalia der bestuursleden der plaatselijke afdeling.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Commissaris van Politie
te APELDOORN.

Coll: *nr*

J.G.Crabbendam.

Het voorlopig Bestuur is samengesteld uit de volgende leden:

Ir. C. C. J. de L'Espinasse, Leuvensestraat 41A,
Scheveningen.
Mevr. J. van Wijk—Eriks, Bijweglaan 31, Barmbroek.
Dr. W. Jong, Orchideelaan 23, Hoemstede.
Drs. G. J. de Voogd, Bentinckstraat 146, Den Haag.
Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol (Z.-H.),
w/n. Secretaris-Penningmeester.

Werkgroepen

"Algemene Jongeren Vredes Actie" (AJVA)
Secr.: Mej. T. Koedam, Oostende 26, Amsterdam.
"Onderzoek Oorlogsoorzaken"
Secr.: Ir. C. C. J. de L'Espinasse, Leuvensestraat 41a,
Scheveningen.
"Opvoeding en Vrede"
Secr.: D. v. Benkveld, Schepensestraat 74b, Rotterdam.
"Pers en Vrede"
(Uitgave "Vredes Pers Bureau", abonn. f 5.— p. jaar)
Secr.: Ds. Joh. P. van Mullen, Edam (na 1 Febr.)
"Radicaal Pacifisme",
Secr.: Siem Kaper, Troelstrakade 156, Zaandam.
"Voorlichtingsdienst voor Gewetensbezwaarden
inzake de Militaire Krijgsdienst (MGK)"
Secr.: Mevr. J. van Wijk—Eriks, Bijweglaan 31,
Barmbroek.
"Wereld-Federatie-Beweging"
Secr.: Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol (Z.-H.)

Lidmaatschap:

Het lidmaatschap der ANVA staat voor iedereen open die accoord gaat met de hierboven gestelde Beginselverklaring.

Contributie:

Art. 9 van het Huish. Regl. luidt als volgt: De leden betalen zelf hun jaarlijkse bijdrage met een minimum van f 2.50 per jaar, waarbij als grondslag de volgende schaal kan worden aangenomen:

Bij een jaarkomen tot f 1000.— f 2.50

f 1000.— „ f 2000.— f 4.—
f 2000.— „ f 2500.— f 6.—
f 2500.— „ f 3000.— f 8.—
f 3000.— „ f 4000.— f 10.—
f 4000.— „ f 5000.— f 12.—
f 5000.— „ f 6000.— f 15.—
f 6000.— „ f 7500.— f 20.—
f 7500.— en hoger f 30.—

De leden ontvangen het verenigingsorgaan gratis.

Gezinsleden betalen halve contributie en ontvangen geen orgaan.

2 cent

DRUKWERK

AAN Ds J. B. Th. Hugenholtz,
W.n. Secr.-Penningmeester ANVA

AMMERSTOL (Z.H.)

Ondergetekende wenst toe te treden tot de Algemene Nederlandse Vredes Actie met gratis toezending van het maandblad "Vredesactie".

Naam
 Voornamen
 Beroep
 Woonplaats
 Nader adres

wenst mede te werken in de Werkgroep
 (Hier vult men de naam van een bestaande Werkgroep in)

wenst een jaarabonnement op "Vredesactie" orgaan van de ANVA, tegen betaling van f 2,-

zal een bedrag van f als jaarl. contributie overmaken (per postwissel, per giro No. 123046 Ds. J. B. Th. Hugenholz, Ammerstol).

Datum: Handtekening

Geeft U op als lid
 Brengt ook anderen als lid aan

STEUNT
 het werk der ANVA

Geeft U op
 voor de colportage met ons orgaan,
10 CENT PER NUMMER

★

STICHTING Algemene
 Nederlandse
 Vredes-Actie

ANVA

bijlage 31078

Voorl. Secretariaat: Ds. J. B. Th. Hugenholz, Ammerstol
 Tel. Bergambacht 405
 Giro 123046

Beginselverklaring en Doelstelling:

Beginsel en Doel zijn in Artikel 1 der Statuten als volgt omschreven:
 „De Stichting ANVA wil allen verenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.”

Werkwijze en Bestuur:

Daar er voor iedereen die wil medewerken aan het gestelde doel plaats moet zijn in de ANVA en bovendien verwacht mag worden, dat zij die hertoe in staat zijn hun krachten willen inzetten, zal de ANVA o.a. actie voeren door middel van „werkgroepen”.
 Ieder lid kan zich aansluiten bij de werkgroep zijner keuze. Wil hij ook in andere groepen medewerken, dan kan hij daar gastlid zijn, zonder enige financiële verplichting.

A

bylage 31078

Stichting „Algemene Nederlandse Vredes Actie”, de A.N.V.A., wil allen verenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.

(Art. 1 der Statuten)

Lidmaatschap.

Men geeft zich op als lid bij het Secretariaat te Ammerstol.

De minimum-contributie bedraagt f 2.50 per jaar (1 Jan.-31 Dec.). Men betale naar draagkracht.

Leden ontvangen het verenigingsorgaan „Vredesactie” gratis.

Gezinsleden (welke geen orgaan ontvangen) betalen halve contributie.

Abonnement.

Het abonnement op „Vredesactie”, het orgaan der vereniging, bedraagt voor niet-leden f 2,— bij vooruitbetaling.

Betalingen storte men op girorek. 44512, Penningmeester Stichting „Algemene Nederlandse Vredesactie” A.N.V.A., Ammerstol.

BESTELKAART

bylage 31078

Ds J. B. Th. Hugenholtz

Administratie „VREDESACTIE”

Ammerstol (Z.H.)

bijlage 31070

Stichting „Algemene Nederlandse Vredes Actie”, de A.N.V.A., wil allen verenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.
(Art. 1 der Statuten)

Lidmaatschap.

Men geeft zich op als lid bij het Secretariaat te Ammerstol.

De minimum-contributie bedraagt f 2.50 per jaar (1 Jan.-31 Dec.). Men betale naar draagkracht.

Leden ontvangen het verenigingsorgaan „Vredesactie” gratis.

Gezinsleden (welke geen orgaan ontvangen) betalen halve contributie.

Abonnement.

Het abonnement op „Vredesactie”, het orgaan der vereniging, bedraagt voor niet-leden f 2,— bij vooruitbetaling.

Betalingen storte men op girorek. 445129, Penningmeester Stichting „Algemene Nederlandse Vredesactie” A.N.V.A., Ammerstol.

Ondergetekende geeft zich hierbij op als abonné van „Vredesactie” tegen de prijs van f 2,— per jaar.

NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS:

Opgave is ook mogelijk door vooruitbetaling op girorekening 445129 Penningmeester Stichting „Algemene Nederlandse Vredesactie” A.N.V.A., Ammerstol.

INLICHTINGDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 1473-20-47

Uw brief: B.X.13057.

267
UITGEBOKT

Amsterdam, 23 Mei 1947.

Onderwerp: Personalia C.Pothuis-Smit.

Bijlagen:
GEHEIM.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	28-5-47

Voigno.
27 MEI 1947
ACD/6597

In antwoord op bovenbedoeld schrijven d.d.2 April 1947 kan het volgende worden medegedeeld:

In het Bevolkingsregister te Amsterdam is ingeschreven: Wilhelmina Carolina Benjamina SMIT, geboren te Amsterdam, 12-Februari 1872, zonder beroep, wonende: Amsteldijk 13/I te Amsterdam. Zij was echtgenote van Samuel Pothuis, overleden in 1937.

Blijkens de Politieadministratie te Amsterdam zijn door haar in 1935 vragen gesteld aan de desbetreffende Minister betreffende wapenvervoer naar Abessynie met Nederlandse schepen, naar aanleiding waarvan te Amsterdam een onderzoek is ingesteld bij diverse in aanmerking komende scheepvaartmaatschappijen.

Zij woonde voor de oorlog in Amsterdam, is later vertrokken en heeft zich op 5 Juni 1945 weder te Amsterdam gevestigd, komende van Gouda. Haar man was tijdens zijn leven vele jaren bestuurslid van de Amsterdamse Bestuurdersbond en maakte deel uit van het partijbestuur van de voormalige S.D.A.P. Zij is een van de pioniersters van de Bond van Sociaal Democratische Vrouwenbewegingen en als zodanig hiervan vertegenwoordigster in het partijbestuur van de S.D.A.P. Zij maakte deel uit van diverse commissies o.a. de Ontwapeningscommissie van de S.D.A.P. was derhalve voorstander van de eenzijdige ontwapening en de instelling van een politieleger. Gedurende enige tijd is zij lid geweest van een der Kamers van de Staten Generaal.

.....
Verzonden aan: Hfd. C.V.D. 's Gravenhage

G-2.

Aan

3 Juni

BX.16818.

Sm. SvD.3.

GEHEIM.

(V)

antw. 9.6.47
17105

UNGEBOEKT 2.

War Resisters International.

Hierbij moge ik U verzoeken mij wel te willen doen inlichten omtrent J.SMIT en T.SMIT-DIJKSTRA, beiden wonende te Leeuwarden, die lid zijn van het bestuur der Afdeling Nederland van de "War Resisters International".

Vermoedelijk zijn beiden lid der Werkgroep "Radicaal Pacifisme" van de Algemene Nederlandse Vredesactie.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

AN:
Heer Commissaris van Politie
LEEWARDEN.

Antw. 11.6.47
17/22
(2)

3 Juni

7.

BX.16819

Sm.

SvD.3.

GEHEIM.

~~top~~
UITGEBOLKT

War Resisters International.

Hierbij moge ik U verzoeken mij wel te willen doen inlichten omtrent BEP MISPELBLOM BEIJER - VAN DEN BERGH VAN EYSINGA, wonende te Rotterdam, die bestuurslid is der Afdeling Nederland van de "War Resisters International".

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

AAN:
de Heer Hoofdecommissaris van
Politie
te
ROTTERDAM.
Coll.!

POLITIE LEEUWARDEN.

267.

No. 126 Litt. Kab. Typ. A. LEEUWARDEN.

Volgno.
9 Juli 1947

Aan den: Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

ACD/17105
UITGEBOEKT

War Resistors te 's GRAVENHAGE

Onderwerp: International. 's GRAVENHAGE
Antwoord op Uw schrijven van 3.6.1947. No. BX-16818

Bijlagen: gene.

In antwoord op Uw boven aangehaald schrijven, heb ik de eer U het volgende te berichten: Johannes Smit, geboren te Terschelling, 24 Maart 1916, van beroep onderwijzer, wonende Leeuwrikstr. 176 alhier, is voorzitter van de Internationale Socialistische Beweging, afd. Leeuwarden. Hij sprak in de openbare vergadering voor jongeren in "Zalen Schaaf" op 8 December 1945. Deze beweging treedt hier niet op de voorgrond, doch is meer een losse groep van lezers van "De Vlam". Smit was voor de oorlog onderwijzer. Daarna was hij werkzaam bij de Algemene Friesche Levensverzekering, waar hij om zijn werk wel werd gewaardeerd doch hij kon zich niet met het daar geldende kapitalistische loonstelsel verenigen. Na de oorlog kreeg hij een betrekking bij het dagblad "Het Vrije Volk", waarvan hij thans redacteur is. Zijn echtgenote Trijntje Dijkstra, geboren te Leeuwarden, 14 October 1915, is lid van het partijbestuur van de P.v.d.A. Zij draagt nog steeds het gebroken geweertje. Beiden staan bekend als uiterst links terwijl zij radicaal-anti-militairistisch zijn. Overigens staan zij gunstig bekend en zijn zij bij hun partijgenoten zeer populair.

De Commissaris van Politie,

Blouwing

L. J. OUD	
Nummer:	
Datum:	12-6-47

INLICHTINGDIENST

ROTTERDAM

I.D. No. 606.

GEHEIM

SECRET
Nummer:
Datum: 12-6-47

Volgno.
11 JUNI 1947
ACD/17122

Rotterdam, 10 Juni 1947.

UNVEZELD

39267

In antwoord op uw schrijven No. B.X. 16819, d.d. 3 Juni 1947 wordt bericht, dat de personalia van de daarin genoemde vrouw luiden:

van den Bergh van Eysinga, Lamberta Martina, geboren 14-7-1907 te Oss, echtgenote van: Mispelblom Beijer, Hendrik Jan, geboren 27-4-1896 te Arnhem, Rem. Predikant, beiden wonende van Slingelandtlaan 27 te Rotterdam-Hillegersberg.

Beiden bewegen zich op anti-militairistisch terrein.

Van hem is hier/het volgende bekend:

September 1945 Lid van de redactie van "De Vlam".
25-10-1945 Spreker in vergadering van "De Vlam" te Leiden.
Januari 1946 Vroeg in verschillende dagbladen per advertentie adhaesie-betuigingen met zijn protest tegen uitzending van de lichte 1945 naar Indië. Hieruit vloeiende voort het "Comité tot voorlichting van gewetensbezwaarden inzake de krijgsdienst (V.G.K.).
30-7-1946 Spr. in protestmeting van de Ned. Bond van Militairen te Rotterdam tegen uitzending van dienstplichtigen naar Indonesië.
Januari 1947 Voorzitter van het "Instituut voor Volksontwikkeling" te Rotterdam. Zou vermoedelijk eerstdaags toetreden tot de Partij van de Arbeid.

Haar naam komt voor in de aankondiging van het "Vlamkamp 1947" als medewerkster aan het "Familiekamp". Zie blz. 11 van "De Vlam" van 6-6-1947.

Tenslotte zij vermeld, dat de zoon Erik, wonende te Amsterdam. p/a M. Angelostraat 60^I, verdere personalia onbekend, op 28-5-1947 door de Krijgsraad te Rotterdam t.z.v. dienstweigering werd veroordeeld tot een jaar voorwaardelijke gevangenisstraf, met een proeftijd van 3 jaar en met de bepaling, dat hij zich gedurende die periode zal gedragen volgens aanwijzingen van de Auditeur Militair.

VERZONDEN AAN:
HOOFD CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat 68 te 's- GRAVENHAGE.

POLITIE NAARDEN

TELEFOON 5.5.5.5

267
NAARDEN, 11 Juni 19 47

Verzoeken bij beantwoording datum
en nummer te vermelden Volgn.

Doss. Kab. No. 1739.1947

Onderwerp: Inlichtingen.

Bijlage: gene

Uw.schr. dd. 1 Mei 1947.
No. BX 14328

G. H. E. M. CURIEUSE 10-6-47	14 JUNI 1947
	ACD-17268
	B

Ter voldoening aan Uw verzoek, vervat in Uw bovenaangehaald schrijven, heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten.

De in Uw schrijven genoemde persoon is genaamd:
ADRIANA ELIZA van STEEDEN, geboren te Amsterdam 27 November 1897.

Zij was gehuwd met Anthonius Philip-pus van Aken. (overleden). Thans is zij gehuwd met Frits van der Meulen.

Zij vestigde zich op 16 Mei 1936 te 's Gravenhage, komende van Batavia N.I. Op 16 October 1943 vestigde zij zich in deze gemeente op het adres Joh. Schoonderbeeklaan No. 12, komende van 's Gravenhage.

Strafrechtelijk komt zij in mijne politie-administratie niet voor. Evenmin komt zij voor in de Karthotheek van de P.R.A. te Hilversum afd. Naarden.

Blijkens bekomen inlichtingen gaan haar ideeën uit naar de Bellamy vereniging. Zij doet ook veel aan vredeswerk.

De Inspecteur van Politie,

Aug. Jacobs

Aug. Jacobs

Aan

~~de~~ de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat No. 68

's G R A V E N H A G E

B

UITGEBOEKT **VERTROUWELIJK**

Handl: 530/4451. Nu 1 voor

Aard v. h. stuk brief	Soort correspondentie toegelaten post	(V/O/T) V	Lp/Exp Agt-nr.	CENSUR- RAPPORT	Nr. 40972
					Dd. 4.6.47

AFZENDER: Algemene Jongeren Vredes- Actie Insulindelaan 22 Wernerveer	GEADRESSEERDE: An Heinz Bergmann Heinrich Koenigstr. 11 Rochum-Weitmar Britse zone Duitsland	Datum (Cp. datum v. poststempel) 22.5.47
ADRES: (Cq. plaats v. terpostbezorging)		Taal Duits
		Volgno. 9 JUNI 1947
		Vorige rapporten ACD/17047

Nadere behandeling van het stuk: Aangehouden / Voorl. aangehouden / Vrijgegeven Terug.afzender / Bijgevoegd / Gefotografeerd vrijgegeven	Instanties, aan welke dit rapport wordt gezonden: ...
--	---

Kantoor/Groep Aad	Afd./Tafel IV	Censor 1950/4010	Controle 4003	Datum, waarop gecensureerd: 30.5.47	Medewerking aan:
-----------------------------	-------------------------	----------------------------	-------------------------	---	------------------

BUREAU D	
Nummer:	
Datum:	11-6-47

ONDERWERP:
Politiek

NEDERLANDSE PACIFISTISCHE ACTIE TEN AANZIEN VAN DUITSLAND.

vertaling:

"Het heeft ons zeer verheugd, dat een verhouding met jonge Duitse geestverwanten tot stand is gekomen. U hebt lang moeten wachten, voordat ons antwoord op uw vragen aankwam, doch is de organisatie van onze vereniging in veel veranderd en daardoor was het ons niet mogelijk al eerder de verhoudingen te overzien. Voorlopig bekleeft ik het voorzitterschap; onze algemene secretaris is Laurens Brinkman. Zijn adres is: Tegelalaan 53, Amsterdam, Nederland.

Wij interesseren ons zeer in de verdere ontwikkeling van de pacifistische beweging in Duitsland en wij zouden voor alles gaarne weten, of men op de Duitse Universiteiten veelkleint vindt. Hier in Nederland hebben de studenten, op enige goede uitzonderingen na, weinig belangstelling en wij hebben van deze zijde nauwelijks iets te verwachten.

Onze groep telt thans ongeveer 200 leden, merendeels jongelui uit de Vrije Jeugdbeweging voortgekomen (b.v. N.J.N. Nederl. Jeugdbeweging voor Natuurstudie, vrije jeugdgroepen, jonge vrienden der Kwakers en geheelent-houders, maar ook individuele leden zoals ziekenverpleeg-

N. B. Bovenstaande mededeeling werd verkregen uit particuliere correspondentie en de vertrouwelijke aard daarvan dient steeds in acht te worden genomen. In verband hiermede moet deze mededeeling slechts ter kennis worden gebracht van die officieele instanties, voor welke zij van belang kan worden geacht.

(1)A

sters, arbeiders, onderwijzers en onderwijzeressen, enz.

In de eerste plaats zou ik willen weten, welke by denkbeelden zijn over een weermacht en over de voormalige illusies van het Duitse volk.

Ik geloof niet dat nu reeds de tijd rijp is om in Nederland een vragen-actie met politieke doeleinden te stichten. In het jaar 1918 was men de oorlog meer

ben dan thans. Hier in Nederland zijn thans meer dienstweigeraars dan voor 1919. Het schijnt ons toe, dat het contact met buitenlandse vrienden een behoefte is.

blz. 2/5

w.g. Jans Kees
Janske Raal-Bouman

UITGEBOEKT

11 Juni

7.

B.17047.

Sm.

TZ.3.

GEHEIM.

Algemene Jongeren Vredesactie.

Hierbij moge ik U verzoeken mij wel te willen doen inlichten omtrent de personalia en politieke oriëntering van Laurens BRINKMAN, wonende Tugelalaan 53 te Amsterdam.

Brinkman zou thans algemeen secretaris zijn der Algemene Jongeren Vredesactie.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te
AMSTERDAM.

J.G.Crabbendam.

Coll.:

I.D.
D. E N H A A G.

Doss. 62/8.

G E H E I M.

Volgno.

19 JUNI 1947

ACD/17416

Naar aanleiding van een schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst No. B.X. 15447 Geheim van 22 Mei 1947, werd dezerzijds een onderzoek ingesteld en kan het volgende worden medegedeeld:

De Stichting "Algemene Nederlandse Vredes-Actie" (A.N.V.A.) bestaat uit verschillende werkgroepen, o.a. de werkgroep "Radiaal Pacifisme", waarvan het secretariaat gevestigd is Oranjestraat 70 te Zaandam ten huize van S. KAPER. Dat te 's-Gravenhage een plaatselijke afdeling van genoemde werkgroep zou zijn opgericht, is vooralsnog niet kunnen blijken. Dezerzijds wordt betwijfeld, dat daaromtrent een bericht zou hebben gestaan in het maandblad "Vredesactie".

to
K.v.
Verzonden op 17 Juni 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

BUREAU B

Nummers

Datum

20-6-47

UITGEBOEKT

267

B	26-6-47
G E H T I N	
L.	

Volgno.
26 JUNI 1947
ACD 17/653

*dit rapport is een korte
resumé van de inhoud
van "Vredesactie" van
juni 1947.
Prove die niet
feilloos.
BVI*

Ten aanzien van de "Algemene Nederlandse Vredesactie" (A.N.V.A.), kan het volgende worden vermeld:

De Werkgroep "Pers en Vrede" heeft de uitgave van de Vredespersdienst voorlopig moeten staken.

Op 17 en 18 Mei 1947 is op initiatief van de werkgroep voor "Radicaal Pacifisme" te Amersfoort een weekend georganiseerd, waar + 50 personen aanwezig zouden zijn geweest.

Als inleiders hebben daar het woord gevoerd de heren BOLT en NABRINK.

De heer Bolt sprak over "Opvoeding tot Vrede", terwijl de heer Nabrink sprak over "Sexualiteit en Oorlogsgedrist."

Verwoedelijk is Nabrink identiek aan:

Gerard NABRINK, geboren te 's-Gravenhage, 1 November 1903, van beroep boekhandelaar, laatstelijk wonende Barentszstraat 15 alhier, thans wonende te Lochem.

Op de Hoofdbestuurvergadering van de A.N.V.A., welke op 19 en 20 April 1947 te Zwolle verspel werd gehouden, werd een voorlopig bestuur samengesteld, bestaande uit de navolgende personen:

Jaap KAAL, wonende te Wormerveer (voorzitter);

Laurens BRINKMAN, wonende Tugelaweg 53hs. te Amsterdam (secretaris);

Olof VELTMAN, wonende Van Vouwstraat 142 III te Amsterdam (O.) (penningmeester);

Jopie HARTMAN, verdere personalia onbekend, wonende te 's-Gravenhage;

Jan LANGE, wonende te Groningen;

Coert LODEWIJKS, wonende te Amsterdam en

Klaas SCHWARTS, wonende te Groningen.

Het congres van de A.N.V.A. zal op 13 en 14 September a.s. worden gehouden. De plaats van samenkomst zal nog nader worden bekend gemaakt.

Te Putten zal van 10 tot 19 Augustus a.s. het zomerkamp zijn. De prijs tot deelname bedraagt f.25,-- per persoon. Inlichtingen zijn te bekomen bij Klaas Schwarts, Cortinglaan 3 te Groningen.

De werkgroep "Radicaal Pacifisme", afdeling Aalsmeer, houdt begin Juli a.s. een watersport week-end op de Westeinder plassen. De secretaris, Jan C. VELDEERS, wonende Seringenstraat 17 te Aalsmeer, verstrekt hieromtrent nadere inlichtingen.

Bij de heer J.H. FRANÇOIS (personalia bekend), wonende Prinsevinkenpark 12 te 's-Gravenhage, is te bekomen een jaaryverslag van de Commissie van Voorlichting aan gewetensbezwaarden tegen de militaire dienst over 1946.

In het orgaan "Vredeactie" van Juni 1947, geeft Tom ROT, wonende Nassaukade 363 te Amsterdam, zijn blijdschap te kennen over de verrassende uitspraak van de krijgsraad te Velde te Rotterdam, voor welke Krijgsraad op 28 Mei 1947 te recht stonden, de redacteur van de "Vredesactie", Erik MISPELBLOM BEYER en zekere VAN DER WAABS, verdere personalia onbekend, wonende te 's-Gravenhage en zekere VAN VLIET uit Utrecht, alsmede DE JONG uit Rotterdam. Na een krachtig pleidooi van Levrouw J.H. VAN WIJK werden De Jong en Mispelblom Beyer veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf voorwaardelijk met drie jaar onder toezichtstelling, -terwijl-

T. Kruis van A.N.V.A.

hand. x
✓
✓
✓
✓

hand. —

*hand. —
T. Kruis Meer
doel Mrs.
v. Wijk*

*Hand. —
Hand. —*

terwijl Van Vliet en Van der Waals werden veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf, onder aftrek van voorarrest, respectievelijk de tijd doorgebracht in militaire dienst. Het vonnis van 28 Mei j.l., meer speciaal ten aanzien van beide eerstgenoemde personen, biedt, aldus Tom Rot, perspectieven voor de toekomst.

Verzonden op 24 Juni 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

INLICHTINGDIENST

AMSTERDAM

No. ID. 4751.-.47

Uw brief: B.17047.

E B	
Nummer	Amsterdam, 30 Jun
Datum:	4-7-47

UITGEBOKT

Volgno.

3 JULI 1947

AED/17003

Onderwerp: L. Brinkman.

Bijlagen:
GEHEIM.

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in het hierboven aangehaalde schrijven, d.d. 11 Juni 1947, wordt U het volgende medegedeeld;

In het Bevolkingsregister te Amsterdam staat ingeschreven:

K.N.V.

Laurens BRINKMAN, geboren te Amsterdam, 14 Maart 1921, bureelambtenaar P.T.T., ongehuwd, geen Godsdienst, wonende Tugelaweg 53 huis, te Amsterdam.

In de Politie-administratie en de cartotheek van de P.R.A. te Amsterdam, is niets ten nadele van hem bekend.

Brinkman is inwonend bij zijn ouders. Het gezin Brinkman is een eenvoudig, enigszins slordig, werkmansgezin. De vader is havenarbeider en lid van de E.V.C. Voor zover bekend is zijn de gezinsleden niet aangesloten bij een politieke partij, doch aangenomen wordt dat zij communistisch georiënteerd zijn. Zij bezoeken o.a. communistische bijeenkomsten. In dit gezin wordt het dagblad "De Waarheid", gelezen.

Betrokkene is in de bezettingstijd in de Arbeidsdienst geweest. Daarna is hij, als telegrambesteller, in dienst gekomen bij de P.T.T., te Amsterdam. Vervolgens is hij voor de Arbeidsinzet, tewerk gesteld in Duitsland. Thans is hij bureelambtenaar 3e klas bij de P.T.T. Bij zijn werkgever staat hij bekend als een middelmatige werker, die niet het volle vertrouwen geniet. Dit laatste in verband met het zoek geraken van enige poststukken. De verdenking viel op hem, doch wegens gebrek aan bewijs is hier geen werk van gemaakt.

Brinkman is een stil persoon, die een slome indruk maakt en weinig blijk geeft van enige energie. In zijn werkkring spreekt hij nimmer over de politiek. In de maand Mei 1947 is hij secretaris geworden van de Algemene Jongeren Vredesactie.

Verzonden aan: Hfd. C.V.D. Haag

B.2.

Aan

BX.17908.

HB. TV.3.

personalia.

UITGEBOLKT

4 Juli

OPGELEGD

7.

GEHEIM.

nie arch: 20449

Ik moge U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia van Ko SANDERSE, won. te Amsterdam. Volgens een publicatie in het Juni-nummer 1947 van "Vredesactie" (Orgaan van de Alg.Ned.Vredesactie), heeft Sanderse als vertegenwoordiger van de Alg.Jongeren Vredes Actie, zitting in de redactie van genoemd orgaan.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

De Heer Hoofdcommissaris v.Politie
te

AMSTERDAM.

J.G.Crabbendam.

coll.: *204*

BOSS. No.:
CRT.:	VREDESACTIE
DATUM:	Juni 1947
PAR.:

REDACTIE VREDESACTIE.

In de plaats van Erik Mispelblom Beyer, die zijn werk nog niet hervatten kan (zie elders in dit no.), is als vertegenwoordiger van de A.J. V.A. in de redactie van Vredesactie aange-
wezen Ko Sanderse te Amsterdam.

B.X17908.

VI. TZ.3.

UITGEBOKT

GEHEIM.

24 Februari 1948 8.

XXXX
XXXX

Die antw: 30449

Rappel.

Hiermede moge ik U mijn schrijven van 4 Juli 1947 No.17908 en mijn rappel van 16 October 1947 onder het zelfde nummer in herinnering brengen, waarin ik U verzocht mij de personalia te willen doen mededelen van Ko Sanderse, wonende te Amsterdam.
Een spoedige afdoening zal zeer op prijs worden gesteld.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,

J.G.Crabbendam.

A M S T E R D A M.

UITGEBOKT

16 October

7.

B.X.17908

VI. RD.3

GEHEIM

Rappel.

*V.K.
nie antw. 50449*

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. BX.17908 d.d. 4 Juli 1947 in herinnering brengen, waarbij ik U verzoekt mij te willen doen inlichten omtrent de personalia van Ko SANDERSE, wonende te Amsterdam.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofdecommissaris
van Politie
te AMSTERDAM.

J.G.Crabbendam.

Rijkspolitie

MAARCHANDISE GEWEST AMSTERDAM

District Amsterdam.

Afdeeling Diemen.

Groep Aalsmeer.

Aalsmeer 5 Juli 1947.

COMMANDANT

No. 29(geheim)

Bijlagen: I.

Onderwerp:

Inlichtingen: "Radicaal Pacifisme!"

Volgno.
14 JULI 1947
ACD/18234

Ter voldoening aan het gestelde in Het onderschrift van de Heer Majoor Districtscommandant der Rijkspolitie, te Amsterdam, d.d. 24 Mei 1947, no. 119 (geheim-persoonlijk) gericht op het schrijven van de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst, d.d. 22 Mei 1947, no. B.X. 15447 (Geheim) Diet. Sa. Typ. MN. 3 - welk schrijven hierbij retour gaat - heb ik de eer UEDERLE beleefd het navolgende te berichten:

Bij het door mij ingestelde onderzoek is mij op geen enkele wijze kunnen blijken, dat te Aalsmeer een plaatselijke Afdeling van de Werkgroep "Radicaal Pacifisme" is opgericht.

Naar mij van betrouwbare zijde is medegedeeld zou een zekere JAN CHRISTIAAN VELDEERS, geboren te Haarlemmermeer 5 Juni 1924, van beroep kantoorbediende, wonende te Aalsmeer Seringenstraat 17 wel iets voor het "Radicaal Pacifisme" voelen.

Velders echter staat te Aalsmeer zeer gunstig bekend en zijn naam komt in de Politie-administratie niet voor.

Het is een bezadigd persoon, op wie niets valt aan te merken. Mijns inziens is van hem geen actie te verwachten.

de Opperwachtmeester,
Grootcommandant,

AAN
de HEER ADJ. wnd. AFD. COMDT der RIJKSPOL. G. M. d. Tang.

te
W E E S P.

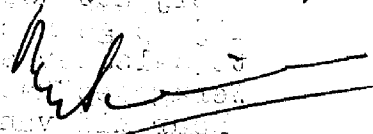
RIJKSPOLITIE.
GEWEST AMSTERDAM.
DISTRICT AMSTERDAM.
Commandant.

No. 119.

Geheim. Persoonlijk.

Gezien en in tweevoud doorgezonden aan
het Hoofd van de CVD te 's-Gravenhage,
zults in antwoord op diens schrijven van
22 Mei 1947, No. B.X. 15447. De aandacht
blijft op deze aangelegenheid gevestigd.
Amsterdam, 10 Juli 1947,

De Majoer,
Districts-Commandant,

H.A. van Steenis.

COMMISSARIAAT VAN POLITIE
LEEWARDEN

Volgno.

26 JUL 1947

ACD/19686/1947

No. 177 Litt. Kab. Typ. A.

LEEWARDEN

Aan de Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

's GRAVENHAGE.

Onderwerp: Aanplakbiljetten.

Antwoord op Uw schrijven van

Bijlagen: 2.

29-7-47

Ik heb de eer U het volgende te berichten.

In de avond van Dinsdag, 22 Juli 1947 werden in deze gemeente bekeurd wegens overtreding van de Algemene Politieverordening:

1. Germen Vellinga, geboren te Leeuwarden, 9 Mei 1927, onderwijzer, wonende Achlumerstraat 13 te Leeuwarden en

2. Klaas de Jong, geboren te Leeuwarden, 15 April 1926, etaleur-winkelbediende, wonende Azaleastraat 64 te Leeuwarden.

Beiden hadden zich schuldig gemaakt aan het aanplakken van biljetten met het opschrift: "bent U tegen de oorlog? dan moet U het laten er aan mee te werken denkt U daar eens over na?"

1. Vellinga verklaarde secretaris te zijn van de afd. Leeuwarden, van de Algemene Jongeren

2. de Jong verklaarde lid te zijn van deze organisatie.

Twee van de betreffende biljetjes gaan hierbij.

De Commissaris van Politie,

Blommestein

bent U tegen de oorlog?
dan moet U het laten er aan
mee te werken
denkt U daar eens over na

19686
2

INLICHTINGDIENST.

ROTTERDAM.

T.D. No.561.

G E H E I M .

UITGEBOKT

Volgno.

23 JULI 1947

ACD/19532

Rotterdam, 21 Juli 1947.

BUREAU B

24-7-47

In antwoord op Uw schrijven No. BX 15304, d.d. 21 Mei 1947, betreffende "Opvoeding en Vrede", wordt het volgende bericht:

In October 1946 werd door van Bentveld, Dirk, geboren 15-7-1891 te Rotterdam, hoofdonderwijzer aan een U.L.O.-school, wonende te Rotterdam, Schepenstraat No.74b, lid van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.) het initiatief genomen om vanuit de A.N.V.A. een werkgroep te vormen, die zich speciaal ten doel stelt in de kringen, waar men werkzaam is - dus b.v. school, jeugdorganisatie, kantoor, etc. - voorlichting te geven op het gebied van waarheid, gerechtigheid en liefde voor de evenmens. De werkgroep die de naam "Opvoeding en Vrede" werd gegeven treedt als zodanig niet naar buiten op als een organisatie, doch haar leden werken allen individueel.

Als voorzitter treedt op van Bentveld, D., voornoemd, terwijl de functie van secretaresse wordt waargenomen door: Boer, Wijnanda Petronella, geboren 18-3-1901 te Rotterdam, hoofd van een gemeentelijke bewaarschool, wonende te Rotterdam, Gordelweg No.86b. Zij is practiserend lid van de Rooms-Katholieke kerk.

Een stencil omtrent doel en werkwijze van "Opvoeding en Vrede" wordt hierbij toegezonden.

A

Verzonden aan: Hoofd Centrale Veiligheidsdienst, Javastraat 68 te 's-Gravenhage.

/ X A

OPVOEDING EN VREDE.

Op 21 October 1.1. werd te Rotterdam na een inleidend woord van den Heer D. van Bentveld, hoofd ener U.L.O. School opgericht de werkgroep: "OPVOEDING EN VREDE",

Met algemeen goedvinden werd de volgende beginselverklaring vastgesteld:

"De werkgroep OPVOEDING EN VREDE, aangesloten bij de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.W.A.) wil alle opvoeders vereenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.

Dit behoort te zijn de leidende gedachte bij alle opvoeding en onderwijs, zowel in het gezin als op de school. In deze kleine gemeenschappen worde de kiem gelegd van waarheid, gerechtigheid en liefde en zoveel mogelijk bestreden de leugen en de gevoelens van haat, wraak en vergelding.

Bij de hiervoor in aanmerking komende onderwijsvakken stelle men als ideaal: "EERBIED VOOR HET LEVEN EN VERBROEDERING DER VOLKEREN."

Werkwijze.

De werkgroep wil trachten haar doel te bereiken:

- a. Door voorlichting in woord en geschrift, b.v. getuigen op ouderavonden en congressen, het plaatsen van artikelen in diverse bladen.
- b. Door in gezin en school te trachten naar deze hoge idealen te leven.
- c. Door onderwijs in pacifistische geest. Lezen, taal, geschiedenis in al haar vormen, aardrijkskunde, natuurlijke historie en zingen zijn vakken, die zich bij uitstek daartoe lenen.
- d. Door het bevorderen van internationaal jeugdverkeer op allerlei wijzen.
- e. Door alle overige wettige middelen.

Zo willen wij, ouders en leerkrachten, kortom allen, die betrokken zijn bij de opvoeding, bouwers zijn aan een betere samenleving. Wij willen beginnen dicht bij huis.

Zij, die zich bij deze werkgroep willen voegen, stellen zich in verbinding met den Heer D. VAN BENTVELD, SCHEPENSTRAAT 74b te ROTTERDAM (C.), TELEFOON 45072.

Deze stelt zich gaarne beschikbaar om op ouderavonden enz. te spreken over:

HET GEZIN, DE SCHOOL EN DE VREDE.

Namens de werkgroep:

D. van Bentveld.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR. 2603

OPGELEGD
AFD. Kabinet

BETREFFENDE
politieke actie.

'S-GRAVENHAGE, 14 Augustus 1947.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

Volgno. OPGELEGD
20 AUG 1947
ACD/204/12.

De Commissaris der Koningin in de provincie Friesland stelde mij in kennis met door de Algemene Jongeren Vredesactie te Leeuwarden ontwikkelde activiteit.

Ik meen goed te doen U van het desbetreffend schrijven dd. 9 Augustus 1947, no. 930, afd. Kabinet, met bijlagen, afschrift te doen toekomen.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

BUREAU B		<i>Correns</i>
Naam		
Datum	21-8-47	1

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst.

blw.

26 Augustus

7.

B.20412.

~~XXXX~~
~~XXXX~~ 182730.

1160

VI. TZ.3. GEHEIM.

Algemene Jongeren Vredesactie.

Hierbij moge ik U verzoeken mij wel te willen doen inlichten omtrent de personalia en politieke oriëntering van het bestuur der Afdeling Leeuwarden der Algemene Jongeren Vredes Actie.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Commissaris van Politie,

LEEUWARDEN.

Coll.: *dh.*

INLICHTINGEDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 3724-20-147

Uw brief: B. X. 15447

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	10.8.47

Volgno.

28 AUG 1947

ACD/20612

25 Augustus 1947

Onderwerp: Plaatselijke afdeling
Radicaal Pacifisme.

UITGEBOEKT
CO

15447/3 B14

Bijlagen:

GEHEIM.

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in het hierboven aangehaalde schrijven, d.d. 21 Mei 1947, wordt U het volgende medegedeeld;

In de maand September 1946, is te Amsterdam een vergadering gehouden, om te komen tot het oprichten van een plaatselijke afdeling van de werkgroep "Radicaal Pacifisme". Deze vergadering stond onder auspiciën van de voorzitter der werkgroep, de reeds meerdere malen genoemde: Thomas Sijbrand ROT, geboren te Amsterdam 25 December 1909, journalist, woont Marnixstraat 198, te Amsterdam. Aanwezig waren 10 personen. Er werd besloten tot het oprichten van een plaatselijke afdeling, te Amsterdam. Een voorlopig bestuur werd aangewezen en men zou te zijner tijd weer in vergadering bij elkander komen, om de werkzaamheden te regelen. Het is echter bij de oprichtingsvergadering gebleven. Er is niet weer vergaderd en er zijn door deze afdeling geen werkzaamheden verricht. Hoewel officieel niet ontbonden, wordt deze afdeling, door de werkgroep, als opgeheven beschouwd. De namen van de personen, die het voorlopig bestuur vertegenwoordigden, zijn niet bekend geworden.

.....
Verzonden aan: Hfd. C.V.D. Haag

B.2

Aan

COMMISSARIAAT VAN POLITIE
LEEWARDEN

164

Volgno.
- 8 SEP 1947
September 1947
ACD/20928

No. Litt. Typ. LEEWARDEN, 6

Aan den: het Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst te 's-GRAVENHAGE. Ⓢ 821

Onderwerp: Algeme Jogerem Vredesactie.
Antwoord op Uw schrijven van 26 Augustus 1947. 204/2

Bijlagen: gene.

In antwoord op Uw schrijven, dd. 26 Augustus 1947, betreffende boven aangehaald onderwerp, heb ik de eer U het volgende te berichten:

" Het bestuur van de Algeme Jongeren Vredesactie, afdeling Leeuwarden, bestaat uit de volgende personen:

- 1e. BEREND VAN DEN VEEN, geboren 8 October 1924 te Leeuwarden, van beroep kantoorbediende, Kw wonende te Leeuwarden, Achter de Hoven NO. 140, voorzitter,
- 2e. GERMEN VELLINGA, geboren te Leeuwarden, 9 Mei 1927, studerend, wonende te Leeuwarden, Achlumerstraat NO. 13, secretaris en
- 3e. KLAAS DE JONG, geboren te Leeuwarden, 15 April 1926, van beroep etaleur, wonende ✓ Azaleastraat NO. 64, penningmeester.

Bedoelde personen, die alhier gunstig bekend staan, zijn bij geen enkele politieke partij aangesloten.

De Commissaris van Politie,

BUREAU *Blaauw*

Nummer:	
Datum:	9-9-47

GEHEIM K.11 No.128

OPGELEGD

10 SEP 1947

ACD/21002

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat nr. 68,

U B
12-9-47

's-GRAVENHAGE.

Hierbij heb ik de eer het volgende te Uwer kennis te brengen:

Door het A.J.V.A. (Algemene Jongeren Vredes Actie) zal op Zaterdag en Zondag respectievelijk 13 en 14 September 1947 een congres gehouden worden op een nog nader aan te duiden plaats. Deze beweging staat op anti-militaristische basis en haar leden zijn vaak afkomstig uit ultra-Pacifistische bewegingen (voormalige Rudolf Rocker Stichting) en de socialistische Vlamgroep.

Het hoofdbestuur der A.J.V.A. bestaat uit de hier volgende personen:

- ✓ Jaap Kaal, wonende te Wormerveer.
- ✓ Laurens Brinkman, wonende Tugelaweg 53 hs. Amsterdam (O).
- ✓ Olof Veltman, wonende van Woustraat 142 III, Amsterdam (O).
- ✓ Jopie Hartman, wonende te Den Haag.
- ✓ Jan/Kange, wonende te Groningen.
- ✓ Coert Lodewijks, wonende te Amsterdam.
- ✓ Klaas Schwartz, wonende te Groningen.
- Voor haar diverse werkgroepen treden als secretarissen op:
Onderzoek Oorlogsoorzaken: Ir.C.C.J. de L'Espinasse, wonende Leuvensestraat 41a te Scheveningen.
- Opvoeding en Vrede: D.v. Bentveld, wonende Schepenstraat 74b, Rotterdam.
- Pers en Vrede: Ds. Joh.P.van Mullem, wonende te Edam.
- Radicaal Pacifisme: Siem Kaper, wonende Troelstrakade 156, te Zaandam.
- Voorlichtingsbureau voor Gewetens- Mevr.J.v.Wijk-Eriks, bezwaren inzake de Krijgsmilitaire Dienst: Bijweglaan 31, Bennebroek
- Wereld Federalisme: Ds.J.B.Th.Hugenholtz, Ammerstol (Z.H.)
- Als sprekers voor het A.J.V.A. treden op:
Mevr.A.E.van Aken-van Steeden, wonende Jan Schoonderbeeklaan 12 te Naarden.
- ✓ D. van Bentveld, wonende Schepenstraat 74b, Rotterdam (C).
- ✓ P.R.v.d. Velde, wonende D.167a te Slochteren.
- ✓ C. Verhage, wonende Capellenlaan 20, te Zutphen.
- Secretaris der Werkgroep "Radicaal Pacifisme" afd. Aalsmeer is: Jan C. Velders, Seringenstraat 17, te Aalsmeer.
- Anti-Oorlogsplaquettes ten bate van het Dienstweigeringsfonds worden verstrekt door: A. van Leen, 's-Gravendijk 145 te Dordrecht.
- Redactielid Vredesactie: Ko Sanderse, wonende Gloriantriantstraat 21 III, Amsterdam.

Het Hoofd van de Plaatselijke Inlichtingendienst

inlijst De A.J.V.A. is een der werkgroepen der A.N.V.A. Dit zijn alle werkgroepen der ANVA →

Wie c.o. 19900.

~~21635~~

21872

16 September 7.

B.21002

~~XXX~~
~~XXX 100750.~~

GEHEIM

VI. RD.3

UITGEBOKT

C.Verhage.

Volgens verkregen inlichtingen zou C.Verhage, wonende Capellenlaan 20 te Uwent, op een congres van de A.J.V.A. (Algemene Jongeren Vredes Actie) als spreker zijn opgetreden.

Ik moge U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk te willen inlichten omtrent de politieke oriëntering enz. van G.Verhage.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

L.L. van Laere.

De Heer Commissaris
van Politie
te ZUTPHEN.

21635

16 ~~september~~ **UITGEROEP** 7.

B.21002

~~XXXX~~ 182730. ~~XXXX~~

GEHEIM

VI. RD.3

A.van Leen.

Volgens verkregen inlichtingen zou ^{des} door A.van Leen, wonende 's-Gravend. dijk 145 te Uwent, anti-oorlogsplaquettes ten bate van een Dienstweigeringsfonds worden verstrekt.

Ik moge U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent de politieke oriëntering enz. van A.van Leen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

L.L.van Laere.

De Heer Commissaris
van Politie
te DORDRECHT.

I.D. DEN HAAG.

Doss. 62/10.

BUREAU B	
G E H E I M.	
Nummer:	
Datum:	24-9-47

Volgn. OPGELEGD
7 SEP. 1947
ACD/21190.

Naar aanleiding van het schrijven van het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst no. B 11643, d.d. 2 April 1947, kan dezerzijds worden medegedeeld, dat eerst thans is gebleken, dat met Jopie Hartman wordt bedoeld:

Betreft:

J. Hartman.

Johanna Hartman, geboren te Nieuwenhoorn, 2 Februari 1922, ongehuwd, studerend aan de tekenacademie aan de Prinsessegracht alhier, wonende Kornoeljestraat 72 alhier.

J. Hartman behoort tot het Remonstrants Kerkgenootschap. Haar politieke oriëntering is voornamelijk niet bekend, doch zij zou zeker niet uiterst links zijn georiënteerd.

Zij wordt als een idealiste beschouwd en zou uit morele overwegingen tegen het gebruik van geweld zijn.

In de administratie van de Politie en in die van de P.R.A. alhier, is niets te haren nadele bekend.

Verzonden op 13 September 1947 aan:
C.V.D.

COMMISSARIAAT
VAN
POLITIE
DORDRECHT.

OPGELEGD

Volgno.

DORDRECHT, den

30 September

- 1 OCT 1947
- 1 OCT 1947.

BUREAU B

POSTBUS 35.

ACD/21635-

Nummer:	
Datum:	1-10-47

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen,
alsmede in het adres mijn postbusnummer
te vermelden.

L. C.V. No. 46/'47.

GEHEIM.

BIJLAGEN: ---

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
's GRAVENHAGE.

In antwoord op Uw schrijven d.d.16 dezer, No.B.
21002, heb ik de eer U het navolgende te berichten:

Adrianus van LEEN, geboren te Dordrecht, 18.5.1892,
van beroep schilder, wonende alhier 's Gravendeelsdijk
145, staat in zijn omgeving bekend als een eenigszins
zonderling persoon, van wie men de indruk heeft, dat hij
communistiche sympathieën heeft.

Het is niet kunnen blijken, dat door hem anti-
oorlogsplaquettes worden vervaardigd of verstrekt, noch
of hij lid is der C.P.N. Tot heden trad hij op politiek
terrein niet op de voorgrond.

Ter Griffie der Arr.Rechtbank alhier is gebleken,
dat hij door de Politierichter te Dordrecht d.d.8.4.1927,
terzake verduistering is veroordeeld tot 2 maanden ge-
vangenisstraf met 3 jaar proeftijd.

Overigens is bij mijn administratie niets te
zijn nadele bekend.

De v/v Commissaris van Politie,

A.A. van Damme.

GEMEENTE-POLITIE
TE ZUTPHEN

21002 Cornelis A. Verhage a.e.d.
17-10-1947 a.e.d.

A.O. OPGELEGD

Volgnr.
7 OCT. 1947
ACD/21872

lo. 5449/123.
ONDERWERP
UPLAGEN

BUREAU B	
Nummer:	A A N
Exemplar:	8-10-47

ZUTPHEN, 3 October 1947.

de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te 's - G r a v e n h a g e .

60.21002 sub 1/10 B

3 B 1/10-47
1/10-47
4

Naar aanleiding van Uw schrijven No. B.21002 dd. 16 September 1947, betreffende C. Verhage, heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten.
Cornelis VERHAGE, geboren 30 Juni 1919 te Zuidzande, onderwijzer, wonende te Zutphen, van der Capellenlaan 20, vestigde zich op 21 Augustus 1944 in deze gemeente, komende van Schoondijke. Hij belijdt de Nederlands-Hervormde Godsdienst. Als onderwijzer is hij alhier verbonden aan de school voor Buitengewoon Lager Onderwijs.

Voor zover uit het ingestelde onderzoek is gebleken, doet hij niet aan politiek en heeft hij nog nimmer een lezing gehouden. In zijn omgeving wordt hij niet in staat geacht om een politieke lezing te houden.
Coll.

De Commissaris van Politie,

Bergma

~~BUREAU INTERNATIONALE EXERCICE~~

H.Q. NETHERLANDS SECURITY SERVICE

KA

Datum
Date

OPGELEGD
13 November

Volgno.
22 NOV. 1947
1947.
ACD/25193

att. 100 HQ CCG (BE), BAOR.

No. 4154 B.
 Onderwerp Subject Dr. T. MICHALTSCHIEFF.
 Bijlagen Enclosures 5.
 Typ Diet St

Kabinet Minister President,
 Javastraat 68, BUREAU B
 'S-GRAVENHAGE.
 20.2.48

Referte Uw schrijven No. KA 20362 d.d. 11 September 1947.

Bijgaand moge ik U doen toekomen het verhoorrapport in duplo van bovengenoemde persoon, alsmede 2 exemplaren van een censorship-intercept, dat mogelijk voor U van belang kan zijn.

Tevens gelieve U te Uwer informatie een tijdschrift betreffende de in het rapport genoemde organisatie aan te treffen.

Bad Salzflun,
Tel.: 2032.

H.W. KEHRER:
Kapt. A.D.

~~INTERNATIONALE VERZAMELING~~
~~WIKINGEN EN VERZAMELINGEN~~

Datum 3. Nov. 1947
Date

Nr.
Onderwerp
Subject
Bijlagen
Enclosures
Typ.
Dict.

VERHOOR-RAPPORT.

Op Zaterdag 1. Nov. 1947 bezocht ondertteekende, Dr. Th. MICHALTSCHIEFF, won. Bornstr. 6 te Hamburg 13., voorgedende een vriend van de door U verdachte Dick de VRIES te zijn.

In de loop van het hierop volgende gesprek, deelde MICHALTSCHIEFF mij het volgende mede:

MICHALTSCHIEFF is Bulgaar maar vertoeft bereids sinds 17 jaar in Duitsland. In dezeitjd heeft hij bijna alle landen van Europa bezocht, o.a. was hij ook drie keer in Nederland.

Op het ogenblik is hij hoogleraar aan de universiteit in Hamburg en voorzitter van de "Internationale Radikal-Pasifistische Organisation". Hij verklaarde o.a., dat deze organisatie ^Kin 1921 in Bilthoven (Holl.) was opgericht.

Deze organisatie onderhoud in Nederland nauwe conecties met de leider van een christelijk links-radikale partij, Felix OORT. De leider van de organisatie zelf is Hein van WIJK uit Amsterdam.

Dick de VRIES is hem persoonlijk niet bekend, maar hij correspondeerde vroeger regelmatig met hem. In de laatste tijd heeft MICHALTSCHIEFF niets meer van hem gehoord.

Hij deelde verder mede, dat in de volgende zomer in de omgeving van AACHEN een "Grenztreffen" georganiseerd zal worden. Hier zullen Franse, Belgische, Hollandsche en Duitse "Freunde" bijelkaar komen.

Na MICHALTSCHIEFF beloofde te hebben weer eens van mij te laten horen, was dit onderhoud beëindigt.

A. W. Schwarz
Sgt. A. W. Schwarz

V/S

*x Internationale Verzameling
Hulpdienst*

*KW
KW*

*maker de naam
Hein van Wijk is lid van
van J. H. v. Wijk, voorzitter
in de bond. afsch. der
wan presenten international
aan bij goud commissie -
rapport.*

ENSORSHIP CIVIL COMMUNICATIONS

<u>Date of commun.</u>	<u>Date of postmark.</u>	<u>Kind of commun.</u>	<u>Sta.&Record No.</u>
14.Oct.1947	15.Oct.1947	PEXO	HAM/P/C/7/2108

From:

To:

Dr.Th.MICHALTSCHOFF
Hamburg
Bornstr.6
Tele. 44 76 25

Frau Johanna Maria FELDEKS
Hoflaan 5
Bilthoven
Niederlande

Language:

German

Prev.Cens. by:

Prev.Relev. Records

Disposal of Orig. Communication:

Released

None

Various

Unit:

2 D.S.S.

Table:

7d

Examiner:

1525

D.A.C.:

JD

Exam.Date:

22 Oct.47

Typ.Date:

28.Oct.47. (es

ALLOCATION:

BY 2 D.C.S.

16 Hamb. RIO
POL

COMMENT:

COMMENTSON ENQUIRY REGARDING THE N.S.D.A.P.

Writer replies to two queries regarding a Fräulein Elfrieda STRUAD and Frau Maria COPPIUS.

Information was required whether these two had been members of the NSDAP.

Writer states that his movement has no organisation to deal with such questions. However, if these two females had played a prominent part in the NSDAP, they certainly would have been interned.

Further to the enquiry whether writer had ever been a member of the party-his reply is no, otherwise he would now not be the Chairman of the International War-Resisters. -However, experience had taught writer that not all members of idealists, without fully realising that they were serving a bad cause. If all people were to be damned on account of their philosophy of life, then we should be following in Hitler's footsteps. There were approximately 8-9 million in the NSDAP, together with their families, it would mean one quarter of the German Nation. Are we going to repudiate these people, if so, when are we going to get peace?

Writer claims it is about time we forget talking war and dedicate our idea to peace and reconciliation.

Basis of Submission

36 -B

(sahv)

3/-/3

UITGEBOKT

2. December 7.

B.X.25470.

XXXX
XXXX

VI. TZ.3.

GEHEIM.

20

Mevr. J.M.J. Meyer-Buhse.

Hiermede moge ik U verzoeken mij wel in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke oriëntering en eventuele verdere gegevens betreffende Mevr. J.M.J. MEYER-BUHSE, wonende Thomsonlaan 87 te Haarlem.

Genoemde persoon treedt op als secretaresse der afdeling Haarlem van de werkgroep van Radicaal Pacifisten der Algemene Nederlandse Vre-

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,

J.G. Crabbendam.

HAARLEM.

GEHEIM

P. T. HAARLEM

OPGELEGD

Afd. Inlichtingendienst

No. I.D. 149/'47 HAARLEM, 15
Bijlage(n): 1
Bericht op brief
van: 2.12.1947
No. 25470

Volgno.
15 Jan 1948
16 JAN 1948
ACD/27643

Naar aanleiding
~~Onder-terugzending der bijlage(n)~~ van Uwterzijde

vermelded brief, heb ik de eer U hierbij te doen toekomen

het proces-verbaal No. I.D. mijner administratie.
rapport 149/'47

Typ: RW Coll:

BUREAU B
19-1-48

De Hoofdcommissaris van Politie

J. Fontijn
J. Fontijn.

Aan de~~n~~ Heer

Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68 's-Gravenhage.

OD 267 / No. 27643

POLITIE HAARLEM
Afd. Inlichtingendienst
No. I.D. 149/1947

R A P P O R T

KV
KW

JOHANNA MARIE JULIA BUHSE, geboren te Amsterdam, 27 Mei 1903, van Nederlandse nationaliteit, is op 14 Januari 1932 te Haarlem in het huwelijk getreden met HARM HAIJO MEIJER, geboren te Groningen, 22 Januari 1901 en woont te Haarlem, Thomsonlaan 87.

Sedert October 1947 is zij secretaresse van de Werkgroep van Radicaal Pacifisten der Algemene Nederlandse Vredesactie, afdeling Haarlem en Omstreken, welke groep ongeveer 40 leden telt.

Zij vertegenwoordigt deze werkgroep bij de "Broederschap Federatie", waarbij verenigingen zoals de Theosofische, Vegetariërs, Anti-Vivisectie, Natuurgeneeswijze, Orde der Goede Tempeliers en de Soefi-Beweging zijn aangesloten.

KV

Wegens financiële moeilijkheden heeft zij kort geleden bedankt voor het lidmaatschap van het "Open Religieuze Genootschap" van Ds. A.R. de Jong, wonende te Haarlem, Westerhoutpark 1 alhier.

J.M.J. Buhse en haar echtgenoot, vorengenoemd, zijn lid van de "Bellamy-vereniging". Beiden zijn geen lid van enige politieke partij, maar zijn de beginselen van de Partij van de Arbeid toegedaan.

Haar echtgenoot is reeds gedurende tenminste 15 jaar werkzaam bij P. de Jong, exporteur van granen, zaden en peulvruchten, wonende te Bloemendaal, Heuvellaan No. 1.

Voorts zij vermeld, dat het bestuur der Werkgroep met uitzondering van J. Hoogeveen, is afgetreden. De afgetredene bestuursleden zijn thans gewoon lid van de Werkgroep, van Radicaal-Pacifisten.

Het bestuur bestaat nu uit 3 leden en is samengesteld als

volgt:

KV
KW

1. Voorzitter: DIRK ALINK, geboren te Sloten, 7 September 1915, van Nederlandse nationaliteit, schoenmaker, gehuwd met NEELTJE ZWART, geboren te Egmond aan Zee, 30 December 1922, wonende te Haarlem, Hogerwoerdstraat No. 1. Hij is lid van de "Vlaminggroep" en lid van het "Open Religieuze Genootschap van Ds. A.R. de Jong". Hij is lezer van het dagblad "De Waarheid".

2. Secretaresse. JOHANNA MARIE JULIA BUHSE, genoemd in de aanhef van dit rapport.

3. Penningmeester. JURJEN HOOGEVEEN, geboren te Ooststellingwerf, 9 Juli 1902, van Nederlandse nationaliteit, gehuwd met HENDRIKA JOHANNA IN DEN BERKEN, geboren te Amsterdam 14 Mei 1899, wonende te Haarlem, Middenlaan 117.

Op dit adres is ook het administratie-adres gevestigd van de Uitgeverij "Plutarchus". Hij is lid van de Vrijdenkersvereniging "De Dageraad" en van de Vereniging van "Vrije Socialisten", voor welke vereniging hij tevens de landelijke administratie voert.

Haarlem, 6 Januari 1948.

2-10

POLITIE TE AMSTERDAM
Bureau HOOFDCOMMISSARIS
- INLICHTINGDIENST

Nr. I.D. 6246 - 47

Uw brief: BX. 17908

Onderwerp: Personalia

Bijlagen:

GEHEIM.

B.

OPGELEGD

Volgne.
1 - MRZ. 1948
ACD 30449

Amsterdam, 26 Februari 1948

BUREAU B
2-3-48

Bas

In antwoord op het bovenvermelde schrijven, d.d. 4 Juli 1947 en de hierop betrekking hebbende rappels d.d. 16 October 1947 en 24 Februari 1948, kan worden medegedeeld, dat de daarin bedoelde persoon is genaamd:

Jacobus Theodorus SANDERSE
geboren te Vlissingen, 15 Maart 1921,
Nederlander,
ongetrouwd,
wonende Gloriantstraat 21 III, Amsterdam-West.

Noch bij de plaatselijke politie, noch in de administratie van de politieke recherche is iets nadeligs bekend over meergenoemde.

Het gezin Sanderse staat niet bekend als links-extremistisch.

Door het ontbreken van nadere gegevens in de opgave was het aanvankelijk niet mogelijk in het hoofdstedelijk bevolkingsregister de juiste personalia vast te stellen en kon pas na vele indirecte informaties het bovenstaande als definitief worden bericht. Het onderzoek heeft daardoor meer tijd inbeslaggenomen dan wenselijk is.

Verz. aan Hfd. C.V.D., 's-Hage.

M.-2

Aan

23 Mrt 1948

GEHELIJ.

10.3.48

9. MRZ. 1948

30930

MORE VESLAG van de "Gandhi-herdenking" op 1 maart 1948 te 20.00 uur in het gebouw De Pruyterstraat 67 alhier. Bedoelde herdenking was uitgeschreven door de "A. V. A." (Algemene Nederlandse Vredes Actie), "Coöp. De Ring", "De Nieuwe Hoers", "Humanistisch Verbond", "Internationale Vereniging Bellamy", "Kerk en Vrede", "Nederland-Indonesië", "Nederlandse Vrouwenbeweging", "Soefji Beweging", "Universale Liga", "Vlanguroep" en het "Vormingscentrum Vrij Nederland".

Aanwezig + 400 personen, zodat het zaaltje, dat circa 300 zitplaatsen telt, overvol was.

X De 20.00 uur opende mevrouw J.C. ISBRUCHER-DIKSEK (personalia bekend), vice-presidente van de "Universale Liga", bij wie de leiding berustte, de bijeenkomst. Zij sprak daarbij haar genoegen uit, dat zoveel groepen de behoefte hadden gevoeld om gezamenlijk GANDHI te herdenken.

Allereerst werden enige Hindoese dansen uitgevoerd door INDRA DEV PRASAD, begeleid door een klein Hindoe-orkest.

X Vervolgens werd het woord gevoerd door J. BOOGAARD (Intern. Ver. Bellamy) (personalia bekend), die in het kort verband trachtte te brengen, tussen het streven van Gandhi en de Bellamy gedachte. Dit lokte een interruptie uit van één der toehoorders, die het schande noemde, dat spreker de Grote Gandhi gebruikte als reclame-middel voor zijn Bellamy-gedachten.

Boogaard verliet daarna het sereekgestoelte zonder van repliek te hebben gediend. De stemming der vergadering was inmiddels beslist slecht te noemen.

X Ook de volgende spreker, de heer R. SAMLAL, (personalia onbekend), een Indiër, was niet in staat een betere sfeer aan bedoelde "Gandhi-herdenking" te geven.

Deze spreker trachtte iets van het leven van Gandhi weer te geven, waarbij hij o.m. mededeelde, dat Gandhi, als jong advocaat, in Zuid Afrika, tot zijn vrijheidsgedachten was gekomen. Samlal was, als Indiër, niet in staat, zich behoorlijk in het Nederlands uit te drukken, hetgeen zijn uitleg niet duidelijker maakte.

Vervolgens werd enige Hindoe-muziek ten gehore gebracht, waarna werd gepauseerd. Vele bezoekers maakten van deze gelegenheid gebruik om de zaal te verlaten.

X Na de pauze sprak namens de "Vlanguroep", de heer Jef EAST (personalia bekend), die in hoofdzaak de strijdwijze van Gandhi belichtte.

Volgens spreker waren de revolvers en gummknuppels niet in staat geweest, de gedachten van de weerloze Gandhi te breken.

X Maar het applaus te oordelen, viel het betoog van deze spreker in goede aarde.

X Naarna werd het woord nog gevoerd door mevrouw A. NOLLES-HEUFF (personalia bekend) namens "Nederlandse Vrouwenbeweging" en door de demonstreants, Dr. I. J. HERRING (personalia bekend), namens "Kerk en Vrede".

Beiden spraken over de ontembare vrijheidsgedachten van Gandhi, doch wegens het ontbreken van een geluidsinstallatie, waren zij nauwelijks te verstaan.

De omstreeks 22.30 uur werd bedoelde herdenking geëindigd met het zingen van het Hindoesvolkslied.

De toegang tot de zaal was vrij. In de pauze werd een collecte gehouden ter dekking van de onkosten. Het podium was

-getooid-

getooid met een z.g. "Gandhi-Meditatie", waaronder een bouquet bloemen was opgesteld.

Door eerderbedoelde verenigingen was tot het houden van deze Gandhi-Herdenking" een organisatie-comité ingesteld, bestaande uit:

1. Xir.C.C.J.DE L'ESPINASSE (personalia bekend);
2. XMevrouw A.TREURNIET-WIERSMA (personalia bekend);
3. XIr.H.E.L.VOITUS VAN HAMME (personalia bekend).

Verzonden op 6 Maart 1948

aan: C.V.D.

lichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

UTRECHT, de 9 Maart

OPGELEID 1948

Lr... 5/Nr 205 '48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No.

van

Onderwerp: _____

W

Volgnr. <i>B</i>
11.MRZ.1948
ACD/31078.

BUREAU B
12.3.48

Hierbij doe ik U toekomen het verslag met bijbehorende bijlagen van een op 5 Maart 1948 gehouden openbare vergadering van de Algemene Nederlandse Vredesactie, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R.W. van Eijk

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
's G r a v e n h a g e.

C/5

205 '48

R A P P O R T.

Welkoverzicht.

16 MRT 1948

Verslag van een openbare vergadering van de Algemene Nederlandse Vredes Actie, afdeling werkgroep voor Radikaal Pacifisme, op Vrijdag 5 Maart 1948, des avonds te 20 uur in de nieuwe zaal van het N.V. Huis aan de Oude Gracht no. 245 te Utrecht.

Als spreker was aangekondigd GERARD NABRINK, geboren te Den Haag 1-11-1903, wonende te Den Haag, over het onderwerp "Oorlog of Vrede"

Er was door middel van de pers geen ruchtbaarheid aan deze vergadering gegeven. In bepaalde gedeelten van de stad waren pamfletten verspreid.

Aanwezig waren in totaal 43 personen, waaronder 14 vrouwen. Zaalruimte 300 personen. 2 manspersonen droegen het "gebroken ge-weertje" insigne. In de zaal waren geen versieringen of spandoeken aangebracht. Achter de bestuurstafel hadden een drietal personen plaatsgenomen, waaronder de heer Nabrink.

Te 20.10 uur werd de vergadering geopend door de voorzitter, de heer ABRAHAM STORM, geboren te Utrecht 19-7-1889, gehuwd met C.M. van Soest, geboren te Utrecht 5-2-1893, firmant van de Utrechtse Typografen Associatie, wonende dr. 's Jacoblaan no. 62 te Maartensdijk. Hij is lid van de Commissie tot voorlichting van gewetensbezwaarden inzake de krijgsmacht en volgens zijn zeggen voorzitter van het Humanistisch Verbond afdeling Utrecht.

Hij opent de vergadering met een woord van welkom en verleent het woord aan Nabrink, die ongeveer als volgt spreekt:
"We zijn hier bijeen onder de invloed van de laatste oorlog en zoeken elkaar op in kleine groepjes. Het is een uiterst moeilijke tijd. We hadden gedacht dat de laatste oorlog meer indruk zou maken. Er moet plaats gekozen worden tegen alles wat met oorlog te maken heeft. Er is geen sprake van dat de oorlog voor ons wereld-deel de laatste zal zijn. Het komt alleen maar in een andere fase. Velen hebben dat wel ingezien, het essentiele is versterkt. Maar men is gebroken in fatalistische stellingen. Deze werkgroep zou al heel slecht starten als ze dit niet wist. Altijd is er een matheid wanneer U met anderen spreekt. Men zegt, dat de oorlog onmenselijk is en dat de zwakke krachten toch niets uit kunnen richten tegen de overmacht. We zullen ons moeten realiseren, dat we met dit materiaal te maken hebben. Aan alle kanten leeft het gevoel: de oorlog is in de gegeven omstandigheden weer noodzakelijk. Of de oorlog een feit is van 1950 of van 1960 doet aan de instelling weinig af. De discussie is niet dat men de tijd benut om een oorlog onmogelijk te maken. Het gevoel van onmacht moet worden doorbroken. De angst vooral brengt de mensen er toe er niet bij stil te staan. Men is alleen maar in staat het zonder meer te ondergaan. Er is geen twijfel voor de vraag of men brutaler, agressiever is dan voor de oorlog. De indruk is ook gevestigd dat door de oorlog veel ook ten goede ligt. In steeds meer organisaties is daar de nadruk op gelegd. Het is buitengewoon moeilijk het vertrouwen te winnen. Dat is er radicaal uit. Ook in Nederland zijn er nog grote groepen die uitkijken aan welk front ze moeten staan in de oorlog, die ze voor onafwendbaar houden. Men spreekt over een aanstaande oorlog tussen Amerika en de Sovjet Unie en zegt: daar heb ik me al mee verzoend. Daar is geen verdediging voor mogelijk. Het schrikbeeld

van

van de atoomoorlog doemt op. We hebben erytwee grote voorbeelden van: Hirosjima en Bikini, maar verder weten we er nog niet zo heel veel van. Alleen werd verzet aangetekend en dat is van de grootste waarde. Niet de arbeiders protesteerden, maar de geleerden kwamen in het verzet. De geleerden zeiden: we doen er niet verder aan mee. Wat die geleerden deden was hetzelfde wat van alle mensen verwacht werd.

De bespreking moet gaan om de weg te zoeken, om de in-kapseling en het gevoel van machteloosheid te doorbreken. U kunt dan alleen belang hebben in Uw actieve werk. Het gaat in hoogste instantie om ons alleen persoonlijk. We kunnen een bijdrage tot de vrede leveren. We hebben te maken met alle personen. Allerlei groeperingen houden rekening met een nieuwe oorlog. Ge kunt niet zeggen dat we ons maar tot één klasse moeten wenden, ook niet tot één leeftijd. Het gaat in deze tijd om het zijn of niet zijn van mens en wereld.

Aan de ene kant is er de dreiging van een oorlog tussen Amerika en de Sovjet. Aan de andere kant zijn er conflicten in alle delen van de wereld. De internationale toestand is gevaarlijk. Denk aan Tsjecho Slovakije, Finland, het oude nabije Oosten, Palestina, de hachelijke situatie in Centraal Azië en Indonesia.

De zaak van Uw afdeling Anva is zeer moeilijk. Het gaat niet om de vraag of oorlog kan worden voorkomen, maar om een appèl van krachten van mensen, die samen een gemeenschap kunnen bouwen, waar oorlog een vreemd begrip wordt. We zouden even vredelievend zijn, wanneer er niet een directe dreiging van de oorlog was. Het systeem van het militarisme ontmenselijkt ons, het verstikt ons en we worden een automaat. De perspectieven zijn somber zonder enige twijfel. We moeten voor de geest houden dat er tegenkrachten aan het werk zijn. Ze zijn klein, maar ze groeien in het verborgene. Het gaat om zoveel innerlijke vastheid, dat steeds grotere groepen vertrouwen gaan stellen. We zien allerlei elementen, die het gevoel wakker doen blijven. Toen de doodstraf werd ingevoerd, werd er overal over gesproken en tegen geageerd. In alle kringen was discussie en verontrusting. Ook werd er veel over Gandhi gesproken. Dit is allemaal iets positiefs.

Mijn gedachten gaan naar een groep mensen, die geen propaganda maken, maar gewoon doorgaan en zeggen: voor mij is oorlog iets onredelijks. Ik bedoel de principieele dienstweigerers. Hun houding dwingt grote bewondering af. In hun maatschappelijke carrière wordt hun dit als een plus niet aangerekend maar als een min.

Er bestaat de mogelijkheid om constructief werk te doen. De ANVA afdeling moet in Uw leven iets betekenen. In Nieuwe kringen moet ge bij nieuwe mensen iets van Uw ideaal brengen. Nee voor de oorlog en ja voor de vrede, als diepste zin uitgroeien naar een nieuwe gemeenschap". ^{moet}

Van de gelegenheid om vragen te stellen werd door niemand gebruik gemaakt.

De voorzitter spreekt hierna over het principieele dienstweigeringsprobleem. In 1939 waren er ongeveer 25 jongens die dienst weigerden. Ze werden in Veenhuizen opgesloten en kregen één of anderhalf jaar gevangenisstraf. Thans zijn het geen tientallen meer, maar honderdtallen, die voelen dat zij onmogelijk oorlog kunnen voeren. Er zijn ongeveer 200 jongens veroordeeld tot 3 jaar burgerdienst. Eerst hebben ze in Usquert

gewerkt

gewerkt bij de boeren, later zijn ze naar Drenthe overgeplaatst. De vraag is; hoe ontkomt men aan de dienst. Eén van de eerste taken van de ANVA is de Dienstweigeringswet voor te lichten. Ik heb tientallen jongens bij mij gehad, die mij vroegen of er geen andere weg was dan puin. Er zijn duizenden onderduikers. Hebben wij de jongens die niet naar Indië willen iets te zeggen? Het antwoord moet zijn: een beroep op de Dienstweigeringswet. En dan staat de persoonlijke houding nog open voor andere dingen. De mogelijkheid is er voor het onderwijspersoneel om speciaal hun aandacht daar op te vestigen. De journalistiek kan gevormd worden tot een persgroep, waardoor personen bewerkt worden met alle mogelijke artikelen. Wanneer er is het jubileum van de Koningin en een legertentoonstelling, dan maken wij daar geen propaganda. Tegenover een legertentoonstelling organiseren wij een vredetentoonstelling.

Ik nodig U uit lid te worden van de ANVA groep.
Na de pauze gaan wij over in een huishoudelijke vergadering.

21.07 uur pauze.

Na de pauze werden de invulformulieren opgehaald. Op elke stoel had men enige exemplaren, alsmede het blad "Vredesactie" gelegd.

Men kon zich opgeven voor het bestuur en vragen stellen. Een drietal mensen gaven zich op.

Gijsbertus Fredericus Coenradus Johannes SCHREUDERS, geboren te Brielle 2-1-1886, gehuwd met J.M.C. Voorham, geboren te Den Haag 11-3-1890, van beroep tabaksorteerder, wonende Spinozaweg no. 71 te Utrecht, wilde ook personen van de Nederlandse Vrouwenbeweging, Bellamy en Vrije Socialisten in het bestuur hebben. De voorzitter antwoordt, dat hij wel rekening wil houden met levensovertuiging, maar dat hij toch niet zover kan gaan, want dan is het hek van de dam.

Ook werd gevraagd of het niet mogelijk was dames in het bestuur op te nemen, waarop de voorzitter antwoordde dat dit aan de dames gevraagd is, doch dat slechts één halve toezegging had gedaan.

Besloten werd de personen die zich voor het bestuur opgegeven hadden, uit te nodigen tot een bespreking, om dan later op een ledenvergadering het definitieve bestuur te kiezen.

Tot slot deelt de voorzitter mede, dat de Doopsgezinde predikant Brüsewitz (Carl Friedrich BRÜSEWITZ, geboren te Den Haag 6-3-1919, ongehuwd, wonende Maliestraat no. 4 te Utrecht) uitgenodigd was op deze avond te spreken. Hij had deze uitnodiging aanvaard maar in verband met een veranderde datum en zaal was hij verhinderd. Hij had echter medegedeeld dat hij zich volledig achter deze avond plaatste. Bestuurslid wilde hij echter niet zijn. Kerk en Vrede en de Vrouwenbeweging waren ook op deze avond uitgenodigd, doch niet verschenen.

Met de mededeling dat men zich alsnog als lid kon opgeven, werd de vergadering besloten.

Einde 22 uur.

Utrecht, 8 Maart 1948.

I.D.
D E N H A A G .

Doss. 62/3.

G E H E I M .

UITTREKSEL	
Uit	91 205
Ag. no.	10524
Voor	62 167

Naar aanleiding van een schrijven van de C.V.D., No. Dis. 1974 en in aansluiting op dezerzijds schrijven, Doss. 62/3 van 20 November 1947, kan het volgende worden medege-
deeld:

Aangezien Ds. J.B.Th. HUGENHOLZ in deze gemeente niet woonachtig is, kan naast hetgeen U dezerzijds onder schrij-
ven Doss. 62/2 van 9 October 1946, Doss. 62/3 van 10 Januari
1947, Doss. 102/24 van 18 November 1947 werd toegezonden,
alleen nog worden medegedeeld, dat hij vrijzinnig predikant
is te Ammerstol. Hij is tevens secretaris van de Algemene Na-
derlandse Vredesactie.

Dr. Hugenholz is gehuwd en heeft twee zoons. Een zijner
zoons is ingenieur bij Philips te Eindhoven. De andere zoon
studeerde Indisch Recht, doch heeft tijdens de oorlog zijn
studie moeten onderbreken.

Ongeveer 20 jaar geleden heeft Ds. Hugenholz als verze-
kerings-inspecteur gewerkt bij de Verzekerings Maatschappij
"Zilver zaad, gouden vrucht", welke maatschappij destijds
was gevestigd aan de Anna van Saxonstraat alhier.

Verzonden op 28 Mei 1948

aan: C.V.D.

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

Antwoord te richten aan den
Regeringscommissaris in Al-
gemeenen Dienst.

Plein 1813 nr. 4, Den Haag
U 10304 - C 56 - KA 1.

's-Gravenhage, 28
Plein 1813, No. 4

Volgno.

1-5-48
April 1948

ACD B4569

CD 267

Ik moge U verzoeken mij mede te delen
wat U bekend is omtrent de Algemene Nederlandse
Vredes Actie (A.N.V.A.).

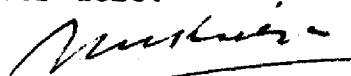
Deze instelling wenst lid te worden van
de Coördinatiecommissie voor Culturele Betrek-
kingen met Duitsland. (C.C.C.D.) en staat in
Nederland in contact met:

1. de "Vlamgroep"
2. de Heer Tom Rot van de Vlamgroep
3. Mej. Cobi Molenaar, onderwijzeres uit Brunssum
Z-Limburg.

Als buitenlandse contacten worden opge-
geven:

1. War resistance
2. Quackers
3. Deutsche Friedens Gesellschaft
4. Pax Christi.

De Regeringscommissaris
in Algemene dienst,
voor deze:

(Mr. J.M.Kielstra)

Aan de Centrale Veiligheidsdienst
t.a.v. de WelEdelGestrenge Heer P.R.Gerbrands
Javastraat 68
's-Gravenhage

A

Uw brief U 10304 -C 56 - KA 1, dd. 28-4-'48

Naar aanleiding van Uw bovengenoemd schrijven, waarin U inlichtingen vraagt omtrent de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.), kan ik U het volgende mededelen:

In Maart 1946 werd besloten tot liquidatie van de Internationale Anti-Militaristische Vereniging (I.A.M.V.), want deze vereniging had "in doel en streven gefaald". Tevens werd besloten tot oprichting van een nieuwe organisatie op bredere basis, onder de naam: Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.). De beginselverklaring van deze organisatie luidt:

"De Stichting A.N.V.A. wil allen verenigen, die de oorlog als een internationale misdaad veroordelen en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten".

Waarnemend secretaris-penningmeester is Ds. HUGENHOLTZ uit Ammerstol. De A.N.V.A. voert actie door de vorming van diverse werkgroepen in verschillende plaatsen ("Radicaal Pacifisme", "Pers en Vrede", "Vrouwen Vredes Actie" enz, terwijl ook de "Alg. Jongeren Vredes Actie" deel uitmaakt van de A.N.V.A.)

De leden behoren tot verschillende godsdienstige richtingen, het merendeel kan gerekend worden tot de Vrije Socialisten. Mej. Cobi MOLENAAR uit Brunssum zou voor 1940 communiste zijn geweest en thans in elk geval moeten worden beschouwd als zeer links georiënteerd. Zij was vroeger secretaresse van "Jeugd Grensontmoetingen van Jong-Pacifisten" voor Duitsland, België en Nederland en heeft thans het verzoek gekregen van A.N.V.A.- zijde om de verbindingen met Duitsland weer aan te knopen. In een brief aan een Duitse relatie liet zij zich als volgt uit:

"Ik voel mij tegenover mijn regering, vanwege Indonesië, zoals jij je gevoeld moet hebben in 1940, toen de Duitse soldaten Denemarken, Noorwegen en Nederland binnenmarcheerden".

P.R. Gerbrands.

Aan de Heer Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,
Plein 1813, no 4
's-GRAVENHAGE

267 41-29395

Voorl. Secretariaat: Ds. J.B.Th. Hugenholtz, Ammerstol; Giro: 123046; Tel. Bergambacht 405.

Beginselverklaring en doelstelling:

Beginsel en Doel zijn in Artikel 1 der Statuten als volgt omschreven:

*De Stichting ANVA wil allen verenigen die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten".

Werkwijze en Bestuur:

Daar er voor iedereen die wil medewerken aan het gestelde doel plaats moet zijn in de ANVA en bovendien verwacht mag worden, dat zij die hiertoe in staat zijn hun krachten willen inzetten, zal de ANVA o.a. actie voeren door middel van "werkgroepen".

Ieder lid kan zich aansluiten bij de werkgroep zijner keuze. wil hij ook in andere groepen medewerken, dan kan hij daar gastlid zijn, zonder enige financiële verplichting.

Het voorlopig Bestuur is samengesteld uit de volgende leden:

Ir. C.C.J. de L'Espinasse, Leuvensestraat 41A, Scheveningen.
Mevr. J. van Wijk-Eriks, Bijweglaan 31, Bennebroek.
Dr. W. Jong, Orchidëenlaan 23, Heemstede.
Drs. G.J. de Voogd, Bentinckstraat 146, Den Haag.
Ds. J.B.Tj. Hugenholtz, Ammerstol, (Z.H.) wnd. Secretaris-Penningmeester.

Werkgroepen.

X "Algemene Jongeren Vredes Actie" (AJVA)

Secr. Mejt. T. Koedam, Oosteinde 26, Amsterdam.

X "Onderzoek Oorlogsoorzaken".

Secr.: Ir.C.C.J. de L'Espinasse, Leuvensestraat 41a, Scheveningen.

X "Opvoeding en Vrede".

Secr. D.v. Bentveld, Schepenstraat 74b, Rotterdam.

X "Pers en Vrede".

(Uitgave "Vredes Pers Bureau" abonn. f.5-- per jaar).

Secr. Ds. Joh.P. van Mullen, Edam (na 1 Febr.)

X "Radicaal Pacifisme"

Secr. Siem Kaper, Troelstrakade 156, Zaandam.

X "Voorlichtingsdienst voor Gewetensbezwaarden inzake de militaire krijgsdienst"(VGK).

Secr. Mevr. J. van Wijk-Eriks, Bijweglaan 31, Bennebroek.

X "Wereld Federatie Beweging".

Secr.: Ds. J.B.Th. Hugenholtz, Ammerstol (Z.H.)

Lidmaatschap.

Het lidmaatschap der ANVA staat voor iedereen open die accoord gaat met de hierboven gestelde Beginselverklaring.

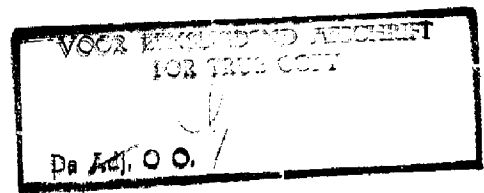
Contributie.

Art. 9 van het Huish. Regl. luidt als volgt: De leden bepalen zelf hun jaarlijkse bijdrage met een minimum van f. 2.50 per jaar, waarbij als grondslag de volgende schaal kan worden aangenomen:

Bij een jaarinkomen tot	f. 1000.--	f. 2.50.--
	f. 2000.--	f. 4.--
	f. 2500.--	f. 6.--
	f. 3000.--	f. 8.--
	f. 4000.--	f.10.--
	f. 5000.--	f.12.--
	f. 6000.--	f.15.--
	f. 7500.--	f.20.--
	f. 7500.-- en hoger,	f. 30.--.

De leden ontvangen het verenigingsorgaan gratis.

Gezinsleden betalen halve contributie en ontvangen geen orgaan.

ⓧ 15

C/5 no. 742'48 ANVA

B

Volgno.
15 OCT. 1948 <u>GEHEIM</u>
ACD/47667

Hierbij doe ik U een verslag toekomen van een Gandhi-herdenkingsbijeenkomst, gehouden op 11-10-48 door de Algemene Nederlandse Vredes Actie in het gebouw van K.en W. te Utrecht.

^{Vuy}
Utrecht, 14 October 1948.

R A P P O R T

Verslag van een vergadering van de afd. Utrecht van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A) op Maandag 11 October 1948 in een zaal van het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, Mariaplaats te Utrecht.

Aanvang ten 20 uur, minimum toegangsprijs f 0,25.

De bijeenkomst was belegd ter herdenking van Gandhi.

x) Als sprekers traden op Ds. KARL FRIEDRICH BRUSEWITZ, geb. te Den Haag 6-3-19, predikant Doopsgezinde Gemeente Utrecht, wonende Maliestraat 4 te Utrecht, en J.B. MEYER uit Amsterdam (gegevens onbekend).

Het onderwerp was: Gandhi en zijn betekenis voor de wereldvrede.

De vergadering was uitsluitend aangekondigd in het "Utrechts Nieuwsblad" van Vrijdag, 8 October 1948.

Aanwezig waren ong. 60 personen (zaalruimte plm. 100 pers.)

Hieronder bevonden zich een 15-tal manspersonen, waarvan een vijftal in de leeftijd van 25-30 jaar en ongeveer 45 vrouwen, van wie de meeste reeds van gevordene leeftijd.

Het was ongeveer hetzelfde groepje personen dat meestal op een A.N.V.A.bijeenkomst wordt gesignaleerd.

In de zaal was geen enkele versiering of doek aangebracht.

De opening geschiedde door ABRAHAM STORM, geb. te Utrecht 19-7-89, firmant van de Utrechtse Typografen Associatie, wonende Dr. 's Jacoblaan 62 te Maartensdijk. Hij is tevens lid van het Comité tot voorlichting van gewetensbezwaren inzake de krijgsmacht en het Humanistisch Verbond. Na een kort woord van welkom geeft hij het woord aan Meyer voor-

MEYER geeft eerst een overzicht van de ontwikkeling van India en spreekt over de toestanden van vroeger en nu. Daarna over het leven van Gandhi, zijn studie in Engeland, zijn leven in Zuid-Afrika en zijn terugkeer naar zijn geboorteland, waar hij dan afstand doet van al zijn bezittingen en onder het volk leeft. Hij is één met hen en staat hen met goede raad bij in alle uithoeken van het land. Gandhi heeft niet simplistisch tegenover de mensen gestaan. Zijn land werd door de Engelsen onderdrukt en door zijn actie voor geweldloosheid steeg hij zeer in aanzien. Ook de Japanners werden jaren lang geëxploiteerd. Hij heeft eerst nog gedacht dat Japan ook India zou bevrijden. Hierin heeft men hem vaak niet begrepen. Maar Gandhi heeft alle schakeringen gezien. Eén van de oorzaken van de te weinige aanhang bij de Vredesactie is ook, dat men de dingen te simplistisch stelt. Gandhi neemt later meer stelling tegenover de Japanners, hij heeft dit in een brief bevestigd.

Als wij nu de toestand in India vergelijken met die in Indonesië, dan valt het op dat zeer veel dingen parallel lopen. Let maar eens op de houding van de democraten en de houding van de Nederlanders in het algemeen.

In "Vrij Nederland" staat een artikel van Ds. Buskes over een soldaat die weigerde een dorp in brand te steken. (Spreker leest dit bekende artikel voor). Het Nederlandse leger doet dezelfde dingen in Indonesië als het Duitse leger in Nederland in 1940. We hebben nu een Putten in Indonesië. Wij zijn volkomen op de verkeerde weg. Wij moeten ons bewust worden dat wij verantwoordelijk zijn voor wat in Indonesië gebeurt. Wij moeten ons meer verzetten tegen wat daar gebeurt. De Nederlandse houding komt voort uit een verkeerde voorstelling van zaken.

Door slechts een persoon werd hierna een vraag gesteld. Hij had graag wat gehoord over de betekenis van het vasten van Gandhi. Meyer zette een en ander nog uiteen en vertrok hierna omdat hij de trein moest halen.

Er is dan een pauze, waarin een onbekend manspersoon van de Radicaal Pascifistische Werkgroep aankondigt, dat hij zal colporteren met oude nummers van "Vredesactie", hem ter beschikking gesteld door Ds. Brüsewitz. Na afloop van de bijeenkomst zal een collecte worden gehouden voor de dienstweigeraars, die wel voldoende te eten hebben, doch wie het nog aan veel ontbreekt. De Engelse en Amerikaanse regering zorgt beter voor deze mensen dan wij in Holland. Enige exemplaren van "Vredesactie" werden gekocht.

De religieuze kant van Gandhi, belicht door Ds. Brüsewitz. "Gandhi heeft reeds in zijn jeugd moeite met allerlei "kleine dingen. Hij was een streng vegetariër. In Engeland "had hij hiermede veel moeite, maar hij vond bevrediging "in kleine overwinningen. Zijn aandacht werd getrokken "naar de problemen van alle volkeren. In Afrika begint "zijn levensweg zich reeds af te bakenen. Hij ondergaat de "invloed van Tolstoi en gelooft in de mens en zijn moge- "lijkheden. Er volgt een briefwisseling met Tolstoi. Hij "leest ook de Bergrede van Jezus. Voor hem gaat het om de "vrijheid en het zelfbestemmingsrecht van India. Het gees- "telijk principe wordt door hem in politieke betrekkingen "gebracht: niet doden, niet haten, niet beledigen. Hij "gelooft in de kracht der waarheid en in de kracht van het "offer. Te Benares wenst hij in 1912 niet meer samen te "werken met de onderdrukkers. Van 1914-18 trekt hij door "het land voor recrutering van Hindoes ten gunste van En- "geland. Dit is door vele pascifisten niet begrepen. Hij "heeft voor een groot gedeelte bereikt wat hij bedoelde "en koos de langste weg om zijn doel te bereiken. Hij is "een fanaticus en weet dat godsdienst een persoonlijke "zaak is. Hij riep op om te leven voor wat men als het "hoogste erkend heeft. Het vasten begon in 1932. Geweld- "loosheid was voor hem hét middel om zijn doel te bereiken. "Hij streefde naar geestelijke verdieping als grondslag "voor het bepalen van een levenshouding".

Beide sprekers hielden een rustig betoog. Er werd over het algemeen aandachtig geluisterd. Ten 21.50 uur ging de bijeenkomst rustig uiteen.

14 October 1948.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 28 October 1948.

No. B.47667

Onderwerp: J.B.Meijer.

VI. RD.3

GEHEIM

UITGEBOEKT

2/61556

Op een d.d. 11 October 1948 te Utrecht gehouden vergadering van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.) werd o.a. het woord gevoerd door J.B.MEIJER, wonende te Amsterdam, die sprak over Gandhi en zijn betekenis voor de wereldvrede.

Ik heb de eer U te verzoeken mij - indien mogelijk - te willen doen inlichten omtrent zijn volledige personalia, zijn politieke antecedenen en de eventuele functie, welke hij in de A.N.V.A. vervult.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
Amsterdam.

UITGEROEP

MINISTERIE VAN ALGEMEENE ZAKEN

's-Gravenhage, 13 April 1949

a/b 1556

^B
No. 47667.

Onderwerp: Rappel.

G E H E I M

VI. RD.3

Hiermede moge ik U mijn schrijven d.d. 28 October 1948 no.47667 in herinnering brengen, waarin ik U verzocht mij te willen doen inlichten omtrent J.B.Meijer.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

17 November 1948.

Volgno.

19 NOV. 1948

ACD/499F2

G E H E I M .

Verslag van de op 16 November 1948 te 20.00 uur gehouden openbare vergadering in gebouw "De Valk", in de Valkenburgerstraat, alhier, uitgaande van de Algemene Nederlandse Vredesactie.

In het Novembernummer van het maandblad "Vredesactie" uitgaande van de in margine genoemde beweging stond een openbare vergadering aangekondigd, die op 16 November 1948 te 20.00 uur gehouden zou worden in "Huize Westeinde", Westeinde 3 te Amsterdam, alwaar Mr. Johan Hendrik van WIJK, geboren te Amsterdam, 2 Juni 1907, een inleiding zou houden over een door hem ontworpen dienstweigeringswet ter vervanging van de wet van 1923. Ter elfder ure bleek, dat deze vergadering niet in voornoemd gebouw gehouden werd, maar in het gebouw "De Valk" in de Valkenburgerstraat, alhier. Bij aankomst in "De Valk" was de vergadering reeds geruime tijd aan de gang, zodat een groot gedeelte werd gemist.

Aanwezig waren ongeveer 50 personen, variërend in leeftijd van 18 tot 60 jaar, waarvan de helft vrouwen. Het was een gemêleerd gezelschap wat politieke kleur betreft, o.a. bevonden zich onder hen communisten, Vlam-aanhangers, anarchisten enz., allen uit ~~de~~ schijnbaar goede arbeidersmilieus. De vergadering was voor iedereen vrij toegankelijk. De ~~z~~aal was niet versierd. De capaciteit bedroeg ongeveer 200 plaatsen.

De vergadering was te ongeveer 20.00 uur geopend. Het woord werd toen terstond aan Mr. van WIJK verleend. Een tiental bezoekers arriveerden echter pas te 20.30 uur i.v.m. eerder genoemde verandering.

Mr. van WIJK was toen juist bezig de deserteurs en dienstweigeraars te onderscheiden in twee groepen. Groep A was de zeer kleine groep, voor wie de norm geldt van goed en kwaad (de echte principiele dienstweigeraars dus). Groep B was die, die handelde uit b.v. angst, zuiver persoonlijke belangen enz. Voor deze groep had hij niet veel interesse. Mensen, die zich zelf nooit eens kunnen uitschakelen en nooit eens ~~zij~~ kunnen denken aan een ander, waren over het algemeen niet het voorwerp van zijn zorg. Hij keurde de huidige samenstelling van de commissies, die door de Generale Staf waren benoemd, sterk af. De dominé's

en veldpredikers moeten eruit, de psychiaters en paedagogen erin.

Nu was het nog mogelijk, dat de commissieleden de idiotste vragen konden stellen.

Voorts deelde van WIJK mede, dat voordat een betrokken persoon voor bedoelde commissie moet verschijnen, de politie (recherche) eerst een rapport betreffende die persoon moet samenstellen, wat tot de belachelijkste conclusies kon leiden. Onlangs kreeg hij (van WIJK) inzage van een dossier van een zijner cliënten, die terecht stond voor de Krijgsraad te Rotterdam (of Den Haag). Men had toen per ongeluk het betreffende politie-rapport erin gelaten, waar hij natuurlijk prompt een afschrift van had gemaakt. Dit rapport raakte kant noch wal. Vervolgens kwam van WIJK op het door hem opgestelde nieuwe ontwerp van een dienstweigeringswet.

Voor de inhoud van dit verdere betoog kan worden verwezen naar het hoofdartikel van zijn hand in bovengenoemd maandblad "Vredesactie", welk artikel vrijwel gelijklopend was aan het door van WIJK gesprokenen.

Zo nu en dan haalde hij voorbeelden aan van een of andere Krijgsraad-zaak, lieft zo humoristisch mogelijk voorgesteld, waardoor zowel de Krijgsraad als de commissie in een belachelijk daglicht werden geplaatst. Te ongeveer 21-15 uur had hij zijn betoog beëindigd en gaf hij gelegenheid tot het stellen van vragen.

De eerste vragensteller was een jeugdig communist en A.N.J.V.-er, wie de woorden „terreur“ en „moordpartijen in Indonesië“ in de mond bestorven lagen. Voorts haalde hij de zaak Ratio KOSTER aan, schetste nog zijn ervaringen, opgedaan tijdens de oorlog en eindigde zonder één positieve vraag te hebben gesteld. Uit de zaal werd opgemerkt, dat er hier geen huiskamerpraatjes konden worden gehouden. Van WIJK was dan ook gauw met deze jonge man klaar en verwees het geval Ratio KOSTER naar een ander terrein, dat met deze materie niets te maken had.

De tweede vragensteller informeerde naar het praktische nut van een nieuwe dienstweigeringswet. Werd daardoor aan het militarisme een gevoelige klap toegebracht? En waarom kon er niet in verschillende dagbladen propaganda worden gemaakt voor het werk van de A.N.V.A. en voor het nieuwe ontwerp?

Van WIJK antwoordde hierop, dat hij zich geenszins verbeeldde het militarisme een gevoelige klap te kunnen toebrengen. Tijdens de oorlog had zijn vrouw dikwijls gezegd: "Men moet doen, wat de hand vindt te doen." En zo was ook nu met hem. Wat betreft de propaganda zei hij, dat "Het Vrije Volk" en "Het Parool" wel eens artikelen van hem hadden opgenomen. Door tot nu toe onopgehelderde oorzaak is dit nu weer gestagneerd. Hij zou hiernaar nog eens informeren. "De Vredesactie" en "De Vlam" werden door te weinig mensen gelezen, zodat hiervan geen effectieve propaganda kan uitgaan.

Na nog enig heen en weer gepraat over niet terzake dienende onderwerpen besloot een onbekend gebleven persoon de bijeenkomst met een woord van dank aan Mr. van WIJK en een

verzoek bij ^{het}uitgaan iets achter te willen laten ter be-
strijding van de onkosten.
Na afloop werd gecolporteed met steunbonnen ten bate
van de dienstweigeraars. 9
De bijeenkomst was te 20.00 uur beëindigd. Er werden geen
wanklanken vernomen. Allen aanwezigen gingen rustig naar
huis.

N. 4.

D

No. 433/118 - 1948 - Geheim Persoonlijk. ~~Ⓚ~~

Betreft: Verslag vergadering.

Bijlagen: 2.

Volgno.

6 DEC. 1948.

ACD/50928

X| Hierbij wordt ingezonden een verslag van de op 29 November 1948 gehouden openbare vergadering van de werkgroep "Radical Pacifisme" in de Algemene Nederlandse Vredes Actie (Afdeling Aalsmeer), alsmede een exemplaar van de pamfletten, die in verband hiermede te Aalsmeer huis aan huis bezorgd werden.

Amsterdam, 2 December 1948.

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE WERKGROEP "RADICAAL PACIFISME" IN DE ALGEMENE NEDERLANDSE VREDES ACTIE (Afdeling Aalsmeer) OP MAANDAG 29 NOVEMBER 1948 TE 20.00 UUR.

Zaal: Grote bovenzaal van Gebouw "De Oude Veiling", eigenaar een Naamloze Vennootschap van gelijke naam, gevestigd Marktstraat 19 te Aalsmeer.

Zaalvergiëring: In de zaal was geen versiering of propaganda anderszins aangebracht.

Zaalcapaciteit: Ongeveer 120 personen.

Aanwezig: Ongeveer 45 mannen, merendeels personen beneden de leeftijd van 25 jaar en ongeveer 10 vrouwen van verschillende leeftijden. Militairen en Rijks- of Gemeenteambtenaren werden niet waargenomen.

- x | Spreekers:
1. ALBERT JONGKIND, geboren te Aalsmeer op 7 Juni 1906, van beroep bloemenhandelaar, belijdt geen godsdienst en woont te Aalsmeer, Spoorlaan 5.
 2. JAN HENDRIK VAN WIJK, geboren te Amsterdam op 2 Juni 1907, advocaat, belijdt de Evangelisch-Lutherse godsdienst en woont te Bennebroek, Bijweglaan 31.

De voorzitter van genoemde werkgroep, A. Jongkind, voornoemd, dankte in zijn openingswoord de aanwezigen voor hun komst en gaf onmiddellijk het woord aan J.H. van Wijk, hierboven onder No. 2 genoemd.

Deze spreker begon met verschillende brieven voor te lezen die hem waren toegezonden door principiële dienstweigeraars en stond geruime tijd stil bij de behandeling van de zaak van de principiële dienstweigeraar BOUKE PLANTING uit IJLST (Fr.) In het bijzonder hekelde hij daarbij de handelingen en houding van Prof. JOSEPHUS JITTA. Voorts wees spreker op de z.i. abnormale tijdsduur van behandeling van verschillende zaken in verband met de principiële dienstweigering, ten bewijze waarvan hij wederom verschillende brieven voorlas.

Ten slotte deelde spreker mede dat, mede door zijn toedoen thans een wetvoorstel was ingediend tot wijziging van de Dienstwijgeringswet, wàlk voorstel o.m. zou brengen: Kortere procedure nauwkeuriger onderzoek en volwaardige productieve arbeid voor dienstweigeraars.

Hierna werd een pauze gehouden van ongeveer 20 minuten.

Vervolgens werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waaraan door vijf personen gevolg werd gegeven.

Hierbij liep spreker kortelijk langs de gehele procedure in een geval van principiële dienstweigering en besprak daarbij de rechtsplegingen en rechtsmiddelen. Hij noemde vrijwillige krijgsdienst volwaardig, gedwongen krijgsdienst waardeloos en krijgsdienst tegen het geweten in ohwaardig.

Opmerkelijk was dat spreker zich min of meer smalend uit-
liet over Prof. Pootjes, wiens aanhangers hij "pootjesklanten"
noemde.

Mensen van wie bekend is dat zij communistisch georien-
teerd zijn, waren bij deze vergadering niet aanwezig.

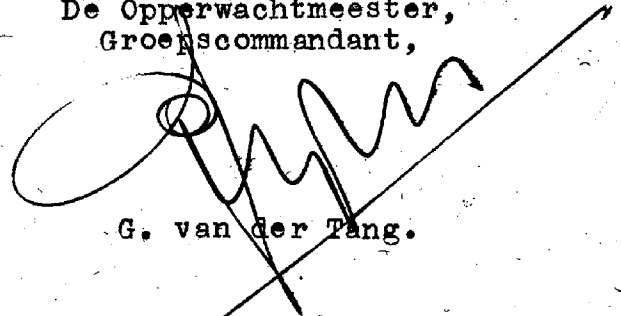
Door het publiek werd niet geaplaudiseerd.

Te omstreeks 23.15 uur ging de vergadering rustig uiteen.

Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Aalsmeer, 29 November 1948.

De Opperwachtmeester,
Groepscommandant,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G. van der Tang', is written over a diagonal line that extends from the top right towards the bottom left of the page.

G. van der Tang.

Werkgroep voor "Radical Pacifisme" in de A.N.V.A. afd. Aalsmeer

Belangrijke openbare bijeenkomst!!!

HET RECHT OP MILITAIRE DIENSTWEIGERING !!!

Op Maandag 29 November des avonds 8 uur in de grote bovenzaal van het gebouw "DE OUDE VEILING" spreekt over dit onderwerp,

Mr. J. H. VAN WIJK.

de bekende verdediger der dienstweigeraars in Nederland.

Het is goed in deze tijd van oorlogsophitsing eens de stem te horen van hen die een absoluut NÉEN laten horen tegen elke vorm van MILITAIRE GEWELD en iedere medewerking daaraan weigeren.

Uit beleefdheid tegenover de spreker en voor de goede gang van zaken verzoeken wij U op tijd aanwezig te zijn.

Entree naar verkiezing:

Discussie gewenst.

ZAAL OPEN 7.30.

Daar de redactie van de "Aalsmeerder Courant" voorheen "Water- en Meerlander" sinds zij geen concurerend blad meer naast zich weet, haar neutrale houding heeft laten varen en adverterie of stukken van org. of personen heeft geweigerd, menen wij uit protest hiertegen geen advertentie in dit blad te moeten plaatsen. Daarom geven wij door middel van deze pamfletten bekendheid aan de hierboven vermelde zeer belangrijke bijeenkomst.

Komt en laat U voorlichten over de WETTELIJKE mogelijkheid van MILITAIRE DIENSTWEIGERING.

A e. D. warlow 3 namen

BVI 14/12

BOES. No.:	_____
ORT.:	De Vredesactie
DATUM:	Nov 1948.
PAR.:	_____

NIEUWE AFDELING

Op 17 November werd te Rotterdam een afdeling van de A.N.V.A. opgericht.

Het bestuur werd als volgt samengesteld:

Voorz. Hra. A. M. Noefloos; Secr. M. A. v. Rhijn
Doezastraat 8 b; Penningm. W. v. Olst.

Het bestuur vertrouwt er op, dat de leden en abonne's krachtig aan het vredeswerk zullen deelnemen.

SIT

BK Lnd. vrag. in R'dam over
warlow en v. Olst

BVI 14/12

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

No.: B.Y.51638

Betr.: Algemene Nederlandse
Vredes Actie.

t.o.
UITGEES-Gravenhage, 20 December 1948.

G E H E I M

VI. RD.3

Volgens een mededeling in "de Vredesactie" van November 1948 is op 17 November 1948 te Rotterdam een afdeling opgericht van de Algemene Nederlandse Vredes Actie. Het bestuur bestaat uit A.M.Noorloos, voorzitter; Marinus Adriaanus Van Rhijn, geb.31-7-1923 te Rotterdam, wonende aldaar, Doezastraat 8B, secretaris en W.van Olst, penningmeester.

Ik moge U verzoeken mij wel in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke oriëntering en verder van belang zijnde gegevens betreffende de genoemde A.M.Noorloos en W.van Olst.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
R o t t e r d a m.

J.G.Crabbendam.

No. 23/441 - 1949 - Geheim Persoonlijk.

B
Betreft: Verslag vergadering "Radica al Pacifisme".

Bijlage: 1.

Volvo.

11 JAN. 1949

ACD/ 53170

Hierbij wordt ingezonden aan verslag van een op 4 Januari 1949 te Aalsmeer gehouden openbare vergadering van de werkgroep "Radica al Pacifisme" in de Algemene Nederlandse Vredesactie.

Inzake de daarin genoemde Albert Jongkind werd reeds eerder gerapporteerd.

Amsterdam, 10 Januari 1949.

No. Geheim, Persoonlijk.
Bijlagen: Geen.

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE WERKGROEP "RADICAAL PACIFISME" IN DE ALGEMENE NEDERLANDSE VREDES ACTIE (Afdeling Aalsmeer) OP MINSDAG 4 JANUARI 1949 te 20.00 uur.

Zaal: Kleine bovenzaal van Gebouw De Oude Veiling, eigenaresse een Naamloze Vennootschap van gelijke naam, gevestigd Marktstraat 19 te Aalsmeer.

Zaalversiering: In de zaal was geen versiering of propaganda anderszins aangebracht.

Zaalcapaciteit: Ongeveer 70 personen.

Aanwezig: Ongeveer 30 mannen en 10 vrouwen van verschillende leeftijden. Militairen en Rijks- of Gemeenteambtenaren werden niet waargenomen.

Sprekers:

- a. ALBERT JONGKIND, geboren te Aalsmeer op 7 Juni 1906, van beroep bloemist-bloemenhandelaar, be-lijdt geen godsdienst en woont te Aalsmeer, Spoorlaan 5.
- b. P.E. BOELE, predikant der Nederlandse Protestantenbond, wonende te VARSSEVELD, Doetinchemscheweg 6. 93

De voorzitter van genoemde werkgroep, A. Jongkind, voornoemd, dankte in zijn openingswoord de aanwezigen voor hun komst en zei dat de spreker van deze avond, Ds. Boele, geen aanhanger was van de leer der geweldloosheid en dus min of meer als een tegenstander moest worden beschouwd, zulks in afwijking van de, in Aalsmeer lopende geruchten. Hierna gaf hij het woord aan Ds. Boele, voornoemd, die zou spreken over het onderwerp: Wat kunnen wij persoonlijk voor de vrede doen.

Ds. Boele ving zijn rede aan met te verklaren dat hij tegenstander was van de dienstweigering, omdat hij meende dat het weerbaar zijn van een land of mogendheid een waarborg voor het behoud van de vrede ~~aanste~~. De oorlogszucht van de mens kwalificeerde hij als een ziekteverschijnsel, voortkomende uit de driften van de mens, zoals seksualiteit, hebzucht en geloof. Spr. kwam tot de conclusie dat de vrede het best bereikt en behouden zou worden als de jeugd werd opgevoed in de wetenschap van de vrede en die vrede zou leren kennen als het hoogste goed.

Hierna werd een pauze gehouden van ongeveer 15 minuten.

Na de pauze werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waarbij zich tussen A. Jongkind en Ds. Boele een, op vriendschappelijke toon gevoerd debat ontwikkelde. Hierbij verdedigde A. Jongkind de leer der geweldloosheid en zijn gevolgen zoals principiele dienstweigering, welke redenering Ds. Boele bestreed. Door de aanwezigen werd aan deze discussie slechts in zeer bescheiden mate deelgenomen.

Mensen, van wie bekend is dat zij communistisch georiënteerd zijn waren op deze vergadering niet aanwezig.

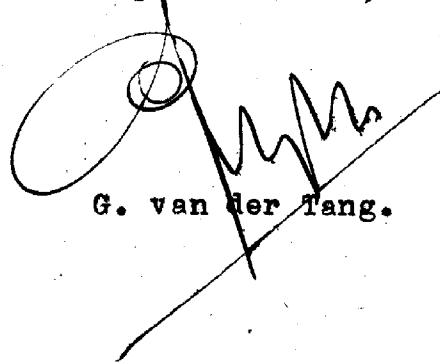
Door het publiek werd niet geapplaudiseerd.

Te omstreeks 23.00 uur ging de vergadering rustig uiteen.

Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Aalsmeer, 5 Januari 1949,

De Opperwachtmeester,
Groepscommandant,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'G' followed by several sharp, vertical strokes, all written over a diagonal line.

G. van der Tang.

MINISTERIE VAN JUSTITIE

AFDEELING POLITIE

BUREAU: Kabinet.

's-GRAVENHAGE, 22 Januari 1949.
Raamweg 47

Tel. 183980

No. V. 12/48 Geheim.

Onderwerp: Radikaal Pacifisme.

25 JAN 1949
Men wordt verzocht bij de aanhaling van dit schrijven,
Afdeling, Bureau, dagteekening en nummer te vermelden.

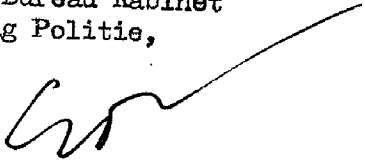
100/54042

Bijlage(n): Div.

Hierbij heb ik de eer UHoogEdelGestrenge ter kennisneming te doen toekomen een rapport dd. 13 Januari 1949, no. 464, opge- maakt door de Rijksrecherche, Afdeling Utrecht, betreffende circulaire Radikaal Pacifisme.

De betreffende circulaire alsmede het Maandblad "Vredes- actie", no. 12, December 1948 welke mede hierbij gaan, zal ik t.z.t. gaarne weder terugontvangen.

DE MINISTER VAN JUSTITIE,
Namens deze,
Het Hoofd van het Bureau Kabinet
van de Afdeling Politie,

w (Mr. J.P.G. Goossen)

AAN: het Ministerie van Algemene Zaken,
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

t.a.v. de Heer J.G. CRABBENDAM.

Rapport No 464 dd 13 Januari 1949
betreffende
circulaire Radikaal Pacifisme.

R A P P O R T.

Ondergetekenden, Herman van HEES
en Arend de Jong, beiden rechercher bij
het Ministerie van Justitie, ter stand-
plaats Utrecht, tevens onbezoldigd Rijks
veldwachter, hebben de eer U het volgen-
de te rapporteren:

Wij, rapporteurs, kwamen in het bezit van een aan-
tal circulaire, uitgaande van de werkgroep voor
RADIKAAL PACIFISME. Deze circulaire handelt over de
"oorlog in Indonesie".

Het is ons, rapporteurs bekend dat genoemde werk-
groep deel uit maakt van de ALGEMENE NEDERLANDSE
VREDESACTIE (A.N.V.A.), welke organisatie op 5 Maart
1948 te Utrecht een plaatselijke afdeling heeft op-
gericht- (zie rapport No 256 dd 6 Maart 1948).
De A.N.V.A. geeft een maandblad uit genaamd "VREDESACTIE"
Uit dit maandblad blijkt dat de A.N.V.A. onderverdeeld
is in verschillende werkgroepen t.w.:

Algemene Jongeren Vredesactie (AJVA)

✕ | secretaris: J. KAAL-Insulindelaan 22-Wormerveer.
Onderzoek oorlogsoorzaken

✕ | secretaris: Ir. C.C.J. de L'Espinasse-Leuvensestraat
41 A te Scheveningen-

Opvoeding en Vrede

— | secretaresse: Mev. E.P. DE BOER-Gordelweg 86 B te
Rotterdam.

Radikaal Pacifisme,

✕ | secretaris: SIEM KAPER, -Oranjestraat 70-Zaandam
Voorlichtingsbureau voor gewetensbezwaren inzake
de Krijgddienst, (V.G.K.)

✕ | secretaresse: MEVR. J. VAN WIJK-ERIKS, -Bijweglaan
31 te Bennebroek.

Wereldfederalisme,

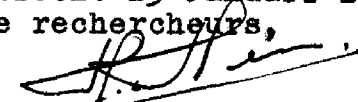
✕ | secretaris: DS. J. B. TH. HUGENHOLTZ, -Ammerstol ZH.

Bij dit rapport wordt gevoegd:

een maandblad 2 e Jaargang No 12 December 1948, in
dit rapport genoemd
een circulaire Radikaal Pacifisme en de oorlog in
Indonesie.

Waarvan door ons op afgelegde ambtseed, opgemaakt, ge-
tekend en gesloten dit rapport.

Utrecht 13 Januari 1949
De rechercheurs,

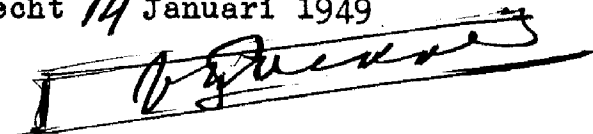

(H. van Hees)

(A. de Jong)

Aan de Inspecteur Rijksrechercheur
le Kl. J. Dekker.

Gezien en doorgezonden aan de Heer
Procureur-Generaal, Egd Directeur van
Politie te A m s t e r d a m.

Utrecht 14 Januari 1949

54042
B.5402. ?

twee

VI RV.2.

Radikaal Pacifisme.

UITGEROECT

27 April

9.

G E H E I M .

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven van 22 Januari 1949 afd. Politie, Bureau Kabinet No.V.12/48 geheim, heb ik de eer Uwe Excellentie hierbij - onder dankzegging voor de verleende inzage - de twee door U terugverzochte bijlagen weder aan te bieden.

HET HOOFD VAN DE DIENST:

W. van der ...

Z.E. de Minister van Justitie
t.a.v. de Heer Mr. J.P.G. Goossen,
Hoofd Bureau Kabinet van de
afdeling Politie,
Raamweg 47,
's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Einthoven.

J.G. Orabbandam

1
A. C. M. M. W.

B

2 FEB. 1949
AD 54675

Verbinding 113.

No. 509. I.D. Geheim.

Aan: de heer Hoofd C.V.D. en B.I.L.

Onderwerp: pamfletten "Radikaal Pacifisme".

)
In de avond van 27 Januari 1949 zijn in de gemeente Odoorn in grote getale pamfletten over de openbare wegen uitgestrooid van het soort als waarvan één exemplaar is bijgesloten. De namen van de verspreiders zijn niet achterhaald kunnen worden.

Drenthe, 2 Februari 1949.

Radikaal Pacifisme

en de oorlog in Indonesië

De militaire acties die de Nederlanders op 18 December 1948 zijn begonnen tegen de Republiek Indonesia, is een zeer bedenkelijke uiting van een zeer bedenkelijke politiek.

In 1941 ging het Nederlands imperium roemloos onder. Het kwade geweten van de koloniale overheerser had zich voortdurend verzet tegen het weerbaar maken van het Indonesische volk. Tot het laatst toe werd door de Nederlanders met hautaine minachting elke poging afgewezen om de vertegenwoordigers der Indonesische volken te laten deel hebben aan het besturen van hun eigen lot. Een spinnweb aan verboden, verbanning, kerker en concentratiekamp waren het enige antwoord van de Nederlandse overheerser op de vraag om recht. Het kaartenhuis van het Nederlandse gezag stortte bij de nadering van de Japanners ineen.

Na de bevrijding werd de Republiek Indonesia uitgeroepen op initiatief van de vrijgeworden jeugd. De Nederlanders, in overgrote meerderheid geladen met ressentiment en woede, over deze geslaagde nationale revolutie, waren evenmin in staat als bereid tot de zedelijk enig juiste houding: het begroeten van het bevrijde Indonesische volk als gelijkwaardig, gelijkberechtigd temidden der andere volken.

- Met ieder dienstbaar middel, wettig of niet, grondwettig of niet, rechtmatig of niet, werd vanaf het begin getracht de Republiek te verlammen.

Waar de Nederlanders de macht hadden, misbruikten zij die, om de oude koloniale verhoudingen te herstellen. De eilanden buiten Java en Sumatra, die tot het rechtsgebied der Republiek behoorden werden vroeger of later door de Nederlanders bezet. Op Java en Sumatra werden militaire steunpunten veroverd. Een economische blokkade forceerde in de gebieden der Republiek hongersnood en gebrek.

De actie van 20 Juli 1947 beroofde haar opnieuw van grote delen van Java. De actie van 18 December 1948 bracht haar uiterlijk de genadeslag.

Het heeft er de schijn van of het Nederlandse volk, murw geworden door de jaren van de bezetting en niet minder door de jaren daarna, deze gehele politiek zonder protest aanvaard.

Grote delen der bevolking worden beheerst door politieke en kerkelijke organen, die zich vrijwillig bij deze politiek hebben ingeschakeld en die daardoor zichzelf en hun aanhangers als zelfstandige kracht hebben lamgelegd en uitgeschakeld. De kleine groepen, wie het ernst is met de beginselen van recht, vrijheid en vrede, kunnen noch mogen zwijgen.

Noch tegenover zichzelf, noch tegenover de beginselen, die zij aanhangen, noch tegenover het Nederlandse volk noch tegenover het Indonesische volk, noch tegenover de wereld.

Zij moeten getuigen, dat zij zich in niets verbonden of gebonden kunnen voelen door of met de bedrivers van deze misdaden.

Zij kunnen en moeten getuigen, dat er in Nederland nog enkele duizenden leven, die het hoofd voor Baaal nie hebben gebogen.

- Zij moeten getuigen, dat de Nederlandse regering en het Nederlandse volk, in zover het zich achtte
- de regeringspolitiek stelt of zich daartegen niet openlijk verzet, zich door deze actie en deze politiek
- schuldig maken aan een oorlogsmisdrijf in de zin van het Neurenbergs Charter, aangezien hier o
- ontoelaatbare wijze het elementaire en onvervreembare recht op vrijheid van het volk der Repu
- bliek wordt aangetast en ondermijnd.

Zij moeten getuigen, dat deze actie en deze politiek niet alleen zijn in strijd met de beginselen van het volker recht, maar ook met de beginselen van de Menselijkheid.

Zij moeten getuigen, dat deze actie en deze politiek strijdig zijn met de eisen van het gezond verstand en dat z

de mogelijkheid ondermijnen, om in de wereld van Zuid-Oost Azië iets te verwerkelijken van recht en vrede, gegrondvest op en in overeenstemming met de vrije wil der bevolking.

Zij moeten getuigen, dat deze actie en deze politiek strijdig zijn met het inzicht in de werkelijke gang der geschiedenis, omdat het een ergerlijke aanmatiging is van dit kleine, nog maar ten dele aan feodale vooroordelen ontgroeide Nederlandse volk, om op 14.000 k.m. afstand een eilandenrijk ter grootte van geheel Europa eenzijdig de wet te willen voorschrijven.

Wereldoorlog II heeft het Nederlandse volk uitgeput en bankroet gemaakt, zodat het alleen nog bestaan kan bij de gratie van buitenlandse hulp. Wereldoorlog II heeft aan Indonesië geleerd wat de Nederlandse heerschappij waard is, toen Nederland het opzettelijk betrok in het conflict met Japan en het onder de overweldiging van de Japanners liet komen, hetgeen op niet minder dan 2 miljoen doden kwam te staan.

- Zij moeten getuigen, dat Nederland elk recht heeft verloren om, dwars tegen de organen van het
- volkenrecht in, en de gehele wereld tartend, — voor zover deze niet, zoals Frankrijk, slechts als
- koloniaal mede-plichtige kan worden beschouwd, — met militair geweld een koloniale onder-
- drukkingspolitiek voort te zetten.

De tegenstelling in de wereld spitst zich toe. Tegenover het Amerikaanse blok, agressief en machtsbewust, staat het Russische met niet minder agressieve bedoelingen. De andere, en de kleine volken, waaronder ook Nederland, zouden zich kunnen verenigen tot een derde macht. Speciaal onder de Aziatische volken is een streven merkbaar om actief deze derde macht te gaan vormen. India heeft zich bij monde van zijn minister-president het duidelijkst ervoor uitgesproken: inplaats van voor deze reddende politiek open te staan en daaraan deel te nemen, heeft het de Nederlandse pacifisten en democraten uit het stenen tijdperk, in wier handen de militaire leiding van dit land ligt, behaagd aan de conflicten in de wereld er nog een toe te voegen, waarvan de gevolgen niet te overzien zijn.

En dit is bovendien gebeurd op een wijze, welke strijdig moet worden geacht met alle goede trouw en behoorlijkheid.

Inzonderheid jegens het Indonesische volk willen de Radikaal Pacifisten verklaren, dat zij deze daden der Nederlandse regering beschouwen als een schande en een smaad en zij willen de hoop uitspreken, dat de organen van het volkenrecht, hoe gebrekkig zij ook mogen zijn en hoe verwrongen het recht, dat zij spreken, ook is, ten spoedigste de wegen zullen vinden, om het grove onrecht, dat in deze Nederlandse agressie gelegen is, ongedaan te maken en aan de Indonesische volken het recht en de vrijheid te doen wedervaren, die zij voor zich verlangen, gelijk wij voor ons.

WERKGROEP VOOR RADIKAAL PACIFISME.

No 84/441 - 1949 - Geheim Persoonlijk.

Volgno

15 FEB. 1949

A.D. 55405

Hierbij wordt ingezonden een verslag van de op 9 Februari 1949 te Aalsmeer gehouden openbare vergadering van de werkgroep "Radica al Pacifisme" in de Algemene Nederlandse Vredesactie (Afdeling Aalsmeer).

Amsterdam, 14 Februari 1949.

No. *P* Geheim. Persoonlijk.
Bijlagen: Geen.

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE WERKGROEP "RADICAAL PACIFISME" IN DE ALGEMENE NEDERLANDSE VREDES ACTIE (Afdeling Aalsmeer) OP WOENSDAG 9 FEBRUARI 1949 te 20.00 uur.

Zaal: Kleine bovenzaal van Gebouw De Oude Veiling, eigenaresse een Naamloze Vennootschap van gelijke naam, gevestigd Marktstraat 19 te Aalsmeer.

Zaalversiering: In de zaal was geen versiering of propaganda anderszins aangebracht.

Zaalcapaciteit: Ongeveer 70 personen.

Aanwezig: Ongeveer 25 mannen en 15 vrouwen van verschillende leeftijden. Militairen en Rijks- of Gemeenteambtenaren werden niet waargenomen.

Spreekers

- a. ALBERT JONGKIND, geboren te Aalsmeer op 7 Juni 1906, van beroep bloemist-bloemenhandelaar, belijdt geen godsdienst en woont te Aalsmeer, Spoorlaan 5.
- b. WILLEM VAN DER KULK, geboren te Rotterdam op 24 Maart 1891, van beroep journalist, belijdt voor zover bekend geen godsdienst en woont te Laren (N.H.) Hoeflo 11. Laatstgenoemde heeft als schrijver onder de naam van Willem van Iependaal enige bekendheid verworven.

De voorzitter van genoemde werkgroep, A. Jongkind, onder a. genoemd, bracht in zijn openingswoord dank aan de aanwezigen voor hun komst en gaf het woord aan W. van der Kulk, genoemd onder b. die volgens aankondigingen in de pers het woord zou voeren over het onderwerp: Indonesië.

Spreeker ving zijn rede aan met te verklaren, dat wilde men de geschiedenis van het Nederlandse koloniale bestuur over Indië goed begrijpen, het noodzakelijk was kennis te dragen van de oorsprong van dat bestuur. Hij zeide daarom kortelijk de geschiedenis te zullen nalopen, echter met weglating van alle chauvinisme.

Spreeker verhaalde in sarcastische woorden de geschiedenis van de ontdekking van Indië, die volgens hem in het geheel geen ontdekking was, daar de Spanjaarden en Portugezen Indië reeds lang kenden, en met de bevolking van Indië handel dreven. Nederlanders deden toen dienst als beurtschippers van Europa, aldus spreker, en namen de vracht dan over in Portugese havens. Na het sluiten van deze havens voor Nederlandse schepen togen de Nederlandse zeevaarders zelf naar Indië. Dit geschiedde ongeorganiseerd, zo zeide spreker, doch later is hieruit de Oost Indische Compagnie ontstaan, de voorloper van de Nederlandse koloniale overheersing.

Fel hekelde spreker de naar zijn mening hebzuchtige materialistische geest van het Nederlandse volk in de loop der geschiedenis. Hij haalde daarbij verschillende voorbeelden aan, o.a. Piet Hein. Niemand, zo zeide hij, weet dat deze de grondlegger is geweest van onze strijdmacht ter zee en dat hij verschillende malen voor ons land roem heeft geoogst op het slag-

veld. Wel echter weet iedereen dat hij de Zilvervloot heeft gewonnen; dat hij centen thuis heeft gebracht, aldus spreker. Aan het einde van zijn rede gaf spreker te kennen dat de Nederlandse regering voor een keuze staat uit twee dingen, te weten met geweld het koloniale bestuur over Indië te herstellen, met als gevolg daarvan een dagelijkse dodenlijst of blijk te geven van een hoog menselijk standpunt en het Indonesische volk, vrijheid te laten en zelf een schamele boterham te eten, wat volgens spreker een onontkoombaar gevolg zou zijn van het verliezen van Indië als wingewest.

Personen, van wie bekend is dat zij communistisch georiënteerd zijn, waren op deze vergadering niet aanwezig.

De spreker onder a. genoemd besloot met een dankwoord aan Van der Kulk, voornoemd, en bood deze een plant aan.

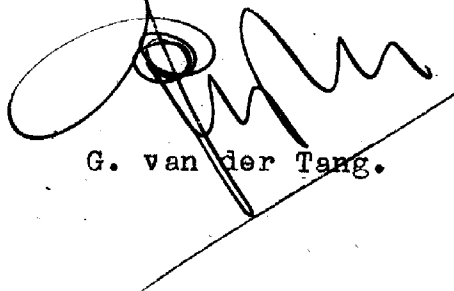
Door het publiek werd matig geapplaudiseerd.

Te omstreeks 22.45 uur ging de vergadering rustig uiteen.

Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Aalsmeer, 10 Februari 1949,

De Opperwachtmeester,
Groepscommandant,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G. van der Tang', written over a diagonal line. The signature is stylized and somewhat cursive.

G. van der Tang.

I.D. No: 1753/'48

G E H E I M .

Volgno.

21 FEB. 1949

Rotterdam, 18 Februari 1949.

AD/55916

In antwoord op Uw schrijven No: 51638, d.d. 20 December 1948, wordt het volgende bericht:

→ Noorloos, Antonie Martinus, geb. 28-7-1885 te Heere-
waarden, van beroep commies aan de Gemeente bibliotheek,
wonende Charlotte de Bourbonlaan 78 te Rotterdam, is lid
van de Partij van de Arbeid.

→ van Olst, Wilhelmina, geb. 24-6-1927 te West Stelling-
werf (Fr.), inwonende verpleegster Gemeente Ziekenhuis,
Nassaulaan 75 te Schiedam, is op 2-1-1946 in die Gemeente
ingeschreven, komende van Steenwijk.

Zij is Nederlands-Hervormd en gaat regelmatig ter
kerk. Overigens studeert zij veel en gaat weinig uit.

Politiek is zij niet actief. Zij leest het dagblad
"Trouw" en het "Rotterdamsch Parool".

Hun namen komen in de administratie van de Politie
te Rotterdam niet voor. +---

Aan: C.V.D.

rb.nr. 57.

Winschoten

Volgnummer
28 FEB. 1949
AD 56459

In de avond van Donderdag, 24 Februari 1949 en op Vrijdag, 25 Februari 1949, werden in de gemeente Winschoten pamfletten verspreid ondertekend met: "WERKGROEP VOOR RADIKAAL PACIFISME".

Een exemplaar hiervan wordt hier bijgevoegd.

Winschoten, 26 - 2 - '49

Radikaal Pacifisme

en de oorlog in Indonesië

De militaire acties die de Nederlanders op 18 December 1948 zijn begonnen tegen de Republiek Indonesia, is een zeer bedenkelijke uiting van een zeer bedenkelijke politiek.

In 1941 ging het Nederlands imperium roemloos onder. Het kwade geweten van de koloniale overheerser had zich voortdurend verzet tegen het weerbaar maken van het Indonesische volk. Tot het laatst toe werd door de Nederlanders met hautaine minachting elke poging afgewezen om de vertegenwoordigers der Indonesische volken te laten deel hebben aan het besturen van hun eigen lot. Een spinneweb aan verboden, verbanning, kerker en concentratiekamp waren het enige antwoord van de Nederlandse overheerser op de vraag om recht. Het kaartenhuis van het Nederlandse gezag stortte bij de nadering van de Japanners ineen.

Na de bevrijding werd de Republiek Indonesia uitgeroepen op initiatief van de vrijgeworden jeugd. De Nederlanders, in overgrote meerderheid geladen met ressentiment en woede, over deze geslaagde nationale revolutie, waren evenmin in staat als bereid tot de zedelijk enig juiste houding: het begroeten van het bevrijde Indonesische volk als gelijkwaardig, gelijkberechtigd temidden der andere volken.

- Met ieder dienstbaar middel, wettig of niet, grondwettig of niet, rechtmatig of niet, werd vanaf het
- begin getracht de Republiek te verlammen.

Waar de Nederlanders de macht hadden, misbruikten zij die, om de oude koloniale verhoudingen te herstellen. De eilanden buiten Java en Sumatra, die tot het rechtsgebied der Republiek behoorden werden vroeger of later door de Nederlanders bezet. Op Java en Sumatra werden militaire steunpunten veroverd. Een economische blokkade forceerde in de gebieden der Republiek hongersnood en gebrek.

De actie van 20 Juli 1947 beroofde haar opnieuw van grote delen van Java. De actie van 18 December 1948 bracht haar uiterlijk de genadeslag.

Het heeft er de schijn van of het Nederlandse volk, murw geworden door de jaren van de bezetting en niet minder door de jaren daarna, deze gehele politiek zonder protest aanvaard.

Grote delen der bevolking worden beheerst door politieke en kerkelijke organen, die zich vrijwillig bij deze politiek hebben ingeschakeld en die daardoor zichzelf en hun aanhangers als zelfstandige kracht hebben lamgelegd en uitgeschakeld. De kleine groepen, wie het ernst is met de beginselen van recht, vrijheid en vrede, kunnen noch mogen zwijgen.

Noch tegenover zichzelf, noch tegenover de beginselen, die zij aanhangen, noch tegenover het Nederlandse volk, noch tegenover het Indonesische volk, noch tegenover de wereld.

Zij moeten getuigen, dat zij zich in niets verbonden of gebonden kunnen voelen door of met de bedrivers van deze misdaden.

Zij kunnen en moeten getuigen, dat er in Nederland nog enkele duizenden leven, die het hoofd voor Babel niet hebben gebogen.

- Zij moeten getuigen, dat de Nederlandse regering en het Nederlandse volk, in zover het zich achter
- de regeringspolitiek stelt of zich daartegen niet openlijk verzet, zich door deze actie en deze politiek
- schuldig maken aan een oorlogsmisdrijf in de zin van het Neurenbergs Charter, aangezien hier op
- ontoelaatbare wijze het elementaire en onvervreembare recht op vrijheid van het volk der Repu-
- blik wordt aangetast en ondermijnd.

Zij moeten getuigen, dat deze actie en deze politiek niet alleen zijn in strijd met de beginselen van het volkenrecht, maar ook met de beginselen van de Menselijkheid.

Zij moeten getuigen, dat deze actie en deze politiek strijdig zijn met de eisen van het gezond verstand en dat ze

de mogelijkheid ondermijnen, om in de wereld van Zuid-Oost Azië iets te verwerkelijken van recht en vrede, gegrondvest op en in overeenstemming met de vrije wil der bevolking.

Zij moeten getuigen, dat deze actie en deze politiek strijdig zijn met het inzicht in de werkelijke gang der geschiedenis, omdat het een ergerlijke aanmatiging is van dit kleine, nog maar ten dele aan feodale vooroordelen ontgroeide Nederlandse volk, om op 14.000 k.m. afstand een eilandenrijk ter grootte van geheel Europa eenzijdig de wet te willen voorschrijven.

Wereldoorlog II heeft het Nederlandse volk uitgeput en bankroet gemaakt, zodat het alleen nog bestaan kan bij de gratie van buitenlandse hulp. Wereldoorlog II heeft aan Indonesië geleerd wat de Nederlandse heerschappij waard is, toen Nederland het opzettelijk betrok in het conflict met Japan en het onder de overweldiging van de Japanners liet komen, hetgeen op niet minder dan 2 miljoen doden kwam te staan.

- Zij moeten getuigen, dat Nederland elk recht heeft verloren om, dwars tegen de organen van het volkenrecht in, en de gehele wereld tartend, — voor zover deze niet, zoals Frankrijk, slechts als koloniaal mede-plichtige kan worden beschouwd, — met militair geweld een koloniale onderdrukkingspolitiek voort te zetten.

De tegenstelling in de wereld spitst zich toe. Tegenover het Amerikaanse blok, agressief en machtsbewust, staat het Russische met niet minder agressieve bedoelingen. De andere, en de kleine volken, waaronder ook Nederland, zouden zich kunnen verenigen tot een derde macht. Speciaal onder de Aziatische volken is een streven merkbaar om actief deze derde macht te gaan vormen. India heeft zich bij monde van zijn minister-president het duidelijkst ervoor uitgesproken; inplaats van voor deze reddende politiek open te staan en daaraan deel te nemen, heeft het de Nederlandse pacifisten en democraten uit het stenen tijdperk, in wier handen de militaire leiding van dit land ligt, behaagd aan de conflicten in de wereld er nog een toe te voegen, waarvan de gevolgen niet te overzien zijn.

En dit is bovendien gebeurd op een wijze, welke strijdig moet worden geacht met alle goede trouw en behoorlijkheid.

Inzonderheid jegens het Indonesische volk willen de Radikaal Pacifisten verklaren, dat zij deze daden der Nederlandse regering beschouwen als een schande en een smaad en zij willen de hoop uitspreken, dat de organen van het volkenrecht, hoe gebrekkig zij ook mogen zijn en hoe verwrongen het recht, dat zij spreken, ook is, ten spoedigste de wegen zullen vinden, om het grove onrecht, dat in deze Nederlandse agressie gelegen is, ongedaan te maken en aan de Indonesische volken het recht en de vrijheid te doen wedervaren, die zij voor zich verlangen, gelijk wij voor ons.

WERKGROEP VOOR RADIKAAL PACIFISME.

No. 58336. B.X.

's-Gravenhage, 26 Maart 1949.

Onderwerp: Redacteur Vredes Actie.

VI. RD.3

GEHEIM

ad 59800

Blijkens een bericht in het maandblad "Vredes Actie", orgaan van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.), van Februari 1949 is Han Kuijsten opgenomen in de redactie van genoemd blad.

In mijn administratie komt voor: Johannes Marinus KUIJSTEN, geb. 26-8-1902 te Sprang, radio-telegrafist, wonende Hugo de Grootlaan 4 te Heemstede.

Hij was vóór de oorlog lid van de Bond van Religieuze Anarcho-Communisten (B.R.A.C.) en voerde anti-militaristische propaganda.

Ik moge U verzoeken mij te willen berichten of Han Kuijsten identiek is aan de hiervoor vermelde Johannes Marinus Kuijsten.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer
Corpschef van Politie
te
HEEMSTEDE.

MINISTERIE VAN ALGEMEENE ZAKEN

No. 58336.

's-Gravenhage, 26 Maart 1949.

Onderwerp: Redacteur Vredes Actie.

G E H E I M

Volgno.

11 APR. 1949

ACD/59700

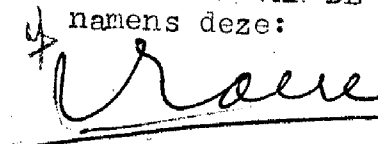
Blijkens een bericht in het maandblad "Vredes Actie", orgaan van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.), van Februari 1949 is Han Kuijsten opgenomen in de redactie van genoemd blad.

In mijn administratie komt voor: Johannes Marinus KUIJSTEN, geb. 26-8-1902 te Sprang, radio-telegrafist, wonende Hugo de Grootlaan 4 te Heemstede.

Hij was vóór de oorlog lid van de Bond van Religieuze Anarcho-Communisten (B.R.A.C.) en voerde anti-militairistische propaganda.

Ik moge U verzoeken mij te willen berichten of Han Kuijsten identiek is aan de hiervoor vermelde Johannes Marinus Kuijsten.

HET HOEFD VAN DE DIENST,
namens deze:

~~J.G. Crabbendam~~

Aan de Heer
Corpschef van Politie
te
HEEMSTEDEN.

Heemstede, 1 April 1949

Bovengenoemde Johannes Marinus KUIJSTEN, stond alhier ingeschreven als journalist. Hij vestigde zich op 26-2-1938 te De Bildt Van Goijenlaan 3, vervolgens 16-9-1947 te Arnhem Velperweg 107 en woont thans sedert 24-8-1948 te Den Haag Cauwlaan 8. Hij staat aldaar ingeschreven als adj. secretaris vakgroep goederenvervoer.

Onderw.: Redactie "Vredes Actie".

a/63322

G E H E I M.

VI. TZ.3.

Hiermede moge ik U berichten, dat volgens een mededeling in het maandblad "Vredes Actie", orgaan van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.), van Februari 1949, de redactie van genoemd orgaan thans bestaat uit de U bekende Dr.W.J.Jong en Ir.C.C.J.de l'Espinasse, terwijl voor W.N.van der Hout in de plaats is gekomen Han KUIJSTEN.

Met laatstgenoemde wordt zeer waarschijnlijk bedoeld Johannes Marinus KUIJSTEN, geb. 26-8-1902 te Sprang, radiotelegrafist en journalist, die thans woonachtig zou zijn te 's-Gravenhage, Cauwlaan 3. Voorheen was hij woonachtig te Heemstede, De Bilt en Arnhem. Reeds vóór de oorlog voerde hij anti-militairistische propaganda en was hij lid van de Bond van Religieus Anarcho-Communisten (B.R.A.C.).

De redactie van "Vredes Actie" is thans gevestigd bij bovengenoemde Ir.C.C.J.de l'Espinasse, Leuvensestraat 41a Scheveningen, die optreedt als secretaris. Het adres van de administratie van genoemd orgaan blijft voorlopig te Asser-stol.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten of J.M.Kuijsten inderdaad redacteur van "Vredes Actie" is en op het genoemde adres woont. Tevens zal ik gaarne in kennis worden gesteld met zijn huidige politieke activiteit.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie,
te
's-G R A V E N H A G E.

No. 6079-'48

4 Mei 1949

Uw brieven: 47667 dd 28-10-'48
47667 dd 13-4-'49

I

Onderwerp: J.B.MEIJER

Volgno.
9 MEI 1949
ACD/61556

GEHEIM

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in de hierboven aangehaalde brieven, wordt U het volgende bericht.

De volledige personalia van J.B.MEIJER zijn:

Jonas Benjamin MEIJER, geboren te Dordrecht, 19 September 1895, tandarts, wonende Stadionweg 60 hs., te Amsterdam. (Bij U bekend.)

Verwezen wordt o.a. naar de beantwoording van Uw brief 290/ I / '46 M.N. onder nummer '384-'46 dd October '46 en 47571 dd 3-11-'48 onder nummer 6198-'48 dd 3-12-'48.

10/69

..... B 2
No. 13 V

50987

A.C.D. deze brieven 2 v.p.

glaag

G E H E I M.

2/15

Verspreid
1 JUNI 1949
ACD/ 63322

30 Mei 1949.

Verbinding: No.12
 Doss.62/11
 Onderwerp: Redactie "Vredes Actie"
 Datum ontvangst bericht:---
 Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
 Waardering bericht: betrouwbaar
 Tevens bericht gezonden aan:---
 Medewerkende instanties:---
 Ondernomen actie:---

w 50336

B.O.S. van
 23 April 1949
 No.59700 M.v.A.Z.

Naar aanleiding van nevenvermeld schrijven wordt het volgende medegedeeld:

Met Han KUYSTEN wordt inderdaad bedoeld:

VI

Johannes Marinus KUYSTEN, geboren te Sprang Cappelle 26 Augustus 1902, telegrafist en journalist, wonende Kauwlaan 8 (niet Cauwlaan) te 's-Gravenhage.

Hij vestigde zich te 's-Gravenhage op 24 Augustus 1948, komende van Arnhem. KUYSTEN was vóór 1940 lid van de Sectie Holland van de Internationale Anti-Militairisten Vereniging. Deze Vereniging gaf een maandblad uit, getiteld "De Wapens Neder".

KUYSTEN was landelijk penningmeester van de I.A.M.V. Ook was hij destijds secretaris van het Internationaal Anti-Militairistisch Bureau.

o.k

Hij is gehuwd met:

o.k

Elisabeth VAN MIEROP, geboren te Soest 15 Juli 1909. Zij was in Arnhem leidster van de "Vlamgroep" Arnhem, welke groep wegens gebrek aan belangstelling zou zijn ontbonden.

KUYSTEN is thans redacteur van "Vredes Actie".

Van enige daadwerkelijke politieke activiteit zijnerzijds is tot dusverre hier ter stede niets gebleken. (einde)

4/3

Verbinding: No. 12.

Datum 17 Juni 1949.

Volgno.

Doss. 62/12

Onderwerp: Jaarvergadering van de A.N.V.A. op 11 Juni 1949.

Datum ontvangst bericht: 12 Juni 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:

Medewerkende instanties:

Ondernomen actie:.

22 JUNI 1949

ACD/64639

B

A

Op Zaterdag 11 Juni 1949, werd in "Pulchri Studio", Lange Voorhout 15 te 's-Gravenhage de Algemene Jaarvergadering gehouden van de A.N.V.A. "Algemene Nederlandse Vredes Actie".

Aanwezig 25 personen. Te omstreeks 16.15 uur opende de voorzitter Ds J.B.Th. HUGENHOLTZ van Ammerstol de vergadering.

Blijkens het jaarverslag daalde het ledental der vereniging sinds het vorige jaar Mei van 876 tot 787, terwijl het aantal abonné's op de "Vredes Actie" van 246 tot 380 steeg. In de vergadering van de Raad op 7 Januari 1949 werd besloten, dat Johannes SPECKMANN, (verdere gegevens niet bekend) het secretariaat waarneemt, terwijl Mevrouw Betty Cohen (verdere gegevens niet bekend) werd belast met het penningmeesterschap en de verdere administratie der vereniging. Daar de heer de l'Espinassee, (personalia bekend) het voorzitterschap neerlegde, werd in zijn plaats Ds HUGENHOLTZ voorzitter.

In plaats van de Heer W.N. VAN DER HOUT, die aftrad, werd Han KUYSTEN, (bedoeld wordt Johannes Marinus KUYSTEN, geboren te Sprang Capelle, 26 Augustus 1902, wonende Kaulaan 8 te 's-Gravenhage) bereid gevonden aan de Redactie deel te nemen.

De uitgave van het orgaan "Vredes Actie" werd wel het voornaamste werk der Stichting genoemd. Het verscheen in een oplaag van gemiddeld ruim 2500 exemplaren.

Het kerstnummer en het z.g.n. Indonesienummer hadden een oplaag van respectievelijk 4500 en 4000. Maandelijks werden gemiddeld 1200 nummers door ongeveer 30 medewerkers verkocht.

Het bestuur besloot in zijn laatste vergadering van 23 April 1949, een proefabonnement van een half jaar tegen f. 1.- in te stellen. Een propagandacirculaire is in voorbereiding.

De werkgroep A.J.V.A. (Algemene Jongeren Vredes Actie) werd inmiddels opgeheven. De werkgroep "Wereldfederalisme" steunde het petitionnement voor een Wereldconventie georganiseerd door de "Action for World Federation" te Chicago.

De stichting heeft afdelingen te Heerlen, Den Haag en Rotterdam. De afdeling Heerlen is zeer actief (conferenties en Duitsland-werk). Zie betrefende Duitsland-werk bijlage "Contact Duitsland" (bijlage 1).

Inzake de militaire (oorlogs) actie in Indonesie was het Bestuur actief. Op 22 December 1948 werd aan de regering een protesttelegram gezonden. op 10 en 24 Januari 1949 werden in de Engelse taal gestelde persberichten gezonden naar alle buitenlandse pacifistische adressen en bladen en ook aan de Heer Palar en de Nederlandse delegatie te Lake Success, waarin werd medegedeeld, dat er in Nederland niet alleen van communistische zijde geprotesteerd is maar dat ook van de P.V.A.A. ruim een derde tegen het Indonesie-beleid der partij heeft gestemd. Deze berichten zouden in vele bladen zijn opgenomen, o.a. in de Worldoverpress (?) welke de Amerikaanse pers voorziet.

O.K.

Op 25 April 1949 werd een protest-telegram inzake de grenscorrec-
ties verzonden.

De stichting is aangesloten bij de Coördinatie-Commissie voor
Culturele Betrekkingen met Duitsland (C.C.C.D.). De secretaris is
afgevaardigde. Tevens is de A.N.V.A. aangesloten bij de Wupo (We-
reldunie van Vredesorganisaties) te Genève.

Betreffende de financiële positie van de A.N.V.A. wordt verwezen
naar het hierbijgaande verslag van de penningmeester (bijlage II).

Bij de discussie van het jaarverslag kwam naar voren, dat D.
VAN BENTVELD, onderwijzer, wonende te Rotterdam (verdere gegevens
onbekend) de stuwende kracht is in de afdeling Rotterdam, welke af-
deling 78 actieve leden zou hebben. VAN BENTVELD steunt de stichting
financieel en stelt zijn woning ter beschikking voor vergaderingen.
Hij spreekt veel op oudervergaderingen en voert daar volgens zijn
eigen verklaring pacifistische propaganda. Ook deelde hij mede, dat
hij er in geslaagd is een tournee van een officier van de Marine
voorlichtingsdienst voor de scholen te saboteren. Deze zou het
eerst zich bij hem hebben gemeld, waarop VAN BENTVELD hem had ge-
vraagd of hij toestemming had van de Wethouder van Onderwijs.
Aangezien bedoelde officier geen bewijs van toestemming kon tonen,
had VAN BENTVELD een aantal scholen gebeld en zouden zij er gezamen-
lijk bij de Wethouder van onderwijs op hebben aangedrongen, hier-
voor geen toestemming te verlenen. Hij noemde deze actie als volko-
men geslaagd. Daar, waar toch een bijeenkomst belegd werd, waren de
leerlingen van te voren ingelicht en werd men op het hart gedrukt
deze bijeenkomst niet bij te wonen. Bovendien zou VAN BENTVELD er
voor hebben gezorgd, dat een groot aantal exemplaren van de "vreues-
actie" op de scholen werd verspreid.

Hij verklaarde, dat hij zou doorgaan met de aan zijn zorg toe-
vertrouwde kinderen er op te wijzen, dat oorlogvoeren misdadig is
en dat het plicht is om door het bieden van geweldloze weerstand,
de plannen der militairen tot mislukking te brengen. Hij zeide in
het verleden bij elke gelegenheid en aan de hand van de leerboekjes
te hebben gewezen op het nutteloze en het onvruchtbare van oorlog-
voering.

Na de pauze kreeg Mr A.H. HEERING, (verdere gegevens onbekend)
gelegenheid voor zijn inleiding.

Hij sprak over "Pacifistische Volksverdediging", Hij leidde
dit onderwerp in aan de hand van enige stellingen, welke aan dit
verslag worden gehecht (bijlage III).

Bij de discussie van dit onderwerp, stelde zekere RIEMENS uit
Amsterdam (vermoedelijk wordt hier bedoeld Johannes Wilhelmus Eli-
zabertus RIEMENS, geboren te Hillegersberg 23 November 1918, wonende
Rafaelstraat 8 III te Amsterdam) voor een Commissie te benoemen om
een brochure te schrijven over de "militaire infiltratie". Na enige
bespreking werd deze Commissie benoemd, waarin o.a. zitting hebben
RIEMENS en BENTVELD voornoemd. Ook zal een brochure verschijnen over
het Atlantische Pact.

Verschillende aanwezigen gaven te kennen, dat zij aanwezig
zouden zijn, wanneer het Atlantisch Pact in de Tweede Kamer zal
worden behandeld. Nadat de voorzitter nog had medegedeeld, dat
dienstweigeraars worden gesteund en dat een constructieve vredes-
politiek door scherpe progressiviteit gevoerd moet worden, werd
deze vergadering te omstreeks 21.00 uur gesloten.

Nog zij opgemerkt, dat onder de aanwezigen zich een persoon
bevond, die Ds BOELS werd genoemd. Deze zou in de Achterhoek wonen.
(einde).

Handwritten initials and scribbles on the left margin.

Handwritten mark on the left margin.

8659

Contact Duitsland.

't Is moeilijk om heel kort het wezenlijke ervan te zeggen. Er zijn mogelijkheden, die echter door gebrek aan tijd en energie niet uitgebuit worden. 't Volgende is gedaan:

1. Als eerste contact is 't gedachten uitwisselen per brief tussen Nederlandse en Duitse geestverwanten tot stand gekomen. Plm. 200 Nederlanders schrijven met Duitsers.
2. Tweemaal zijn 50 levensmiddelen-pakketten gestuurd via het Rode Kruis naar de Duitse Vredesbeweging, mogelijk door giften op giro nr. 277356 de Penn.m. van de Pakketactie van de A.N.V.A. in Brunssum. Die pakketten werden verdeeld onder de volgende organisaties: D.F.G. (Deutsche Friedensgesellschaft) Pax Christi (een R.K. organisatie), Versöhnungsbund (Kerk en Vrede) W. R. I. (War - Resisters International) hier de rad. pacifisten) en de Zivildienst (Internationale hulpdienst)
3. In 't begin hebben we veel medewerking gehad van Engelsen en Amerikanen van de Relief-teams, vooral van dat uit Aken. In een kamp van "Jugond d.i. ex-Hitler jeugd een paar niet-politieke inleidingen gehouden, voor verschillende keren in Aken gesproken, eens in Heulen, eens in Dortmund, in München-Gladbach. Daar had ik me een kleine bijeenkomst gedacht, er waren meerdere sprekers en het werd de Kaiser Friedrich-Halle, een reuze zaal en vol.
4. In 1948 een grensbijeenkomst in Aken met uitstekende sprekers en een goede geest. Er waren o.a. 2 jongens van de z.g. zwervende jeugd. Ze ko men geregeld op de Jung Pazifisten-bijeenkomsten. Een van hen zei me laatst, dat ze na onze grensbijeenkomst hadden afgesproken: "Hier lassen wir uns nicht ab schieben (de verschillende gemeenten sturen dergelijke jongens door) Die Leute (dat waren wij) müssen wir fasthalten, dann bekommen wir ein neues Fundament.
De grensbijeenkomst in Heerlen kon niet doorgaan wegens het weigeren van visa aan Duitsers.
Er zijn in Duitsland mogelijkheden in onze richting en er zijn pracht mensen aan het werk, doch er zijn te weinig personen, die leiding kunnen geven. Jammer, velen moeten volkomen opnieuw beginnen, zijn bereid het volkomen anders te doen, als ze de mogelijkheid ertoe zien. Wij zijn daar voor meestal te burgerlijk.
5. Er zijn nu mogelijkheden om Nederlandse geestverwanten in Duitsland te laten spreken. Hein van Wijk heeft in Aken en Dortmund gesproken over de Dienstweigeringwet. Hopenlijk stollen zich meerderen beschikbaar. Tot nadere inlichtingen is bereid.

Cobi Molenaar,
Hoofdbroekerweg 8,
Brunssum.

Hoort bij punt 2:

Wie op een A.N.V.A. bijeenkomst wil collecteren voor dit doel, (levensmiddelen - pakketten naar Duitsland) kan een affiche daarvoor te leen krijgen bij Guus de Maat, Prof. Dondersstraat 38, te Bussum.

A. N. V. A.

Rekening 1948

A

ONTVANGSTEN:

Kas en Giro op 1-1-48	f 455,315
Contributies)	f 2805,93
Abonnementen) zie opm. 3.	f 337,60
Verkoop Vredes Actie	f 1852,175
Steunfonds	f 315,10
Diversen	f 245,60
	<hr/>
	f 6011,72

UITGAVEN:

Bureau	f 190,44
Typiste	f 520,—
Drukwerk	f 59,26
Vredes Actie (zie opm. 2)	f 4058,25
Porti en Telefoon	f 189,99
Reis en verg. Redactie	f 227,35
Diversen	f 330,10
Kas en Giro op 31-12-48	f 436,33
	<hr/>
	f 6011,72

Opmerkingen:

1. Nog te ontvangen: door verkeerde boekingen
f 35,28
2. Het Decembern timer Vredesactie à f 608,51 is betaald in 1949 en valt dus buiten deze post.
3. In 1948 is reeds aan contributies en abonnee-
ten f 264,28 voor boekjaar 1949 ontvangen.

D. van Bentveld.

PACIFISTISCHE VOLKSVERDEDIGING

A

door Mr. A. H. Heering

- I. Oorlog in zijn moderne gedaante, is het, ter bescherming van bepaalde belangen of bereiking van bepaalde doeleinden, zonder voorbehoud gebruik maken van macht en geweld door twee of meer mensengemeenschappen tegen elkander.
 - II. Oorlog verschilt derhalve van politieel optreden o.m. in de volgende opzichten:
 - a. Een bovenpartijdige instantie, die over recht en onrecht oordeelt, ontbreekt.
 - b. Eveneens ontbreekt een bovenpartijdige macht, die het recht handhaaft.
 - c. Treedt de politie zo veel mogelijk sparend op t.a.v. lijf en goederen, de oorlogvoerende macht tracht zijn tegenstander in alle opzichten zo snel en zo volledig mogelijk te vernietigen. Alle middelen zijn daarbij geoorloofd. Het verschil tussen "normale" oorlogshandelen "exces" valt weg.
 - d. De politie staat tegenover personen, die apert-misdadig handelen en zich daarmee buiten de gemeenschap stellen. In de oorlog staat de ene gemeenschap tegenover de andere waarmee haar belangen in botsing komen; een botsing waaraan bijna zonder uitzondering beide partijen schuld dragen.
 - III. In tegenstelling met de politie staat de oorlogvoerende macht derhalve principieel nooit in dienst van het recht, al kan men voor de ene partij meer sympathie en waardering gevoelen dan voor de andere.
 - IV. Juist dit ontbreken van het element rechtshandhaving bepaalt het alles-versterkend karakter van de oorlog. Met het toenemen van zijn totalitaire greep op de mensheid heeft zijn verstorende invloed een steeds dieper ingrijpende en langduriger nawerking, waardoor voor zeer lange tijd elke zedelijke en geestelijke wederopbouw zwaar belemmerd wordt.
 - V. Tenslotte kan met een grote mate van zekerheid voorspeld worden, dat alleen reeds de fysieke en materiele vernietiging dusdanig zal zijn in een volgende oorlog, dat iedere poging tot herstel tot mislukking gedoemd zal zijn. Tot bescherming van belangen is de oorlog een onbruikbaar middel geworden.
 - VI. Om uit de impasse te geraken en een nieuwe oorlog te voorkomen zijn verschillende plannen uitgedacht en ten dele verwezenlijkt:
 - a. De Organisatie der Verenigde Naties.
 - b. Het Noord-Atlantisch Pact, steunend primair op de militaire kracht van Amerika.
 - c. Culturele, economische, politieke en militaire aansluiting van Europa (behalve Rusland) tot een hechte federatie.
 - d. Federale wereldregering.
- Hoewel sommige dezer plannen de tegenstellingen inderdaad verzachten, hebben zij alle gemeen, dat zij de oorlogskansen niet wegnemen. Martin Wright in "Ecumenical Review": "De Derde Wereldoorlog is, menselijkerwijs gesproken, onvermijdelijk."
- VII. Alle pogingen tot bescherming van de materiele belangen en van de hoogste cultuurgoederen door middel van oorlog stranden vroeg of laat op de innerlijke wetmatigheid van het geweld, dat steeds weer

teggengewald oproept. Het gevaarlijke van de propaganda ervoor is bovendien, dat zij een vals gevoel van veiligheid schept, dat het zoeken naar een reëlere veiligheid in de weg staat.

VIII. Niemand kan in deze wezenlijk labiele wereld volledige garanties geven voor de beveiliging van de stoffelijke en geestelijke belangen der mensheid tegen moedwillige schending. Wel kan men met vrij grote zekerheid thans zeggen, dat een reëlere veiligheid dan de militaire gelegen is in de geestelijke weerbaarheid, verbonden met een politiek van pacifistische volksverdediging, waarvan de middelen bestaan uit:

- a. non-coöperatie
- b. werkstaking
- c. negatie van wetten en voorschriften
- d. handhaving en verbreiding van eigen beginselen, waar mogelijk ook onder de wederpartij, zo nodig clandestien
- e. steun, desnoods clandestien, aan allen die slachtoffer van vaderlandse plichtsbetrachting worden.

Aan al deze vormen is echter één hoofdelement gemeen: het zich vrij houden van haat jegens de "vijand" en het stelselmatig pogen, op de goede krachten in hem te appeleren.

IX. Als politiek strijdmiddel is geestelijke weerbaarheid verre superieur aan de militaire:

- a. wegens zijn zedelijk gehalte ("waarheidskracht")
- b. omdat reeds de voorbereiding ertoe moet leiden tot verhoging van het geestelijk-zedelijke potentieel van een volk;
- c. omdat zij in de wederpartij, voorzover nog niet geheel verstokt, de wil tot het kwade verzwakt.
- d. omdat zij oneindig minder geld opslokt.
- e. omdat zij geen verwoesting, economische ontreddering en geestelijk-zedelijke chaos teweegbrengt.
- f. omdat zij, althans op de lange duur, aan de hogere onstoffelijke en zelfs aan de stoffelijke belangen een kans op bescherming biedt, welke de militaire weerbaarheid niet meer kan geven.

X. Zogoed als in de oorlog zullen er in de geweldloze strijd dapperen, halfslachtigen, lafhartigen en verraders zijn. Daarom vereist hij een nog stelselmatiger opvoeding, training en praktische voorbereiding, waarbij discipline een belangrijke factor dient te zijn. Bovendien is de inspiratie van een krachtige zedelijke overtuiging onontbeerlijk, aangezien er-vaak in eenzaamheid - persoonlijke offers gebracht zullen moeten worden.

XI. Pacifistische volksverdediging is in twee gevallen denkbaar:

- a. als uitsluitende methode, met volledige afwijzing van de militaire, op grond van de overtuiging, dat medewerking aan oorlog en oorlogstoerusting zedelijk ongeoorloofd is. Slechts wie op dit standpunt staat, kan zich consequent en doeltreffend op de p.v. voorbereiden; dit geldt ook voor regeringen.
- b. naast de militaire verdediging, of ingeval deze door de vijand uitgeschakeld is. Hoewel de voorbereiding in dit geval door het tweeslachtige standpunt zeer bemoeilijkt wordt, is het voordeel, dat er nu reeds in pers en parlement op aangedrongen kan worden, dat de Overheid er een begin mee make en leiding geve.

S.T.

No. Geh.Gr.V.D. 870/49.

Bijlagen: vijf.

Onderwerp: "A.N.V.A."

92B B

24 Juni 1949.

GEHEIM

Volgno.
27 JUNI 1949
ACD/64907

↓

Te Uwer informatie doe ik U
 hierbij toekomen een uittreksel
 uit een rapport opgemaakt door Z,
 benevens een viertal krantjes be-
 treffende de A.N.V.A., een vereni-
 ging met anti-militairistische
 inslag.

7.13 |

S.T.

AAN: C.V.D.

 Hoofd Sectie G 3 B.

Typ: CW

Coll.: X

R A P P O R T.

Naar aanleiding van het gestelde in Uw kantbrief No. 154 Gr.V.D. Geheim d.d. 23 Mei 1949, met bijgaand rapport, onderwerp als in margine, bericht ik U er niet in geslaagd te zijn om de bijeenkomst op 26 Mei 1949 Hemelsvaartsdag, door iemand te laten bijwonen.

Wel is het n.g. genoeg'lijk samensijn door mij geobserveerd waarbij het mij toeschaan dat dit, vermoedelijk door de slechte weersomstandigheden, niet erg geslaagd was omreden er slechts een tiental personen aanwezig waren, waarvan de helft om 21.30 uur reeds vertrokken.

Wat de 2e bijeenkomst betreft, gehouden op 27 Mei 1949, te 20.00 uur in het Prot. Jeugdhuis aan de Maanstraat te Treebeek het navolgende:

"Op deze vergadering waren twintig personen aanwezig t.w. 10 mannen waaronder enige jongens en 10 vrouwen, waaronder enige meisjes.

Om ongeveer 20.30 uur werd zij door de voorzitter, (vermoedelijk J. Laaman) met een kort openingswoord geopend, waarin deze het doel en streven der Vredesactie uiteenzette en waarbij hij enige platen toonde waarop de verschikkingen van een oorlog en al de gevolgen die hiermede samenhangen, waren afgebeeld.

Hij wakte de aanwezigen op om zich aaneen te sluiten en nieuwe leden voor de beweging te winnen. Hiermede zou men aldus spreker, als dit over de gehele wereld gedaan werd, in staat kunnen zijn het oorlogmonster te keren om in vrede tussen de volkeren waarin welvaart heerst, gelukkig te kunnen leven.

Hierna werd het woord gevoerd door een zekere Mr. Hein van WIJK afkomstig uit Haarlem, die een uiteenzetting gaf over de inhoud van de dienstweigeringwet.

Spreker begon met te zeggen dat de hele militaire beweging in feite niets anders is dan een grote misdadigers beweging en dat het leven van een militair in dienst in werkelijkheid een aaneenschakeling van misdrijven en wandaden is.

Over de dienstweigeringwet sprekende zei Mr. H. van WIJK dat in deze wet voor personen die uit principiële overtuiging zich onmogelijk met de militaire dienst kunnen verenigen de mogelijkheid bestaat om, als zij voor de dienstplicht worden opgeroepen, dienst te weigeren. Deze personen moeten liefst nog voor zij in werkelijke dienst zijn, een request indienen bij de resp. Minister van Oorlog of Marine, hierin de redenen van hun dienstweigering uiteenzetten en verzoeken of zij hun dienstdienst in burgerdienst mogen doorbrengen. Zij moeten hierna voor verschillende commissies verschijnen, die de werkelijke reden en gronden voor deze dienstweigering nauwkeurig onderzoeken en indien deze gegrond werden bevonden worden deze jongens in het kamp VLEDDER geplaatst, alwaar zij dan burgerdiensten moeten verrichten, welke meestal bestaan uit heide ontginningen of andere landbouw werkzaamheden. Deze burgerdienst duurt een jaar langer dan de tijd die ze anders in werkelijke militaire dienst zouden hebben doorgebracht. Dit was dan volgens spreker, die een dienstplichttijd van drie jaar opnoemde, vier jaren. Hij vond het schandelijk dat in Nederland door die dienstplicht zo'n lange tijd van het leven der jongens werd opgeëit.

Verder sprekende over zijn werk als advocaat bij de verdediging van jongens, die wegens dienstweigering of desertie voor de krijgsraad moesten verschijnen, deelde hij mede reeds ongeveer 70 zaken verdedigd te hebben en gaf hierover zijn opgedane indrukken daarbij weer.

Hij zei dat tegenwoordig alle dienstweigeraars en deserteurs door een psychiater worden onderzocht naar hun geestesgesteldheid en noemde dit soms een handig foefje om hen gemakkelijk uit de militaire dienst te krijgen of te houden, door hen ongeschikt te laten verklaren.

Over de krijgsraad sprekende zei Mr. H. v. WIJK, dat de meeste Krijgsraden wel enig begrip toonden voor de behaaren van de principiële dienstweigeraars en dat bij de straffen die worden overgelegd meer kan worden

opende aan
 of geboden

zie ook
 L. 1. 1. 1.

over een internering of wel het enige tijd wegnemen uit de burgermaatschappij, dan van eigenlijke bestraffing. De meeste jongens, hetzij deserter, hetzij dienstweigeraar hebben, ook al worden zij vaak tot 3 a 4 jaar veroordeeld, het prettige gevoel dat er geen lopende band of machinale rechtspraak wordt toegepast, maar dat zij zich behoorlijk kunnen verdedigen en dat hun inderdaad wordt rechtgesproken.

De principiële dienstweigeraars betitelde spreker als kerels die voor hun principe durven uitkomen, ook al komen zij daardoor soms in grote moeilijkheden. De deserteurs, en voornamelijk zij die van het inschepingsverlof niet terugkeren, beschouwde hij als jongens zonder ruggegraat, die bang zijn om naar Indië te gaan en die niet bij hun peetje, mossje, peetje, konerietje of Gristje vandaan kunnen en die nog nooit, voordat zij in dienst kwamen weg zijn geweest uit hun dorp, gehucht of gat waar zij zijn opgegroeid. In de noordelijke provincies kwamen deze laatste categorie het meest voor en hij beschouwde hen niet als Nederlanders of als provincie mensen doch als dorpelingen, die er niet tegen kunnen mit hun bekrompen leventje gehaald te worden en die als zij een reisje naar een grote stad moeten maken een harrische scheppen als gaan zij de wereld uit.

Over de Indonesische kwestie sprekende, laakte spreker het regeringsbeleid en noemde hij dit een hepelees flasoo. Hij zei hierover onder meer dat het onder de hand toch wel duidelijk was geworden dat de wereld schoon genoeg heeft van dat koloniaal gemoeier en uitbuitelij. Dit blijkt wel duidelijk uit de vergaderingen van de Ver. Naties waarin zich steeds meer landen tegen het Nederlands standpunt keren, en waardoor de regering zich genoodzaakt ziet steeds weer opnieuw op de door haar genomen besluiten terug te komen, waarbij de regering dan telkens meer terrein verliest.

Vervolgens enige scherpere opmerkingen makende over het overlijden van Generaal Spoor zeide hij onder meer: "Ik kan me best begrijpen dat bij de huidige gang van zaken de legercommandant in Indië die meneer Spoor, welke verantwoordelijk is voor het leven van 10000 gedode Indonesiers en van 1000 gesneuvelds Nederlandse militairen, nu hij, het gebied dat hij heeft veroverd, waarschijnlijk weer zal moeten afstaan, van ergernis een hartkwaal gekregen heeft en dood gegaan is. In de kranten staat dat hij een hartkwaal gekregen heeft en daaraan gestorven is, maar ik heb hier wel een andere gedachte over." (Waarschijnlijk sinspelde spreker erop dat Generaal Spoor geen natuurlijke dood gestorven is).

Hierna was de sauserie, welke tot ongeveer 21.15 uur duurde, ten einde, en was er gelegenheid tot vragen stellen aan Mr. v. Wijk, waarvan door enkele aanwezigen gebruik werd gemaakt.

Een dame vroeg o.a. hoeveel straf erop gesteld was als men als deserter naar het buitenland uitwijkt en hoeveel jaren men moet wegblijven om deze straf te ontlopen. Mr. v. Wijk antwoordde hierop niemand aan te raden om als deserter naar het buitenland uit te wijken, daar er dan meer straf gesiet wordt als dat men in Nederland blijft en dat het minstens 12 jaar duurt voor men in Nederland terug kan komen zonder gestraft te worden.

Mr. H. van Wijk was, als hij sprak, zeer plat in zijn uitdrukkingen, waarbij hij met verschillende krachttermen het gelach van de aanwezigen opwakte.

De personen die deze vergadering bijwoonden, maakten op enkele uitzendingen na, een excentrieke indruk.

Om ongeveer 22.30 uur werd de vergadering door de voorzitter gesloten, waarna er een collecte gehouden werd ten bate van de dienstweigeraars en hun gezinnen die in financiële moeilijkheden verkeren.

Te Uwer oriëntering gaat bij dit rapport een aantal krantjes welke door de A.N.V.A. worden uitgegeven.

1 Juni 1949.

DIJ TREKSEL.

Onderwerp: Vredesactie.

R A P P O R T.

Ondergetekende heeft de eer U HoogEdelg. strenge beleefd te berichten, dat de navolgende kennisgevingen van de Algemene Nederlandse Vredes-Actie naar de leden zijn verzonden. Het afschrift daarvan gaat hieronder:

Algemene Nederlandse Vredes-Actie,
Afdeling Zuid-Limburg. Secor. Hoofdbroekerweg 8 Brunssum.

Vrienden,

Vrijdag 27 Mei om 8 uur komt in het Prot. Jeugdhuis aan de Maanstraat te Trebeek spreken:

Mr. Hein van Wijk over z.g. Dienstweigeringwet. Mr. van Wijk is advocaat voor de jongens die moeilijkheden hebben met deze wet en is dus zeer op de hoogte van deze materie.

Voor alle jongeren en ouders is het van belang kennis te nemen van deze Wet, waardoor jongens, die bezwaren hebben tegen de militaire dienst in staat worden gesteld plaatsvervangende burgerdienst te verrichten.

Wij nodigen U bij deze hartelijk uit. Toegang vrij.

Het bestuur.

Donderdag 26 Mei Hemelvaartdag dus, hopen we samen te wandelen in de omgeving van Schin op Geul.

Fietzers om 8.30 in Hoensbroek, Heek Akerstraat Kouvenderstraat. De "treinners" om 9.25 aan het station Schin op Geul. Hein van Wijk hoopt ook van de partij te zijn.

Na afloop van de wandeling gaan we gezamenlijk naar Gapke en Jan Lee-
man, Irensplein 13 te Hoensbroek. Gaarne even van tevoren opgave ter ere van het smpansgerecht, dat daar opgediend zal worden.

Om acht uur een genoeglijk samenzijn, waar Hein allerlei vragen die wij hem gaan stellen, zal proberen te beantwoorden.

Bij slecht weer gaan we om 2 uur naar het Irensplein. We moeten enige liedjes zingen voor ons Plinkstarkamp. Wie heeft zangbundels en muziek-instrumenten.

Tot kijk hopelijk.

Gobi Molenaar.

Waarvan door mij naar waarheid is opgemaakt en afschrift genomen te Heerlen, 21 Mei 1949.

*zie ook
i. l. l. l. l.*

G.M.

10 Augustus 1949.

Litt D 66 Geheim/GrVD 870/49.

Bijlagen: 3.

Onderwerp: "A.N.V.A.".

V
12 AUG. 1949
ACD: 67844

64987

In aansluiting op brief ^bS.T. No. Geheim/GrVD 870/49 d.d. 24-7-'49 met vijf bijlagen, onderwerp als in margine, doe ik U hierbij toekomen een uittreksel uit een rapport, opge- maakt door Z., alsmede een tweetal bijlagen, betreffende de A.N.V.A.

Hoofd Sectie G 2 B van de Gene-rale Staf is dezerzijds terzake inge-licht.

C.S.

Aan:
Hoofd C.V.D.

Datum van bericht: 11 Juli 1949.
 Rapporteur:
 Van wie is het bericht afkomstig: Contact.
 Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.
 Betrouwbaarheid bericht: Betrouwbaar.
 Welke acties zijn ondernomen: Gene.
 Met welke instanties wordt samengewerkt: Gene.

 No. Gr.V.D. 15/1949, dd. 11 Juli 1949.

Onderwerp: Vredesactie.

Bijlagen: "Een uitnodiging.
 Een beginselverklaring en
 doelstelling".

Onder bijvoeging van in demargine vermelde bijlagen en onder verwijzing naar mijn VEILIGHEIDS RAPPORT No. Gr.V.D. 13/49, dd. 1 Juni 1949 bericht ik U hierbij, dat op Zaterdag 2 Juli 1949 wederom een bijeenkomst heeft plaats gehad van de VREDESACTIE in het Prot. Jeughuis aan de Maanstraat te Treebeek.

Aanwezig waren 26 personen, waarvan 14 vrouwelijke. Nadat de voorzitter de vergadering geopend had, gaf hij het woord aan een zekere Jo, JANSSEN, welke zou spreken over Morele Jiu - Jitsi.

Alvorens over het onderwerp te beginnen, oefende spreker critiek uit op de samenstelling van de uitnodiging tot deze vergadering, Hij zei olm. hierover dat hij niet, zoals vermeld staat, kwam vertellen wat de anti militairistische beweging kan doen tegen het uitbreken van een oorlog en met welke middelen zij deze zouden kunnen voorkomen. Dit waren wel machtige woorden maar men moest nuchter blijven en bedenken dat een zo klein aantal georganiseerde mensen als de ANVA in Nederland en de anti militairistische bewegingen in andere landen in het geheel geen invloed zouden kunnen uitoefenen op het al dan niet uitbreken van een oorlog. Spreker zelf geloofde ook niet dat de Vredesbeweging ooit zo groot zou worden, dat zij in de toekomst hier tegen wat zou kunnen uitrichten.

Vervolgens besprak hij het door de Engelsman GREGG geschreven boek "The Power of Non Violence. Dit boek handelt over GHANDI en er wordt in beschreven de vele goede handelingen die GHANDI gedaan heeft voor de Indiërs.

Hij vertelde hoe GHANDI met geweldloze middelen in Zuid Afrika en later in Voor Indië de strijd heeft aangebonden voor de verdrukte Indiërs tegen het Britse regiem en hoe hij het heeft klaar gespeeld om zonder wapengeweld in een betrekkelijke korte tijd in Indië vrij te maken tot zelfstandige staten als het tegenwoordig India en Pakistan. Spreker stelde GHANDI ten voorbeeld en zei dat deze, die toch door menigeen voor gek verklaard werd, met zijn geweldloze wijze van strijden en door steeds maar vol te houden toch geweldige resultaten had bereikt.

Hij zette in grote trekken de theoriën van GHANDI uiteen, hetwelk in het kort hierop neerkwam. Als men geslagen wordt verwacht de aanvaller dat men terug zal slaan. Hierop heeft hij zich ingesteld. Slaat men nu niet terug dan weet de aanvaller niet hoe hij het heeft. Hij leeft in het onzekere en vraagt zich af of het zwakte is of dat je onverwachts op een andere manier zal aanvallen. De aanvaller kan hierdoor moreel en geestelijk uit zijn evenwicht worden gebracht en als hij fair en eerlijk is, zal hij zich schamen nog verder leed te doen.

Iedereen moest deze theorie gaan toepassen en hoewel het zeer

moeilijk was om vol te houden, was het toch de moeite waard het eens te proberen.

Over militairen sprekende zei de heer J. JANSEN, dat hij anti-militarist was in hart en nieren. Ondanks dit had hij toch respect voor soldaten die als het nodig was voor hem hun land te strijd ingingen en heel vaak hun leven inzette.

Hij zie o.m. als er weer eens een oorlog komt en ik als anti-militarist weiger te vechten, doch mijn broer zou als soldaat de oorlog in gaan en alles wat hem lief is verlaten om met inzet van zijn leven te vechten voor zijn land, dan zou ik toch respect en bewondering voor hem hebben en ik die zou thuis blijven zou het beschaamd gevoel hebben een lafaard te zijn. De toehoorders waren het in het geheel niet met de spreker over dit punt eens en oefenden flink critiek op hem uit.

Na enige tijd vertelde de Heer J. JANSEN verder dat hij de schrijver van het boek "The Power of Non Violence" de Heer GREGG het vorig jaar in Engeland had ontmoet, dat hij inmiddels het boek had vertaald en van plan was het binnenkort te doen uitgeven.

Hierna was gelegenheid tot het stellen van vragen aan de spreker. Een toehoorder vroeg of niet veel beter was geweest dat Nederland evenals Denemarken in 1940 zich zonder strijd aan de Duitsers had overgegeven. Spreker was het met de vragensteller eens dat de Denen het beste gehandeld hadden en hun land voor veel leed gespaard bleef. Door zich zonder strijd over te geven zouden de Denen stukker beter behandeld zijn en was de bezetter milder tegenover hen gestemd dan tegenover ons in Nederland.

Advies:

Liefst een totaal vreemde in deze beweging als lid te laten indringen, zodat het ook mogelijk wordt de gesloten bijeenkomsten bij te wonen.

Coll.:

Oorlog, dood, vernieling, honger !

Moet dit weer komen ?

Zijn er nog middelen om dit te voorkomen ?

Wat kunnen wij er tegen doen ?

Hierover zal

Jo Jansen

U vertellen in zijn lezing over de

"Morele Jiu - Jitsu"

naar aanleiding van het boek

"The Power of Non Violence" van Gregg.

Het bestuur van de

Algemene Nederlandse Vredesactie afdeling Zuid-Limburg

nodigt U uit om deze lezing te komen bijwonen op Zaterdag 2 Juli

om 19.30 uur in de bovenzaal van het Protestants-Jeugdhuis in de

Maanstraat te Treebeek.

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 16 Juli 1949

No.: B. 64987
Bijl.: Gene
VI. RD.3
Betr.: Gepke en Jan Leeman

GEHEIM

a/68379

UITGEBOEKT

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te doen stellen met de personalia, politieke antecedenten en -activiteit, benevens met verder van belang zijnde gegevens betreffende Gepke en Jan Leeman, wonende Ireneplein 13 te Hoensbroek.

pd 107664

Volgens ontvangen mededeling zou te hunnen huize op Hemelvaartsdag, 26 Mei 1949, een samenkomst hebben plaats gehad van leden van de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.) afdeling Zuid-Limburg, terwijl een op 27 Mei 1949 te Treebeek gehouden bijeenkomst van deze groep vermoedelijk door J. Leeman werd geopend.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

L.L. van Laere.

De Heer Corpschef
van Politie
te HOENSBROEK.

RICHTING „ALGEMENE NEDERLANDSE VREDESACTIE“ ANVA

L.S.

Wat doet U voor de Vrede en voor het tot stand komen van een oorlogsvrije volkensamenleving?

Vele mensen zuchten en morren onder de druk der oorlogsdreiging en de enorme lasten van het moderne niets ontziende militarisme.

Méér doen zij evenwel niet en dus gaat de oorlogstoerusting door.

Onder die mensen behoort U toch niet? U tracht wél Uw krachten in te spannen om bij allen die U ontmoet verzet tegen de tyrannie van het oorlogsmonster op te wekken.

U kunt dat om te beginnen doen door hen te winnen als abonnee op een pacifistisch blad dat het oorlogsvraagstuk van alle zijden belicht en iedere maand lezenswaardige bijzonderheden bréngt.

ZULK EEN BLAD IS „VREDESACTIE“
het orgaan van de ANVA

Vraagt proefnummer aan en abonneert U, zo U dit nog niet deedt, voor slechts f 2,— per jaar.

Daarvoor ontvangt U een goed blad, 8 pag. groot. Helpt onze oplaag van 2500 op 25.000 brengen.

Doet U mede?

N.B. Wij vestigen de aandacht op de mogelijkheid om een **Proefabonnement** te nemen gedurende een half jaar voor **EEN GULDEN**.

Zij die zulk een proefabonnement wensen gelieven bij **vooruitbetaling** f 1,— te storten per postwissel of op onze girorekening no. 445129, met vermelding: Proefabonnement „Vredesactie“.

Bij niet-opzegging voor het verstrijken der termijn schrijven wij U gaarne in als vaste abonnee.

Te
frankeren
als
briefkaart

Hierlangs afscheuren s.v.p.

Administratie

„VREDESACTIE“

AMMERSTOL

STICHTING Algemene
Nederlandse
Vredes-Actie

ANVA

Administratie: Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol
Tel. Bergambacht 405 Giro 445129

Beginselverklaring en Doelstelling:

Beginsel en Doel zijn in Artikel 1 der Statuten als volgt omschreven:

„De Stichting ANVA wil allen verenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hieruit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten”.

Bestuur:

Ir. C. C. J. de L'Espinasse, Leuvensestraat 41A,
Scheveningen.
Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol (Z.-H.),
Dr. W. Jong, Orchideënlaan 23, Heemstede.
Joh. Speckmann, Houthavenkade 3, Zaandam.

Contributie: minimum f 2,50 (inclusief orgaan).

Betalingen gelieve U te storten op girorekening 445129, Penningmeester Stichting „Algemene Nederlandse Vredesactie” A.N.V.A., Ammerstol.

Afgetekende:

Naam:

Adres:

Woonplaats:

wenst zich te abonneren op „Vredesactie” tegen f 2,— per jaar.
wenst een proefabonnement tegen f 1,— per halfjaar.
Hij betaalt hierbij het verschuldigd bedrag per postwissel/giro.

(handtekening)

DRUKWERK

den Heer
AAN Mevrouw
Mejuffr.

ADMINISTRATIE „VREDESACTIE”
AMMERSTOL

1.
Volgno.
219496 1949
ACD/68379 ✓

Hoensbroek

Hoensbroek, 20 Augustus 1949

no 09267

o.k.
Padwibb

Naar aanleiding van een schrijven dato 16 Juli 1949 No.64987 van het Ministerie van Algemene Zaken te s-Gravenhage, met verzoek om inlichtingen betreffende Gepke en Jan Leeman, is dezerzijds een onderzoek ingesteld en heb ik de eer U het volgende te berichten:

" Jan Nicolaas Jacob LEEMAN, geboren te Utrecht 6-2-1920 Ned.R.K.van beroep werktuigkundige, thans wonende te Hoensbroek, Ireneplein 13, is de zoon van Nicolaas Leeman geb.te Utrecht 8-5-1886 en Baldina Hendrika van Lienden, geb.te Tiel 17-11-1886. Hij vestigde zich te Hoensbroek dato 19-9-1942, komende van Amstenrade, Hommerterweg no.34.

Omtrent Leeman, zijn alhier, de volgende adressen alwaar hij voorheen woonachtig was bekend:

- Utrecht Damstraat 39.
- 29-6-25 Utrecht, Bilderdijkstraat 11 bis.
- 17-3-38 Zuilen, St.Bonifaciusstraat 4.
- 5-1-39 Heerlen-Heerlerheide, Kampstraat 49.
- 5-3-40 Amstenrade, Hommerterweg 34.
- 19-9-42 Hoensbroek, Hoofdstraat 40.
- 26-8-47 Hoensbroek, Heisterberg 6.
- 3-1-49 Hoensbroek, Ireneplein 13.

+ o.k.
- o.k. J.N.J.Leeman voormeld, is op 16-12-48 te Hoensbroek gehuwd met Gepke de Haan, geb.te Heerlen 20-11-1925, Ned. Hervormd, dochter van Wiebe de Haan, geb.te Schoterland 18-11-1892, van beroep handlanger bij het kolenonderzoek op de Staatsmijn "Emma" te Heerlen en Sophie de Vries, geb.te Oestrich Dld. 13-11-1901.

D

Gepke de Haan was voor haar huwelijk met Leeman, enige tijd, als kantoorjuffrouw, werkzaam op het bijkantoor van de P.T.T.te Hoensbroek. Vermoedelijk komt zij uit een gezin, hetwelk onder bedekte termen, links georiënteerd is. Zulks wordt vermoed, omdat haar vader, in 1946, toen de 24 uur staking, door de Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, werd ge-proclameerd, die dag juist op de mijn afwezig was.

Leeman, die in het bezit is van de diploma's ambachts-school en M.I.S, is voorheen werkzaam geweest, op de machine-fabriek Pannevis te Utrecht. Vanaf 2-1-1939 is hij als technicus werkzaam op de Staatsmijn "Emma". Zoals bekend is op de Staatsmijnen in Limburg, de Mijn-Industrie-Raad ingesteld welke onderverdeeld is in de Ondernemingsraad, de Ring en de Vertrouwingsgroepen (eenheden). Leeman, die thans nog lid is van de R.K. Vereniging van Mijnbeambten, treedt op als vertrouwingsman van de technische mijnbeambten van voormelde vereniging en van de zogenaamde maandoners (personen, die nog niet tot beambten zijn aangesteld.). Als zodanig is hij verder lid van de Ring der Mijndustrieraad.

Leeman was voorheen praktizerend R.Katholiek en hopen van de R.K.Padvinders, in het rectoraat "Mariarade te Hoensbroek. Na zijn huwelijk met Gepke de Haan, schijnt hij meer of minder links georiënteerd te zijn. Volgens bekomen inlichtingen, zou men Leeman, tijdens zijn werk op de Staatsmijnen, in het bezit hebben gezien van blaadjes betreffende "dienstweigering". Evenwel is toen niet geconstateerd, dat hij deze verspreidde.

Volgens bekomen inlichtingen, is het initiatief tot het organiseren van zogenaamde "intellectuele avonden" in besloten kring, welke om beurten ten huize van de deelnemers plaatsvonden, uitgegaan van de persoon genaamd: Jan Frederik van de Berg, geboren te s-Gravenhage 5-2-1907, Ned. Hervormd, van beroep ingenieur, voorheen wonende te Heerlen, Treebeekplein no. 1. (Casino), die een vijftal jaren werkzaam was op het laboratorium van de Staatsmijnen en op 29-11-46 werd afgemeld voor vertrek naar den Haag, Leuvensestraat 65. Deze persoon zou in den Haag of omgeving, thans aan een Volkshogeschool zijn verbonden.

Eén dier avondjes, is destijds georganiseerd in één der lokalen van het Casino te Heerlen-Treebeek. Op deze avonden werden allerlei onderwerpen, zoals boekbespreking, muziek, politiek, het probleem Indonesie enz., behandeld, waarbij één der deelnemers, als inleider optrad. Aan deze avonden werd door personen van diverse richting deelgenomen. De bedoeling schijnt hierbij tevens te hebben bestaan in het toetsen van elkanders levens en wereldbeschouwing.

Voor zover kon worden nagegaan, werden deze avondjes, behalve door voormelde Leeman, diens echtgenote en v.d. Berg ook bezocht of georganiseerd door de volgende personen:

Johannes Anthonie van Amstel, geb. te s-Gravenhage 15-4-21. Ned. van beroep werktuigkundige, laatst kantoorbediende, zoon van Hendrik Christiaan van Amstel geb. te Gilze en Rijen 15-8-92 en Anna Catharina Elskamp geb. te Loosdrecht 9-10-80, die op 20-9-1946 in den Haag is gehuwd met Rosina Wille mijntje JANSEN, geb. te den Haag 19-1-1923, wonende te Heerlen, Treebeek, Ingenieur de Katstraat 5.

Dammes Viets, geb. te Wageningen 9-12-1923, Ned. Ned. Hervormd, van beroep natuurkundige, die op 29-7-1948 te Barendrecht is gehuwd met Adriana Johanna van Beek, geb. te Rotterdam 4-8-1927, wonende te Heerlen-Treebeek, Ingenieur de Katstraat 5.

Jean Charles Léon van Straaten, Ned. R. K. van beroep bedrijfs fotograaf Staatsmijnen in Limburg, die op 24-11-1948 te Heerlen is gehuwd met Antje van der wal, geb. 24-1-1927, studente, wonende te Heerlen-Treebeek, Jupiterstraat.

Johanna Heiltje van der Zwaard, ongehuwd, Ned. van beroep Med. analiste, Doopsgezind, wonende te Heerlen-Treebeek, Treebeekstraat 4.

Sijbrichje Leuveling-Tjeenk, geb. te Geleen 7-5-1924, voorheen kantoorbediende, voorheen wonende te Heerlen, Akerstraat Noord no. 17, afgemeld op 27-6-1946 naar Den Haag, Laakkade 80. Is thans gehuwd met een ingenieur genaamd Vredenburg en vermoedelijk te Delft woonachtig.

Antonius Isidorus Joseph Werps, geb. te Rotterdam. 22-7-1915, Ned. R. K. zoon van Frederik Wetps, geb. te Haskerland 22-10-1867 en ~~Thera~~ Josephine Henriette de Waren, geb. te Thorn 9-6-1871. aangemeld te Hoensbroek op 30-8-1941 komende van Gulpen, Dorpsstraat C. 17. Afgemeld op 27-6-1944 naar Budel, Dorpsplein 5. De vader van Werps zou een drukkerij hebben op het adres Venloseweg 17 te Tegelen. Werps was achtereenvolgens van beroep kamplesder, landbouwersknecht, voorman by de Ned. Heidemaatschappij, huismeester in het R. K. Gezellenhuis te Hoensbroek. Te Weert zou hij kortgeleden een vertegenwoordiging in agenturen hebben uitgeoefend aan de Molstraat 7. Tel. K. 4950-2540. welke vertegenwoordiging hij thans, volgens verklaring van derden, zou hebben verkocht. Tydens de oorlog zou Werps, die zich uitgeeft als tuinarchitect, als tolk zijn opgetreden bij de geallieerden. Kortgele-

den heeft hij zich uitgelaten, dat hij naar Canada wilde emigreren.

Wilhelm Prent, geb. te Amsterdam, 3-6-1916, van beroep bankwerker, gehuwd met Martha Rozijn geb. te Helden 18-4-1916, voorheen wonende te Brunssum Karel Doormanstraat 42, thans werkzaam bij de Bataafse Petroleummaatschappij in Indonesie Henri Antoine Louis Furnée, Ned. geb. te s-Gravenhage 7-12-99 van beroep Ned. Hervormd Predikant, wonende te Heerlen-Treebeek, Treebeekstraat 16. Deze zou, volgens bekomen inlichtingen éénmaal een lezing met lichtbeelden hebben gegeven met als onderwerp "de dichter Joost van den Vondel."

Voorzover kan worden nagegaan, worden er thans geen avondjes meer gegeven, waarschijnlijk het gevolg van het vertrek naar elders van sommige deelnemers.

Hoensbroek, 20 Augustus 1949.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Hoofdkwartier van de Generale Staf.

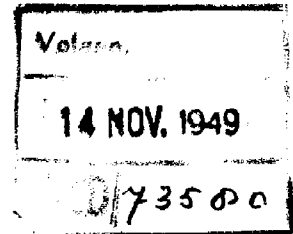
Sectie G 2 B

'S GRAVENHAGE 11 Nov. 1949.

Nr. & I-1343-1/49 VERTRouwELIJK

Onderwerp: J.H.Luyerink

Bijl: ----

Een betrouwbaar geachte soldaat, geleerd in de Elias Beekmankazerne te Ede ontving het blaadje "de Vredes-Actie" van een kennis, genaamd

o.k. — LUYERINK, Jan Hendrik, geb. 28 Juni 1922 te Gouda, wonende te Wageningen, de Hoogsteeg 17, van beroep bloemkweker.

T.a.v. Luyerink, voornoemd, werd medegedeeld dat hij op een communistische vergadering in debat was getreden en daarbij vragen had gesteld over de opvoeding der jeugd en de alcoholbestrijding in Rusland.

Verzekerd werd dat Luyerink geen communist was, doch veel belangstelling schijnt te hebben voor het jeugdwerk. Luyerink zou geen godsdienst belijden. Op politiek zowel als crimineel gebied zou blijkens door de politie Wageningen verstrekte inlichtingen niets ten nadele van betrokkene bekend zijn.

Ik meen goed te doen op een en ander Uw aandacht te vestigen.

Typ:MydH
Coll: *f*

HET HOOFD SECTIE G 2 B,
De Luitenant Kolonel,

C.
(M.P.Kokje)

AAN:

Hoofd B.V.D.,
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E.

Lie 79665

Onderwerp: "Voorlichtingscursus over de Dienstweigeringswet, gehouden te Winschoten, op Zondag, 13 November 1949, in het Clubgebouw, Mr. Freseman Viëtorstraat 3."

af schrift
P.D. Redmeijer

73674
15 NOV. 1949
A.O.

Zaalcapaciteit : ongeveer 100 personen.

Stemming : rustig.

Aanwezig : Al. Jongkind, S.J. Redmeijer en twee onbekende jonge mannen in burgerkleding.

Winschoten

af schrift
P.D. 898

XI

Om ongeveer 10.30 uur werd de vergadering geopend door SIMON JURJEN REDMEIJER, geboren 13 April 1929 te Winschoten, wonende te Winschoten, Bovenburen 239, die direct het woord gaf aan de inleider, AL. JONGKIND, uit Aalsmeer.

Spreker begon met te wijzen op het verschil tussen de dienstweigeraars van vóór de oorlog en die van na de oorlog. Vóór 1940 vond dienstweigering hoofdzakelijk plaats om godsdienstige redenen; na de oorlog werd er in het algemeen meer uit angst gehandeld. De laatste categorie bleef vaak wel in militaire dienst, zolang men nog in Nederland was; zodra de datum van inscheping was aangebroken, gingen de tot deze categorie behorende personen deserteren, omdat zij bang waren voor de gevaren in Indonesië. Waren deze personen bij de keuring grondig onderzocht, dan zou gebleken zijn, dat de helft om psychische redenen ongeschikt was voor de militaire dienst.

Vervolgens wees spreker er op, dat men in militaire dienst meer mag doen dan in het burgerlijk leven. Men mag straffeloos doodslaan, stelen enz. Komt men uit de militaire dienst in het burgerleven terug, dan is menig gedemobiliseerde vaak al bedorven. Om deze reden loopt de demobilisatie ook op niets uit, daar de werkgevers bang zijn om gedemobiliseerden in dienst te nemen. Spreker liet verder uitkomen, dat alleen degenen, die dienst weigerden in verband met gewetensbezwaren, vrijgesteld werden van militaire dienst.

Hierna gaf hij een overzicht van de gang van zaken, wanneer men zich beroept op de Dienstweigeringswet. De Commissie, waarvoor men moet verschijnen, is volgens spreker een "idiot ding", daar de leden, die hierin zitting hebben, geen verstand hebben van psychologie. Alleen Ds. Hylkema, die ook in deze Commissie zitting heeft, voelt de bezwaren beter aan. Het is te betreuren, dat het advies van de Commissie geheim is en men geen inzage van de stukken kan krijgen. Daar men alleen tegenover vijf Commissieleden komt te staan en men niet weet, wat er door de Commissie wordt geadviseerd, is het altijd wenselijk om na het verhoor een nauwkeurig verslag te maken van de antwoorden en vragen en dit verslag te bewaren, daar dit later nog wel eens van pas kan komen. De opleiding, welke degenen, die aanvankelijk dienst weigerden, in Schoonhoven krijgen, noemde spreker "een soort S.S.-opleiding". Bij de Krijgsraad zijn wel aangename ervaringen op gedaan, daar de Advocaat-Fiscaal alle gevallen grondig laat onderzoeken. Men hangt bij de Krijgsraad evenwel ook weer af van de gegevens, welke door de Politie worden verstrekt. Wanneer men namelijk "De Waarheid" leest, maar geen communist is, (spreker zei zelf ook geen communist te zijn), wordt in de regel toch al spoedig gezegd, dat men communistische sympathieën heeft. Ook wordt bij deze beoordeling vaak geen rekening gehouden met de hulpvaardigheid, vredelievendheid enz. van de betrokkene.

De behandeling in de kampen, waarin degenen worden ondergebracht, wier beroep is toegewezen, is volgens spreker in het algemeen wel goed. Alleen is het te betreuren, dat deze

+

↑ jongens vaak tussen politieke delinquenten komen te zitten, die in de regel nog meer voorrechten genieten dan de dienstweigeraars. Ook is het te betreuren, dat de erkende gewetensbezwaarden vaak "stom" werk moeten verrichten, zoals heideontginning enz., terwijl er in het burgerlijk leven zoveel vraag is naar b.v. onderwijzers, bekwame vakmensen enz. Op dit gebied kunnen nog veel verbeteringen worden aangebracht, ook met behulp van de Vredesbeweging.

Aan het slot deelde spreker nog mede, dat a.s. Zaterdag en Zondag een Vredescongres te Amsterdam zal worden gehouden, welk congres ook voor dienstweigeraars van belang is. Hij besloot met er op te wijzen, dat ook deserteurs, die thans zijn ondergedoken, zich nog kunnen beroepen op de Dienstweigeringswet, hoewel zij zich dan wel direct zullen moeten melden.

In zijn gehele betoog liet de spreker, A. Jongkind, telkens goed uit komen, welke mogelijkheden de Dienstweigeringswet biedt, om vrijstelling van militaire dienst te verkrijgen.

Om ongeveer 11.30 uur werd de vergadering door S.J. Redmeijer gesloten. Redmeijer sprak de hoop uit, dat de tegenstanders zouden inzien, dat zij geen stelletje boeven of socialen waren, maar dat zij de mensheid wilden dienen.

Winschoten, 13 November 1949.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 13 December 1949

No.: B.73674

Aud. 79665
VERTROUWELIJK

Betr.: Voorlichtingscursus
VI. RPh.3

Naar aanleiding van Uw ongenummerd rapport van 13 November 1949 betreffende de op die datum te Uwent gehouden "Voorlichtingscursus over de Dienstweigeringswet" moge ik U verzoeken mij alnog te willen doen mededelen, door welke organisatie deze cursus werd belegd.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Corpschef van Politie
te WINSCHOTEN.

L.L.van Laere.

Onderwerp: Dienstweigeraarscongres. bDIENSTGEHEIM.

21 November 1949.

Volgno.
24 NOV. 1949
ACD/44316

Verslag van het op Zaterdag en Zondag, 19 en 20 November 1949 te Amsterdam gehouden Dienstweigeraarscongres, belegd door de Werkgroep voor Radikaal Pacifisme in de A.N.V.A.

Aankondiging van deze openbare bijeenkomsten geschiedde o.m. in "De Vrije Socialist" d.d. 12 November 1949. Toegangskarten waren verkrijgbaar, resp. tegen betaling van fl. 0,30 en fl. 0,50, bij de secretaris Siem Kapar, Oranjestraat 70 te Zaandam en aan de zalen.

Hoewel aanvankelijk was medegedeeld, dat de vergadering op Zaterdag, 19 November 1949, gehouden zou worden in het gebouw "Ons Huis", Rozenstraat 6-32 te Amsterdam, werd zij gehouden in het kerkgebouw van de "Vrije Gemeente" aan de Weteringschans te Amsterdam. Capaciteit van de zaal: circa 900 personen; aanwezig waren eveneens ca. 900 personen, waarvan ongeveer 2/5 deel bestond uit vrouwen. Ongeveer ruim 1/3 van de aanwezigen bestond uit jeugdige personen (jongens en meisjes) in de leeftijd van 19/20 jaar. Vele bezoekers droegen een "Esperanto"-speldje en het z.g. "gebroken gewiertje", welk insigne in de zaal te koop werd aangeboden. Het gehalte van de bezoekers was vrij behoorlijk en ^{waren} kennelijk behoorlijk ontwikkeld; de jeugdige personen maakten de indruk nog studerende te zijn.

Bij de ingang van het gebouw werd gecolporteerd met het blad "Socialisme van onder op"; in de hal van het kerkgebouw was een boekenstand ingericht door de Hoofdstad Boekhandel, Kalverstraat 108 te Amsterdam. Op enige plaatsen in de vergadering kon, voor bezoekers van buiten de stad, nachtlogies bij geestverwanten besproken worden.

In de zaal waren geen leuzen aangebracht; nabij het spreekgestoelte stonden enkele vazen met herfstbloemen. Militairen in uniform waren niet aanwezig.

Te 20,30 uur werd de bijeenkomst geopend door Albert Jongkind, (geb. Aalsmeer, 7.6.06, wonende te Aalsmeer, Spoorlaan 5); hij zeide verheugd te zijn door de grote opkomst en bood zijn excuses aan voor het late aanvangsuur. Dit had zijn oorzaak in het feit, dat de bijeenkomst gehouden zou worden in "Ons Huis", doch daar bleek de zaal te klein te zijn, zodat gewacht werd op de mensen, die eerst naar de Rozenstraat waren gegaan. De bedoeling van het congres was om contact te leggen tussen de dienstweigeringsbewegingen van vóór de oorlog en nu. Tot zijn spijt moest hij mededelen, dat Ernst Friedrich uit Parijs om nog onbekende redenen niet gearriveerd was, zodat deze niet zou spreken en ook het Intern. Anti-Oorlogsmuseum niet aanwezig was. Inplaats van Friedrich zou nu het woord gevoerd worden door Jacques Rees. Na een orgelsolo van de organist van de "Vrije Gemeente" verklaarde Jongkind de bijeenkomst voor geopend en hij gaf het

X woord aan Hendrik Jan Mispelblom-Beijer (geb. te Arnhem, 27.4.96, rem. predikant, wonende te Rotterdam, Van Slingelandtlaan 27).

als heeft
P.D. 27/60

Deze kondigde aan, dat hij zou spreken over het onderwerp "Verdraagzaamheid". Spr. begon met een vergelijking te maken met de Verklaring van de rechten van de burger van het jaar 1789 en de gewijzigde verklaring van 1946. In beide verklaringen wordt over rechten van de mens gesproken, doch de nadruk vaart er niet op en toch zijn deze verklaringen niet altijd aangenaam voor degenen, die aan de regering zijn. De mens heeft het recht tot verzet tegen onderdrukking. We horen daarvan niet veel in onze democratische rechtsorde, daarentegen wel van vrijheden die liggen op economisch terrein. De rechten van de mens zijn geheel in verdrukking gekomen en van alle kanten wordt er aan geknabbeld en gesmuld, zodat veel van deze rechten verloren zijn gegaan. Hebben we nog het recht om tot verzet te komen, vraagt spreker en hij beantwoordt dit met: Ja, zelfs de plicht.

Bepalen we ons tot de orde, waarin we leven, dan dienen we eerst na te gaan wat het recht van de mens is. Dit is het recht van de mens om tot zijn recht te komen; het is een fundamenteel grondrecht. Ieder mens heeft het recht op een levenssituatie om zich te kunnen ontwikkelen; tot eigen geluk en het geluk der gemeenschap. Eenvoudig gezegd dus, om tot zijn recht te komen, hetgeen tevens inhoudt het recht om tot verzet te komen. Dit recht vinden we niet in het geschreven recht; we moeten dit recht echter zelf scheppen. De mens is n.l. geen vragend en afwachtend wezen, doch hij staat als een scheppend wezen in de maatschappij.

De dienstweigering is een daad van de scheppende mens. De grote en onvergankelijke waarde van deze daad is, dat de mens "neen" durft te zeggen tegen de tegenwoordige maatschappij.

Spr. vergelijkt dan de dienstweigering met de strijd tegen de draak uit de mythologie; het is een strijd tegen onderworpenheid, onverschilligheid en onwetendheid. De massamens is zich nog niet bewust geworden van zijn roeping; hij is nog niet tot denken gekomen. Hij is nog een gewillig instrument in de handen van mensen, die wel denken, denken in dienst van een belang.

Hij aanvaardt de strijd niet tegen de lakeiengeest en hierdoor worden fascistische en militaire leiders ten tonele geroepen. Spr. haalt dan de oorzaken aan van een depressie-storm o.a. het bestaan van een luchtledige zak. Dit is ook zo in de wereld van de geest. Een luchtledig daarin trekt machten aan, die dit opvullen en roept heersers op, totdat de mensen zich van hun macht bewust worden.

De dienstweigeraar is zich van die macht bewust; hij wil de strijd aanbinden tegen onbenulligheid en onnadakendheid, voor zover zijn macht tenminste reikt.

De wereld heeft twee polen; aan de ene zijde de mensenmassa en aan de andere pool de dictatoren, hoe ook uitgedost; zij behoren onverbrekkelijk bij elkaar. Dit is het machtenveld, waarin we leven. We leven momenteel in een windstilte; een vrede. Het is verheugend, dat in deze tijd enkelen zich verheffen en opkomen voor de menselijkheid.

"Neen"-zeggen is zich keren tegen de onderdrukking van de West-Europese maatschappij, niet alleen in verband met het leger. Spr. denkt b.v. ook aan de wijze waarop de democratie is opgebouwd en waarin nog steeds bij meerderheid van stemmen wordt beslist. Democratisch zou zijn, indien aan zo'n stemming voorafgeging een unaniem besluit om zich bij de meerderheid neer te leggen. In onze democratie worden nu dictatoriale middelen gebruikt; de

↑ minderheid wordt monddood gemaakt en ook daarom is een daad van opstandigheid belangrijk, juist in de democratie. We moeten ten strijde trekken tegen aardse en hemelse tyrannen; dus tegen een godsgestakte, tyran, ouders of de staat.. Daarbij dienen we te zorgen, dat onze beweging geen Bronbeek wordt voor dienstweigeraars; we moeten niet alleen volstaan met de daad, doch verder gaan, ook als beweging, anders worden we pioniers in ruste. Er is nog een ander gevaar, dat ons bedreigt en dat gevaar is, dat we onze critische zin zouden verliezen. Geen zelfgenoegzaamheid, anders treft ons het ergste wat ons overkomen kan n.l., dat we een soort dienstweigeringskerk worden. We moeten perspectief kunnen blijven zien; zonder dynamiek zouden we een gezapig kringetje worden. Wij dienstweigeraars zeggen "neen", doch we bedoelen een "ja", we zijn n.l. geen negativisten, doch wij willen bouwen. Wij willen zijn mensen, die steeds meer willen weten, wat ze willen. Wij willen daarbij samenwerken met mensen van andere overtuiging en komen tot openheid en de verdraagzaamheid betrachten, hetgeen moet leiden tot eendrachtige samenwerking. Tegen de jongeren zegt spr. durft te groeien; stelt eerlijkheid en waarheid boven zelfgenoegzaamheid. Alleen dan kan sprake zijn van een mensheid, die elkander vindt. De wegen naar een bevrijde democratie zullen moeilijk zijn, doch bedenk, waarde vrienden, onze beweging kan een uitgangspunt in de wereld zijn ! (applaus)

↑ Jongkind bedankt de spreker voor zijn betoog en kondigt te 21.30 uur een pauze aan.

↓
2 X Te 22.00 uur volgt orgelspel door de organist van de "Vrije Gemeente", waarna gesproken werd door Martin Paulissen, (geb. Arnhem, 11.4.'12, wonende te Voorburg, zich noemende Jacques Rees)

afschrijven P.D. 1122

Spr. begint met de constateren, dat er sinds het laatste congres wel iets veranderd is, vooral ten aanzien van de aard en de strekking van de dienstweigeringsbeweging zelf. Vóór 1940 waren er slechts enkele tientallen dienstweigeraars, die tot dienstweigeren kwamen uit socialistische of anti-kapitalistische motieven, onder invloed van propaganda en de daaraan voorafgegane wereldoorlog. Zij waren niet alleen anti-militaristen, doch ook anti-staatsgezinden. Zij deden geen beroep op de Wet in verband met gewetensbezwaren. De jongens werden veroordeeld en behandeld als gevangenen, aanvankelijk in de cellenbarak te Scheveningen, later in Veenhuizen. Hun post werd gecensureerd; zij mochten eenmaal per week schrijven en een enkele maal, met toestemming van de directeur, bezoek ontvangen. De solidariteit van geestverwanten was groot. Zij schreven veel en zorgden voor het z.g. cantinefonds. Was de straf uitgezeten, dan werden ze op een welkomstvergadering ontvangen en te kijk gesteld als een martelaar voor hun socialistisch ideaal. Dan was de kous af en kwamen zij in de Bronbeek-stemming van Mispelblom-Beyer. Practisch kwamen zij alle uit de revolutionnair-socialistische kreing en het was de tijd, dat er nog propaganda werd gemaakt door b.v. 's-nachts een mareschaussee-kazerne onder te plakken en juffrouw Richard toespraken hield tot de recruten op de stations. Deze extremistische periode is thans vrijwel afgesloten; de beweging draagt nu een ander karakter. Vele jongens komen nu uit andere motieven tot dienstweigeren; niet alléén meer zij, die strijden tegen het verrotte kapitalisme, doch ze komen ook uit religieuze, linkse, radikale en anti-militaristische bewegingen. De revolutionnair-socialisten

is deze beweging uit de hand genomen; de solidariteit is echter gebleven.

Ook de problemen zijn anders geworden. Was vroeger een cantinefonds voldoende met daarnaast een steunfonds voor daadwerkelijke anti-militaristen, waaruit de echtgenote van een enkele gehuwde dienstweigeraar werd gesteund, nu is de toestand heel anders en zelfs voor ons, ouderen, wondelijk. De dienstweigeraars zitten in kampen en geven zelfs een eigen, anti-militaristisch blad uit; er is geen censuur en zij krijgen zelfs verlof voor het bezoek van familieleden. We mogen dus constateren, dat er veel ten goede is veranderd.

Doch er zijn andere zorgen gekomen en wel de zorg voor juridisch-rechtskundige bijstand, de sociale verzorging in de kampen en de voorlichting. Deze zorgen zijn voor de beweging urgent en wij moeten ons hiervan goed rekenschap geven.

Wij zijn niet alleen bijeen gekomen om te getuigen, doch ook om ons te bezinnen en om een oplossing te vinden. De dienstweigeraars kennen nu andere motieven en zij zijn geen directe geestverwanten van ons, doch we moeten bereid zijn om ze, vanuit onze radicale vleugel, te helpen.

De verandering houdt ook verband met de verschillende politieke en economische normen. De tijd van Alberda en zijn "dappere ongehoorzaamheid" is voorbij, deels ook uit noodzaak van de strijd tegen het fascisme. Deze noodzaak begon reeds destijds met het georganiseerd verzet in Spanje en het is een interessante vraag of het geoorloofd is om een dergelijke strijd te steunen. Het is nu echter niet de plaats om over deze sociale revolutie te spreken. Er is echter een onderscheiding tussen spontaan en georganiseerd geweld en hierdoor ontstonden gewetensconflicten, voor sommigen in 1936, voor anderen weer in 1940.

Na de laatste oorlog ontstond twijfel omtrent de doeltreffendheid van een algemene dienstweigering of een algemene werkstaking om een oorlog te kunnen keren, zulks uit de gebleken grote kracht van een nationalisme en uit de krachten van een georganiseerd leger. Spr. kent zelfs ouderen uit de beweging, die na 1945 het internationalisme over boord wierpen en de nationale driekleur uit hun woningen lieten waaien. Hij kent ook anti-militaristen, die met de wapens in de hand, tegen de bezetter streden, zodat de vraag opkomt of wij onze beginselen moeten herzien. Persoonlijk is spr. van mening, dat we ons niet moeten laten beïnvloeden door deze "devaluatie" van het anti-militarisme; nog steeds is "dappere ongehoorzaamheid" noodzakelijk al is dienstweigering een zeer persoonlijk vraagstuk. Het is een gewetensvraag en het heeft dus niets te maken met een bepaalde beweging en er wordt ook niet gevraagd of daarmee een 3e wereldoorlog kan worden voorkomen. Men doet het of men doet het niet.

Bovendien is de moderne oorlog een totalitaire oorlog, waarin niet alleen soldaten, doch ook de gehele burgerbevolking, betrokken worden. Zo ontstaan tal van conflicten, waartegen we ons als enkeling niet kunnen verzetten en we moeten dus met elkaar deze kwestie zien op te lossen.

Moeten we meegaan in een militair georganiseerd apparaat om de vrijheid te verdedigen of niet? Of moeten we deze vrijheid op een andere manier zoeken? Moeten we lijdelijk verzet plaatsen tegenover overweldigers of indringers, zelfs indien deze door de staat geroepen worden? b.v. ter verdediging van de burgerlijke democratie. Moeten we ons dan inschakelen of b.v. niet samenwerken, dienst weigeren of zelfs geen menselijk contact met deze indringers onderhouden? Op deze vragen een antwoord te geven is de taak van een politieke organisatie en niet die van dit

↑ dienstweigerarscongres. Naar spr.mening is er maar één houding mogelijk n.l. die van het lijdelijk verzet; we mogen nimmer hand- en spandiensten aan een indringer verlenen.

De groei van de democratische staat naar een dictatuur is een aantasting van de vrijheden van de mens; hiertegen moet alarm worden geslagen. James Burnham waarschuwde hier reeds tegen in zijn boek. De persoonlijkheid wordt steeds verder weggedrongen; de mensen worden steeds meer lakeien.

We moeten "neen" durven te zeggen tegen de staat; tegen de wil en de dwang van die staat in; het gaat om de mens! Een samenleving moet er zijn, doch mag nimmer doel worden. De mens is er niet voor de geschiedenis of voor een oorlog.

Wij erkennen het morele recht om ongehoorzaam te mogen zijn en om "neen" te zeggen. Het is nodig, dat de dienstweigeringsbeweging onze steun krijgt, want de dienstweigeraar komt op voor een menselijk recht en hij stelt daarbij tevens een belangrijke vraag ter discussie. Het is daarom belangrijk, dat zoveel jonge mensen aanwezig zijn. Spr. vraagt zich zelf af of we wel genoeg doen. Hij denkt daarbij aan Bart de Ligt, die zoveel gedaan heeft en wiens grote verdienste het is, dat hij het vraagstuk van de vrede en van de oorlogsverhindering zocht bij de mens; de oplossing ligt n.l. in de mens zelf besloten.

Wat kunnen wij tenslotte als ouderen de jongeren in deze aanraden? Het zou naar spreker's mening een misdaad zijn om de jongeren op te ruien tot dienstweigeren. Dienstweigeren moet komen uit eigen inzicht, doch wel kunnen de eigen gevoelens en motieven medegedeeld worden. Elk ideaal is n.l. waardeloos, indien het niet in elke vezel van de persoon is vastgezet.

Spreker heeft met vreugde gezien, dat duizenden de problemen zien en komen tot de daad van dienstweigeren, hetgeen het belangrijkste is. Hij wekt de jongeren op met of zonder religie, met of zonder beweging, de strijd op te nemen tegen het algemene wereldpessimisme, tegen de gedachte van een wereldondergang en tegen de massa-psychologie en daartegenover te stellen de daad van een mens.

Spr. constateert tot slot, dat dienstweigeren voor de mens een recht is en dat de facetten van dienstweigeren volkomen anders zijn geworden, doch dat de kern hetzelfde is gebleven.

↑ Toont Uw solidarisme met de jongeren! (applaus).

Te 23.00 uur bedankt Jongkind de spreker en hij deelt de aanwezigen mede, dat door onbekendheid de entreprijzen te laag zijn gesteld. Om de hogere onkosten van het congres te dekken, zal bij de uitgang een collecte worden gehouden, welke collecte hij wamm aanbeveelt. Hij verzoekt de aanwezigen tenslotte om morgen in "Bellevue" op tijd aanwezig te willen zijn en hij sluit de vergadering.

Er werd met aandacht geluisterd, doch de stemming was niet erg enthousiast.

Het congres werd op Zondag, 20 November 1949, in de grote zaal van "Bellevue", Leidsekade te Amsterdam, voortgezet. Bij de aanvang te circa 10 uur waren circa 600 personen aanwezig; de capaciteit der zaal bedraagt ca. 1000 personen. In de loop van de dag groeide het aantal bezoekers aan tot pl.m. 1000. In de zaal waren geen versieringen of leuzen aangebracht. Bij de ingang werd wederom gecolporteed met "Socialisme van onder op" en in de zaal was wederom een stand van de "Hoofdstad-boekhandel".

Bij de ingang van de zaal ontving iedere bezoeker een circulaire van de Werkgroep voor Radikaal-Pacifisme in de A.N.V.A. (één exemplaar gaat hierbij), terwijl op iedere stoel in de zaal een z.g. open brief aan alle mede-burgers in Nederland was gedeponneerd. (zie bijlage). In de zaal werden steunbonnen voor een fonds verkocht, alsmede het blad Vredesactie. De bezoekers waren vrijwel dezelfde als de vorige avond; de percentages waren eveneens gelijk; ook nu waren er geen militairen in uniform.

Te ongeveer 10,30 uur opende Jongkind het congres en nadat één minuut stilte was betracht voor hen, die dit congres niet meer konden bezoeken, w.o. Bart de Ligt, gaf hij het woord aan Mr. Van Wijk (Johan Hendrik van Wijk, geb. Asd. 2.6.'07, wonende te Bennebroek) die de juridische zijde van de zaak zou belichten.

Mr. Van Wijk besprak in verband met het recht op dienstweigering een in het buitenland uitgegeven prent, waarop iedere persoon een ander met een wapen bedreigt. Voor handhaving van de vrede bestaat nog geen enkele geldige rechtsnorm. Nog steeds prevaleert het eigen belang van iedere staat, die daden begaan - en zij leiden daartoe hun burgers op - die gelijk staan met moord, bedrog en doodslag. Het zijn alle echter vruchten van een paniek, opgeroepen door b.v. een defensie-begroting en haar uitlopers, zoals "steun wettig gezag". De staat is almachtig en er wordt al één rekening gehouden met het nationale belang, daarvoor is dan ook alles geoorloofd. Indien deze daden door een enkeling zouden worden begaan, vielen zij onder de zwaarste misdrijven uit ons strafrecht. Zo werd b.v. de luitenant Frank, die in Indonesië het vuur liet openen op bruiloftsgangers, waarbij zelfs kinderen werden gedood, door de Krijgsraad vrij gesproken, zodat de opperste legerleiding zich met deze moord veréénzelvigd heeft. Zo zijn er nog talloze andere voorbeelden, waaruit blijkt, dat alles geoorloofd is, indien het landsbelang zulks vordert.

Bij de 6 à 7000 deserteurs, die niet naar Indonesië wilden gaan, zijn er velen, die uit egoïstische motieven dienst weigeren; zij letten meer op eigen levensbelang. Zij nemen de straf, die er op staat en erkennen daarmee het recht van de staat om te straffen. Hier is geen sprake van beginsel of karakter.

Een tweede groep komt uit orthodox Christelijk kringen. Deze mensen weigeren dienst, zich beroepende op het "Gij zult niet doden" doch gaan niet verder. Zij zijn stellig principiëel, doch theoretisch is deze houding niet te verdedigen.

Een derde groep komt uit anarchistische kringen en zij erkennen niet het recht van de staat om hen tot iets te dwingen, dus ook niet tot b.v. burger-dienstplicht.

In het algemeen wreekt de maatschappij zich op deze mensen met ontzettend zware straffen, omdat de staat zich moet handhaven. De behandeling van dienstweigeraars is in menige staat zeer slecht. Tot de weinige landen, waar een wettelijke voorziening voor gewetensbezwaren bestaat, zij het onvoldoende, behoort ook Nederland.

De mens heeft een recht op een leven in vrijheid; op een eigen leven en zelfs op een eigen dood. Hij heeft het recht op gewetensvrijheid en om te handelen naar eigen normen van goed of kwaad, eenvoudig dus om te leven, zoals hij het zelf ziet. De bevelen in militaire dienst druisen tegen deze zedelijke normen in; zo bevat geen enkel Internationaal Handvest een artikel omtrent dienstweigering.

De algemene dreiging van een 3e wereldoorlog maakt onze kansen

afschijft
in P.D. 5563

3 X

↓

↑ kleiner; we vormen nog maar een kleine groep die strijden voor gewetensvrijheid.

De leeftijd van 18-20 jaar is feitelijk te laag om reeds een keuze te kunnen doen. Bovendien behoren de dienstweigeraars tot zeer verschillende groepen, zoals kerkelijke, politieke en pacifistische; er zijn dus negatieve en positieve groepen, doch in alle gevallen zijn de gewetensbezwaren zeer moeilijk aan te tonen. De dienstweigeraars moeten echter goed bedenken wat ze doen; zij moeten geheel naar eigen inzichten en krachten handelen, want het leven in de dienstweigeraarskampen is geestdodend en lang geen pretje. Worden de gewetensbezwaren echter niet erkend, dan volgt meestal een straf van 3 tot 3½ jaar en naar spr.mening mogen wij de jonge mensen niet drijven naar dienstweigerings; dit zou onverantwoord zijn. Hoogstens kan men helpen om door te stoten naar een sterke persoonlijke overtuiging, want militaire dienstweigerings is een zuiver persoonlijke beslissing.

De praktijk van de laatste 4 jaar heeft voorts niets bewezen van een bestaan van een dienstweigeringsbeweging, al lijkt het er nu in deze zaal wel iets op. Als politiek machtsmiddel hebben de gezamenlijke dienstweigeraars niets te betekenen; ook hier telt uitsluitend het persoonlijke getuigenis. (applaus).

3
↑
X | Vervolgens werd het woord gevoerd door Heijmann Musaph (geb.7.1. '15 te Amsterdam, arts, wonende Victorieplein 37 te Amsterdam). Spr. begon zijn toespraak met: Geestverwanten, Psychische hygiëne is een nog jonge wetenschap en behelst de gezondheidsleer van de geest. Deze leer is ontstaan in Amerika en bestond aanvankelijk alleen ter opheffing van wantoestanden en is nu uitgegroeid tot de huidige wetenschap. Degene, die uit een humanistisch standpunt uit gezien, een waardevol mens is, behoeft dit niet te zijn uit het oogpunt van de staat. De staat beschikt n.l. door dienstplicht, dus dwang, over de mensen.

Een oorlog bedreigt de psychische gezondheid van de mens en daarom moet de psychische hygiënist de oorlog bestrijden, doch deze consequentie wordt niet door allen aanvaard, ofschoon zij wel sociaal voelend zijn. Hier raken we de subjectieve ideologie.

Angst is een belangrijke factor in het leven; zo gaat onzekerheid op welk gebied ook, gepaard met angst. Het schaadt de psychische gezondheid en sluit een vrij en zelfstandig denken uit, waarbij het leven van een medemens gerespecteerd wordt.

Waarom gaan dan zoveel duizenden in militaire dienst en waarom slechts enkele honderden dienstweigeraars ?

De meesten, die in dienst gaan, weten niet waarom ze dit doen; het is nu éénmaal zo of het moet zo en verder denken ze niet. Anderen willen wel eens iets beleven en weer anderen willen hun manlijkheid onderstrepen met een uniform. Weer een andere categorie zijn de maatschappelijk mislukten en zij die angst hebben voor een vrouw en daarom vluchten in een gemeenschap van mannen. Hierdoor een zekere devaluatie van de vrouw, hetgeen zich uit in het schuine moppen in de militaire dienst.

Tenslotte zullen er jonge mensen zijn, die uit idealistische motieven in dienst gaan, maar zij hebben zich op passieve wijze aangepast.

Daartegenover staan de dienstweigeraars; zij, die zoals Maurits Dekker het in zijn toneelstuk zegt, geen soldaat zijn, doch plegen te denken.

De daad van de dienstweigerings moet als iets volkomen normaal gezien worden; de mens volgt zijn geweten. Hij zegt: Ik ben geen soldaat, ik pleeg te voelen, te denken en te handelen als een mens. (applaus).

↓
4
Te 12,05 uur kreeg Hendrik Johannes Lankhorst (geb. Amsterdam, 18.4.'14, procuratiehouder, wonende Bestevaerstraat 141-I te Asd.) het woord. Hij sprak :
Beste vrienden,

Wells-waar zakt het conservatisme uit de protestantse kringen weg, doch de laatste verkiezingen hebben daarvan niet het bewijs kunnen leveren. Spr. heeft gemeend de uitnodiging om te komen spreken toch te moeten aanvaarden, omdat ook de dienstweigering uit zijn Christelijke omgeving een belangrijk punt van discussie is. Men moet echter niet te grote verwachtingen koesteren en zeggen: Ha, er is iemand van de kerk bij. Al is er wel iets veranderd; de kerk staat er nog niet achter.

De Christelijke dienstweigeraars zijn een zeer geringe minderheid in het protestantse volksdeel van ons land. Indien men spr. zou vragen, waarom wijs je de oorlog af en waarom ben je anti-militarist, dan zou hij moeten antwoorden: Omdat ik Christen ben. Spr. heeft ook wel gesproken op uitnodiging van communisten en hij sprak dan over zijn geloof. De toehoorders vonden het dan wel aardig, doch zij hielden zich toch liever op de aarde en beoordeelden de zaken alleen met verstand en hun wetenschap. Hierop kan echter gezegd worden, dat ook de Christenen tot de wereld behoren en daar niet boven staan en dat er, behalve verstand en wetenschap, toch ook, als men het geloof niet noemen wil, de kwestie van het gevoel en het hart is.

Voor ongelovigen is het echter moeilijk te begrijpen, want het Evangelie krijgt slechts kracht, indien je er in gelooft. Dr. Musaph heeft gesproken over angst; Christus is zonder angst en ook de kerk moet dit zijn, anders zou ze onder de voet gelopen worden. Naar spreker's inzicht is de dienstweigering een kwestie van geloofsgehoorzaamheid. Het 6e gebod : Gij zult niet doden is op dit punt duidelijk genoeg. In zijn kringen wordt daar wel eens op geantwoord, dat dit gebod niet voor deze wereld geldt, doch voor het komende Rijk Gods. Maar hoe zit ^{dan} met de geboden: Gij zult niet stelen en Gij zult niet echt breken ?

Oorlog en Evangelie zijn in de ogen van de Christelijke anti-militaristen onverzoenlijke tegenstanders. Het heet toch: Hebt Uw naasten lief gelijk U zelve en alléén God liefhebben zou volkomen waardeloos zijn. Dit legt de Christenen de verantwoording op, om, waar dan ook, in constructieve zin mede te werken aan het bevorderen van de Vrede; alléén het "neen"-zeggen tegen een oorlog zou niet voldoende zijn.

4
↑
Het komende Rijk van God zal een rijk zijn, waarin de mensheid in Vrede en Vrijheid zal kunnen leven. Daarom kunnen wij Christenen ook medewerken aan een Vrede op aarde, een vrede, waarin recht en gerechtigheid en vrijheid, plaats kunnen vinden. (appl.)

X Tijdens een onderbreking van de toespraak van Lankhorst (die een ogenblik onwel werd) sprak een zekere ARIE HIJSTIK, voorzitter van de contactraad. Deze verzocht de aanwezigen te willen intekenen op een uitgave van een rapport over het leven in de kampen van dienstweigeraars. Het rapport telde 100 pagina's en voor de uitgifte was fl. 1000.-- nodig, waarvan er slechts 300 gulden bij elkaar waren. Het boekwerkje zou fl. 1.-- moeten opbrengen.

Te 12,45 uur werd besloten te pauzeren tot omstreeks 14 uur.

Het middagcongres begon met een muziekuitvoering van het ensemble voor paedagogische concerten, bestaande uit viool, cello, fluit en piano en met medewerking van een sopraan. Ten gehore werden gebracht enige werkjes van Bach en Händel, alsmede een lofzang en psal^m 100.

Te 14,40 uur kreeg het woord Ds. Brüsewitz (nadere gegevens onbekend) van de Doopsgezinde Vredesbeweging te Utrecht.

Hij sprak :

Broeders en zusters,

Ik ben dankbaar voor de uitnodiging om hier te komen spreken en dit is namens de Doopsgezinde Vredesbeweging. Er bestaan verschillende raakpunten in de anti-militaristische beweging met spr. eigen kring en waarom zouden we niet samen kunnen doen? We zijn toch allen gelijk en wat is het belangrijkste, de daad van de dienstweigering of de gronden waarop wij daartoe komen. Het eerste natuurlijk. Het gaat tenslotte om onze taak in de wereld en wel de belangrijke taak, dat we mens zijn en dit raakt ieder van ons.

De verschillende groeperingen hebben verschillende achtergronden en toch verstaan we elkaar. Spr. gaat dan terug naar de tijd van de eerste Christenen. Hun eigen levensuiting was de liefde voor de mens en voor God en zij waren geweldloos. Daarom waren ze tegenstanders van de Romeinse staat en wel omdat ze verantwoordelijk waren tegenover God en tegenover zich zelf.

Door de geschiedenis heen heeft de wereldse staat steeds de overhand gekregen en een compromis daarmee is fout. We zijn echter geen tegenstanders van een staat, zoals enkele andere sprekers dit waren, want ordening in een staat is nodig; we moeten realistisch blijven.

De Doopsgezinden noemen zich van oudsher weerloze Christenen. Het is een historische betekenis en zij leefden zonder zich te verweren en zij leefden ook wraakloos. Toch werden ze dikwijls als een gevaar beschouwd, omdat er ook een kracht van uit gaat.

De vredesbeweging in de Doopsgezinde kerk is maar klein. De stoot tot deze beweging is niet gekomen vanuit die kerk, doch die kwam van de dienstweigeraars uit revolutionaire kringen in de 1e wereldoorlog; dit deed ons de ogen open gaan.

We staan nu, na de laatste wereldoorlog, aan een nieuw begin.

Wanneer we dan strijden voor een nieuwe wereld, moeten we er zelf deel van kunnen uitmaken. Wij zijn voorstanders van weerloosheid, niet van lijdelijk verzet. Waarom proberen we het niet met liefde, met waarachtige liefde? Spr. ziet verder geen belang in een grote organisatie; veel belangrijker is, wat een mens in Noord-Holland of in de Achterhoek als mens over dit onderwerp denkt. Maar dit is de problematiek: Weerloosheid en pacifisme roepen spanningen op.

Wat is de Doopsgezinde Vredesbeweging nu eigenlijk? Als antwoord hierop kan ik verwijzen naar onze beginselverklaring, gebaseerd op het liefdes-gebod. Wij willen echter medewerken en wij hebben daarom een eigen Vredesbureau opgericht. Wij willen helpen en onze gezindheid brengen bij die mensen, die kort geleden nog onze vijanden genoemd werden. Wij moeten elkaar in deze tijd goed verstaan en vooral in deze kleine groep van anti-militaristen. Wij moeten verbonden blijven op praktische gronden en gezamenlijk de mens omhoog helpen.

Maar wij zijn niet voor acties of protestacties; welke staatsvorm er bestaat is maar bijzaak, doch we dienen ons eigen leven te leven. (applaus).

Daarna sprak Nicolaas J.C. Schermerhorn (geb. Scharwoude, 1.12.66, wonende te Apeldoorn) die aangekondigd werd als de nestor der vredesbeweging. Hij sprak :

Vrienden,

Doen Siem Kaper mij vroeg om te komen spreken heb ik hem beloofd te zullen komen, want eigenlijk heeft mijn dokter mij verboden te spreken; iedere keer kan de laatste keer zijn. Ik zal daarom kort zijn, maar ik ben net een oude huzarenknol. Nu ik al die mensen zie en die klanken hoor, kan ik mijn mond niet houden.

↑
ap. schijf
P.O. 20H

Ik zou nog beest eens een daverende rede willen houden om de mensen wakker te schudden tegen de oorlogsdreiging. Het komt er alléén maar op aan, wat er in een mens leeft. Denkt aan: Ik ben geen soldaat, ik denk, ik voel als een mens. Dit moet gaan leven! Ik erger me soms dood aan al die jonge mensen met zo'n militair pakje aan en met die muts scheef op de kop!
Spreker zegt veel blijdschap te gevoelen over de vele aanwezigen en de aandacht waarmede naar de sprekers geluisterd werd. Onze beweging wordt nog gedragen!
Spr. wil dan één speciaal begroeten en wel de 80-jarige mevrouw Richard uit Den Haag. Zij is nog vitaal en vol vuur en was steeds een dappere strijdster. Spr. biedt haar een ruiker rode en witte anjers aan en een enveloppe met inhoud, bestemd voor de aankoop van een blijvende herinnering.

5
↑
Spr. werd enkele malen door een enthousiast applaus onderbroken.

o.k.
Te 15,15 uur betrad Ernst Friedrich uit Parijs (nadere gegevens onbekend) het podium. Hij sprak in gebroken Nederlands met een Duits accent, als volgt:

Ik dank U voor de uitnodiging voor dit congres en ik ben blij in Uw midden te zijn; tot mijn spijt kon ik niet eerder komen. Mijn bedoeling was om over "Dubbelzijdige moraal" te spreken, maar dat mag niet van de politie. Ook al ben je Fransman en behoort je dus tot de geallieerden en al heb ik actief deelgenomen aan de strijd en dus ook aan de bevrijding van Nederland. Ja ik nam deel aan de strijd, al ben ik dienstweigeraar en pacifist, daarover wil ik graag de volgende keer rekenschap afleggen. Niemand mag echter gedwongen worden dienst te nemen; dat is een onmenselijkheid. Ik mag echter van de politie niet over politiek spreken en ik zal dan ook niet spreken over militaire dienst maar over godsdienst. Er staat: "Gij zult niet doden" en de overheid beveelt: Gij zult doden. Waar wordt meer gedood, bedrogen, valse getuigenissen afgelegd, gestolen en meer huwelijken verbroken dan in de oorlog en de tijd van een oorlog? De heren krijgen daar notabene nog lof voor en een lintje. Dit zijn geen politieke geboden, al denkt de politie daar misschien anders over. Wie moet ik gehoorzamen, God of de overheid? In het Evangelie staat: Gij zult niet doden en daarom weigeren we dienst.
Spr. wil eindigen met het uitspreken van het "Onze Vader" en wel het "Onze Vader" van de grote Rotterdammer Erasmus. Dit was geen buitenlander en daarom kan de politie daartegen geen bezwaren hebben. (luid applaus)

↓
P.O. 20H
5
↑
Vervolgens werd 10 minuten gepauzeerd. Te 15,35 uur spreekt N.J.C. Schermerhorn nog een kort woord. Er zijn reeds enkele namen genoemd, zegt hij, doch hij wil even de naam laten horen van de grote strijder en zijn oud-medestander Domela-Nieuwenhuis. De gedachten van hem leven nog in ons en wij kunnen hem hulde brengen door deze gedachten uit te dragen. (applaus).

↓ x
6
Daarna sprak Gerard Nabrink (geb. Den Haag, 1.11.03, boekhandelaar, wonende Jan van Nassaustraat 1, Den Haag).
Spr. begon met te constateren, dat er sinds 1925 vijf congressen waren geweest over dienstweigering en nu is er een congres van dienstweigeraars. Spr. heeft zich afgevraagd of er inderdaad zoveel vooruitgang was en hij vraagt: zijn we dienstweigeraars of zijn we dienstdoeners? De meesten van ons zijn dienstdoeners, al zullen er ook dienstweigeraars zijn en hij wilde eens bekijken of we van het één het ander kunnen worden. Kunnen we dat zelf op grond van ons zelfstandig denken?

↑ Spr. heeft ook gesnuffeld in de oude verslagen van de gehouden congressen en de meeste sprekers begonnen met : belangstellenden, vergadering, aanwezigen of met vrienden, kameraden e.d. Alléén Jos Giessen sprak van : Mensen, uit de overtuiging, dat hij sprak tot mensen en niet alleen tot vrienden. Het was een optimistisch geluid en niet bedoeld als een biologische onderscheiding. Hij meende te spreken tot redelijke, doelbewuste mensen. Zij we nog mensen in deze wereld, waarin we dreigen onder te gaan en waar een 3e wereldoorlog wordt voorbereid ? Wij zijn nog geen mens, omdat we nog niet volwassen zijn en we kunnen nooit zeggen: we zijn het; wij zullen steeds op weg zijn om het te worden en daarbij zullen we alles moeten opruimen wat de weg naar menselijkheid barricadeert.

*afgedrukt in
P.D. 2085.*

Dienstweigering is een mensenrecht, weigering jegens de staat of elke staat is een natuurlijk recht. Dit recht wordt ons niet toegekend en we zullen er voor moeten vechten en we moeten het veroveren op de staat, die alles in de wereld dreigt te verstikken. Het is een onrecht en misbruik van macht om mensen te straffen, die gebruik maken van hun mensenrecht. Wij moeten met alle energie en in alle organisaties en colleges opkomen voor dit recht van dienstweigering in deze kapitalistisch-burgerlijke cultuur. Dienstweigering gaat uit van de autonome persoonlijkheid, gebaseerd op een logische redenering en staat diametraal tegenover de moderne kapitalistische staat, een staat, die we nu nog zelve dragen en waaraan we deelnemen. Hoe sterker de staat, hoe minder mogelijkheden voor de mens om zich zelf door te zetten. Legers worden niet alleen gebruikt tegen naburstaten, maar ook tegen eigen burgers. De revolutionair anti-militaristen onderzochten daarom het wezen van de staat en zij zoeken naar andere mogelijkheden.

Men vergelijkt wel eens de staat met een vereniging. Een vereniging waarvan men lid wordt en de statuten krijgt en kent. Ook de staat heeft zijn statuten (wetten) en men wordt geacht deze te kennen. Doch de vergelijking gaat mank; heeft men genoeg van een vereniging, dan gaat men er uit, doch kan dat ook met een staat ? Dit gaat niet, dus men wordt dan gedwongen alles te ondergaan. Spr. stelt dan Bart de Ligt voor als schepper van het radikaal pacifisme. Wij kunnen nooit verder gaan, dan ons geweten - voor God of de wereld - gedooft te gaan. Dienstweigering is steeds geweest een innerlijke noodzaak.

Hij bespreekt dan de sociale betekenis van de dienstweigering en verklaart dan wel medewerking te kunnen geven bij diensthulp in ziekenhuizen, dus in het algemeen hulp in sociale zin.

Is het aannemelijk, dat door een grootse propaganda een massale dienstweigering opgeroepen kan worden ? Is het antwoord: Ja, dan moeten we het doen, maar spreker is van mening, dat het antwoord: "Neen" is. De mensen zijn te verschillend en het is een individuele zaak. Daarom kunnen we beter persoonlijk de daad laten zien en tegen de staat en het machtige leger "Neen" zeggen.

Onze opgave ligt in het besturen van de jongeren en het geven van een juiste opvoeding; daarop moeten alle krachten gericht worden. Een opvoeding tot redelijkheid, dus niet tot Calvinisme, Rooms-Katholicisme of anti-militarisme. Het kind moet onbelemmerd kunnen uitgroeien en zich ontwikkelen tot nog voor ons onbekende verten. We moeten de geestelijke weerbaarheid opvoeren en nodig is een voortdurende strijd tegen de dienstplicht, waarbij we moeten werken naar het concrete - naar een Vrede.

Onze problemen in de Christelijke-kapitalistische structuur zijn internationaal; nodig is een slopen van oude tradities, want een mens heeft recht op een leven in eigen stijl.

↓

↑ Voor alle gebieden gelijke rechten en gelijke rechten voor man en vrouw, voor gekleurden en blanken, voor jong en oud om zo mens te kunnen worden. (applaus).

↑
Jongkind acht de rede van Gé Nabrink een waardig slot voor dit congres, een congres waarbij fouten gemaakt zijn. Zo zouden verschillende aanwezigen graag discussie gevoerd hebben, doch dit was helaas, in verband met de tijd, niet mogelijk. Spr. verzocht daarom om de vragen schriftelijk te willen stellen en ze op te zenden naar Siem Kaper.

X Zij, die een verslag van dit congres gemaakt hadden, werden verzocht zich in verbinding te willen stellen met Klaas Tol te Nieuweroord.

Voor de verspreiding van de "open brief" zou aan de uitgang een collecte worden gehouden. Hij wenste tot slot alle bezoekers van dit congres een goede reis en hij verzocht om, als teken van verbondenheid, gezamenlijk de "Internationale" te willen zingen.

Hiervan werden, staande, 2 coupletten gezongen, waarbij het opviel, dat vele aanwezigen de tekst niet kenden.

Te 16,35 uur werd het congres voor gesloten verklaard; het geheel had een zeer ordelijk verloop.

H-5.

Tevens verzonden aan :

Bm. Amsterdam.

No. 131

H.C. "

OPEN BRIEF AAN ALLE MEDE-BURGERS van NEDERLAND

Vers nog is de afschuw van de oorlogservaringen in de jongste wereldoorlog: vernietiging van levens, van cultuurwaarden en van goederen.

Met afkeer denkt men aan het geweld in Indonesië, waar reeds duizenden jonge mensen vielen, blanken zowel als bruinen.

Zou dan niemand oorlog willen?

Toch dreigt er een nieuwe oorlog!

- Pers, film en radio staan in dienst van de voorbereiding....
- Weer brengen zij schone leuzen, waarachter de ware motieven schuil gaan....
- Weer doen de elkaar bestrijdende groepen alsof zij zich slechts noodgedwongen bewapenen en alsof zij niet zullen aanvallen....
- Weer wordt getracht met die leuzen voor een komende oorlog de instemming te winnen van velen....
- Als steeds is een van de voornaamste drijfveren tot oorlog: het materiële belang van weinig.

Al te velen reeds gezien de nieuwe bewapeningswedloop en oorlogsdreiging passief, in berusting....

Wij ondergetekenden stellen ons hiertegenover!

Wij blijven de oorlog als mensonwaardig afwijzen, sommigen op grond van godsdienstige overtuiging, anderen op grond van algemeen menselijke motieven.

Wij verklaren ons naar eigen, persoonlijke vermogens in eigen, persoonlijke omstandigheden tegen oorlogsvoorbereiding en oorlog te zullen verzetten

en verklaren ons solidair met hen, die, de stem van hun geweten volgend, de militaire dienstdwang weigeren en dientengevolge in werkkamp en gevangenis verblijven.

LEZER!

Wij doen een beroep op Uw menselijkheid, waardoor U in respect voor het leven van Uw medemens militair geweld afwijst.

Wij doen een beroep op Uw persoonlijke verantwoordelijkheid, die U doet beseffen, dat het thans nalaten van protest en verzet tegen oorlog, oorlogsvoorbereiding en dienstdwang, betekent:

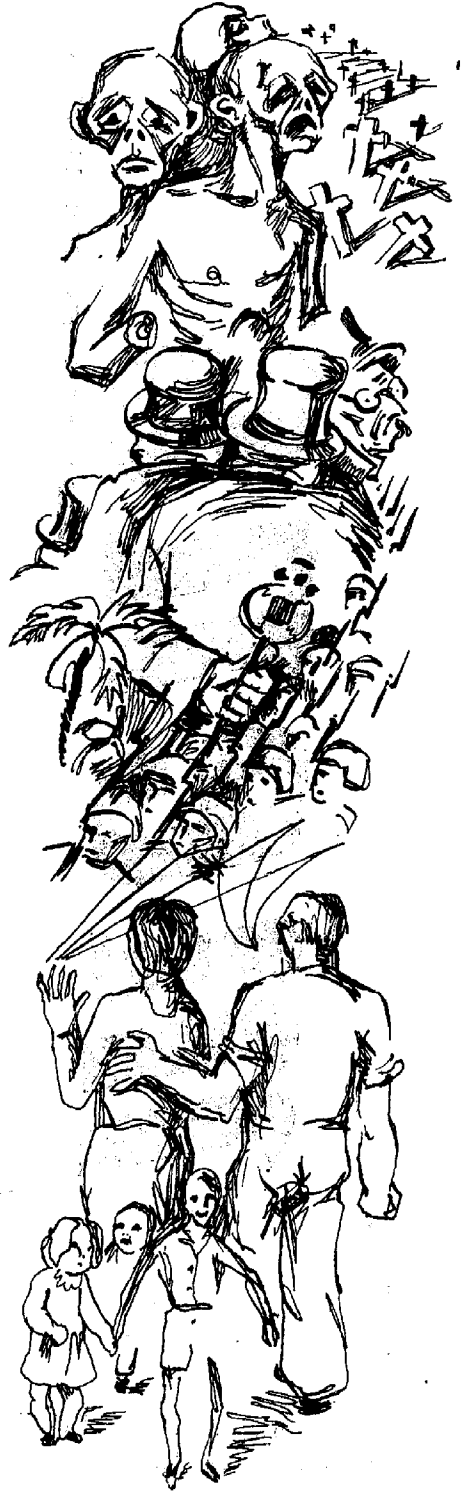
helpen oorlog mogelijk maken.

(ondertekeningen) z.o.z.

Verzoeken de „Open Brief” terug te zenden aan:

Secr. Landelijk Werk-comité
Pathmosstraat 47, Enschede

OPEN BRIEF AAN ALLE

Ondertekenaars: (niet jonger dan 18 jaar)

NAAM

Beroep of functie

Woonplaats

Handtekening

Adres

Onder de "Open Brief" worden van de ondertekenaars vermeld:
Naam, Beroep of Functie en Woonplaats en wel in alfabetische volgorde der namen.

Verzoeken in blokletters te schrijven.

WERKGROEP VOOR RADIKAAL-PACIFISME IN DE ALG.NED.VREDES ACTIE
Aangesloten bij de Intern.Oorlogsbestrijders (War Risisters Intern.)
Secr.Siem Kaper, Oranjestraat 70,
Zaandam.

=====

Vrienden Geestverwanten,
Wij hebben dit congres voor Dienstweigeraars en dienstweigering georganiseerd, omdat wij menen, dat het ten hoogste tijd wordt dat de Nederlandse geestverwanten zich bewust worden van de ernst der tijde waarin wij op dit ogenblik leven.
Zowel in binnen als buitenland wordt de grootst mogelijke activiteit ontwikkelt op het gebied van militarisme en bewapening ten koste van het algemeen welzijn van mens en maatschappij.
Alle krachten die wij als anti-Militairisten en voorstanders van vrede en menselijkheid bezitten, dienen wij in te spannen en saam te bundelen om de gedachten aan een betere samenleving levendig te houden. Het is daarom, dat wij iedere bezoeker en lezer van dit pamflet opwekken onderstaande beginselverklaring van onze Werkgroep te lezen en te overdenken, en zo zij of hij dit kan onderschrijven, zich onverwijld op te geven als lid van onze Werkgroep en daarmee uiting te geven van haar of zijn daadwerkelijkheidszin om te willen werken aan die andere betere samenleving.
Zendt onderstaande strook ingevuld aan het Secretariaat, S.Kaper, Oranjestraat 70, Zaandam.

=====

BEGINSELVERKLARING

De Werkgroep voor Radikaal-Pacifisme in de Algemene Nederl.Vredes Actie stelt zich ten doel:

- 1: Bestrijding van iedere oorlog en oorlogsvoorbereiding.
2. Geestelijke, morele en maatschappelijke voorbereiding en opbouw van een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.
3. Verwerkelijking van deze beginselen ook in het persoonlijke leven.

Men aanvaardt daarbij slechts die middelen die in overeenstemming zijn met de aan elk menselijk leven verschuldigde eerbied, en verwerpt in het bijzonder iedere deelneming aan gewapend geweld.

Wij komen o.a. op voor:

- a. de afschaffing van de militaire dienstplicht;
- b. het recht op militaire dienstweigering van personen en groepen;
- c. de verantwoordelijke productie;
- d. de pacifistische volksverdediging;
- e. het recht op zelfbeschikking van de koloniale volkeren;
- f. opvoeding van de jeugd in bovennationale zin;
- g. de bevordering van de verbroedering der volkeren.

=====

Ondergetekende geeft zich op als lid van de Werkgroep voor Radikaal-Pacifisme tegen een contributie van minimum f 6.00 per jaar.

Naam:

Adres:

(Handtekening)

Woonplaats:

Geheim.

In het afgelopen weekend is, uitgaande van de "Werkgroep voor Radikaal Pacifisme in de A.N.V.A." een openbaar dienstweigeraarscongres gehouden. Oorspronkelijk was de meeting voor Zaterdagavond belegd in het gebouw "Ons Huis", Rozenstraat te Amsterdam, doch hierin is het laatste ogenblik nog wijziging ontstaan. De bijeenkomst werd n.l. verlegd naar het gebouw van de Vrije Gemeente aan de Weteringschans; door de voorzitter JONGKIND uit Aalsmeer werd bij opening van het congres als reden hiervoor opgegeven, dat de toeloop dermate groot bleek te zijn, dat de zaal van "Ons Huis" voor het aantal belangstellenden te klein zou zijn geweest.

Ook het aangekondigde Internationale Oorlogsmuseum, hetwelk vanaf 6 uur te bezichtigen zou zijn, kwam te vervallen.

Op Zondag werd zowel 's ochtends als 's middags gebruik gemaakt van een zaal van het gebouw BELLEVUE, Leidse kade.

Het aantal aanwezigen was op alle drie bijeenkomsten ongeveer gelijk, t.w. circa 500 à 600. Iets minder dan de helft hiervan bestond uit vrouwen en het mannelijke gedeelte was voor het grote merendeel de dienstplichtige leeftijd gepasseerd. Het aantal jongeren, hetwelk voor dienstplicht in aanmerking zou kunnen komen, bedroeg volgens mijn schatting hoogstens 100.

Van de belangstellenden, waaronder zich kennelijk zeer vele ex-dienstweigeraars bevonden, kwam een groot percentage van buiten de stad, hetgeen ik op een tijdens de middag circulerende intekenlijst constateerde. Hierop kwamen n.l. adressen voor uit de provincies Noord Holland, Zuid Holland en Utrecht, maar ook uit verder afgelegen gedeeltes van het land, als Friesland en Drenthe.

Militairen in uniform waren niet aanwezig. De meeting verliep zeer ordelijk, zij het ook, dat geregeld ver over tijd aangevangen werd. Met grote aandacht werd naar alle sprekers geluisterd. Het applaus na de spreekbeurten was voor de organisatoren niet onbevredigend, maar was maar sporadisch extra enthousiast, o.a. na de woorden van de beminde veteraan SCHERMEKHORN.

De salen waren op zeer bescheiden wijze van bloemen voorzien, maar niet versierd, terwijl ook geen spandoeken of iets in deze geest waren aangebracht.

Er bevonden zich enkele tafeltjes met propagandaleetuur, o.a. edities van DE VLAM en SOCIALISME VAN ONDER OP.

Als bijlagen moge ik U ter hand stellen het October-nummer van de VREDESACTIE, een Beginselverklaring van bovenvermelde werkgroep in de A.H.V.A. en een "Open Brief aan alle Medeburgers van Nederland".

Alvorens ik U de mij opgevallen uitlatingen in de speeches (welke over het algemeen toch niet veel bijzonders inhielden) meld, moge ik U "de grote verrassing" van dit congres berichten. Speciaal hiervoor was uitgenodigd de heer ERNST FRIEDRICH, thans woonachtig in Parijs.

Dese heer zou Saturdayavond als eerste spreker optreden. De voorzitter moest in zijn openingswoord echter de teleurstellende mededeling doen, dat aan Ernst Friedrich wel een retourbiljet Parijs-Amsterdam was gezonden, doch dat men niets meer van hem gehoord had, zodat men niet eens wist, of hij nog wel verschijnen zou.

Op Zondagmiddag ging het gerucht echter door de zaal, dat Friedrich toch gekomen was en hij nog spreken zou. Merkwaardig was al, dat hij niet plaats genomen had aan de tafel op het podium, waaraan bestuur en sprekers gezeten waren.

Hij verscheen van ergens tussen de coulissen en hield daarna de meest merkwaardige rede, die wel ooit in een dienstweigeraarscongres uitgesproken zal zijn.

In zijn gebroken Nederlands met sterk Erits accent, zoals ons dat nog van de jaren 1940-45 in de oren klinkt, gaf hij de aanwezigen te kennen, dat hij, Ernst Friedrich, het bestaan heeft, als pacifist vrijwillig dienst te nemen in het Franse leger.

Hij zei o.a.: "Ik was geallieerd soldaat en heb meegevochten om West Europa te helpen bevrijden".

En als klap op de vuurpijl betoogde hij, dat men het niemand verwijten mocht, als hij zich onder gegeven omstandigheden bij de militairen aansloot ondanks zijn gewetensbezwaren.

De voorzitter schudde zeer bedenkelijk het hoofd, sloeg zijn hand tijdens het verdere gedeelte van de rede voor zijn gezicht, teneinde zijn ergernis te bergen en de reactie in de zaal niet waar te nemen.

Niemand wist eigenlijk, hoe men het had, toen een van de paradepaarden van dit congres, waarvan men zich juist zoveel voorgesteld had, op zo ergerlijke en geheel onvoorziene wijze struikelde.

Friedrich herhaalde verder op zeer opvallende wijze tot in den treure, dat hij niet over politiek mocht spreken, omdat hij dan last met de politie zou krijgen.

Hij eindigde, na deze openbaringen met het ONZE VADER van "Erasmus van Rotterdam", hetwelk afgedrukt staat op pagina 5 van het boekje VRIENDSCHAP.

En nu nog een kort overzicht over de andere sprekers.

Zaterdagavond sprak H.J. MISPELBLOM BEIJER, Rotterdam over het onderwerp: Verdraagzaamheid.

"In de verklaringen van 1789 en 1926 werden de rechten van de mens vastgelegd. In het 2e artikel wordt gezegd, dat de mens het recht heeft op verzet tegen onderdrukking. Daarover horen wij niets in onze democratische rechtsorde. Wij kunnen ons zelfs afvragen, of van dit recht in onze zogenaamde democratische wereld wel iets is overgebleven. Ieder mens moet recht hebben op een levenssituatie, waardoor hij zich volgens zijn eigen aanleg kan ontwikkelen. Hij moet zijn vermogens tot ontplooiing kunnen brengen zowel tot eigen geluk als tot het geluk der gemeenschap. Waar hij niet tot dit recht kan komen, moet hij het recht hebben, zich hiertegen te verzetten.

Door de dienstweigering treedt het scheppende gedeelte van de mens naar voren. De mens begint zich bewust te worden, wat het mens zijn in wezen betekent. Evenals in de mythologie is dienstweigeren de strijd tegen de draak.

Als de mensen zich op een onderworpen manier tot lakaien maken, roept men de tyrannen zelf ten tonele. De dienstweigeraar is iemand, die de strijd aan wil binden tegen deze machten van kruiperige onderdanigheid.

Niet alleen in verband met het leger wordt onze verantwoordelijkheid aan superieuren overgedragen, maar ook in andere opzichten. Zo bij het besluit, genomen bij meerderheid van stemmen. Overal, waar deze democratische eis wordt gesteld, wordt de democratie verloochend. Het meerderheidsbesluit is

in de grond een typische vorm van dictatoriale overheersing.

Het stellen van de daad der opstandigheid acht ik van de grootste betekenis. Wij moeten ons op een gegeven ogenblik keren tegen een autoriteit, zij het een dictatoriale tyran, zij het de ouders, die met slaag willen regeren, zij het de staat.

De dienstweigeringsdaad betekent de eerste stap op de weg naar de menselijke bewustwording.

Als er één gevaar is, dat ons dreigt, dan is het, dat wij pioniers in ruste worden. Daarnaast bestaat een ander gevaar, n.l., dat wij onze kritische zin verliezen en in de armen lopen van de draak der zelfgenoegzaamheid. De grootste vloek voor ons zou betekenen, als wij een zgn. "dienstweigeringskerk" zouden worden, als wij een gezapig stelletje mensen zouden worden, want dan zouden wij eerst met recht verloren zijn.

Laten wij geen pubers blijven, maar volwassen worden. Men dient niets zo zeer te begeren als uit te groeien en andere mensen tot deze groei op te wekken.

"Wij zullen de wegen hiervoor moeizaam moeten vinden, niet blijven stilstaan als de Westerse democratieën".

In plaats van Ernst Friedrich sprak Zaterdagavond JAC. REES (?).

Vóór 1940 was het aantal dienstweigeraars te tellen bij enkele tientallen. Zij weigerden de dienst uit anti-kapitalistische redenen. Zij waren ook anti-staatsgezind, weigerden een beroep te doen op de dienstweigeringswet. Deze principiële anti-militaristen werden behandeld als gevangenen, zaten in de cellenbarakken te Scheveningen en later in een aparte afdeling in Veenhuizen. Als ze hun straf van 9 à 12 maanden hadden uitgezeten, werden zij in de plaats hunner inwoning als martelaars ontvangen. En daarmee was de kous dan af.

Achter deze jongens stonden voornamelijk de radicale anti-militaristen. De dienstweigeringsbeweging is veel meer massaal geworden, bevat vele honderden jonge mannen, die uit heel andere motieven tot dienstweigering gekomen zijn.

Het zijn nu overwegend dienstweigeringen, voortgekomen uit een religieuze sfeer. Dit is een gevolg van de verandering, die na de tweede wereldoorlog is ingetreden.

Nu is de situatie voor de dienstweigeraars ook geheel anders. Je ontmoet b.v. dienstweigeraars, die met verlof zijn; hun situatie is verbeterd.

De bereidheid van mijn vleugel om te helpen, de vleugel van de radicale anti-militairisten, is ongeschokt gebleven.

Tijdens de strijd in Spanje kwam in de boezem van de anti-militairistische beweging de vraag op, of de strijd tegen het fascisme gesteund kon worden. Toen reeds kwam voor ons de noodzaak om onze uitspraak ten aanzien van de toepassing van het geweld en de daad van dienstweigering in een ander licht te bezien.

Voor anderen kwam dit conflict in 1940. Men steunde toen het militarisme teneinde hierdoor het fascisme te kunnen verslaan. Ook in het verzet hebben anti-militairisten met de wapens in hun vuist meegestreden.

Ik geloof, dat wij ons door deze noodzakelijke devaluatie van het anti-militarisme nu niet moeten laten afschrikken.

De dienstweigeraar, die opkomt voor zijn menselijke rechten om neen te zeggen op iets, wat niet met zijn beginselen strookt, stelt niet alleen een blijvende kwestie aan de orde, maar een veel belangrijker vraagstuk, n.l. de verdediging van zijn persoonlijkheid."

Deze -invaller- spreker gaf dus ook te kennen, dat zijn groep meegevochten had om het fascisme te verslaan, maar dit was een anti-militairist, terwijl Ernst Friedrich als een van de grootste pacifisten bekend stond en dergelijke woorden nooit uit zijn mond verwacht werden.

Na het openingswoord van Zondag werd een minuut stilte verzocht ter herdenking van hen, die niet meer aanwezig konden zijn.

Als eerste spreker trad de bekende Mr. J.H. van WIJK uit Haarlem op. Zijn onderwerp luidde: "Het recht tot militaire dienstweigering".

Eerst hield hij een heel relaas tegen geweld. "Aanvaarding van de soevereiniteit van de staat boven goed en kwaad tast de leden van de maatschappij aan.

De laatste jaren waren er 6000 à 7000 deserteurs, die niet naar Indonesië wilden. Een deserteur wordt gestraft en neemt die straf, omdat hij weet, dat hij schuld heeft. Bij deze mensen is van principe of enig karakter geen sprake.

Dan is er een groep dienstweigeraars, die deel uitmaken van een of andere godsdienstige gemeenschap of secte.

Een derde groep, de kleinste, is die van de jongens, die tot deze stelling gekomen zijn uit eigen innerlijke overtuiging.

Van de paar honderd dienstweigeraars per jaar wordt nog een percentage afgewezen.

Jongens van 18 en 20 jaar zijn nog niet uitgerijpt tot persoonlijkheden. Op deze leeftijd moeten zij de keuze doen, dienstnemen of dienstweigeren.

Er is nu afwezigheid van richtlijnen. Er zijn ook jongens, die in een groep zijn en angst hebben om te handelen tegen de principes van deze groep.

Dienstweigeren in dit land is geen kleinigheid. Als je erkend wordt, heb je het ook niet gemakkelijk met het eentonige grondwerk in Drenthe.

Het is niet geoorloofd en bepaald afkeurenswaardig, om iemand tot dienstweigering aan te zetten. Iedereen moet daarvoor geheel met zichzelf in het reine komen.

Georganiseerd is een zeer kleine minderheid, het overgrote deel der jongens handelt uit eigen impuls.

-Dienstweigering-

Dienstweigering als politiek wapen bestaat m.i. niet in dit land."

Hierna sprak Dr. H. MUSAPH, Psychiater te Amsterdam, over: "Oorlog en psychische hygiëne."

Derde spreker was H. LANKHORST van Kerk en Vrede te Amsterdam.

"Met verstand en wetenschap kan men ver komen, maar op een gegeven moment kan men twee kanten op en moet men kiezen. Het neen-zeggen is in de eerste plaats voor de christen anti-militairist een kwestie van geloofsgehoorzaamheid."

Daarna volgde een uitvoerige uiteenzetting over het gebod: "Hebt Uw naasten lief gelijk U zelve."

ADRIE HIJSTER (?), voorzitter van de contactraad van kamp Vledder, kondigde toen de verschijning aan van een rapport over de tewerkstelling, opgesteld door de dienstweigeraars.

Dit rapport is nu al 100 pagina's groot en er is veel geld voor nodig om dit te drukken. Het rapport zal moeten dienen als voorlichting voor de buitenwereld.

De vóór-intekening in het kamp bracht f.300.- op en men kan nu in de zaal intekenen voor circa f.1.- per exemplaar. Het drukken zal f.1.000.- moeten kosten, dus gezien het aantal aanwezigen zou de mogelijkheid bestaan, dat de nog benodigde som nu gegarandeerd zou kunnen worden.

Hierna kwam Ds. Brüsewitz, van de Doopsgezinde Vredesbeweging uit Utrecht.

"Er zijn verschillende stromingen in de anti-militairistische beweging, maar wij moeten toch tot samenwerking komen, want wij zijn geen demonstranten, maar belijders."

Met daverend applaus werd Ds. SCHERMERHORN achter het spreekgestoelte ontvangen.

"Er moet gestreden worden tegen het militarisme, als we dat niet doen, dan gaan we naar de bliksem."

-Ds. S. zegt,-

Ds. S. zegt, maar kort te kunnen spreken, omdat zijn dokter het hem eigenlijk verboden heeft. Hij coquetteert erg met zijn leeftijd, is zich er erg van bewust, dat hij bij de aanwezigen zeer bemind is, wat aan zijn gehele houding en manier van praten te merken is.

Hij biedt bloemen en een éveloppe aan een andere oud-strijdster, Moeder RICHARD, aan, die de 80 ook al gepasseerd is.

Later spreekt hij nog een kort herdenkingswoord over Domela Nieuwenhuis.

Na hiervorengenoemde Friedrich was de laatste spreker: G. NABRINK uit 's-Gravenhage.

"Wij zijn hier meer als dienstdoeners bij elkaar dan als dienstweigeraars. Kunnen wij van dienstdoeners dienstweigeraars worden?"

De staat is een klassestaat met alle daaraan klevende bezwaren. Voor een vereniging kan men bedanken, als men het er niet langer mee eens is, maar de staat is ons opgedrongen.

Het geweten speelt in de dienstweigering misschien een te grote rol. Het geweten is niet iets van God of iets van het hiernamaals, maar een sociale instelling. Als iemand zegt, dat het om zijn geweten gaat, dan gaat het om een stukje van de gemeenschap.

Als wij dienstweigeren moeten wij aan de gemeenschap onze bereidheid aanbieden, daarvoor iets anders in de plaats te willen doen.

Dienstweigering was een individuele daad, maar is daarnaast nog meer een sociale daad.

Het radicale pacifisme heeft zich de vraag gesteld, of het mogelijk is, dat een groot opgezette propaganda-actie tot massale dienstweigering zou kunnen slagen. Het antwoord moet zijn, dat op die wijze het resultaat klein zal zijn, omdat de mensen alle een eigen structuur, aard en mogelijkheden hebben.

-Wij moeten-

Wij moeten ons in de eerste plaats werpen op de opvoeding. Wij moeten voeren een regelrechte doebewuste sociale strijd. De opvoeding moet niet zijn tot anti-militairisme, maar tot redelijkheid en besef van eigenwaarde. Het kind moet zich onbelemmerd kunnen ontwikkelen tot het bereiken van nu nog niet gekende verten.

Het regiem van de staat is het regiem van een parasitair onredelijk geweten tegen het geweten van de mens in."

Tot slot werden degenen, die verslagen van dit congres gemaakt hebben, verzocht, deze te zenden aan KLAAS TON, Kamp Geestbrug, Nieuweroord.

Hierna werden alle aanwezigen uitgenodigd, de Internationale gezamenlijk te zingen, hetgeen uit volle borst geschiedde.

Zij nog opgemerkt, dat tijdens het congres de bekende "gebroken geweer"-speldjes verkocht werden, en vanzelfsprekend gecollecteerd werd met de bonnen voor hulp aan dienstweigeraars.

's-Gravenhage, 5 December 1949

No.: BX 74416

Betr.: H. Peters
VI. RD.3

DIENTSGEMEIN

SECRET

0175462

Hiermede moge ik U berichten, dat in het orgaan "Vredesactie" van October 1949 het volgende bericht voorkomt:

"RADICAAL PACIFISTISCHE ACTIE.

"In navolging van onze medestrijders in West-Friesland zijn ook aan de zoom van de Veluwe tekenen van leven te bespeuren. Enige mensen hebben een voorbereidende actie op touw gezet en mochten de eerste successen reeds boeken. Binnenkort hopen zij definitief over te gaan tot het instellen van een actie comité en een grootscheepse actie in te zetten. Het voorlopig secretariaat is gevestigd op: Diedenweg 161, Wageningen.

Han Peters."

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens betreffende H. Peters.

Indien t.z.t. een actie-comité te Uwent mocht worden ingesteld, zal ik het op prijs stellen de namen en verdere gegevens van de leden te mogen ontvangen.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

J.G.Crabbendam.

De Heer Corpschef van Politie
te
WAGENINGEN.

A.C.D.
Maslay in A naam en rebou BVI

ROSK No.:	
EST: Kredensactie	
DATE: Oct 49	

RADICAAL PACIFISTISCHE ACTIE.

In navolging van onze medestrijders in West-Friesland zijn ook aan de zoom van de Veluwe tekenen van leven te bespeuren. Enige mensen hebben een voorbereidende actie op touw gezet en mochten de eerste successen reeds boeken. Binnenkort hopen zij definitief over te gaan tot het instellen van een actie comité en een grootscheepse actie in te zetten. Het voorlopig secretariaat is gevestigd op: Diedenweg 161, Wageningen. Han Peters.

VERTROUWELIJK!

28 November 1949.

Volgno.

- 1 DEC. 1949

ACD/74704

VERSLAG van een openbare bijeenkomst van de afdeling Enschede van de Algemene Nederlandse Vredesactie (A.N.V.A.), gehouden op Donderdag 24 November 1949 in "Ons Huis" te Enschede.

Aanwezig: 38 personen (zaalcap. 200).

Sprekers: ^X Mevr. van der Leur (Jacomina Johanna Adriana Das, geb. 29-6-10);
 1749 ^X G. Nabrink.

De vergadering werd geopend door Mevr. van der Leur, die een korte toespraak hield over het ontstaan en het doel van de afdeling Enschede van de A.N.V.A. Zij zeide, dat de afdeling was opgericht door een achttal vrouwen, die zich hadden afgescheiden van de N.V.B., omdat deze vereniging teveel onder communistische overheersing kwam en zich niet voldoende met het vredeswerk bezighield.

Hierna verkreeg G. Nabrink het woord, die begon met een overzicht te geven van de ontwikkeling der maatschappij in de laatste 50 jaar en van het ontstaan en verloop van de beide laatste oorlogen.

Vervolgens sprak hij over de teleurstellingen, die de jaren na de oorlog ons gebracht hadden eh over de spanningen die er momenteel bestaan tussen Oost en West. Deze spanningen hielden zeer zeker de mogelijkheid van een nieuwe wereldbrand in zich, doch spreker achtte het gevaar hiervoor thans niet zo groot als ongeveer een jaar geleden, omdat men in de kapitalistisch geregeerde landen meer en meer tot het inzicht kwam, dat er aan een nieuwe oorlog niet meer te verdienen zou zijn.

De vraag of in deze tijd nog wel geijverd moest worden voor het/militairisme, wilde spreker met een volmondig "Ja" beantwoorden. Men moest een en ander echter met andere methoden doen dan voorheen. Men moest om tot resultaten te komen eerst zich zelf eens onder de loupe nemen. In elk mens was een zekere mate van agressie aanwezig. Om tot een werkelijk anti-militairisme te komen moest men het agressieve in de mens trachten te doen verdwijnen en men kon dat niet beter doen, dan door eerst zich zelf leren te beheersen.

Nabrink sprak vervolgens over het anti-militairisme in de U.S.A., waar dienstweigeraars niet in de gevangenis kwamen, doch als verplegers in ziekenhuizen en krankzinnigengestichten dienst deden. Dit waren de mensen, die in de Verenigde Staten van Amerika vooral de krankzinnigenverpleging op een veel hoger peil hadden gebracht. In deze richting moest men ook hier werken. Op deze manier had de dienstweigerings niet alleen praktische, doch ook propagandistische waarde. De buitenwereld zag dan het nut van dienstweigerings in, want er behoefde volgens spreker niet over te worden gediscussieerd wat nuttiger was, het verplegen van zieken en krankzinnigen of het leren doodschieten van medemensen die men nog nooit gezien had.

Het verdere gedeelte van Nabrink's rede bracht geen nieuwe gezichtspunten naar voren.

Enschede

/anti-

Nabrink hield in zijn rede een pauze van ongeveer een half uur, gedurende welke tijd men zich op kon geven als lid van de A.N.V.A.

In deze pauze kwam het zangkoor "Geluk door Vrijheid" binnen en verraste de vergadering met een drietal nummers. Na deze pauze bleven een tiental leden van deze vereniging naar de rede van Nabrink luisteren.

In de zaal werd gecolporteerd met het maandblad "Vredesactie", een uitgave van de A.N.V.A.

Het overgrote deel der aanwezigen bestond uit VrijeSocialisten.

Vijf van het achttal vrouwen, dat uit de N.V.B. is getreden en de A.N.V.A., afd. Enschede heeft opgericht zijn met name bekend en wel:

o.k

bovengenoemde Mevr. van der Leur;

- XI Wed. Gerritdina Amelia Grobben-Blom, geb. 11-4-93;
- XI Dina Margaretha de Graaf-Leerink, geb. 1-12-09;
- XI Bernarda Hermina (Postmus)-Lansink, geb. 7-6-94 te Enschede,
- XI leeft in concubinaat met Glemens Jacob Postmus, geb. 24-8-91, secretaris van de afd. Enschede van de N.B.V.S. en
- XI Gerritdina Johanna Wissink-van den Barg, geb. 26-8-97 te Vriezenveen.

De hierboven genoemde vrouwen zijn U ook reeds gemeld in mijn rapport No. R.126, dd, 24-1-49.

Een exemplaar van het maandblad "Vredesactie" gaat hierbij.

Verbinding: 40
 No. G 2 2166/49
 Onderwerp: H.Peters

10 December 1949.

Datum ontvangstbericht: 5-12-'49 No.74416. *60*

13 DEC. 1949

ACD/75462

Wageningen

x Bij onderzoek is gebleken, dat de zich noemende "Han PETERS", in werkelijkheid genaamd is Jan PETIET, geboren te Venhuizen (N-H) 23 Februari 1930. Hij is een zoon van Pieter Petiet, geboren 25 Juli 1903 te Beemster en Grietje Munnik, geboren 30 Maart 1910 te Venhuizen. Jan Petiet vestigde zich op 30 Augustus 1949 in de gemeente aan het adres Diedenweg 161, komende van Venhuizen, Westerbuurt 197. Van dit adres is hij op 22 October 1949 vertrokken en vestigde zich op het adres Ireneweg 9 alhier, ten huize van de weduwe A.van Aggelen - Vermeer (haar politieke richting is Partij van de Arbeid). J.Petiet is als tuinbouwkundig-waarnemer werkzaam op het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen (Directeur Dr.O.Banga, wonende alhier Diedenweg 6). Uit betrouwbare bron is verder ter kennis gekomen, dat J.Petiet, voornoemd, een strijder is voor "geheelonthouding" en op zeer veel tijdschriften is geabonneerd (op welke tijdschriften hij is geabonneerd, werd niet meegedeeld) en anti-communistisch is. Tot op heden is van enige activiteit van J.Petiet in deze gemeente nog niet gebleken.-

Einde.-

Paraaf:

Antwoord op Uw schrijven
dd.13-12-'49,no.73674.-

331
25.12
7 FEB. 1950
AK 79665

Het is gebleken, dat de
op 13 November 1949, in het Club-
gebouw, Mr. Freseman-Viëtorstraat
3 te Winschoten, gehouden "Voor-
lichtingscursus over de Dienst-
weigeringswet", zeer waarschijnlijk
is uitgegaan van de "Werkgroep
voor Radicaal Pacifisme".

Winschoten, 6 - 2 - '50.

1359/4

B

No.105/441 -1950- DIENSTGEHEIM.

Onderwerp: Verslag van een te Aalsmeer
gehouden vergadering.

6.201
05.11

22 FEB. 1950
ACD/00418

Hierbij wordt ingezonden een verslag -in duplo-
van een op 14 Februari 1950 te Aalsmeer gehouden open-
bare vergadering, belegd door de werkgroep "Radicaal
Pacifisme", Afd. Aalsmeer.

RP Amsterdam, 21 Februari 1950.

R I J K S P O L I T I E.

Gewest Amsterdam.

District Amsterdam.

Groep Aalsmeer.

No. 7.

. Geheim. Persoonlijk.

Bijlagen: Geen.

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE WERKGROEP "RADICAAL PACIFISME" IN DE ALGEMENE NEDERLANDSE VREDES ACTIE (Afdeling Aalsmeer) OP DINSDAG 14 FEBRUARI 1950 te 20.00 uur.

Zaal: Kleine benedenzaal van Hotel-Cafe-Restaurant "DE DRIE KOLOMMEN", Stationsweg 19 te Aalsmeer. Eigenaar is JOHANNES CHRISTIAAN AUGUST DIKS, geboren te 'S-Gravenhage op 23 Augustus 1894, wonende te Aalsmeer, Stationsweg 19.

Zaalversiering: In de zaal was geen versiering of propaganda anderszins aangebracht.

Zaalcapaciteit: Ongeveer 60 personen.

Aanwezig: Ongeveer 30 mannen en 15 vrouwen van verschillende leeftijden. Militairen en Rijks- og Gemeenteambtenaren werden niet waargenomen.

Sprekers: X¹a. ALBERT JONGKIND, geboren te Aalsmeer op 7 Juni 1906, van beroep bloemist-bloemenhandelaar, belijdt geen godsdienst en woont te Aalsmeer, Spoorlaan 5. Hij is voorzitter van bovengenoemde werkgroep.

X¹b. WILLEM VAN DER KULK, geboren te Rotterdam op 24 Maart 1891, van beroep journalist, belijdt, voor zover bekend, geen godsdienst en woont te Laren, Hoeflo 11. Laatstgenoemde heeft als schrijver van diverse boeken, onder het pseudoniem Willem van Iependaal, enige bekendheid verworven.

A. Jongkind, onder a. genoemd, opende de vergadering met een dankwoord aan de aanwezigen voor hun opkomst en dankte de spreker voor zijn bereidwilligheid om naar Aalsmeer te komen. Hierna gaf hij het woord aan W. van de Kulk, onder b. genoemd.

Van der Kulk, voornoemd, ging in zijn rede de oorsprong van onze beschaving na, vanaf de tijd, beschreven in de bijbelboeken. Hij schetste hoe de hedendaagse beschaving een men-geling is van diverse culturen. Hij toonde met voorbeelden aan hoe het technisch kunnen van de mens heden ten dage een hoge graad van perfectie heeft bereikt, doch dat de geestelijke vooruitgang daarmee geen gelijke tred heeft kunnen houden.

Hij zeide dat de hedendaagse mens met een perfect technisch wapen in de hand staat (de atoombom), terwijl die mens nog lang niet de graad van geestelijke hoogte heeft bereikt om zo een wapen te mogen hanteren. Hij vergeleek daarbij de mens met een gorilla, professor Einstein citerende.

Hierna werd een pauze van ongeveer 15 minuten gehouden.

Na.

Na de pauze ontstond tussen de sprekers onder a. en b. genoemd, een op prettige toon gevoerde discussie, over het onderwerp hoe de jeugd van thans en mede de gehele mensheid de liefde voor de vrede bij te brengen. Van de Kulk betoogde hierbij dat elk middel hiervoor deugdelijk zou zijn, indien het het volk maar in beweging bracht. Jongkind daarentegen beweerde dat het hem voorkwam beter te zijn, indien men allerwege het mensdom de naastenliefde bijbracht. Deze discussie werd door de aanwezigen met aandacht gevolgd.

In zijn slotwoord dankte Jongkind, voornoemd, Van der Kulk voor zijn rede en vroeg hem nog eens te Aalsmeer te komen spreken, hetgeen deze toezegde.

Personen, van wie bekend is dat zij communistisch georiënteerd zijn, waren op deze vergadering niet aanwezig.

Door het publiek werd matig geaplaudiseerd.

Te omstreeks 22.50 uur ging de vergadering rustig uiteen.

Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Aalsmeer, 18 Februari 1950.

MINISTERIE VAN
INNENLANDSE ZAKEN

ONTGEGEVEN

's-Gravenhage, 7 maart 1950

Ant 82118

No. BX: 80967

VI AV 3

Betr. : J. Klein Egelink Jr.

DIENST

Hierbij moge ik U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens betreffende Jan Klein Egelink Jr., Albert Hahnweg 78 te Lochem.

Genoemde Klein Egelink plaatste een oproep in het waanblad "Vredesactie", orgaan van de Algemene Nederlandse Vredes Actie, van Februari 1950 tot deelneming aan de vorming van een contactgroep der Algemene Nederlandse Vredes Actie in het Oosten des Lands.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
te DOETINCHEM.

J. J. C. B. van der ...

BK Inl. vrag over
Klein Egeling jr.

NO. 1
STICHTING Vredesactie
STAVOOR: Febr. 50
PER: _____

OPROEP.

Wij eenieder, die instemt met het plan om te komen tot de vorming van een contactgroep der Algemeen Nederlands Vredesactie in het Oosten des lands zich per ommegeande in verbinding stellen met Jan Klein Egeling Jr., Albert Hahnweg 78, Lochem.

EST ARNHEM der RIJKSPOLITIE
District DOETINCHEM
COMMANDANT

Doetinchem, 17 Maart 1950
Dr. Hubernoodstraat No. 5 - Tel. 223

Dienstgeheim. ✓

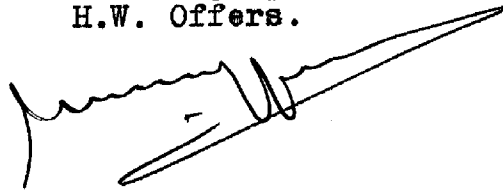
No. : 83/1950 - doss.B.V.D.
Aan de Heer : Hoofd van de Binnenlandse Veilig-
heids Dienst te 's-Gravenhage.
Onderwerp : J.Klein Egelink Jr.
Antwoord op : Uw schr.dd.7-3-1950,
Bijlage(n) : Een - 10-4-50

no.80967.
20 MRT 1950
ACD/02110

OP KAART
ACD/4 B
DAT:10-4-50
PAR: U

Ter voldoening aan het gestelde in Uw boven-
vermeld schrijven, heb ik de eer Uhoogedelge-
strengde bijgaand de gevraagde inlichtingen te
doen toekomen.

De Districtscommandant,
De Officier der Rijkspolitie 1e kl.,
H.W. Offers.

No: 83/50 DIENSTGEHEIM.

O n d e r w e r p : Bericht op schrijven BVD., dd. 7 Maart 1950, No: 80967.

R A P P O R T .

Naar aanleiding van de inhoud van het, hierboven aangehaalde, schrijven werden door mij: -----
Gerrit van Bruggen, Opperwachtmeester der Rijkspolitie, ingedeeld bij het hierboven aangehaalde onderdeel, tevens onbezoldigd rijksrechercheur, -----
uitvoering gevende aan Uw desbetreffende opdracht, inlichtingen ingewonnen en moge ik U Weledelgestrengde, als resultaat daarvan, het navolgende rapporteren :-----

"HENDRIK JAN KLEIN EGELINK, (Jr.) geboren te Lochem, 13 Februari 1926 is, blijkens de Bevolkingsadministratie der gemeente Lochem een wettige zoon uit het, op 28 Augustus 1925 te Lochem voltrokken, huwelijk tussen de echtelieden :-----

NK

Hendrik Jan Klein Egelink (Sr.) geboren te Lochem, 4 Januari 1901 en -----

NK

Johanna Arendina Ziggers, geboren te Markelo, 9 November 1902, welke Ouders beiden in leven zijn en met hun kinderen (waarvan de zoon tijdelijk elders woonde) sedert jaren hebben gewoond te Lochem aan het adres Albert Hahnweg No: 78.

Bevraagde woonde tot 15 Maart 1946 bij de Ouders in. Op geroemde datum werd hij overgeschreven naar 's-Gravenhage, Ger Kellerstraat No: 34; werd daar, op 31 Juli 1946, overgeschreven naar de de Bullstraat No: 70; op 29 Mei 1947 naar de Veenendaalkade No: 139 om, per 9 April 1948, weer op het adres van de Ouders te Lochem, Albert Hahnweg No: 78 te worden ingeschreven.

Met welk doel betrokkene in De Haag verbleef werd niet helemaal duidelijk. Waarschijnlijk zal het tot uitvoering van werk geweest zijn doch dit staat, als gezegd, niet helemaal vast.

Bevraagde heeft een zuster, Hendrika Geertruida, geboren 28 September 1928, ingeschreven op het adres van de Ouders. Meer kinderen zijn in het gezin niet noch eerder geweest.

Vader Klein Egelink is sedert jaren werkzaam op een leerfabriek (van Waeff) te Lochem. Op de Bevolkingskaart van Vader stond bij godsdienst aanvankelijk N.H. aangegeven doch later werd dit doorgehaald en vervangen door "geen". Een desbetreffende overeenkomstige aantekening komt op de kaart van Hendrik Jan Jr. voor.

De kerkelijke belangstelling zal in het gezin dan ook zeer minimaal zijn. Mogelijk is er nog enige belangstelling zich richtend op de vrijzinnige richting in de Ned. Herv. Kerk.

Aan

de Heer DISTRICTSCOMMANDANT
der RIJKSPOLITIE
te
DOETINCHEM.

Hendrik Jan Klein Egelink is ongehuwd. Als zijn beroep wordt kantoorbediende aangegeven.

Naar werd vernomen moet hij thans werkzaam zijn te Zutphen, waarschijnlijk bij de ijzergroothandel e.d. Reesink.

Daarvoor is hij enige tijd zonder werk geweest. Gedurende die tijd trok hij enige steun van de Dienst Sociale Zaken te Lochem. Later bleek dat hij daarbij niet helemaal eerlijk te werk gegaan was. Alhoewel door hem opgegeven was dat hij over een bepaalde periode niets geen inkomen had genoten zou later gebleken zijn dat hij toch wel iets verdiend had. Grote afmetingen had dat niet aangenomen en daarvan is geen "werk" gemaakt, althans niet voor de Justitie.

In die tijd zou hij o.a. wat administratie voor de Rector van het Lyceum te Zutphen hebben verzorgd.

Op politiek gebied traden deze mensen, tot heden, absoluut niet op de voorgrond. Door plaatselijk ingewijden, terzake goed op de hoogte, wordt de mening uitgesproken dat met name de Ouders te rekenen vallen tot de gematigde leden van de Partij van de Arbeid, d.w.z. verondersteld wordt dat zij in die richting hun stemmen, eventueel, zullen uitbrengen maar of zij wel echte leden zijn wordt nog in twijfel getrokken. Nogmaals, van politieke belangstelling bleek ternauwernood en op de voorgrond treden is geen sprake van.

Bedoelde woordvoerder(s) wilden er niet van weten dat er bij de Klein Egelink 's wel eens enige belangstelling voor het communisme kon zijn ontstaan.

Ook tijdens de vijandelijke bezetting hebben deze mensen niet, in enigerlei opzicht, in ongunstige zin van zich doen spreken. Aan de andere kant is ook weer niet gebleken dat het verzet, althans van betekenis, gesteund is.

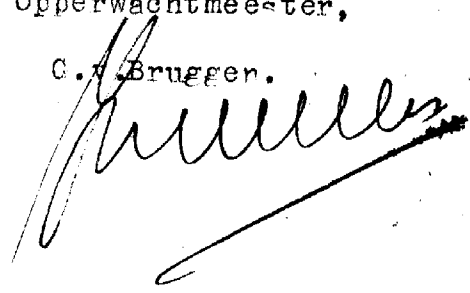
Ook naar buiten uit maakt het gezin een heel behoorlijke indruk, waaromtrent geen enkele ongunstige opmerking vernomen werd.

Bij de plaatselijke Politie blijken betrokkenen ternauwernood bekendheid te genieten." -----

Waarvan door mij, op afgelegde ambtseid, is opgemaakt, getekend en gesloten dit rapport te Doetinchem, op de 14-de Maart 1950.

de Opperwachtmeester,

C. J. Bruggen.

B
6.221
85.11
DIENSTGEHEIM

April 1950 26 DEC. 1949
2ACD/5084300

Verbinding: 19
C/5 no. 378'50 ANVA

Datum: 2ACD/5084300

Onderwerp: Openbare vergadering van de Werkgroep voor Radicaal Pacifisme van de Algemene Nederlandse Vredes Actie, gehouden op 21-4-50 in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht.

Murek

x | Bovengenoemde vergadering was aangekondigd in het "Utrechts Nieuwsblad" van 20-4-50. Het bleek, dat zij was aangevraagd door KAREL GERARDUS VAN DEN HAAK (14-11-97), penningmeester ANVA, afd. Utrecht. Er werd gebruik gemaakt van een der zijzalen van genoemd gebouw, cap. 100 personen. Aanwezig waren eveneens plm 100 personen. Er werd f 0,25 entree geheven.

x | Om 20 uur werd de bijeenkomst geopend door ABRAHAM STORM (19-7-89), lid ANVA en Humanistisch Verbond en lid van de Commissie tot Voorlichting van Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst.

Het Atlantisch Pact - aldus Storm - heeft in brede kring de vrees gewekt voor een komende oorlog. De Werkgroep voor Radicaal Pacifisme acht het haar plicht ten aanzien van dit Pact haar standpunt kenbaar te maken. Ds J.J. Buskes, die wij als spreker hebben aangezocht, is helaas door ziekte verhinderd. Wij hebben daarna Ds K. Strijd uitgenodigd het woord te voeren, doch deze heeft ons laten weten dat hij door zijn catechisatielessen te druk bezet was. De heer Nabrink is echter zo bereidwillig geweest, de taak van Ds. Buskes over te nemen.

x | GERARD NABRINK (1-11-03) hield vervolgens een rede over het onderwerp: "Het Atlantisch Pact en de Pacifistische Volksverdediging", welke bijna 2 uren duurde en slechts werd onderbroken door een korte pauze. In deze pauze kon men brochures kopen, o.a. van de hand van Ds. Strijd.

Aan deze rede is het volgende ontleend:
"Het is wel kenmerkend voor de huidige tijd dat de oorlog beschouwd wordt als een normaal verschijnsel in deze maatschappij en de vrede meer als een soort uitzonderingstoestand en adempauze tot nieuw wapengeweld. En toch willen in hun hart alle mensen slechts vrede, verlangen de ouders dat hun kinderen zullen leven en het zo mogelijk beter hebben dan zij. Het leven impliceert ontwikkeling, ontplooiing van het mens-zijn, voor ieder volgens eigen aard en aanleg. In de afgelopen oorlog hebben wij ons een idealistisch beeld geschapen van de vrede, dit als het ware steeds weer opgepoetst, en na de oorlog meenden wij dat de vrede op slag verkregen was. De mening dat de vrede herkregeen was steunde op onvoldoende inzicht. Door wapengeweld was weliswaar het fascisme verslagen, doch niet in de geest der mensen. Zo was het ook na de eerste wereldoorlog en dit toont aan dat wapengeweld nooit een afdoende oplossing kan zijn om het even voor welk vraagstuk. Deze nog heersende fascistische gesteldheid, die door wapengeweld niet uitgebannen is kunnen worden, geeft het gevoel van nieuwe onveiligheid en versterkt het onderling wantrouwen. Deze gesteldheid bereidt opnieuw de weg voor militarisme en totalitarisme. Dit belemmert en verstikt de ontplooiing van het mens zijn in al zijn differentiatie.

Wederom is de drang naar het totalitaire staatsbestel waarneembaar, waarbij hoe langer hoe minder rekening wordt gehouden met de waarde van het persoonlijke inzicht. Weer dreigt de oorlogsmachinerie alles te overheersen. Andermaal zoekt de mens zijn toevlucht in niet te denken, in de hoop dat hij ook een volgende oorlog doorstaan zal en in het koesteren van zijn idealen. Het is een heerschappij van de angst die leiden moet tot de heerschappij der generaals, de generaals, die in tegenstelling met vroeger thans bijzonder "welsprekend" zijn geworden. "De oorlog zal totaal zijn", verklaarde Montgomery onomwonden in de Ridderzaal op 15 Juli 1949. Zo zal straks alleen het woord van de generale staf in het leven wet zijn. De pers is de gewillige dienaar om de mens dit bij te brengen en land en volk te ordenen in de militaire apparatuur.

Het Atlantisch Pact staat in dit teken en is daarom ten volle een oorlogspact, er op gericht om de geesten bereid te maken voor een volgende oorlog. Twee fronten zijn thans geschapen, het totalitaire Rusland met zijn satellieten en het democratische Amerika, dat echter zijn democratie niet toepast op zijn eigen negervraagstuk, doch waarvan men wel verwacht dat het dit ten opzichte van andere landen zal doen. De P.v.d.A. heeft bij monde van Vorrink doelbewust partij gekozen tegen de dreiging uit het Oosten en met een argumentering die op het zelfde neerkomt als de uitspraken van Goering destijds.

Wij, radicaal pacifisten, kiezen echter voor geen van beide fronten. Wij zoeken met voorbijgaan van hetzcampagnes leugen van waarheid te scheiden. Wij kiezen vóór het leven en tegen de dood die het militarisme is. Wij moeten op grond van onze overtuiging een derde front vormen, uit liefde voor de mens die wij niet onmenselijk willen zien. Wij moeten consequent neen durven zeggen en een pacifistische volksverdediging, niet gegrond op geweld, opbouwen. Over de taak welke U in deze heeft, wil ik na de pauze spreken.

In de korte pauze volgde een levendige onderlinge discussie in de zaal en op de gang. Voor zover dit mogelijk was, viel hieruit op te maken dat men in het algemeen het met de spreker eens was en de P.v.d.A. om haar partij kiezen veroordeelde. Uit opmerkingen als "toch ligt er ook wel goeds in het communisme" en "ik acht het standpunt van de wereldfederalisten zuiverder" viel op te maken dat vele bezoekers kwamen uit links-socialistische en enkele ook uit wereldfederalistische kringen. Ook scheen er belangstelling van communistische zijde te bestaan, hetgeen bleek uit het debat na de rede (Op dit debat wordt hierna nog teruggekomen).

Na de pauze vervolgde Nabrink zijn rede met o.m. te zeggen:

"Heeft de mens recht op een eigen levenshouding, het recht zich gebonden te achten aan eigen conscientie? Naar mijn overtuiging zeer zeker. De staat mag nooit zo ver gaan dat hij de conscientie van zijn burgers aantast. Doet de staat dit door iets onzedelijks te eisen dan is verzet hiertegen gerechtvaardigd. Het is buiten twijfel dat het militarisme onzedelijk is. Ik juich danook de houding van onze principiële dienstweigeraars toe. Hun houding is de neerslag van het vooraf gedachte in de daad, de daad van de radicaal pacifist, die uit zelf gevormde overtuiging kiest vóór het leven en tegen de dood, zonder leiding van boven af af te wachten en zonder zich af te vragen of anderen het ook doen. Hun daad toont de geestelijke bevrijding van de mens, een zich bewust zijn en worden "mens" te zijn en niet een deel van een totalitair geheel. Zij eisen het recht op om als mens naar eigen stijl te leven en zijn een voorbeeld voor hen die nog niet durven, willen en kunnen denken! (applaus).

"Het onderwijs moet worden gericht op de vorming van zulke mensen; wij staan op het standpunt dat het onderwijs in deze zin vernieuwd moet worden. Wij verlangen dat niet slechts een zeer klein deel van onze belastingen voor het onderwijs wordt besteed en het overgrote deel voor oorlogsdoeleinden. Wij willen evenmin een pacifisme onder het mom van de moderne wetenschap. Ik bedoel, een gedachte die ervan uitgaat dat de militairen die niet in de strijd blijven, de beste medische verzorging, pensioen voor de oude dag, arbeidsbemiddeling, en nog een woning toe zullen hebben!

"Het radicaal pacifisme legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid. Het stelt zich tegenover een centrale, van boven af gedirigeerde leiding, doch wil een houding, getuigend van eigen inzicht. Deze overtuiging zal ons de kracht geven aan verdrukking weerstand te bieden. Geweld moet worden weerstaan door passieve weerstand. Ik heb geloof in - zoals Henriëtte Roland Holst het heeft uitgedrukt - "de zachte krachten die ten slotte de overwinning zullen behalen". De acties van Gandhi hebben bewezen wat eendrachtige non-coöperatie vermag. Het radicaal pacifisme is vóór de vrede en niet te koppelen aan enige oorlogs-gedachte. Deze levenshouding moet verworven worden, niet door alleen een ideaal te koesteren, doch door voortdurend te strijden. Wij moeten beginnen ons eigen gezin te reorganiseren, de opvoeding onzer kinderen richten op het besef van eigen verantwoordelijkheid. In het dagelijkse leven, op fabriek en kantoor, moeten wij opkomen voor het recht van ieder op een eigen menswaardig en verantwoord leven. Dit is het begin dat ons leiden moet naar het geluk, dat door oorlog en wapengeweld nooit verworven zal worden."

Hierna was er gelegenheid vragen te stellen naar aanleiding van het gesprokene. Eén (onbekend gebleven) man maakte hiervan gebruik en zeide:

"Mijns inziens is vergelding noodzakelijk en rechtvaardig tegenover het land dat atoombommen wierp op weerloze burgers. Het is mijn hoop en overtuiging dat deze komen zal als vrucht der gedachte door de overwinning van het communisme in de komende jaren in de gehele wereld."

Nabrink antwoordde hierop o.a.:

"Vriend! Ik geloof niet dat over de gehele wereld alle mensen in hun denken gelijkvormig zullen worden. Als gevolg van de ontwikkeling van de geest zie ik eerder een steeds fijnere differentiatie omdat ieder mens in aard en aanleg verschilt van de andere. Vergelding is een appelleren aan primitieve instincten welke wij door ons verstand juist moeten overwinnen. In mijn critiek heb ik Rusland noch Amerika gespaard. Of nu de atoombom wordt vervaardigd door kapitalisten of door de staat als in Rusland, de uitwerking van beide bommen is even verschrikkelijk. Wij zetten de mensen niet in hokjes, de een met het stempel kapitalist en de ander met dat van arbeider, wij schrijven niet aan de een al het slechte en aan de ander alleen het goede toe. Wij beschouwen beide niet omdat de een kapitalist en de ander arbeider is, doch omdat beide mens zijn en ergens in zijn hart is de kapitalist een even armzalige stakker als welke andere mens ook".

De vergadering was om plm 22.30 uur geëindigd. Bij de uitgang kreeg iedere bezoeker gratis een exemplaar van het blad "Vredesactie" en een gedrukte beginselverklaring van de werkgroep voor radicaal pacifisme met aangehechte strook, door middel waarvan men zich als lid van deze werkgroep kon opgeven.

Wan
GEZEEN:

PROCURER-GENERAAL
G.D. DIRECTEUR VAN POLITIE
TE 'S-HERTOGENBOSCH

ORDEKART
ACD/ 85800
DAT: 7/6/50
PAR: E.L.

6.621
05.11

'S-HERTOGENBOSCH, 20 Mei 19 50.

No. Kab.-622.

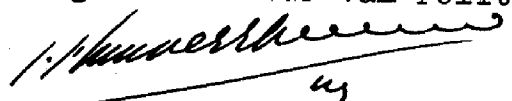
Bijl. 1.

Betreffende: Algemene Nederlandse
Vredes Actie (ANVA). X

6.621
01.262-09, 23
GEHEIM. 06.304
09.23
22 MEI 1950
ACD/ 85800

Ter kennisneming en beschikking
in handen gesteld van den Heer Hoofd
van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68, te 's-GRAVENHAGE.

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

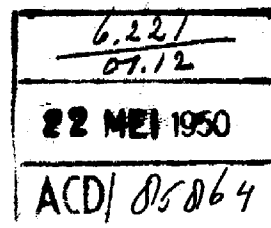
Mr S.J. van der Hoeven.

X Lijst van Duitsers, die door Cobi Molenaar, secretaresse van de Stichting "Algemene Nederlandse Vredes Actie" (ANVA) Afdeling Limburg te Brunssum werden uitgenodigd op een door deze organisatie op 20/21 Mei 1950 te Brunssum te houden vergadering.
 Op een aanvraag van Paul Krupp te Aken om een collectieve pas ten behoeve van deze groep Duitsers werd echter door den Districts-Commandant der Koninklijke Marschaussee te Heerlen, na overleg met Procureur-Generaal 's-Hertogenbosch, afwijzend beschikt.

- 1. Krupp Paul, geb. te Erkelens, 3-5-1900, won. te Aachen, Schervierstr. 45,
- 2. Deka Maria (geb. Karwalski), geb. te Düsseldorf, 18-3-1901, won. te Aachen, Zollernstr. 20,
- 3. Geulen Martha, geb. te Aachen, 23-3-1901, won. te Aachen, Turpinstr. 110,
- 4. Gellen Wilhelm, geb. te Aachen, 9-11-1931, won. te Aachen, Joseph von Görresstrasse 5,
- 5. Cüppers Leo, geb. te Aachen, 27-12-1923, won. te Aachen, Heimgärten 32,
- 6. Beissel Maria (geb. Dörtelmann), geb. te Essen/Ruhr, 8-6-1896, won. te Aachen Maastrichterstr. 22,
- 7. Wandig Georg, Konrad, Anton, geb. te Bischofsburg (Ostpr.), 2-2-1926, won. te Aachen, Elsassplatz, Heim,
- 8. Wirts Agnes, geb. te Aachen, 11-1-1892, won. te Aachen, Vaalsestr. 123,
- 9. Vell Aloysia, geb. te Aachen, 17-1-1928, won. te Aachen, Hubertusplatz 1,
- 10. Hesse Regine, geb. te Aachen, 12-3-1889, won. te Aachen, Muffeterweg 57,
- 11. Hesse Elmar, geb. te Münster, 22-11-1921, won. te Aachen, Muffeterweg 57,
- 12. Herkens Will, geb. te Aachen, 2-12-1893, won. te Aachen, Schervierstr. 3,
- 13. Herkens Ernst, geb. te Aachen, 26-2-1924, won. te Aachen, Schervierstr.
- 14. Heisch Max, geb. te Aschersleben-Kreis Aschersleben- 12-11-1903, won. te Aachen, Elsassplatz Heim,
- 15. Schmitz Carl, geb. te Rötgen, 2-2-1897, won. te Aachen, Gillesbachtal 15,
- 16. Schmitz Käthe (geb. Collas), geb. te Aachen, 3-1-1902, won. te Aachen, Gillesbachtal 15,
- 17. Haller Erika, geb. te Aachen, 24-3-1927, won. te Aachen, Habbrucherstr.
- 18. Hagemann August, geb. te Merkstejn/Aachen, 4-12-1924, won. te Aachen, Kramerstrasse 18,
- 19. Schmeets: Maria, geb. te Aachen, 9-12-1926, won. te Aachen, Josef von Görresstrasse 61,
- 20. Jordan Lieselotte, geb. te Aachen, 2-10-1923, won. te Aachen, Süsterfeld
- 21. Gosgens Peter, Maria Hubert August, geb. te Aachen, 1-1-1902, won. te Lemiers über Aachen I,
- 22. Hernes Helene (geb. Bambernick), geb. te Freetz in Holstein, 10-7-1889, won. te Aachen, Casinostrasse 37,
- 23. Krupp Käthe (geb. Rodemeier), geb. te Waltrop, 27-12-1900, won. te Aachen, Schervierstrasse 45,
- 24. Hernes Günter, geb. te Aachen, 10-6-1923, won. te Aachen, Casinostr. 37,
- 25. Ganser Maria, geb. te Rédange Moselle, 19-3-1896, won. te Bank, Gemeinde Richterich

No. 263/665 -1950- VERTROUWELIJK.

Onderwerp: "Radicaal Pacifisme".

Met betrekking tot de hierbij gevoegde informatiekaart van J.G. JOREN, wordt opgemerkt, dat in de "Aalsmeerderecourant" van 14 April 1950, de volgende advertentie voorkwam:

" Na 13 maanden als dienstweigeraar in een werkkamp te hebben doorgebracht, keerde heden JAN GERRIT JOREN, Uiterweg 398, in ons midden en in de ouderlijke woning terug.

Wij roepen hem van deze plaats als medestrijder voor Vrede en Gerechtigheid, een hartelijk welkom toe.

Het bestuur en leden van de Werkgroep voor Radicaal Pacifisme in de A.N.V.A."

De alhier bekende bestuursleden van de werkgroep voor "Radicaal Pacifisme", APd. Aalsmeer, zijn:

x) JONGKIND, Albert, geboren 7-6-1906 te Aalsmeer, wonende te Aalsmeer, Spoorlaan 5 (Voorzitter) en

x) VELDERS, Jan Christiaan, geboren 5-6-1924 te Haarlemmermeer, wonende te Aalsmeer, Seringenstraat 17 (Secretaris).

Amsterdam, 15 Mei 1950.

afschrift in P.D. 27/18.

ant.o.k.

Doss. P.

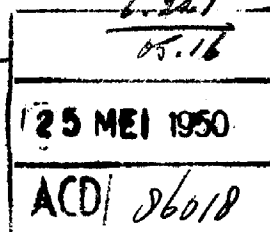
Bijl: --

Onderwerp: bijeenkomst A.N.V.A.

6.221

05.12.1

AAN

de Heer Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te 's-GRAVENHAGEde Heer Procureur-Generaal
fgd. Directeur van Politie
te 's-HERTOGENBOSCH

Op Zaterdag, 20 Mei 1950, werd in de Burcht aan de Wieënweg te Brunssum een bijeenkomst gehouden van de Afdeling Zuid-Limburg van de Algemene Nederlandse Vredes Actie. In de bestuurskamer, waarin de bijeenkomst werd belegd, waren een aantal affiches aangebracht met leuzen zoals: "Moeders Hebt Gij Uw kinderen groot getrokken om de kinderen van andere moeders te doden" en andere tegen een nieuwe oorlog gerichte slagzinnen.

Toen te + 19.45 uur door Cobina Wilhelmina MOLENAAR, geboren te Amsterdam op 16 April 1906, van beroep onderwijzeres, ongehuwd, wonende te Brunssum, Hoofdbroekerweg 8, een kort welkomstwoord werd gesproken waren + 30 personen aanwezig, waaronder de in deze gemeente aan de Vondelstraat no. 91 wonende Herman van BUUREN, geboren te Brunssum op 7 Augustus 1921, mijnwerker en diens echtgenote, genaamd Judith BENAVENTE, geboren te Amsterdam op 19 Juni 1919.

Kort hierna werd het woord verleend aan Rob Limburg, die als onderwerp behandelde: "WIE ZIJN WIJ?" Hij begon met zijn spijt uit te drukken, dat het helaas aan de Duitse geestverwanten niet was toegestaan om de grens over te komen. Spreker ging uitvoerig in op de vraag, wie we bedoelden als we spraken over "wij". Herhaaldelijk, ook op bijeenkomsten in het buitenland, was hem gebleken, dat daar meestal bedoeld werd een bepaald volk, zoals Nederlanders, Duitsers etcetera of in groter verband wij, Westerlingen. Mensen van over de grens of tenminste achter het ijzeren gordijn werden beschouwd als onze tegenstanders. Toch zijn wij, aldus spreker, één Volk en waren grenzen fictief. Hem was het, volgens zijn verklaring, gelukt een gaatje in het ijzeren gordijn te vinden en tijdens zijn verblijf van een maand daar achter was hem gebleken, dat daar dezelfde mensen woonden als hier, die eveneens voor hun bestaan zwoegden, met dezelfde wensen en verlangens waren beziel en evenzeer als wij bevreesd waren voor een nieuwe oorlog. Na de pers te hebben verweten, dat deze bijdroeg aan de haat tussen de volkeren en de oorlog in de hand werkte, wees spreker er op dat iedere kleine onenigheid, ook die tussen twee buurvrouwen, tot de oorlog leidde. Als voorbeeld haalde hij aan het gedrang van een volksmassa, waarvoor niemand aansprakelijk is en toch ieder schuld aan heeft door een groter of kleiner duwtje. Hij spoorde de aanwezigen aan hiermede in de toekomst rekening te houden. Spreker vervolgde met erop te wijzen, dat het werk van de vredesactie ondoenlijk leek, omdat het aantal der leden zo gering was, doch hij wees erop dat er twee wegen tot het bereiken van hun doel konden leiden, t.w. de politieke weg en de weg der besmetting, welke laatste weg zij moesten bewandelen. Ghandi had op die manier meer bereikt dan welke politicus ook. Spreker besloot te + 21.00 uur zichtbaar ontroerd, met erop te wijzen, dat vele offers van de leden, misschien wel het hoogste kon worden gevraagd, maar dat men dit voor een dergelijk goede zaak moest overhebben.

Na + 10 minuten gepauzeerd te hebben werd het woord verleend aan de inmiddels gearriveerde Dick de Vries, een dienstweigeraar, te werkgesteld in de psychiatrische inrichting te Woensel. Deze begon met de drie categorieën van dienstweigeraars op te sommen, welke volgens hem waren, de

-geweldlozen-

geweldlozen, (waaronder hij zich zelf rekende), de anti militairisten en diegenen, die hij met enige reserve de anarchisten noemde.

Hierna gaf hij een korte toelichting op de wet voor dienstweigeraars en de daarbij voorgeschreven welstandscommissie, die de bezwaren van de betrokkenen moest onderzoeken. Deze achtte hij niet voor hun taak berekend, met als gevolg de meest frappante tegenspraken.

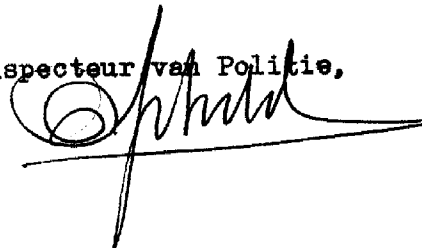
De toestanden in de kampen, waarin zij waren ondergebracht, waren in zijn tijd - 1947 - schrikbarend, aldus spreker. Er was gebrek aan behoorlijke leiding; groot waren de materiële noden en de te verrichten arbeid was volkomen nutteloos, ook voor de Staat. Eveneens becritiseerde hij het extra straf dienstjaar, al werd ook gezegd, dat zij geen herhalingsoefeningen hadden. Tenslotte verklaarde hij vol idealisme in het kamp te zijn gekomen, maar door de grote noden had dit een geduchte knauw gekregen. Hij meende dat ook de A.N.V.A. te kort was geschoten en dat deze organisatie had moeten zorgen voor lectuur en geschenken bij feestelijkheden.

Te ± 22.15 uur was zijn spreekbeurt, die door sommigen met verveling werd gevolgd, geëindigd. Er werd nog gelegenheid gegeven om vragen te stellen, waarbij Rob Limburg (eerste spreker) nog verklaarde, dat het z.g. straf dienst jaar alleen maar als banale ondergrond had om als afschrikmiddel te dienen, daar er anders geen jongens voor het front kwamen.

Er werd nog afgesproken om de dag daarna een wandeling door de Brunssumerheide te maken, waarna de bijeenkomst was afgelopen.

Een op Dinsdag, 23 Mei 1950, aangekondigde jaarvergadering van de A.N.V.A. in de Burcht werd niet in dit gebouw, maar volgens betrouwbaar verkregen inlichtingen ten huize van C.W. Molenaar voornoemd gehouden.

De Inspecteur van Politie,

UITTREKSEL

Uit OD 1316⁶

Naam: VAKORGANISATIES -Niet bij een landelijke
aangesloten.

Voor OD 267

Naam: ALGEMENE NEDERLANDSE VREDESACTIE.

Ag. nr: 88246

Afz. :Verbinding 19

Datum:26-6-50.

Aard van het stuk: Verslag congres van de Nederlandse Onderwijzers Vereniging
gehouden te Utrecht op 23 en 24 Juni 1950.

Bentveld vertelde nog in de loop van de gesprekken dat
hij deel had uitgemaakt (of uitmaakte) van de Werkgroep
voor Radicaal Pasifisme in de ANVA, welke groep volgens
hem 47 leden telde

Uitgetr. door: IV

Op aanwijzing van: BV

Datum: 11-8-50.

No. *67/1.0* Geheim-Persoonlijk.
Bijlagen: gene.

6.22
05.11

05.11.50

OP KAART
ACD/48
DAT: 13.12.50
PAR: Ruy

<i>6.157</i>
<i>07.12.50</i>
31 OCT. 1950
ACD/96032

Verslag van de openbare vergadering van de werkgroep "RADICAAL PACIFISME" in de algemene vredesactie (Afdeling-Aalsmeer) op Maandag 23 October 1950 te Aalsmeer.

X Zaal: Keline benedenzaal van Hotel-Cafe-Restaurant "De Drie Kolommen" Stationsweg No.19 te Aalsmeer. Eigenaar is Johannes Christiaan August DIKS, geboren te 's-Gravenhage op 23 Augustus 1894, wonende te Aalsmeer, Stationsweg No.19.

Zaalversiering: In de zaal was geen versiering of propaganda op andere wijze aangebracht.

Zaalcapaciteit: Ongeveer 60 personen.

Aanwezig: 15 mannen en 5 vrouwen, vrijwel allen lid van de plaatselijke afdeling, van verschillende leeftijd. Militairen en Rijks- of Gemeente-ambtenaren waren niet aanwezig.

o.k. RP a'da

o.k.

LI

- Sprekers: a. TEUNIS BUCHNER, geboren te Aalsmeer 30 Maart 1918 van beroep baggerman, wonende te Aalsmeer Oosteinderweg No.245a. Buchner, die voor zover hier bekend niet is aangesloten bij een bepaalde politieke groep, belijdt geen godsdienst en is momenteel voorzitter van bovengenoemde Afdeling.
- b. JAN HENDRIK van WIJK, geboren te Amsterdam op 2 Juni 1907, van beroep advocaat, belijdt de Evangelisch Luterse Godsdienst en woont te Bennebroek, Bijweglaan No.31.

De voorzitter van genoemde werkgroep T. Buchner voornoemd, opende deze vergadering met een hartelijk woord van welkom aan de aanwezigen en de spreker van deze avond, de heer Van Wijk; sprak zijn teleurstelling uit dat de opkomst voor deze avond niet groter was en gaf vervolgens het woord aan de heer Van Wijk, onder b genoemd die een lezing hield over "Israël".

Spreker behandelde eerst de staat "Palestina". Hij ging in het kort na hoe dit land destijds mandaatgebied van Engeland was geworden die daar de orde en rust moesten handhaven, hoe Engeland openlijk en Amerika meer bedekt de belangen van de Joden voor dit land hadden tegengewerkt en hoe beide landen met het oog op de in dat gebied liggende pijpleidingen van het in Irak liggende oliegebied er meer belang bij hadden dat de aldaar heersende toestand niet werd gewijzigd. Hij vertelde dat in de loop der tijden talloze commissies advies over de toestand in Israel hadden uitgebracht, welke adviezen door de regering van Engeland naast zich werden neergelegd.

Hij besprak de joden-vervolgingen in Europa voor-en tijdens de laatste wereldoorlog en welke gevolgen deze hadden gehad. Engeland had echter steeds de grenzen van het beloofde land dicht gehouden en niemand toegelaten. Hij haalde hierbij o.m. aan de tocht van het schip "Exodus" dat na vele omzwervingen uiteindelijk weer naar Duitsland werd teruggestuurd.

Hierna

Hierna behandelde de spreker de vestiging van de nieuwe Joodse staat in Mei 1948-nadat de U.N.O.hierin was betrokken-en de strijd die hierop was gevolgd met de omliggende Arabische landen,waartegen de nieuwe staat zich uitstekend en haast zonder geweld had kunnen handhaven.Hij liet hierbij uitkomen dat Engeland wel wapens leverde aan de aanvallende staten doch voor levering aan Israel een embargo afkondigde.

In het kort werden daarna de dienstweigeringsgevallen in het Israelitische leger behandeld.Volgens spreker waren de hierbij betrokkenen,een vijftiental,niet gestraft,doch bij een andere tak van dienst te werk gesteld.

Tenslotte werd de opbouw van een nieuw leger door de staat Israel,het zich moeten verdedigen tegen elke aanval-ler en het verplicht hieraan meewerken van elke jood door spreker aan de orde gesteld.Volgens inleider was elke jood alhoewel misschien niet als militair,verplicht mede te werken aan het behoud en de verdediging van de nieuwe staat.

Na deze inleiding werd een pauze gehouden van ongeveer 20 minuten.

Na de pauze werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen waarvan door enkele aanwezigen gebruik werd gemaakt.Deze vragen hadden betrekking op het feit hoe men als radicaal pasifist tegen over deze stellingen moest staan en gaven aanleiding tot een uitvoerige discussie.Algemeen was men het eens dat geweld nimmer is toegestaan en dat de vredes gedachte zoveel mogelijk moest worden uitgedragen waartoe ieder lid behorende tot de Algemene vredes actie het zijne moest bijdragen.

Om 22.-uur werd de vergadering door de voorzitter met een woord van dank aan de spreker,die hij nog eens in Aalsmeer terug hoopte te zien,gesloten.

Voor zo-ver kon worden nagegaan waren bij deze vergadering geen toehoorders aanwezig die lid waren van de Communistische Partij.

Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Aalsmeer 28 Oct.1950.

No.756/441 -1950- VERTROUWELIJK.

Gezien en doorgezonden. Van de aanwezigen, die lid zijn of sympathiseren met het Radicaal Pacifisme, zullen zo spoedig mogelijk informatiekaarten worden ingezonden.

Amsterdam, 30 October 1950.

UITTREKSEL

Uit : OD 349

Naam: MAANDRAPPORTEN LIMBURG

Voor : OD ~~26~~ j 26 f

Naam: ~~POLEN~~ A. N. V. A. (Alg. Ned. Vredes actie)

Ag.nr: 94586

Afz. : verb. 72

datum: 6-10-50

Aard van het stuk: rapport over de maand September 1950/

IN "Credo", Diocesaan weekblad voor het bisdom Roermond, werd de stichting Algemene Nederlandse Vredesactie (A.N.V.A.) aangemerkt als een communistiche mantelorganisatie. Het lidmaatschap is voor katholieken verboden. De A.N.V.A. heeft hier in de Mijnstreek een zeer kleine aanhang. Het secretariaat is gevestigd in de gemeente Brunssum ten huize van Mej. C. Molenaar. Als de katholieken deze organisatie verlaten, heeft de beweging in Heerlen praktisch geen leden meer. De beginselverklaring en doelstelling luidt: "De Stichting A.N.V.A. wil allen verenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hiertoe de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten". Het is niet juist van de redactie van "Credo" om deze beweging als een communistiche mantelorganisatie te brandmerken. Deze beweging is politiek wel zeer links gezind, maar het is nog niet zo lang geleden, dat A.N.V.A. om principiële redenen de communistiche vredesbeweging laakte. Mej. Molenaar was jaren geleden leidster van de Jongeren-Vredesbeweging in dit Gewest. Deze beweging stond op anti-militaristische grondslag en was revolutionair ingesteld. Mej. Molenaar stond in contact met vooraanstaande katholieken hier in de mijnstreek en had zelfs een R.K. priester onder haar leden. Zij denkt er zeer ernstig over de provincie Limburg te verlaten. Zij moet beschouwd worden als een idealiste en pacifiste.

Uitgetr. door: vde

Op aanwijzing van:

B III ?

Datum: 15-1-51

CONFIDENTIEEL

COMMANDO LUCHTMACHT NEDERLAND.

Inlichtingen en Beveiliging.
Nr.: Conf.28/1944/2/50.

6.221
055-1611
30 AUG 1950
ACD/91955

Scheveningen, 14 Augustus 1950.

X ! Hierbij deel ik U mede, dat de stichting "Algemene Vredesactie" (ANVA), voorzitter Ds. J.B.Th. Hugenholtz, voornemens is propagandakernen in de kazernes te vormen voor het winnen van leden.

Ik verzoek U mij elke voorkomende actie onder militairen als bovengenoemd, terstond te willen melden.

De Commandant Luchtmacht Nederland,
Voor deze
De Stafofficier Luchtvaartzaken,
Op last
Het Waarnemend Hoofd Afdeling
Inlichtingen en Beveiliging,
De res. Kapitein V.L.O.,

H.F. Thijssen

H.F.Thijssen.

Aan:
Zie verzendlijst.

VERZENDLIJST.

Aan:

O.I.O. - Comaando Luchtvaarttroepen.
- 1e Instr. Bat. L.V.T.
- 2e Instr. Bat. L.V.T.
- O.K.S.
- D.P.L.N.
- Vliegbasis Leeuwarden.
- Vliegbasis Gilze Rijen.
- Vliegbasis Twenthe.
- Vliegbasis Deelen.
- Vliegbasis Volkel.
- Vliegbasis Woensdrecht.
- Transva Nr. 1.
- 298 A.O.P. Squadron.
- C.M.1.
- C.M.2.
- C.M.3.
- C.M.4.
- Meteo.
- Geneesk. Dienst L.N.
- Navigatie Station "A".
- Navigatie Station "G".
- Navigatie Station "V".
- Navigatie Station "Z".
- L.B.K.
- Centr. Mil. Verkeersleiding.
- Det. U.L.N. Scheveningen.

i.a.a.:

Hoofd Sectie L2. Luchtmachtstaf.

UITTREKSEL

Uit : OD 318 Naam: Kerk en Vrede
Voor : OD 267 Naam: Algemene Nederlandse Vredesactie
Ag.nr: 91144 Afz. : Eindhoven datum: 11 Aug. 1950
Aard van het stuk: ~~XANSHRYNT~~ "Kerk en Vrede" en "A.N.V.A."

G E H E I M

Verbinding : 67

Datum: 11 Aug. 1950

Ons kenmerk : 1863/50 I.D.

Onderwerp : "Kerk en Vrede"
en "A.N.V.A."

Datum van ontvangstbericht : 10 Augustus 1950
Waardering bericht : zeer goed
Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar
Tevens bericht gezonden aan : De Heer Procureur-Generaal te 's-Bosch
Ondernomen actie : geen
Medewerkende instantie : -

"Kerk en Vrede" plus "A.N.V.A." willen dit jaar een vergadering beleggen over het vredesvraagstuk. Ze wilden er "Vrede en Welvaart" niet bij betrekken, omdat deze organisatie te communistisch is.

De Boer heeft voorgesteld, dat eerstgenoemden nu een vergadering zouden houden met inleiders, waarbij dan openbaar debat zou worden toegelaten.

"e i n d e".

Uitgetr. door: E.L.

Op aanwijzing van: B VI

Datum: 1 Sept. 1950

B 88807

UITGEBOKT

21 Juli

50

CO 88807

VI AV 3

VERTROUWELIJK

Stichting Alg. Ned.
Vredesactie.

Datv. bew:

Appel :

Antwoord :

Hiermede moge ik U berichten, dat op een algemene ledenvergadering van de Stichting "Algemene Nederlandse Vredesactie" (A.N.V.A.) door de voorzitter Ds. J. B. Th. Hugenholtz o.a. werd medegedeeld, dat propaganda zal worden gevoerd onder de militairen. Het voordeel hiervan is, aldus Ds. Hugenholtz, dat, wanneer men een lid onder de militairen heeft gewonnen, deze de propaganda in de kazerne kan voeren. Hij verzocht de leden hierover niet te spreken.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.B
Hoofdkwartier van de Generale Staf,
Jan Van Nassaustraat 123,
te 19-GRAVENHAGE.

L. L. van Laere

VERTROUWELIJK

6.22M
15.12.
7 Juli 1950.

8 JULI 1950

ACD/ 88807

Verbinding: No.12

Doss.62/13

Onderwerp: Alg.Ledenverg. van de Stichting "Algemene Nederlandse Vredesactie"

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan: I.D.Amsterdam, Rotterdam en Haarlem

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

A

Op Zaterdag 1 Juli 1950 werd in café "Baschlust" te 's-Gravenhage de Algemene Ledenvergadering gehouden van de Stichting "Algemene Nederlandse Vredesactie" (A.N.V.A.).

X
Aanwezig 28 personen. Te omstreeks 14.30 uur opende de voorzitter Ds J.B.Th.HUGENHOLTZ de vergadering. Hij deelde mede, dat in de nabije toekomst een fusie zal worden aangegaan met "Kerk en vrede". (Voorts deelde hij mede, dat propaganda zal worden gevoerd onder de militairen, hetgeen echter zeer voorzichtig dient te geschieden. Het voordeel hiervan is, dat, wanneer men een lid onder de militairen heeft gewonnen, deze de propaganda in de kazerne kan voeren. De voorzitter verzocht de leden hierover niet te spreken.

De notulen werden door Ds HUGENHOLTZ als voorzitter/secretaris/penningmeester voorgelezen en behoudens een kleine wijziging goed gekeurd.

X
Bij de ingekomen stukken bevindt zich een telegram van Henk DAS te Haarlem, waarin deze voorstelt de Nederlandse Regering in zeer scherpe bewoordingen het misnoegen van de A.N.V.A. te kennen te geven ten aanzien van de inmenging in de oorlog op Korea.

Voor het jaarverslag van de secretaris en dat van de penningmeester wordt verwezen naar bijlage I en II.

Blijkens de uitgebrachte verslagen van de werkgroepen wordt er vooral aandacht gewijd aan onderwijzers, aangezien men van mening is, dat de onderwijzers de beste propagandisten zijn. Immers de onderwijzers kunnen de jeugd bewerken en "Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst".

Bij de rondvraag kwam naar voren, dat de rechtstoestand der dienstweigeraars in de D.U.W. zeer slecht is. Het komt voor, dat onderwijzers in de D.U.W. dezelfde werkzaamheden moeten verrichten als b.v. een bootwerker. De moraal van de dienstweigeraars, die als helden moeten worden beschouwd, gaat bij de dag achteruit.

De afgevaardigde van Rotterdam (naam werd niet genoemd) vroeg of er geen kadercursus voor dienstweigeraars kan worden gehouden. Dit zal in overweging worden genomen. In huize "Westeinde" te Amsterdam is reeds een voorlichtingscursus voor dienstweigeraars.

X
Vervolgens krijgt Ds K.STRIJD gelegenheid het onderwerp "Onze houding in de huidige Wereldsituatie" in te leiden.

-Spreker-

Spreker vergelijkt de huidige situatie in de wereld met die van 1940. Het Nationaal Socialisme is vervangen door communisme. De schuld van de oorlog op Korea ligt volgens spreker bij Amerika. Velen denken, dat gevaar dreigt van de kant van de Sovjet-Unie, maar dat is beslist onjuist. Ondanks het feit, dat de Sovjet-Unie een militairistisch land is, heeft spreker grote bewondering voor dit land. STALIN moet worden gezien als de volvoerder van een schepende revolutie. De Sovjet-Unie is sterk nationalistisch, waardoor de oorlog werd gewonnen. In dit land komen de arbeiders door premie aan hogere lonen. Het juiste verschil tussen Amerika en Rusland is volgens spreker, dat Amerika de wereldmacht heeft en dat Rusland hiernaar haakt. Het communistisch dagblad "De Waarheid", zegt spreker, is het enige blad, dat een juiste voorlichting geeft over de huidige wereldsituatie. Wij zijn tegen militarisme, maar voor een nieuwe weerbaarheid, zoals GANDHI die zag en propageerde. Wij zijn tegen het totalitarisme van Amerika en Rusland, doch vóór radicaal socialisme. Wij zijn tegen het Atlantisch Pact, maar vóór iedere poging om te komen tot goede internationale verhoudingen. Op dit ogenblik zijn wij nog niet sterk genoeg, doch wanneer wij kunnen samenwerken met "kerk en vrede", dan kunnen wij een actie ondernemen om bijvoorbeeld geen belasting meer te betalen. Wij moeten het scherp stellen en in verband met de hoge belastingen, die wij moeten betalen de massa de vraag stellen voorleggen "Wilt gij Uw gezin, Uw volk, Uw land ten onder laten gaan om de Westerse Democratie te behouden?"

Na deze inleiding wordt onderling over het gesprekene van gedachte gewisseld. De discussie wilde niet erg vlotten en verschillende vragen gingen geheel buiten het onderwerp.

Hierna werd pauze gehouden. Te omstreeks 19.00 uur werd de vergadering heropend.

XI De inleiding van Han KUYSTEN kwam te vervallen. De aanwezigen werden in de gelegenheid gesteld aan KUYSTEN vragen te stellen, welke door hem werden beantwoord.

Te omstreeks 21.45 werd de vergadering gesloten. (einde

JAARVERSLAG STICHTING "ALGEMENE NEDERL. VREDESACTIE"

Ons jaarverslag kan niet erg opgewekt zijn. De tijdsomstandigheden zowel financieel als internationaal-politiek (Atlantisch Pact propaganda en Russenphobie!) deden hun invloed gevoelen.

Het ledental daalde sinds vorig jaar Mei van 787 tot 721, terwijl het getal der abonnees steeg van 380 tot 403.

In de samenstelling van ons Bestuur kwam geen verandering. De voorgenomen overdracht van secretariaat en administratie kon niet doorgaan door de voortdurende ongesteldheid van Betty Cohen. De Hugenholtz bleef zich verder voor dit werk beschikbaar stellen.

In Han Kuysten vonden wij een goede opvolger van de Heer v.d.Hout in de redactie van ons orgaan.

De Algemene Raad en het Bestuur kwamen 4 maal bijeen. De Jaarvergadering op 11 Juni was matig bezocht hoewel het onderwerp "Pacifistische Volksverdediging" ingeleid door Mr.A.Heering van belang was.

Ter gelegenheid van het jubileum van Henriette Roland Holst en de souvereiniteitsoverdracht aan Indonesië werden gelukwens-telegrammen gezonden.

Het Bestuur wendde zich met een adres tot de Franse en Italiaanse regeringen (en legaties) ten gunste van de gevangenen dienstweigeraars.

Het artikel van Mr.H.van Wijk inzake de toepassing van de Dienstweigeringswet werd in 1000 ex. overgedrukt.

De proefabonnementenactie voor "Vredesactie" leverde geen belangrijk resultaat. Het blijft evenwel geboden ons op een werfactie in het komende herfst- en winterseizoen te bezinnen.

Van de werkgroepen zijn de Rad.Pacifisten en "Opvoeding en Vrede" (ook het bureau van Mr.van Wijk, VGK niet te vergeten) actief geweest.

Op 19/20 November hield de Rd.Pacifisten-werkgroep een zeer goed geslaagd congres.

De afdelingen Rotterdam en Zuid-Limburg waren actief. Rotterdam belegde een goedbezochte vergadering tegen het Atlantisch Pact en Cobi Molenaar zorgde vooral voor het contact met de Duitse vrienden. Tot onze verontwaardiging ondervinden wij van de autoriteiten steeds tegenwerking inzake de visaverstrekking aan Duitse gedelegeerden. De verdenking tegen ons gekoesterd, dat de ANVA een communistische mantelorganisatie zou zijn speelt hier een rol. Voor het verslag van Contact-Duitsland 1949 verwijzen wij naar het Maartnummer "Vredesactie" 1950.

Ons contact met de Commissie voor Culturele Betrekkingen met Duitsland en de Ned.Beweging voor Internationale Vrede en Veiligheid (welke in September 1949 te St Cergue tot het Internationale Liaison Comité van Vredesorganisaties, ILCOP toetrad) bleef gehandhaafd.

1 Juli 1950

J.B.Th.Hugenholtz.

STICHTING "ALGEMENE NEDERLANDSE VREDESACTIE" ANVA.

Rekening 1949

Ontvangsten

Kas en giro op 1 Jan. 1949	f. 436.33
Contributies) 1)	3600.90
Abonnementen) 1)	462.53
Verkoop "Vredesactie"	1460.60
Steun- en Propagandafonds	399.69
Diversen	222.85
Totaal	<u>f. 6582.90</u>

Uitgaven

Bureau	f. 1142.31
Drukwerk	90.50
Vredesactie 2)	4033.91
Porti en telefoon	224.09
Reis- en vergaderkosten, Redactie	305.28
Diversen	287.22
Kas en giro op 31-12-'49 3)	499.59
Totaal	<u>f. 6582.90</u>

- 1) In 1949 is reeds aan contributies en abonnementen f.253.20 voor het boekjaar 1950 ontvangen, waardoor de ontvangsten feitelijk f.253.20 lager zijn.
- 2) Het Decembern timer à f.292.79 is betaald in 1950, waardoor deze post feitelijk f.292.79 hoger is.
- 3) In plaats van een batig saldo van f.499.59 is er dus feitelijk een nadelig saldo van (f.292.79 pl. f.253.20 min f.499.59 =) f.46.40.

Rotterdam 27-6-1950.

Namens de Commissie

w.g. D.van Bentveld.

Ondergetekende D.van Bentveld, heeft de boeken van de penningmeester van de ANVA over 1949 gecontroleerd. Hij heeft alle boekingen vergeleken met de bescheiden en alles in volmaakte orde bevonden.

Hij stelt de Alg.Verg. voor de penningmeester te dechargeren en hem hartelijk dank te zeggen voor zijn accuraat beheer.

Namens de Commissie.

w.g. D.van Bentveld.

STICHTING "ALGEMENE NEDERLANDSE VREDESACTIE" ANVA

Ammerstol, Juni 1950.

Waarde Geestverwanten,

Mogen wij U nog even herinneren aan onze Jaarvergadering, die op Zaterdag 1 Juli a.s. in Den Haag (Beschlust, Bezuidenh.weg 2) zal worden gehouden, aanvang 2 uur.?

De Agenda is als volgt:

1. Opening
2. Notulen
3. Ingekomen stukken
4. Jaarverslag Secretaris
5. Financieel jaarverslag
6. Verslag Kase commissie
7. Verslagen werkgroepen
8. Bestuur
9. Rondvraag

Om 3.30 Inleiding door De Krijn Strijd:

"Onze Hending in de huidige Wereldsituatie"

- Van 5 - 6 Discussie
" 6 - 7 Pauze, broodmaaktijd
" 7 - 9.30 Avondvergadering

Inleiding door Han Kuysten

"Wenselijkheden ten aanzien van ons orgaan "Vredesactie"

Wij dringen er bij U allen op aan deze vergadering te bezoeken. Alleen de onderwerpen zijn het al dubbel waard.

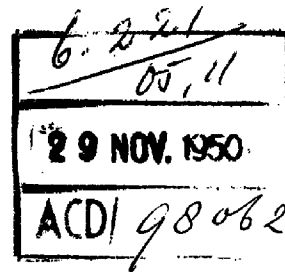
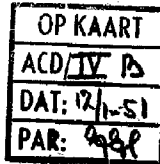
Wij sluiten U hierbij een "werkkaart" bij. Wil U daarmee een lid of een abonnee trachten te winnen. U kunt dit gemakkelijk doen door die bij een brief aan een kennis in te sluiten en hem of haar hiervoor te winnen.

Gaarne tot ziens a.s. Zaterdag.

J.B.Th.Hugenholtz.

No. 72. Geheim-Persoonlijk.

Bijlagen : gene.

Verslag van de openbare vergadering van de werkgroep "RADICAAL PACIFISME" in de algemene vredesactie (Afdeling Aalsmeer) op Woensdag 15 November 1950 te Aalsmeer.

X | Zaal: Kleine benedenzaal van Hotel-cafe-restaurant "De Drie Kolommen" Stationsweg No. 19 te Aalsmeer. Eigenaar is Johannes Christiaan August DIKS, geboren te 's-Gravenhage op 23 Augustus 1894, wonende te Aalsmeer, Stationsweg No. 19.

Zaalversiering: in de zaal was geen versiering of propaganda op andere wijze aangebracht.

Zaalcapaciteit: Ongeveer 60 personen.

Aanwezig: 12 mannen en 4 vrouwen van verschillende leeftijd. Militairen en Rijks- of Gemeente-ambtenaren waren niet aanwezig.

X | Spreekers: Teunis Buchner, geboren te Aalsmeer 30 Maart 1918 van beroep baggerman, wonende te Aalsmeer, Oostenderweg No. 245a. Buchner die voor zover hier bekend niet bij een politieke partij is aangesloten, geen godsdienst belijdt, is momenteel voorzitter van bovengenoemde Afdeling.

a.k.

X | J. Engels. Nadere gegevens niet bekend. Tijdens de door hem gehouden rede over "Vrede en oorlog na 1945" liet hij wel blijken meerdere malen voor afdelingen van het Radicaal Pacifisme te hebben gesproken en hij liet hierbij uitkomen redacteur of hoofd-redacteur van één of ander vakblad te zijn.

X | Declamatie: Mevrouw Krabbenbosch. Nadere gegevens eveneens onbekend.

ophef
a.k.

De voorzitter van genoemde werkgroep T. Buchner voornoemde de vergadering omstreeks 20.-uur met een woord van welkom aan de aanwezigen in het bijzonder aan de spreker en de declamatrice van deze avond. Daarna gaf hij het woord aan de heer Engels die sprak over het onderwerp "Vrede en oorlog na 1945." Spreker gaf eerst een kort overzicht van de gebeurtenissen voor en tijdens de twee laatste wereld-oorlogen en schetste de onderlinge strijd der soc. arbeidsbeweging inzake het geweld. De heer Engels erkende de goede bedoeling van de destijds opgerichte Volkenbond die echter z.i. een fiasco werd toen deze bond zich niet hield aan haar programma-punt "het boycotten van ieder land dat op oorlog aanstuurde" hetgeen bleek toen Japan-Mandsjoerije, Italië-Abessinië, Duitsland-Polen en Tsjechoslowakije binnen viel. Volgens spreker was "Boycot" het enig afdoende middel tegen oorlog, ook het middel dat arbeiders in handen hebben die wapens fabriceren en vervoeren. Ook nu was er volgens spreker gemis aan

aan verantwoordelijkheidsgevoel bij de bewapeningsrace.
Wij, aldus spreker, als pacifisten stuiten met ons idee steed op een ring die niet is te doorbreken. Ons aantal is te klein om de nodige aandacht te trekken en men wil niet naar ons luisteren. Spreker wekte de aanwezigen op trouw aan hun beginsel te blijven teneinde de fakkel brandende te houden en door te geven aan het nageslacht mogelijk dat die haar eens nodig heeft om het buskruit te ontsteken."

Na deze inleiding werd een pauze gehouden van ongeveer twintig minuten.

Na de pauze declameerde mevrouw Krabben-bosch enkele gedichten van Dr.G.Stuiveling, Helena Schwarz en een geestige vertelling van Godfried Bomans.

Om 22.-uur werd de vergadering door de voorzitter met een woord van dank aan de spreken en de declamatrice gesloten, na eerst de bezoekers te hebben verzocht de bij de uitgang te houden collecte voor bestrijding van de kosten, te willen gedenken.

Voor zo ver kon worden nagegaan waren bij deze vergadering geen toehoorders aanwezig die lid waren van de Communistische Partij.

Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Aalsmeer 20 Nov. 1950.

No.848/441 -1950- DIENSTGEHEIM.

Gezien en doorgezonden.

Amsterdam, 27 November 1950.

Onderwerp: Oprichtingsbijeenkomst
Anti-militaristen te Apeldoorn in
het Tempeliershuis, Griftstraat
nr.12 te Apeldoorn, op Zaterdag,
24 Februari 1951.

Initiatiefnemers: W.HOLWERDA.
F.F.WENSVEEN.

Zaalcapaciteit: 80 personen.

Aanwezig: 27 personen.

6.221
01.122.3 - 01.21

6.563.61

01.4

28 FEB. 1951
ACD/ 104294

OP KAART
ACD/ 4b
DAT: 24-3-51
PAR: 02.

*schubblad is
verrukt*

Apeldoorn

Op Zaterdag, 24 Februari 1951, werd in het Tempeliershuis, Griftstraat nr.12 te Apeldoorn, een oprichtingsbijeenkomst gehouden, ten einde te komen tot een kerngroep van anti-militaristen te Apeldoorn.

De bijeenkomst, die te omstreeks 20.15 uur werd geopend door

Wieger HOLWERDA,

geboren 2-8-1903 te Oostdongeradeel, voorganger van de Zevende Dags Adventisten, wonende te Apeldoorn, Huijgenslaan 3, was bezocht door 27 personen, waaronder 8 vrouwen. Er waren 11 personen van middelbare leeftijd of ouder aanwezig, terwijl de overigen de leeftijd tussen 18 en 35 jaar hadden.

HOLWERDA, die de aanwezigen hartelijk welkom heette, sprak zijn voldoening uit over de goede opkomst. Volgens zijn verklaring had hij niet verwacht, dat zoveel personen aan de uitnodiging tot het bezoeken van deze bijeenkomst hadden gevolg gegeven. Voorts zeide hij, dat het niet zijn bedoeling was om een redevoering te houden, doch dat hij slechts een korte inleiding zou geven, met betrekking tot het doel van deze bijeenkomst, n.l. om te komen tot een kerngroep van anti-militaristen in Apeldoorn. Volgens hem moet het mogelijk zijn om in een plaats met 90.000 inwoners tot de oprichting van een zodanige vereniging te komen.

Als je tegenwoordig, aldus spreker, je dagblad opneemt, dan wordt je direct getroffen door de grote kolommen in die bladen over de oorlogsvoorbereidingen. Tegenover het grote leger van oorlogssoldaten moeten wij toch een leger van vredes-soldaten kunnen vormen. Wij kunnen en mogen niet, aldus HOLWERDA, de jongens opruien tot dienstweigering, maar wij mogen ze wel op het verkeerde van het doden van medemensen wijzen. Verder moet hun geweten hun raadgever zijn. De dienstweigeringwet biedt voor hen, die gemoedsbezwaren hebben de mogelijkheid om op grond daarvan vrijstelling te krijgen. De meesten weten echter van het bestaan van de Dienstweigeringwet niets af, omdat de Overheid vanzelfsprekend aan die wet geen publiciteit geeft. Nu is het onze taak om door propaganda de mensen voor te lichten. Daar wij echter individueel niets kunnen bereiken zou het gewenst zijn samen een organisatie te vormen, die als eenheid kan optreden. Zoals wij hier bijeen zijn moeten wij toch bezielde door één gedachte, n.l. dat het geweld en daarmee het onrecht de wereld uit moet, afgezien van onze religieuze verschillen, tot een vereniging kunnen komen.

Vervolgens

Handwritten mark

Vervolgens haalde HOLWERDA nog een voorbeeld aan hoe men geen propaganda voor dienstweigering moest voeren. Hij zei, dat voor enige tijd een jongeman uit Arnhem bij hem was gekomen, die hem mededeelde, dat hij (de jongeman) als communist dienst had geweigerd en op grond daarvan was ondergedoken. HOLWERDA vervolgde: "Daar deze jongeman echter in moeilijkheden zat, kwam hij bij mij om advies. Nadat wij enige tijd de moeilijkheden van hem hadden besproken, vond ik het beter, dat hij zich wendde tot een bestuurder van zijn partijgenoten te Arnhem. Ik ben toen met hem daar heen gegaan en inplaats dat hij daar steun vond, werd hem het advies gegeven om zo spoedig mogelijk de wapenrok aan te trekken en dan de militairen op te ruien tot dienstweigering. Dit is niet ons doel. Wij moeten voor alle omstandigheden getuigen voor de vrede zijn. Dat er in Rusland aan de ene zijde propaganda wordt gemaakt voor het anti-militarisme, doch aan de andere zijde een machtig leger op de been wordt gehouden, is niet goed te praten. Wanneer men anti-militarist is, dan moet men daarvan ook de consequenties onder alle omstandigheden aanvaarden."

Nadat vervolgens met algemene stemmen op deze bijeenkomst was besloten een vereniging van anti-militaristen te vormen, werd nog enige tijd gediscussieerd over het al of niet toetreden in verenigingsverband tot een landelijke anti-militaristische organisatie.

Tenslotte werd met algemene stemmen besloten als plaatselijke vereniging toe te treden tot de algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.).

Hierna werden bij zitten en opstaan de volgende personen in het bestuur gekozen:

B.K. met functies

- 1e W.HOLWERDA, voornoemd, voorzitter;
- 2e FRANCISCO FERDINANDO WENSVEEN, geboren 26 April 1912 te Utrecht, van beroep kleermaker, wonende te Apeldoorn, Hogekampweg 57, secretaris;
- 3e een zekere PIEPER, nadere gegevens onbekend, penningmeester.
- 4e een zekere GLODBACH, nadere gegevens onbekend, algemeen adjunct.

Zodra de volledige personalia van de onder 3 en 4 genoemde dezerzijds bekend zijn, zal dit aan Uw dienst worden bericht.

Nadat voorts nog was besloten, dat op elke tweede Zaterdag in de maand een ledenvergadering in het Tempeliershuis, voornoemd, zal worden gehouden, ging de vergadering met uitzondering van de gekozen bestuursleden, die nog enige tijd bijeenbleven, te omstreeks 22.- uur uiteen.

De bijeenkomst, die een besloten karakter droeg, had een rustig verloop.
"einde".

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te

's-G R A V E N H A G E.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

KK

3 APR. 1951
's-Gravenhage, 2 April 1951.

No. :BX 106286 *Schnittler is vermeld*

Ontv. bew:.....

Betr.: Oprichting afd. Laren-
Blaricum van de A.N.V.A.

DIENSTGEHEIM

Rappel :.....

Antwoord :.....

VI AV 3

UITGEBODEN

Mogelijk ten overvloede bericht ik U, dat volgens een aankondiging in het orgaan "Vredesactie" van Maart 1951, van de Algemene Nederlandse Vredesactie (A.N.V.A.), onlangs een afdeling Laren-Blaricum van deze organisatie is opgericht. Als secretaresse wordt vermeld: mevr. C. Schnitzler, Tafelbergweg, Laren (N.H.).

Ik verzoek U mij wel op de hoogte te brengen van de bestuurssamenstelling en van voorkomende activiteiten van deze nieuwe afdeling.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer Korpschef
van Gemeente Politie
te
L A R E N.

L. von L.

No: 526/51

Laren N.H. 2 Mei 1951.

Betreft: Oprichting Afd. Laren-Blaricum van de A.N.V.A.

OP KAART
ACD/4B
DAT 10/6-51
PAR: 62

4 MEI 1951
ACD/ 28837

Antwoord op: Uw schrijven, No. 106286, d.d. 2 April 1951.

Schutblad is overruigd

Laren

In de maand Maart is te Laren N.H. in het café "Klein Laren" aan de St. Janstraat, opgericht een afdeling van de Algemene Nederlandse Vredesactie (A.N.V.A.).

Deze oprichtingsvergadering is tot nu toe de enigste openbare vergadering geweest van de afdeling Laren-Blaricum en werd bijgewoond door ongeveer 20 personen.

Het doel van deze vergadering was leden voor de afdeling te winnen, hetgeen echter niet vlot is gegaan, daar slechts enkele personen als lid zijn toegetreden.

Het op die avond gevormde bestuur bestaat uit:

Voorzitster: Cornelia Schnitzler, geb. 21-9-1895 te Arnhem, echtgenote van Leonardus Hendricus de Wilt, geb. 21-1-1895 te Amsterdam. Zij is woonachtig te Laren N.H., Tafelbergweg 13 en leeft sinds 1947 gescheiden van haar echtgenoot. Laatstgenoemde is thans niet meer te Laren N.H. woonachtig. Zij behoort tot geen enkel kerkgenootschap en is per informatiekaart 1949 reeds aan de Dienst opgegeven als actief lid van de C.P.N.

Secretaresse: Frederika van der Star, geb. 15-1-1917 te Amsterdam, echtgenote van Hermanus Leonardus Griep, geb. 17-6-1910 te Amsterdam, wonende te Laren N.H., Goossen de Witstraat 6. Beiden behoren tot een uiterst linkse politieke richting. Zij hebben regelmatig omgang met leden van de C.P.N. woonachtig te Laren N.H. Zij geven zich uit voor pacifisten, doch dragen het communisme een warm hart toe.

139/20 k - 11 x

o k x 11

MR.

AFSCHRIJF

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Afdeling Politie

Bureau:Kabinet.

No.:P125/51

betreffende C.W.Molenaar.

110254
's-Gravenhage 28 Mei 1951

VERTROUWELIJK

Hierbij heb ik de eer U HoogEdelgestrenge te verzoeken mij te willen berichten wat U bekend is omtrent de "Algemene Nederlandse Vredes-Actie", ANVA, secretariaat gevestigd te Ammerstol, in het algemeen en omtrent Cobinia Wilhelmina Molenaar, geboren 16 April 1906 te Amsterdam, wonende Hoofdbroekerweg 8 te Brunssum, in het bijzonder.

UITTREKSEL
Uit: PD 5400
Voor: OD 267
o.a.v.: B VI
Dat.: 20.8.51
Par.: S. e.

DE MINISTER VAN JUSTITIE,
Namens deze,
Het Hoofd van het Bureau Kabinet
van de Afdeling Politie,

w.g. Mr. J. P. G. Goossen.

Aan

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken,
Hoofd v/d Binnenl. Veiligheids. Dienst,
Javestraat 68 te 's-Gravenhage
t.a.v. Jhr, Mr, W. J. Th. Serraris.

OA 267 deel 2
 UINGEBREKT

10 JULI 1951
 7 Juli 195

FOTO
 No. 4471

VERTROUWELIJK

- I A.N.V.A.
 II Cobina W. Molenaar.

In antwoord op Uw schrijven d.d. 28 Mei 1951, Afd. Politie, Bureau Kabinet no. P125/51, waarvan de afdoening vertraagd is, omdat getracht werd de resultaten van de jongste algemene jaarvergadering van de A.N.V.A. mede te Uwer beschikking te stellen, heb ik de eer Uwe Excellentie het navolgende te berichten.

I Algemene Nederlandse Vredes-Actie (A.N.V.A.).

Doelstelling

De "A.N.V.A." werd opgericht op 30 Maart 1946 te Amsterdam en wil allen verenigen, die de oorlog veroordelen als een internationale misdaad en die erkennen, dat hier uit de plicht voortvloeit om te streven naar een op gerechtigheid gerichte wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.

De "A.N.V.A." zet in algemene zin voort het werk van de voor de oorlog bestaande en in Maart 1946 opgeheven Internationale Anti-Militairistische Vereniging (I.A.M.V.) en van het Internationaal Anti-Militairistisch Bureau (I.A.N.B.).

Organisatie

Er bestaat een Algemene Raad, welke de richtlijnen vaststelt voor het te voeren beleid. Deze Raad is samengesteld uit de vertegenwoordigers van de werkgroepen (van elke werkgroep twee leden). Daarnaevens kan worden bepaald, dat ook de afdelingen in de Algemene Raad worden vertegenwoordigd.

Deze werkgroepen zijn functionele eenheden, zij richten haar activiteit op een bepaald aspect van de vredesactie.

Ze bestaan o.m. de navolgende werkgroepen

1. Algemene Jongeren Vredesactie (Jeugd wil Vrede), met als doel alle jongeren van 17 tot 30 jaar, voortkomend uit alle kringen van het volk en behorende tot verschillende jeugdorganisaties te verenigen.
2. Radicaal Pacifisme met als doel: actie te voeren voor het recht op persoonlijke en massale dienstweigering en het tot stand komen van een samenleving, waarin voor ruw geweld geen plaats meer zal zijn. Deze werkgroep is aangesloten bij de "War Resisters International", een internationale pacifistische organisatie, die de oorlog als een misdaad tegen de

Aan Zijne Excellentie de Minister
 van Justitie, t.a.v. het Hoofd
 Bureau Kabinet van de Afd. Politie
 Mr J.P.G. Goossen,
 Raanweg 47
 te 's-GRAVENHAGE.

- mensheid -

- 2 -

VERTROUWELIJK

mensheid beschouwt, daarom vastbesloten is geen enkele vorm van oorlog te steunen en te strefen naar opheffing van alle oorzaken van de oorlog. Van deze beweging is het secretariaat gevestigd te Enfield, Middlesex, Engeland.

3. Voorlichtingsbureau voor Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst.
4. Onderzoek Oorlogszaken.
5. Opvoeding en Vrede, welke groep de doelstelling van de A.N.V.A. tot leidende gedachte bij alle opvoeding en onderwijs wil maken.
6. Pers en Vrede.

De dagelijkse leiding van de A.N.V.A. berust bij Het Bestuur, dat bestaat uit tenninste drie leden, die in functie worden aangewezen door de Algemene Raad.

Van dit Bestuur maakt o.a. deel uit:

De Hugenholts, Johannes Bernardus Theodorus, geb. 14-5-1888 te Kattendijke (Z), N.H.-predikant, wonende Lekdijk 65 te Ammerstal, die als voorzitter van een van de leidende persoonlijkheden van de A.N.V.A. is.

De stichting geeft het maandblad "Vredesactie" uit.

Het redactie-secretariaat wordt gevoerd door :

De l'Espinaasse, Carel Coenraad Johannes, geb. 30-9-1892 te Haarlemmermeer, ingenieur bij de D.U.W. Inspectie, Zuid-Holland, wonende Leuvensestraat 41a te 's-Gravenhage (Scheveningen).

Kenschets

De A.N.V.A. is een vereniging van personen, die door zeer uiteenlopende, individuele motieven gedreven, instemming betuigen met de bovenaangehaalde doelstelling van de stichting. Uit dien hoofde is het verklaarbaar, dat o.a. vele uiterst linkse georiënteerden lid zijn.

De leiding van de A.N.V.A. wil er zich keghelijk voor hoeden in de partij-politieke sfeer te worden getrokken, of al te nauw te worden verbonden met specifieke belangen van bepaalde groeperingen.

Dit gevaar is niet denkbeeldig, omdat o.a. anarchisten humanisten, atheïsten, Quakers en Christen-anti-militaristen in de A.N.V.A. samenwerken.

Vermeldenswaard is te dien opzichte de afwijzende houding van het Bestuur van de A.N.V.A. tegenover de actie van de communistisch georiënteerde "Nederlandse Vredesraad" (secretaris Haakon Stotijn).

In October 1950 heeft De J.B.Th. Hugenholts namens het Bestuur van de A.N.V.A. tegen deze beweging scherp stelling genomen en een verzoek om samenwerking afgewezen o.a. protesterende tegen haar optreden in naam van de vredesbeweging in Nederland. In zijn brief aan de secretaris van de Nederlandse Vredesraad gepubliceerd in "Vredesactie", October 1950 vermeldt De Hugenholts o.a.: "Immers, het is ons helaas maar al te bekend, dat de vredesactie, die U voert en de organisatie, die dit leidt een mantelorganisatie is van de Kominform naar het beproefd recept van Willy Münsenberg, de stichter van de

VERTROUWELIJK

Internationale Arbeidershulp in 1921.

Deze mantelorganisatie-actie is, zoals U bekend zal zijn, door de Komintern in 1926 door een resolutie officieel gesanctionneerd. Deze resolutie, waarin de belangrijkheid van sympathiserende massa-organisaties voor speciale doeleinden, formeel onafhankelijk, maar in werkelijkheid onder communistische leiding, werd betoogd is sindsdien niet door de Kominform verloochend. In de tweede plaats moeten wij vaststellen, dat Uwe beweging niet iedere oorlog afwijst en dat zij bovendien partij kiest in de bestaande internationale tegenstellingen.

Het spijt ons te meer U dit te moeten antwoorden, daar wij weten, dat een groot aantal vredelievende, doch argeloze Nederlanders zich door Uw actie laat leiden, niet beseffende, dat zij hierdoor het eigenlijke doel, versterking van de C.P.N. hier in Nederland dienstbaar zijn".

II

Cobina Wilhelmina Molenaar, geb. 16-4-1906 te Amsterdam, onderwijzeres, wonende Hoofdbroekerweg 8 te Brunsum (L), was reeds vóór 1940 een bekende, links georiënteerde anti-militairiste.

Zij is secretaresse van de Afdeling Limburg der Algemene Nederlandse Vredes Actie en lid van het Bestuur der A.N.V.A.-werkgroep "Radicaal Pacifisme".

Zij verstrekt inlichtingen aan personen, die voornemens zijn een beroep te doen op de Dienstweigeringswet.

Mej. Molenaar is voor de A.N.V.A. zeer actief in het leggen en onderhouden van contacten met pacifistische en anti-militairistische geestverwanten in Duitsland, ten behoeve waarvan zij grensbijeenkomsten organiseert, waaraan door Nederlandse en Duitse anti-militairisten kan worden deelgenomen.

Zij is links-socialistisch georiënteerd, doch is geen communiste.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

~~ONAFGEDAAN~~

267

CO 112050

J 117423

121771

BR

BR 267

Afd./Sect.:

~~BVI~~

Dat.:

6.7.51

Par.:

W.P.

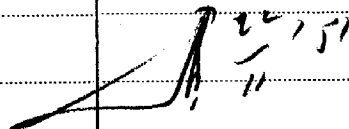
Interne aanwijzingen A C D.

A C D.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

~~BVI~~ 6.7.51

26.6.51

BII

Hvd. ^{mon deling} ~~gemaakt~~, waarom geen feitelijke gegevens zijn verkregen. Berecht geen kon, naar hij meedeelde, met in dit klein jerselsdag blijven 2 onderstukken maken. J. D. de Haag zou alomg. trachten de nodige gegevens te achterhalen.

Brief van J. D. den Haag ^{besluit} ~~over~~ nadere indelthagen B VI 6.7.51

~~BVI~~ 3/10/51

7.9.51

Wordt eind oktober weer opgevraagd

A.O.

~~BVI~~ 1/11.51 g.w.v. 14/11

6.11.51

De kring

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

2 November 1951.

Doss.62/15

Onderwerp: Jaarvergadering A.N.V.A.

3

6.22/	6.22/
05.12/	03
5 NOV 1951	
ACB/12/17/1	

B.O.S. van 10 Juli 1951
 No.112050 K.v.B.Z.
 Bijlage: één.

20

Maar aanleiding van Uw nevenvermeld schrijven en ten gevolge op dezerzijds bericht d.d. 4 September 1951 No.Doss.62/15, moet thans worden medegedeeld, dat het niet mogelijk is gebleken nadere gegevens betreffende opgemelde jaarvergadering te verkrijgen. Zoals U bereids eerder werd medegedeeld, was een gering aantal bezoekers ter jaarvergadering aanwezig.

Intussen is van betrouwbare zijde vernomen, dat de A.N.V.A. met financiële moeilijkheden te kampen heeft. Het overleg terzake heeft in de bestuurskring onderwerp van bespreking uitgemaakt. Er is besloten de leden van de moeilijkheden niet onkundig te laten. Op 2 October j.l. ontvingen de leden een door Ds HUGENHOLTZ ondertekende circulaire, waarin o.a. wordt medegedeeld, dat het tekort over 1951 f.700,-- zal bedragen. (Afschrift van bedoelde circulaire gaat hierbij). (einde)

Stichting "Algemene Nederlandse Vredes Actie" - ANVA

Bestuur

Ammerstol, 2 October 1951.

Waarde Geestverwanten en Ledestrijders,

Zoals U reeds geruime tijd gemerkt hebt kampt ons Bestuur met ernstige financiële moeilijkheden om het werk onzer vereniging en de uitgave van ons orgaan "Vredesactie" gaande te houden.

Ondanks zuinig beheer en de belangeloze arbeid van Bestuur en Redactie en niet minder het werk van onze boekhoudster-typiste, die een zeer bescheiden loon ontvangt, zien wij geen kans de ontvangsten en uitgaven in evenwicht te houden.

Het vorig jaar sloten wij met een tekort van f.357.03. Thans zal dit tekort, ondanks drastische bezuiniging op de uitgave van ons blad (2 dubbelnummers, d.w.z. 2 nummers ieder over 2 maanden) op 31 December a.s. rond f.700,-- bedragen.

U begrijpt wel met ons, dat wij zo niet verder kunnen gaan. Het Bestuur ziet kans de begroting over 1952 sluitend te maken, hetgeen hierop neerkomt, dat 1. het tekort moet zijn weggewerkt en 2. dat de minimum-contributie en het abonnementsbedrag wat omhoog zullen moeten gaan (niet veel).

Om met 1 Januari met een schone lei te beginnen doen wij nu op U allen

EEN ZEER ERNSTIG EN DRINGEND BEROEP

om het TEKORT van f.700,-- weg te werken.

[Het zou toch wel heel erg jammer zijn, indien het enige algemeen radikaal pacifistische orgaan in Nederland, dat de voortzetting is van de oude antimilitairische beweging, zou moeten verdwijnen, omdat een kleine overigens trouwe groep bezwaar maakt deze f.700.-- bijeen te brengen.]

Komt Vrienden, zendt een flink bedrag, zodat wij van deze zorg worden ontheven en in deze tijd onze stem kan blijven klinken.

U storte Uw bijdrage met vermelding "voor het tekort 1950 en 1951" op de girorekening van de "Penningmeester Stichting "Algemene Nederlandse Vredesactie" ANVA te Ammerstol, No. 4 4 5 1 2 9.

Uw bijdragen zullen eerlang onder een afzonderlijk hoofd in "Vredesactie" worden verantwoord. Wij rekenen op Uw aller hulp. Ook betalingen per postwissel of in postzegels zijn welkom.

Namens het Bestuur

Ds J.B.Th.Hugenholtz.

Handig

B

VERBAND 1951

Verbanding: No.12

4 September 1951.

Ziss.62/15

Onderwerp: Jaarvergadering A.N.V.A.

6.221
05.12
- 5 SEP. 1951
ACD/ 117423

B.O.S. van 29 Augustus 1951

To.112050 T.v.B.L.

co

Naar aanleiding van uw nevenvermeld schrijven deel ik U mede, dat het daarin gevraagde onderzoek vertraging ondervindt.

Getracht zal worden U in de loop van deze maand de gevraagde gegevens te doen toekomen. (einde)

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBOLKT

's-Gravenhage, 29 Augustus 1951.

No. :B 112050

VERTROUWELIJK

Betr.: Jaarvergadering
A.N.V.A. (rappel).

Ontv. bew: _____

VI AV 3

Rappel : ~~29 Sept. 1951~~ 29 Oct. 1951

Antwoord : 117.423 en

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. 112050, d.d.
9 Juli 1951 in herinnering brengen.

Met een spoedig antwoord zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

Namens deze,

Aan de heer Hoofdcommissaris
van Gemeentepolitie
te
's - G R A V E N H A G E.

ml

L. van Leeuwen

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

CO 112050 10 JULI 1951
's-Gravenhage, 9 Juli 1951.

No. : B 112050

Betr.: Jaarvergadering A.N.V.A.

VI AV 3

VERTROUWELIJK

Ontv. bew: _____

Reprel: 10 Del '51.

Antwoord: 17-423 w

Ter bevestiging van de gemaakte mondelinge afspraak deel ik U mede, dat ik alsnog gaarne - zo mogelijk met enige spoed - nadere gegevens omtrent de op Zaterdag 16 Juni 1951 te 's-Gravenhage gehouden algemene jaarvergadering van de A.N.V.A. zal ontvangen.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

UITGEBOEKT

Aan de heer Hoofdcommissaris
van Gemeentepolitie
te
's - G R A V E N H A G E.

de Haag

VERTROUWELIJK

Verbinding: No. 12

21 Juni 1951.

Doss. 62/14

Onderwerp: Jaarvergadering A.N.V.A.

Datum ontvangst bericht: ---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan: ---

Medewerkende instanties: ---

Ondernomen actie: ---

6-221
05-12
22 JUNI 1951
ACD/112050

Op Zaterdag 16 Juni 1951 te 14.30 uur werd in "Pulchri Studio", Lange Voorhout 15 te 's-Gravenhage, een algemene Jaarvergadering van de Algemene Nederlandse Vredesactie (A.N.V.A.) gehouden.

Deze vergadering was uitsluitend voor leden toegankelijk. Aan de "Pers" werd eveneens de toegang geweigerd.

In totaal waren acht personen aanwezig, n.l. zeven bestuursleden en één gewoon lid.

MF Na het drinken van een kop koffie is men uiteengegaan. (einde)

Apeldoorn

Verbinding: 31.

24 December 1951.

Onderwerp: Openbare vergadering van de afdeling Apeldoorn van de Algemene Nederlandse Vredes Actie op 20 December 1951 in het gebouw van de Christelijke Werkmansbond Industriestraat 2 te Apeldoorn.

Spreker: Ds. W. HOLWERDA.

Zaalcapaciteit: 60

Aanwezig: 31 personen.

6.221 / 05.11
6.221 / 01.12.3
27 DEC. 1951
ACD/126802

OP KAART
ACD/42
DAT 20/12
PAR 0

DIENSTGEHEIM.

Op Donderdag 20 December 1951 te 20.- uur werd in het gebouw van de Christelijke Werkmansbond, Industriestraat 2 te Apeldoorn, een openbare vergadering belegd door de plaatselijke afdeling van de Algemene Nederlandse Vredes Actie.

Te 20.10 uur werd de vergadering, die door 31 personen werd bezocht, geopend door de secretaris van de afdeling, genaamd FRANCISCUS FERDINANDO WENSVEEN, geboren te Utrecht, 26 April 1912 wonende te Apeldoorn, Hogekampweg 57. Deze heette de aanwezigen welkom en introduceerde de spreker van hedenavond, Ds. W. HOLWERDA

Deze begon zijn betoog met te zeggen, dat hij de Kerstweek de meest geschikte achte voor de behandeling van zijn onderwerp "Christenplicht" ten opzichte van oorlog en militarisme.

Op het Kerstfeest wordt allerwegen weer gezongen "Vrede op aarde", doch de kranten staan vol van oorlog en de daarmee samenhangende bewapeningswedloop.

Hierna ging spreker uitvoerig in op de onderwerpen "Christendom, oorlog en militarisme". Aan de hand van citaten uit de Bijbel, schilderde spreker de figuur van Christus als oer-revolutionair, die toen reeds de priesters waarschuwde, dat zij het Evangelie van het waarachtige Christendom niet begrepen.

Hij wilde de Christenen los zien van de kerkgelovigen. De groep Christenen is veel groter dan de groep kerkgelovigen.

Fel keerde spreker zich tegen de kerken, die heden ten dage nog niet veel van het waarachtige Christendom hebben begrepen en die het doden van mensen in een oorlog nog goedkeuren. Geen vraagstuk aldus spreker, waarbij de kerk zo ten achter is, als het vraagstuk van oorlog en militarisme. Het is voor de kerk ondanks de Tien Geboden, nog altijd een vraag of de mens mag doden of niet. Als primair beginsel voor een waarachtig Christendom noemde spreker de eerbied voor het leven. Hij stelde vast dat de Christen met oorlog niets uitstaande heeft. Ook in vroeger tijd hebben de Christenen steeds de Krijgs- en staatsdienst geweigerd, omdat deze diensten tegen Christus gericht waren. De weermacht van de Christen is de liefdesweermacht.

Het militarisme noemde HOLWERDA slavernij en de militairen slaven. Als mijn achttienjarige zoon een bekeuring krijgt, dan ben ik als vader verantwoordelijk voor de te betalen boete, want mijn zoon is minderjarig. Als de Staat diezelfde zoon oproept om militair te worden, dan heb ik niets, maar dan ook niets over diezelfde minderjarige zoon te zeggen. Spreker memoreerde, eens gezien te hebben, dat een groep militairen van een sergeant het bevel kregen, door een rioolbuis te kruipen. Zij kropen door die rioolbuis. Zijn militairen dan slaven of niet, zo vroeg hij. Wie geeft de Staat het recht mijn kinderen als militairen door rioolbuizen te laten kruipen?

3
minuten op
K. h. P. D.
zie 193755+1

15

nr.: B 126502

onderw.: Ds. W. Holwerda

VI/CW 3

UITGEEKT

Stappul. 24.1
132755
VERTROUWELIJK

Met verwijzing naar Uw rapport van 24.12.1951 waarin een verslag werd gegeven van een op 20.12.1951 gehouden openbare vergadering van de afdeling Apeldoorn van de Algemene Nederlandse Vredesactie moge ik U berichten, dat daarin de scherpe toon is opgevallen van Ds. HOLWERDA in zijn op deze bijeenkomst gehouden rede.

Daar sinds 1947 geen mededelingen omtrent zijn activiteit werden ontvangen behalve, dat hij in Februari 1951 werd gemeld als voorzitter van de afdeling Apeldoorn van de A.N.V.A., moge ik U verzoeken mij wel te willen doen inlichten omtrent zijn activiteit op pacifistisch en anti-militaristisch gebied in de laatste tijd. Gaarne zal ik daarbij vernemen of hij lid is van de vereniging "Kerk en Vrede". Volgens de inhoud van zijn rede staat hij ook niet afwijzend tegenover de dienstweigering. Het wordt dan ook van belang geacht te vernemen of hij deze propageert en of hij morele en/of financiële steun verleent aan dienstweigeraars.

HET HOED VAN DE DIENST
namens deze:

R

J.G. Grabbendam.

Aan de Heer
Commissaris van Gemeentepolitie
te
A P E L D O O R N.

~~ONAFGEDAAN~~

CO 126322

133755

100 267

OD 267

o.k. zie stukjes

Afd./Sect.:

B VI

Dat.:

24.52

Par.:

1

Interne aanwijzingen ACD.

131.12
4

M

ACD. 4b

Dat.:

29/4/52

Par.:

1

(K)

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Via Kees aan B

21/

acd. 2.1.52

De Holwerda komt zich uitgesproken anti-militair. Overigens
vertoont zijn zeer merkwaardige weerkomst met uitpraten van de tekens
de Hugo, deen. K.E.W. zal gaarne naar inwendig te Holwerda worden ingelid.

27/3

wa. 2/52

B VI 4/52

Brief aan J.S. Apeldoorn 14/52.

28/1

apd h.o.

B VI 4/52

20.3.52

K.E.W. t.k. terug retour B VI. Dank u 27/3

acd, of.

Verbinding: 31.
No. 1901.

Antw. schr. d. d. 28 Januari 1952.
no. 126502.

Onderwerp: Ds. HOLWERDA.

Co

Apeldoorn

6.563.6 B 6.221
01.4 01.12.3

18 MRT 1952
ACD/ 133755

6.23 06.39
01.12. 17 Maart 1952.

VERTROUWELIJK.

OP KAART
ACD/ 46
DAI: 24/12
PAR: 4

✓ Naar aanleiding van Uw terzijde vermelde brief, heb ik de eer U te berichten, dat WIEGER HOLWERDA, geboren te Oostdongenradeel, 2 Augustus 1903, alhier op 21 Juni 1940 werd ingeschreven, komende van Leeuwarderadeel, op het adres Huijgenslaan 3.

Hij is voorganger van de groep zogenaamde Sabbathvierders, een groep, die te Apeldoorn slechts 10 à 20 personen omvat.

De plaatselijke predikanten nemen hem als dominee niet au serieux en noemen hem een surrogaat dominee.

Naast dit ambt heeft bevragee de vertegenwoordiging van een bureau "Succes", doch het is onbekend gebleven, op welke grondslag dit bureau werkt. Hij gaat zeer veel op reis en bezoekt veelvuldig Amsterdam. Hij reist per trein op een abonnement. Het is niet bekend, of hij zijn inkomsten uit deze vertegenwoordiging kan putten, doch het is een feit, dat het gezin HOLWERDA vrij royaal leeft.

Zijn activiteit op pacifistisch en anti-militairistisch terrein voert hij in hoofdzaak in zijn kwaliteiten als voorzitter van de plaatselijke ANVA-afdeling en als hoofdbestuurlijk van de Radicaal Pacifisten. Er wordt echter zeer weinig van deze activiteit bemerkt. Dit vindt zijn oorzaak mede in het feit, dat ds HOLWERDA een zeer gesloten man is en voor zijn buurtbewoners niet toegankelijk is. Hij bemoeit zich niet met hen.

Het ernstige vermoeden bestaat, dat hij dienstweigeraar^e moreel en daadwerkelijk steunt. Tot nu toe is dit echter niet bewezen kunnen worden.

Het is niet waarschijnlijk, dat ds HOLWERDA lid is van de vereniging "Kerk en Vrede".

Bevragee is gehuwd met AMALIE LUISE RIEDINGER, geboren te Pforzheim Dld. 9 Juli 1901.

Het gezin HOLWERDA heeft drie kinderen.
"einde".

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst.
te
'S GRAVENHAGE.

Op Dinsdagavond, 8.1.52, vond in gebouw "Cultura" een besloten vergadering plaats van de Werkgroep voor Radicaal-Pacifisme afdeling Haarlem.

Te 20.20 uur opende de (onbekend gebleven) voorzitter ^(A.M.V.A.) de bijeenkomst als volgt:

"Namens de Werkgroep van de Radicaal-Pacifisten hier in Haarlem heet ik U allen hartelijk welkom op deze bijeenkomst. Dit is de eerste vergadering welke wij in deze winter beleggen. Wij hebben gemeend Nabrink hiervoor te moeten vragen, die het onderwerp zal behandelen: "Is verdediging van de Europese cultuur mogelijk zonder wapengeweld?". Dit is een zeer belangrijk onderwerp. Ik zal hier niet verder op ingaan, want Nabrink zal er het zijne wel van zeggen, maar ik raad jullie aan aandachtig te luisteren. Tussen de rede door zullen wij een ogenblik pauzeren, daarna zal Gē nog een halfuurtje doorspreken, waarna er gelegenheid is om vragen te stellen en van gedachten te wisselen. Ik verklaar hiermee de vergadering voor geopend en geef het woord aan Nabrink."

* | Rede Gē Nabrink:

Beste vrienden, ik heb gemeend de inleiding van vanavond zeer populair te stellen. U moet van mij geen afgerond verhaal verwachten. Ik zal een aantal punten aangeven die stuk voor stuk waard zijn om te overwegen, die hun plaats moeten vinden in de wereld van militarisme en de strijd daartegen en die te weinig leven in de wereld van de radicaal-pacifisten of het radicaal-pacifisme. Er is nog teveel de mening onder de R.P. dat de strijd tegen de bestaande cultuur geen zin heeft en dat het maar beter is te berusten en te blijven bij het bestaande, waardoor de R.P.ers zich teveel in eigen kring terugtrekken. Dit is een onjuiste opvatting, want de waarde van het leven bestaat daarin dat wij strijden voor verbetering. Wanneer wij tot de overtuiging komen dat de cultuur het verdedigen waard is dan komt vanzelf de vraag op welke wijze deze cultuur te verdedigen is. Dit gevaar hangt ten nauwste samen met de politieke, sociale en economische omstandigheden over de gehele wereld. Wij denken daarbij aan de oorlogsdreigingen in het verre en in het nabije Oosten, aan Korea en Egypte en je vraagt je af of de oorlog die daar worden gevoerd geen aanleiding zullen zijn voor een grote of meerdere allesomvattende oorlogen. En gezien de politieke en economische situatie is er alle aanleiding voor om te vragen: is de ontwikkeling die zich op de wereld voltrekt niet van dusdanige aard dat gevraagd moet worden of het wel tijd is om je te bezinnen op de verdediging van wat al verloren is, wat niet meer verdedigbaar kan zijn. Dit hoeft aan de ernst van de situatie helemaal niets af te doen en het houdt ook helemaal niet in dat een plaatselijke oorlog zich uit moet breiden. Er zijn wel meer oorlogen geëindigd zonder dat deze leiden tot een wereldramp. We moeten bedenken, dat de oorlog op Korea wel ernstig is voor de wereldsituatie, maar dat hij toch tot Korea beperkt kan blijven, maar niemand kan zeggen dat het ook inderdaad tot Korea beperkt zal blijven, net zomin als iemand kan zeggen dat het conflict rond het Suezkanaal niet zal leiden tot mobilisatie van de gehele Mohameddaanse wereld. Dat weten we nu eenmaal niet, maar wel kunnen we zeggen: hoe groter de spanningen worden op bepaalde delen van de wereld, des te groter wordt de kans dat de spanningen een toppunt zullen bereiken, waarbij we rekening moeten houden met oorlogen in verschillende delen van de wereld, waardoor het gevaar van een explosie leidend tot een grote oorlog helemaal niet denkbeeldig is. Deze situatie is uitermate gevaarlijk zonder dat we echter kunnen zeggen dat dit positief tot een oorlog over de gehele wereld moet leiden. Maar al teveel mensen slaan dit gade zonder nochtans oorlog te willen. Dit zijn wat wij noemen de negatieven. Zij kijken toe en vragen zich af: waar voert dit alles heen. Maar als je positief

Zie blz. 2.

Vertrouwelijk

bent dan moet je vragen: waar zijn de vooruitgangen, waar zijn de mogelijkheden, terwijl toch belangrijke bevolkingsgroepen dit niet willen. Waar zijn de tegenkrachten tegen dit militarisme, waar zijn de tekenen dat de waardevolle inhoud van de cultuur sterker wordt? Welnu: één van de belangrijkste punten bij dit positieve standpunt is: de bewustwording van zeer velen in het wereldgebeuren. Dit is een belangrijke vooruitgang. We hebben gezien de vrijwording van India, de ontwikkeling in Indonesië, de gebeurtenissen in Noord Afrika, de stromingen in Zuid Afrika en de houding van de Mohameddaanse wereld bij het conflict rondom het Suezkanaal. Gebeurtenissen waaraan wij echter zo gewend zijn geraakt, dat wij niet meer zien hoe stormachtig de wereld ten goede vooruitgaat. Men zegt dan wel: daar heb ik zo weinig deel aan, maar dat is toch zeer gevaarlijk en het is het gevolg van het feit, dat wij ons maar in een klein wereldje bewegen en van wat zich in andere kringen afspeelt niets zien. Dit is b.v. het geval met de wetenschap. Als men zich daar voor het eerst in verdiept, krijgt men een geheel verward beeld van geleerden die elkaar tegenspreken, elkaar bekampen met scholen en groepen zodat je zegt dat is eigenlijk een janboel. Maar we zien bij het onderwijs, de opvoedkunde hetgeen toch ook een tak van wetenschap is, dat dit op een gegeven ogenblik zonder dat je er erg in hebt, een enorme sprong vooruit heeft gemaakt. Hoewel dat vaak gepaard gaat met overschatting van de wetenschappelijke en miskenning van de menselijke waardigheid. Toch kunnen we zeggen, dat de wetenschap met sprongen vooruit gaat. En dan hebben we dus het negatieve en het positieve als twee kanten tegenover elkaar staan. Het negatieve dat slechts vraagt: wat zal er gebeuren? en het positieve dat zich openbaart door het zich vrijmaken van de gekleude volken en het voortschrijden der wetenschap. Laat ons nu eens kijken wat er voor het voeren van oorlogen zo nodig is, wat er in de mens verandert, wat er in de mens moet veranderen. En het schijnt dat dit een eigenaardigheid is in het denken over de dingen. Wanneer je nog erg jong bent en dan denk ik terug toen ik nog zo'n jaar of 12, 13, 14 was, toen wilde je alle dingen persé beter weten dan ieder ander. We zagen alleen maar goed of slecht, er waren geen schakeringen tussen wit en zwart, zodat we geneigd waren om te zeggen: dat moet het zijn en geen andere mogelijkheid. Hoe ouder men wordt, hoe meer men bemerkt dat er nog andere schakeringen zijn dan alben wit en zwart. Het is niet zonder reden dat de volwassen mens in zijn denken teruggedrongen wordt tot gewoonten die hij als kind bij zich had. Het is heus niet zo eenvoudig om een mens te laten teruggaan naar een betere wereld, naar een hoger stadium. In het denken lijkt dat zeer wel mogelijk te zijn, maar het gaat niet zomaar. Wanneer U luistert naar de burgerlijke radio, dan kunt U de sporen van dat kinderlijke terugvinden. Neem b.v. de oorlogskansen tussen Amerika en Rusland dan hebt U al twee polen en eigenlijk is er dan verder geen denken meer aan. Men hoort steeds maar weer door de radio, dat al het goede is aan de kant van Amerika en al het slechte is aan de kant van Rusland. Er zijn dan natuurlijk vele mensen die niet geneigd zijn naar de burgerlijke radio en naar de burgerlijke kranten te luisteren, omdat zij zich dat niet wijs laten maken. Als een van de mensen iets zegt ten gunste van de Sowjet Unie, dan wordt hij meteen ~~XXXXX~~ betiteld als communist en als iemand iets zegt over het andere milieu dan is die voor Amerika. Een afwegen van de mogelijkheden, een onderzoeken of het toch niet bij dit of bij dat fout is gegaan, is niet meer mogelijk. Men wordt gedwongen te denken in bepaalde richtingen. Als er gezegd wordt: 't is zo, dan is 't zo. En eenmaal aanvaard hebbende dat b.v. Amerika de beste democratie is of overwogen hebbende dat de Sowjet Unie de enige is waarvan men het meeste voor het mensdom kan verwachten, dan moet ook alles daarbij worden ondergebracht en dan mag er geen spoortje meer zijn van onderzoek en van discussie over deze dingen. De pogingen tot het aanwenden van allerlei relativeringen om te kunnen zeggen: ja, dit is zo, maar het is ook nog een beetje anders, dat is niet meer mogelijk. Het is zonder meer goed of het is zonder meer slecht en al het andere is op zijn best individuele bezigheid en niet erg belangrijk voor andere mensen. Men moet weten dat het juist een

Zie blz. 3.

voortgang is wanneer de mens niet meer alles zo wit en zwart zien, maar een aantal aanmerkingen toelaat. Ja, het is wel zo, maar het is ook wel anders; het is wel waar maar niet helemaal waar. Men moet de mogelijkheid laten om de dingen te onderzoeken. Men moet zich eerst kwaad maken voordat ze gaan tornen aan het al of niet helemaal zijn voor Amerika of voor de Sowjet Unie. Deze wijze van denken is in het belang van een aantal machten die zeer lichtvaardig denken over de mensen, dit is schadelijk voor het mensdom, doch die machten zijn er op uit om die schade steeds te vergroten. U kunt het verschijnsel van deze tijd direct aanvatten namelijk de toenemen de onderwerping en het steeds groter worden van de staat. Door het steeds groter worden van de staat door een bepaalde gemeenschap speelt de mens bijna geen rol meer in de staat. De staat is alles, de staat mag alles, de staat kan alles, kan zelfs de mens dwingen tot gedragingen tegen het wezen, tegen de wil. En het wordt steeds moeilijker en moeilijker om zich van die staat te distancieren, om afstand te maken tussen de staat en de persoonlijkheid. Het wordt steeds moeilijker om de normen die hij voor zichzelf heeft gesteld in overeenstemming te brengen met de normen van de tegenstander. Men moet die normen maar opzij schuiven en vertrouwen stellen in de staat, in de wetenschap van de staat. Men wordt langs deze wegen gedreven door allerlei politieke en economische constellaties waardoor men veel anders gaat doen dan dat men zou wensen. Hoe machtiger de staat en hoe groter de invloed van de staat in het persoonlijke leven van de mens, des te groter wordt de verslaving van de mens wakker, wordt die kritischer denkend. Een koning van het denken is er niet. Het denken kan zich alleen vandaag of morgen verzetten tegen de staatsmacht, proberen die macht te verbreken. Maar tot handelingen tegen de staat kan hij niet komen. Wel kan hij handelingen tegen de staat opsommen, doch dat zijn er maar weinigen. Daar zitten we dan. Dat men gelooft, dat zoals er uit de leiding van de staat gebeurt, is er enige overeenstemming tussen een aantal vooraanstaanden van de godsdienst en de opvatting van de staat. De staat is meer en meer een vrijzinnig en onaantastbaar wezen geworden die het recht heeft de mensen te dwingen om tegen eigen normen in te handelen. Er ontstaan steeds meer verschillen tussen het wezen van de mensen en het parasitaire deel van de staat. Nu is het voor U interessant om af te vragen: wordt het tussen die twee aangelegenheden heftiger, komt hij meer voor in de verleden periode of is er een gemakkelijker aanpassing aan het parasitaire gedeelte mogelijk. Dit is in de eerste plaats een vraag voor radicaal-pacifisten. Wij zijn er innerlijk mee verzoend, wij vinden het een te waarden eigenschap in onszelf, dat we elkaar niet doodslaan. Daarvoor zijn er geen wetten en verordeningen nodig. Wij zijn bereid om te zeggen, dat we elkaar ook niet zouden doodslaan als dit niet bij de wet geregeld werd en de wet kan honderdmaal zeggen, dat wij wel iemand doden mogen, maar dan doen wij het toch niet omdat wij het niet kunnen, dat is het algemeen gevoelen. Ik ben ook bereid om te zeggen: wanneer morgen alle bepalingen omtrent de doodstraf zouden worden geschrapt uit de wetboeken, dan zou ik nog niet tot doodstraf overgaan, eenvoudig omdat ik het niet kan, omdat ik het niet wil. Wij kunnen in die dingen nu eenmaal niet anders zijn. De staat of de overheid heeft er zich zo mee verzoend, dat hij er zich op beroept dat hij van het oorspronkelijk recht is afgestapt. Wij moeten echter dergelijke primitieve gedragingen verwerpen, zowel in tijd van oorlog als in tijd van vrede. In vredetijd is het trouwens geheel verboden om naar primitieve middelen te grijpen. En als je dan toch iemand op zijn gezicht zou slaan of iemand vermoorden, dan is er helemaal geen ontsnappen mogelijk, dan zou je worden gearresteerd en veroordeeld. Maar wat zien we nu in tijd van oorlog, dan verlangt de staat wel van de burger dat zij zullen staan, dat zij zullen doden, dat zij zullen steden. Vult U zelf het lijstje maar aan. En nu moet het voor U niet moeilijk zijn, wanneer ik zeg, dat het parasitaire geweten van de staat ligt onder het geweten van de mens persoonlijk, dat het lichter is als het ware. En dat er dus een situatie denkbaar is, waarin de mens zich op grond van zijn geweten, verzet tegen de staat.

Zie blad 4.

Nu is slechts de vraag: neemt dit verzet naar menigvuldigheid toe. Je zou kunnen zeggen: ja. Dat verzet geboren uit de botsing tussen het persoonlijke normbesef en dat wat de staat wil, dat neemt zienderogen toe, dat is zeer verheugend. En dan zult U daarin een mogelijkheid zien om zo te werken, zo op te voeden, zo voor te lichten, dat die mogelijkheid toeneemt. Zouden we zeggen, nee, integendeel, dat die kracht, die frequentie afneemt, dan moeten de onderzoekingen op een ander veld worden gebracht. In het algemeen moet ik U zeggen, dat uit de literatuur over de tweede wereldoorlog blijkt, dat dit normbesef worstelt met vele persoonlijke moeilijkheden, maar dat het bewust wordt verwerkt. Maar het is heel anders als wij ons in een periode van vrede hierover beraden of een standpunt denken in te nemen of in een situatie waarin het reeds oorlog is tot gedragingen worden gedwongen. Wat doet nu de staat, onderwerping aan de staat, overdracht van macht aan de staat, onderwerping van het normbesef aan dat van de gemeenschap. Dan is het maare en pas om te zeggen: die doet het met geweld en die doet voor de uitoefening van dat geweld een beroep op de staatsburgers. Hij doet dat op grond van een ordonnantie van een instelling welke een deel is van de staat zelf. Altijd weer een grotere macht, dan de macht die de wetten maakt. Het handhaven van de wet door geweld kunt U zich wel voorstellen. De staat neemt, eist op het recht om de mens zo te dwingen opdat die staat gehandhaafd worde. Bij beschouwing van staat en cultuur zien we een aantal nieuwe moeilijkheden. Is staat en cultuur hetzelfde? Kan de cultuur beleden worden als de staat daardoor schade lijdt? Of kan de cultuur alleen maar beleden worden, alleen maar verdedigd worden bij handhaving van de staat. Deze vraag is een uitermate belangrijke, wanneer wij denken aan de geweldmogelijkheden van de staat, de moderne absolutische staat, daarbij is de mens helemaal onderdaan en ternauwernood recht heeft op een eigen mening. De militaristische staat weet heel goed, dat een oorlog - resultaat van een voorbereiding - de gehele staat nodig heeft en dat het eigenlijk van die staat bezien laakbaar is wanneer elementen van die staat van hun dienst weigerachtig zijn. Het militarisme, de oorlog, heeft het totaal van de staat nodig. De moderne oorlog vraagt niet alleen soldaten, maar alle mannen en niet alleen mannen, maar ook alle vrouwen. Zij vergt niet alleen de oorlogsindustrie, maar alle industrie, kortom zij vergt mobilisering van de gehele staat. En als dat niet mogelijk is, wanneer leden van de staat weigerachtig zijn, dan wordt de situatie gevaarlijk. Dat verschijnsel, dat totaal worden van de staat, gaat ten koste van de mens. De mens wordt nog minder, een te verwaarlozen kleinheid in een enorme apparatuur. Nu tracht men de mensen moed in te spreken. Men zegt als in een industriehal in een enorme machine een radertje vastloopt, dan loopt de hele boel vast. Ja, dat is heel aardig gevonden, maar als er één radertje uitvalt, dan valt er toch maar één sector uit en dit wordt onmiddellijk hersteld. Het is nu toch helemaal niet meer zo een radertje dat het hele raderwerk van de staat doet stilstaan, dat is oneindig veel moeilijker geworden. Nu meent de staat in zijn propaganda voor de gelijkheid van de mensen, in het belang van de staat te moeten zeggen, dat alleen maar door het optreden van de staat de cultuur kan worden verdedigd. De gangbare mening is nu, dat de cultuur van de vrije volken, de cultuur der democratiën, alleen maar verdedigd kan worden door militairen. Dit is voor vele miljoenen mensen de enige waarheid. Maar je zou toch zeggen, dat juist het verdedigen van de cultuur op deze wijze, de cultuur ondergraaft, wortels doorsnijdt, waardoor de cultuur moet verarmen. Wij kunnen dat ook zien omdat we een scheiding maken tussen de cultuur en de staat, tussen de cultuur en de mensen en zij menen dat zij dat kunnen doen gedurende een periode in hun bestaan op een door hen gekozen wijze, op een door hen te kiezen moment, welke worden bepaald door de wapens. Zij zien niet dat dit moet leiden naar een dictatuur, naare en overheersing van de middelen die

Zie blad 5.

tot een cultuur geleid hebben. Voorzitter, aanwezig, dit lijkt me een geschikt punt om even te pauzeren. U kunt het dan nog even overdenken." Na de pauze gaat Nabrink verder:

"Als ik zeg dat het in het belang van de moderne staat is, dat de mens min of meer afstand doet van zijn zelfbewustzijn, zich meer voelt een onderdeel van het geheel en vanuit dat geheel bestuurbaar. En dat een tegenkenmerk van U is U van Uw bewustzijn kennis te geven, U van Uzelf bewust te worden, dan is dat wel ten dele gelukt, maar tegenover elkaar gesteld blijkt misschien is dit moeilijk te begrijpen, dat er tegenstrijdige belangen zijn. Maar, past U op, die tegenstrijdige belangen zijn maar in schijn waar en die zijn tegelijkertijd één. Het hele moeilijke van die redenering is dat je zou zeggen: cultuur is een ding en ik ben een ding en dat je dus niet zou voelen, dat die cultuur een deel van jezelf is. Nee, hier ben ik als kritisch denkend wezen, als persoonlijkheid en daar is de staat als vreemd organisme. Maar zo simpel kan men het zich niet maken. De cultuur is een deel van Uzelf, de cultuur is in U. En alle critiek die U daarop heeft en die schadelijke instelling van de staat zijn niet alleen buiten U, maar voor een belangrijk deel in U, zodat het niet voldoende is om het intelligent overdacht te hebben of om het met rationele motieven te verwerpen. Gij zult aan deze dingen altijd bezig moeten zijn en deze zaak alleen maar ernstiger en groter moeten zien. Het geweld van de staat staat in tegenstelling tot de belangen van de mens en tot de belangen van de mens behoren de mogelijkheid om groter te worden en te groeien, om volwassen te worden. We moeten even afstand doen van de termijn van 21 jaar om volwassen te zijn, dat is maar een formalistische bepaling. Wij zijn geen volwassen mensen, wij zijn alleen maar bezig om volwassen te worden en daar blijven we ons hele leven mee bezig. Maar dat streven naar de volwassenheid is een heel kenmerkend streven van de mens en daar zit dan waarschijnlijk in, dat die volwassen mens kennis wil hebben van zichzelf en dat die wil weten hoe hij leeft en waarom die leeft, met welke wetenschap, in welk geheel. Nu wordt die ontwikkeling van volwassen persoonlijkheid niet in het belang van de staat geacht. De staat heeft daar weinig belang bij. Die heeft wel belang bij een zekere elite, maar die heeft daarnaast in de aller-eerste plaats belang bij grote groepen lijdzame, bruikbare en volgzaam mens. Daarin ligt de grote tegenstelling tussen radicaal-pacifisten en de staat, die willen eigenlijk radicaal iets anders. We moeten vasthouden, dat daar dus ook weer een aantal elementen in zichzelf een streven moet worden. Dat zijn dingen die niet van buitenaf, maar van binnenuit gegeven moet worden. De staat die heeft er belang bij dat er aan zijn autoriteit niet wordt getornd. De autoriteit, de onschendbaarheid, de grootheid dat boven alles staat, dat mag niet worden aangetast. En nu gedragen bijna alle mensen zich even staats, verder willen ze allemaal graag weer de autoriteit zijn. Tegenover de vrouw, tegenover de kinderen, kortom overal proberen de mensen de autoriteit te zijn. En vollet U wel dat een radicaal verzet tegen staats opvattingen daar niet slagen en dat het dus heel moeilijk zal zijn om de autoriteit van de staat op zichzelf te bestrijden, want waar zou je moeten beginnen. Dan zou je kunnen zeggen: de wetten zijn maar gedrukte boekjes en daar zit niets achter of zou je de autoriteit van de mens met de wetenschap aan moeten vechten of bestrijden op enig gebied. Je zou dat allemaal kunnen doen, maar zelf alleen maar een grotere autoriteit kunnen worden. En nu is het van betekenis dat in kringen men meer en meer moet gaan zien, dat al deze dingen bij de mens zelve moeten beginnen. En dat is dus in de levensgewoonte, levensgedrag, onderlinge verhoudingen, veranderingen moeten worden aangebracht, moeten worden aangepast, waarbij dan de strijd tegen de autoriteit van de ander veel minder belangrijk is dan men denkt. Dat dan die strijd op de achtergrond komt van iets dat veel dichterbij huis ligt. Laat ons dan even vasthouden dat het het best is nodig is om zoveel mogelijk bewust te leven.

Zie blad 6.

Vertrouwelijk

Om zoveel mogelijk begrip te hebben, kennis en wijsheid omtrent onszelf en de mensen met wie wij leven en dat voor ons schadelijk is alles wat die ontwikkeling bedreigt. Het zou schadelijk zijn wanneer er geen onderwijs zou zijn, wanneer er geen menselijk verkeer zou zijn, zonder dat wij wilden schade-lijk zou zijn wanneer ons hoofd volgepompt werd met propagandaleuzen in- plaats van kritische gedachten. Levensgevaar dat is reël gevaar, wanneer de mensen op een lager niveau, op een kinderlijker niveau gaan denken en meer vatbaar gaan worden voor suggesties, hun suggestiviteit vergroten. Reclame- slagzinnen maken, weer kinderlijk. Reclameslagzinnen maken so wie so indruk op de massa. Denkt U maar aan de opruimingstijd, de slagzinnen van Brenninck- meyer of van een schoenenfabriek. Daar gaat een zeer grote invloed van uit. Natuurlijk nog groter van de slagzinnen die betrekking hebben op dingen die ons van binnenuit met angst vervullen. Die zeggen: wanneer jij je niet verzet tegen het sowjetregiem dan is je existentie, dan is je bestaan in gevaar. Dat is een propaganda-zin, een slogan, die heel moeilijk in je hoofd vasthaakt. Die je niet meer leest en niet meer kritische bekijkt, maar die je zo maar met huid en haar opslokt en die je heel makkelijk reproduceert ten opzichte van anderen. Je zult die slagzin heel prettig doorvertellen en zo deelnemen in het grote kamp van verspreiden van propagandaleuzen. En dat is een gesteld- heid, een royaligheid die ook zeer groot is. Vatbaarheid voor leuzen, vatbaar- heid voor reclame vergroot dan wanneer het kritisch vermogen slapper wordt. Dat is dus onmiddellijk een aanknopingspunt voor je werk, voorlichting, verhel- dering, opvoeding, leiding, inzicht maken het kritische vermogen groter en belemmeren de suggestie. De vermindering van de suggestiviteit is het posi- tieve doel ten aanzien van de oorlog en de staat. Er is een gevaarlijke kant in dat wat U noemt: de beweging, deelnemen van radicale, anti-militaristische en radicale pacifisten en minder radicale anti-militaristische en minder radicaal pacifisten, dat zij omtrent de beweegredenen waarop zij tot de be- weging komen..... Nietwaar, waarom komt U naar deze bijeenkomst? omdat U een convocatie hebt gekregen of omdat U contributie hebt betaald of om een andere reden. Maar wij weten van elkaar niet veel af. Wij weten van onszelf nog niet veel af. En wanneer wij nu in de beweging de motieven zouden onder- zoeken volgens welke de mensen bij ons gekomen zijn, dan zouden we hele won- derlijke resultaten krijgen, omdat die motieven zich op een hele vreemde wij- ze stellen tegenover dat wat men wil bereiken. Toen de werkgroep van radicaal pacifisten nog niet bestond, hebben wij voor het uitbreken van wereldoorlog no.2 een grote pacifistische beweging gehad: I.A.M.V. Toen wist die vereni- ging helemaal uitgekend en uitgeteld wat zij wilde. Zij wilde een samenle- ving waarin voor het bruto geweld geen plaats is. Andere dingen daar kon je over discussieren, maar dat stond vast. En al wat men in die beweging en daarom heen deed, moest dienen voor dat doel. Nu is dat minder werkelijk en het komt wel voor dat je vrienden ontmoet, die ook aan de beweging, ook radi- caal pacifist zijn en die zijn dat omdat zij voor de vrede zijn. Wel, het is zo, die krijgen dan van mij vaak een heel onaangenaam antwoord. Wel eens zo, dat ik zeg: je bent helemaal niet voor de vrede. Dat geeft een grote moei- lijkheid en een grote spanning. Ik ben voor een leven, zo U wilt voor een samenleving, waarin de mens groeien kan tot bewuste kritische persoon en daargoor zijn een aantal voorwaarden noodzakelijk: dat de mensen die de oor- log verre willen houden, die de oorlog verafschuwen, niet in het leger gedwon- gen worden om mensen te doden, niet in concentratiekampen en gevangnissen kunnen worden opgesloten. Maar dat zijn allemaal dingen die niet alleen met oorlog te maken hebben. Ook in tijden waarin geen sprake van oorlog is, kan de staat mensen die zichzelf willen zijn in concentratiekampen opsluiten en in gevangnissen stoppen en dan is er toch van oorlog helemaal geen sprake. En daar gaat het nog niet zo zeer om als wel om de kwestie dat wij ons moe- ten bezinnen waarom wij zo verschrikkelijk ontevreden zijn. En heeft U wel eens bij Uzelf gedacht, waarom je toch zo erg kunt verlangen in je leven naar van die kenmerkende sluitstukken en we hebben het allemaal gehad, vrienden, als je zo klein bent, als je ouders je plagen als je ook eens zo groot bent.

Zie blad 7.

Dan dacht je, wacht maar als ik eerst maar op school ben en als je op school bent, dan denk je: wacht maar als ik eerst maar eindexamen heb gedaan en als jongmens met huwelijksmoeilijkheden dan zeg je: ja meneer, we hebben wel moeilijkheden, maar als we eerst maar getrouwd zijn, dan gaat alles goed. Dat is een heel menselijke trek. We zeggen allemaal: als het eerst maar tijd is. Ja, je kunt wel wachten tot je op school bent of tot na het examen of na het huwelijk en we dromen ons een situatie waarin de omstandigheden niet meer tegen ons zijn. Eenmaal groot, dan is het afgelopen. Dan ben ik groot, dan ben ik volwassen, want die voortdurende strijd om de volwassenheid, het begrip volwassenheid, die kennen we bij hele vertakkingen. Eenmaal getrouwd, dat is de tijd van rust, van enkel maar hoop. Dat is in lijnrechte tegenstelling met de veranderlijkheid, ik moet zeggen dynamiek van het leven. En eigenlijk kennen we maar één zo'n toestand, principieel en radicaal, anders dan het leven, dat is de dood. Dat is de enige situatie die nu net al die kenmerken mist van het leven: de zorg, de strijd, de benauwenis. Maar daar de rust, de zekerheid. Nu is het helemaal niet ondenkbaar of verschrikkelijk moeilijk om te overwegen of niet bij heel veel van dat vredesverlangen de bedoeling voorzit om van de moeilijkheden, de strijd, de bezorgdheid af te zijn in een positie waarin dit allemaal niet meer is. En omdat er nu eenmaal in ieder mens een verlangen naar het niet zijn is, mag ik wel zeggen dat dit in sommige mensen zeer schadelijk werkt. Het gaat mij dan ook veel minder om die velen dan wel om de gelegenheid om te werken, om te strijden, te veranderen, te groeien en als je het woord vrede dan persé wilt vasthouden omdat het in gedichten zo mooi staat, dan moet ik zeggen dan moet het toch maar een hele actieve vrede zijn. Een strijdbare vrede, een vrede waarin de mens werken kan en veranderen en ook wel wat om mag keren opdat het onderste boven komt, het beste boven komt en het slechte onderin. Maar in ieder geval een situatie waarin het maximum van activiteit, van kracht, van mogelijkheid wordt gepresteerd. Dit gedeelte ter overweging opdat in Uw kleine gemeenschappen ge altijd zult blijven werken aan Uw ideologie van radicaal-pacifisme. Een radicaal-pacifisme waarin dan het accent minder op vrede moet komen te liggen. Wanneer we nu die grote tegenstellingen zien die worden geschapen, dan lijkt het mij overbodig om nog met woorden te zeggen dat het militaire geweld, het geweld van de staat, niet de cultuur kan beschermen. De cultuur was immers een deel van de mens, een deel van de groeiende zich ontwikkelende mens en militaire belangen zijn tegen deze vormende tendenz, tegen deze groeitendenz gericht. Het moet niet moeilijk zijn om te zeggen, aangenomen dat de cultuur moet worden verdedigd, dat die cultuur is een deel van de wordende menselijke persoonlijkheid die men de voorwaarde moet stellen om te blijven groeien en dat die voorwaarden verdwijnen in een situatie van oorlog en geweld. Maar dat is nog maar klein. We moeten daarnaast ook overwegen, dat aan de totstandkoming van die kritische mens moet worden gewerkt en waar dat ontzaggelijk grote werk moet worden aangepakt, want als radicaal-pacifist zult U daaraan iets moeten doen. U moet andere mensen helpen. U moet ervan overtuigd blijven dat andere mensen denken als U. En U wilt hen en U zelve beveiliging brengen en nu is het daarbij uitermate belangrijk, wanneer U die werkzaamheden en die mogelijkheden van U zelf dicht bij huis zoekt. Ik weet wel, dat klinkt helemaal niet romantisch, maar daar gaat het niet om. Het gaat er om dat we inzien, dat het redden van de cultuur zonder geweld alleen maar een activiteit van U zelf eist. En als U dat nu heel plezierig vindt, dan wil ik ook nog wel zeggen, dat dit ligt in Uw werkgroepen, in Uw kleine kring van verwanten. Maar heel persé ligt het zwaartepunt op de persoonlijkheid, op de mens zelf en we moeten ons dus helemaal losmaken van de opvatting dat anderen die cultuur voor ons kunnen redden met andere dan gewelddadige middelen. Het is daarmee als met de strijd tegen de oorlog. Die kunt U alleen maar zelf beslissen. Je moet niet zeggen: als alle mensen maar gingen diens weigeren, als allen maar ge en munitie maakten, maar je moet vragen wat kan ik zelf doen.

Zie blad 8.

Vertrouwelijk

Omdat helemaal van je eigen houding in een situatie afhangt of de anderen zich hun verantwoordelijkheid bewust zijn en of ze dat bewustzijn in de realiteit kunnen verwerken, dat weten we niet. Dat kunnen we alleen hopen, maar zeker weten we niets. Het gaat er dus om of de mogelijkheden van de kritische mens in onszelf worden verscherpt en of wij nog een milieu kunnen vormen waarin die menselijke persoonlijkheid kan groeien. En nu is het wel begrijpelijk dat het begin van deze activiteiten in het gezin zelve moet geschieden. Die verdediging van de cultuur is niet alleen veel dichterbij gekomen, maar heeft direct betrekking op het gezinsleven. Ik heb dit al eerder beweerd toen ik U sprak over de autoriteit. Dat het niet ging om de autoriteit van ik weet niet wie ergens in de straat, maar van de overbeklemtoning van het teveel aandacht schenken van de autoriteiten bij het gezin. Maar nu komt er dus een hele groep van activiteiten, van werkzaamheden, die alleen maar te maken kan hebben met Uw persoonlijke leven, in eigen milieu. Die som ik alleen maar, ik wil ze hier niet bespreken, zo U dit wilt kan ik ze in de discussie behandelen. Ik wijs dan op al die punten die in een ander verband menigmaal besproken zijn: het structureel veranderen van het gezin, waardoor er geen sprake meer is van een vanzelfsprekende autoriteit van vader en moeder. Een absoluut gelijkmaken van de posities van mannen, vrouwen en het veranderen van de posities van kinderen opdat die niet tweederangs bij de ouders ten achter komen. Bereid zijn om het kind zijn ontwikkeling te laten nemen die bij hemzelve past. Ook afstand doen van de neiging om van Uw kinderen kleine vrijdenkers en kleine militairisten te maken. Vertrouwen hebben in de menselijke persoonlijkheid en in de ruimte zonder ze te persen in het keurslijf van Uw ideologie. Nu is dat gelijkmaken van mannen en vrouwen wel heel makkelijk te zeggen zolang we zeggen: dat betekent ideologische gelijkgerechtigheid en kiesgerechtigheid, maar moeilijker wordt het als we spreken over erotische gelijkgerechtigheid. Maar wanneer ik zou zeggen: ja, maar die gelijkgerechtigheid die betekent ook de ideologische gelijkgerechtigheid, dan zijn de meeste mensen helemaal niet....., dan hebben zij toch nog wel erg veel belang bij het voortduren van de oude stumperige moraal. De kinderen moeten groeien naar eigen zijn, naar eigen aard en dat is helemaal niet een eenvoudig proces dat opgeven van de neiging om van een kind een evenbeeld te maken van onszelf, omdat nu eenmaal niet ieder mens iets van het verlangen weet dat in een kind bestaat. Hetgeen een kindertong voortbrengt is nog niet hetzelfde als in de kindergeest voortleeft. Anderzijds zal het niet zo gemakkelijk zijn om afstand te doen van de moraal, van de normen van het leven en ik moet het nu herhalen de cultuur en het totaal van die opvattingen buiten... en worden we allemaal toch voortdurend geregeerd door een stukje economen die met de godsdienst dwepen. Nu valt het niet mee om daar vanaf te komen, maar op grond van ons eigen inzicht, op grond van onze eigen redenering, onze eigen redelijkheid, ons oud geloof en moraal, is de kans er wel. Ik ben niet gekomen om te vertellen dat het al zover is, maar dat het mogelijk zou zijn, mogelijk ter redding dus van die mensen. Persoonlijkheid is in feite een scheppen van de voorwaarden waardoor de mens tot zichzelf, tot bewustzijn, menselijkheid en volwassenheid kan komen. Ik hoop niet dat U dan zegt ja, dat is dan wel buitengewoon veilig en dat U min of meer teleurgesteld zegt: ja, ik had liever gewild dat U voor alle mensen een taak had gehad. Maar dat heb ik ook precies gedaan, het is een taak voor alle mensen. Maar U kunt dus persé niet gaan zeggen: dit moet je doen of dat ze dat moeten doen, er bestaan geen voorschriften voor. Dit zijn alleen maar dingen die U bij Uzelf kunt overwegen en waarvan U zich af kunt vragen: zou ik daar nu iets van in mijn eigen kringetje kunnen terechtbrengen. Het is dus niet beide handen vol, maar het is iets om over te denken en ik hoop dat U Uzelf zult vinden.

Zie blad 9.

Discussie.

Vertrouwelijk

1e discussiant (onbekend):

"Ik zou graag iets willen weten over het begrip staat. Er is eigenlijk nog nooit een inleider geweest die nu eens verklaard heeft wat of precies de staat is. De voorgeschiedenis is wel verklaard, doch de vraag blijft: maar wat is nou precies de staat? In de pauze had ik er een gesprek over, maar per saldo zijn wij de staat, wij vormen de staat. Er wordt gewoon van gezegd: kijk eens de staat zegt het allemaal, ja ten dele waar. Kijk eens, we hebben ook met organisatievormen te maken en dan mag de Heer Nabrink zeggen: we moeten bij onszelve beginnen, maar daarmee zijn we er niet. Het is eigenlijk precies hetzelfde als men vroeger in de arbeidersbeweging hoorde zeggen: als de arbeiders een betere schoolopleiding zouden krijgen, niet alleen de lagere schoolopleiding, maar ook de M.U.L.O., de H.B.S., dan krijgt de staat, de samenleving een heel ander aanzien. Wij, de vroegere arbeiders, hebben gedacht, dat, als de arbeiderskinderen een betere schoolopleiding krijgen, vooral de socialistische beweging daarmee gebaat is. Het spijt me om het te zeggen, maar zo is het niet geweest, want zeer waarschijnlijk is het volk cultureel de hoogte in gegaan, maar socialistisch is ze achteruit gegaan. Er moet ten opzichte van de staatsgeschiedenis een duidelijk beeld gegeven worden. De inleider heeft wel verteld over het gevaar van de staat, maar laat hij nou eens precies vertellen wat of de staat is. Want het zijn niet direct de mensen die ons daar naar beneden halen, die onze persoonlijkheid knakken, maar het is de organisatie en wel de meest perfect doorgevoerde centralistische organisatie, waar tegenover staat de federalistische organisatie, de organisatie die eigenlijk het meest aanpast bij het volk, bij de federatie en het zou dus wel goed zijn als het verschil tussen die centralistische organisatie, het gevaar voor toepassing en de meer scheppende en praktische organisatie die in het federalisme belichaamd is tot uiting gebracht werd. Dat is naar mijn mening wel het meeste wat wij op het ogenblik nodig hebben en dat wij moeten kennen. Inderdaad, het grootste gevaar dat schuilt in de staat, de wijze hoe het komt, dat de staat die macht heeft gekregen."

2e discussiant (onbekend):

"Nabrink heeft vanavond een paar maal gezegd: wij, radicaal-pacifisten, maar dat kan ik niet helemaal onderschrijven. Ik vind de radicaal-pacifistische beweging geweldig sympathiek en ik heb de tijd dat ik heb mogen leven, bewust leven bedoel ik dan, altijd met zeer grote belangstelling de beweging gevolgd, niet alleen op een afstand, maar ook door medewerking. Maar dezelfde teleurstellende indruk die ik altijd heb gevoeld is ook vanavond weer bij mij bovengekomen. Principeel heeft Nabrink natuurlijk volkomen gelijk wanneer hij de persoonlijkheid en de ontwikkeling van de persoonlijkheid op de voorgrond stelt, maar ik vraag me alleen af, als dat niet gebeurt volgens de weg van organisatie, van massavorm, van machtsvorm, ik vraag me af en dat heb ik me altijd afgevaardigd zolang ik de Radicaal-pacifistische beweging ken: hoe zal dat gaan. Nu heeft vanavond Nabrink het gezin op de voorgrond geplaatst. Inderdaad dat is min of meer een nieuw gezichtspunt, althans bij vroeger vergeleken. Ik kan, als ik me vergis dan wil ik dat graag terugnemen, maar dit is in elk geval een weg die gewezen wordt, één die niet bepaald gaat in de richting van openbaarheid en massavorming. En daarom zou ik aan Nabrink willen vragen: is hij er nu wel zo zeker van, dat wanneer we nu alle maal maar persoonlijk ons best doen, dat we dan dat, laat ik sterk zeggen, dat heerlijke leven bereiken. Als het waar is dat Marx een klein beetje gelijk heeft gehad, dat de staat verdwijnt bij de ontwikkeling van de samenleving in socialistisch zin, dan zal het alleen gebeuren door de machtsvorming en waar die machtsvorming op de voorgrond treedt, daar wordt het mij niet duidelijker hoe dat geregeld kan worden en aangezien ik er te lang in stel om te weten of we verwachten kunnen of dit resultaat heeft, vind ik het toch wel zo rustig of wel zo

Zie blad 10.

aanbevelingswaardig om met overneming van al de terminologie die door Nabrink gebruikt wordt in de kwestie van de persoonlijkheid, een andere weg in te slaan, dat is de weg van de organisatie, de weg van de machtsvorming. Ik dank U".

3e discussiant (vrouw - onbekend):

"Het gaat hier over een nieuw bezinning van oude, aloude idealen. Niet alleen de toepassing op het leven van alle dag, ons eigen leven, maar ook op onze samenleving. Wanneer we het plan hebben op deze weg voort te gaan, tot samenbundeling te komen, dan lijkt het mij goed, dat richtlijnen gegeven worden om tot dit resultaat te komen".

Nabrink:

"Ik ben dankbaar voor de opmerkingen die gemaakt zijn, maar vele daarvan zijn voor onze discussie niet van waarde, want het kernpunt is toch, dat de staat een machtspositie is gaan innemen en dat de staat grote invloed heeft op het menselijk leven. Wat kan ik bedoelen met staat? Staat kan betekenen de stand van zaken op een bepaald ogenblik. Dat is de eenvoudigste afleiding van het woord staat. Wanneer we nu in andere zin spreken, dan zou men kunnen zeggen: staat is dat organisme van de mensen dat geregeerd door bepaalde politiek-economische verhoudingen (regionale) gemeenschappen in stand houdt en eigen belangen van die gemeenschap dient. Verder kunt U zeggen: in de staat, die weinigen kennen, vinden we een staat met als politiek-economisch systeem: kapitalisme. Een dienstbaarheid dus van het kapitalisme en bereid de andere belangen daaraan op te offeren. Nu zouden we daar nog heel lang over kunnen spreken en ik vind het ook wel erg belangrijk, maar dat heeft met het thema van vanavond heel weinig te maken. Inderdaad heeft deze kapitalistische staat sterke centralistische tendens, maar wanneer U zegt: de toekomstige mensengemeenschap zoals U die zich voorstelt, zoals we een meer federalistisch karakter moeten hebben, dan hebben we een aanvaardbaar standpunt, omdat we dan een aantal gevaren van het centralisme die U kent, kunnen onderkennen. Hoewel we er aan moeten denken, welke eisen het federale organisme en mensen en groepen zou stellen voordat men aan die eisen zou kunnen voldoen. Maar nogmaals: het komt mij voor, dat dit toch wel een zijpad van de discussie is. Ja, U zegt dan, door met onszelf te beginnen zijn we er niet, nee, waarschijnlijk niet. Maar U moet eerst vragen: waar willen we komen, waar willen we zijn. Maar ik heb gesteld: ik wil naar zelfstandig volwassen wordende mensen in een gemeenschap waarin zij de gelegenheid vinden tot een groep. Wil dat nu zeggen dat wij beiden beperkt blijven tot een bij ons zelf beginnen? Nee, omdat er in een gemeente zoveel van buitenaf gedacht wordt heb ik voor de gewoonte namelijk om extra sterk te accentueren dat er in onszelf begonnen moet worden. Omdat ik meende te constateren dat wij helemaal niet opschieten met te eisen dat die dit en die dat zal doen ter verbetering van de wereld. Ik wens nu zeer nadrukkelijk dat wij ter verduidelijking van ons socialisme in ons zelf, bij ons zelf beginnen. Dat dat niet het begin en het einde is, dat heb ik niet gezegd en ook niet bedoeld. De zichzelf vindende, aan zichzelf werkende mens blijft in de gemeenschap werken aan zijn ideaal en houdt zich niet alleen bezig met gevolgtrekkingen. De mens is geen losgevocht wezentje, we kennen de mens alleen maar als een sociaal verschijnsel en wat het doet of beweegt, beweegt het geheel. Over dit onderwerp zouden we lang kunnen discussieren. U zegt dan wel de arbeiderskinderen zijn cultureel beter en socialistisch slechter, maar daar ben ik het niet mee eens. Ik ben het helemaal niet met U eens, maar waarschijnlijk heb

Zie blad 11.

ik ook niet zoiets concreets van die kinderen verwacht. Ik ben al heel tevreden wanneer iemand tegen mij zegt: de jeugd van tegenwoordig is nuchter en kritisch, ze geloven niet meer in de romantiek, ze zijn dit en ze zijn dat. Maar weet U dat dit veel belangrijker is dan dat vage, dromerige, romantische gespeibel van voorbije perioden toen we ik weet niet wat allemaal waren en van die grote dingen deden en toch zo weinig hebben gepresteerd. Wanneer het nu eenmaal naar mijn begrip gaat, dat de kinderen zelfstandiger en kritischer worden, minder romantisch en meer vatbaar voor de grote leuzen dan moet ik dat nu wel even zeggen: ze zijn cultureel, wat betreft parate kennis zijn ze beter. In een aantal facetten stellen ze ons grote mensen teleur, dat is hun goed recht. Wat zij van de wereld zullen maken weten we niet, wat wij ervan gemaakt hebben weten we wel: rot. Ja, om deze dingen moeten we gaan denken, dat ze niet geloven te komen in onze beweging kunnen we ze niet kwalijk nemen. Een beweging waarin wij ons wel bevinden, omdat wij ons in onze beweging thuis gevoelen, daarom trent behoef ik U niets te vertellen. Dat onze beweging het thuis zou zijn voor jonge mensen: zij moeten zelve hun wereld, zij moeten zelve hun organisatie, hun richting vinden en als het gaat in een richting waarvan wij ook gedroomd hebben dan zal het ons plezieren, doch als het niet zo is dan moeten we er in berusten. Tenslotte wil ik nog een woord richten tot U als radicaal-pacifisten. Nodig is voor alles organisatie, massa-machtsvorming. Men merkt het niet. Ik geloof dat dat een overschatting is van de beste kennis van de massa en dat hoe meer U zegt "massa", U ook moet zeggen "macht", "overheersing". U heerst nu eenmaal het makkelijkste over die mensen van de werkzame stand, mensen die nu eenmaal vatbaar zijn voor goede woorden, weinig kritisch, kneedbaar en leidbaar. Ja, U wilt een mens, leidbaar in massa-organisaties en ik wil dat eigenlijk niet. U denkt aan grote partijen waarin ze steeds betrouwbaarder zouden moeten worden: betrouwbare SDAP'ers en PvdA'ers, betrouwbare communistische partijen. Ik preek afstand van dat soort machtsvorming en vind dat daarvan niets kan komen. Wel beoog ik, dat grote politieke verandering zonder machtsvorming niet kan gebeuren, maar ik geloof dat dat het begin en einde van de persoonlijkheid zal zijn. Ik geloof dat de zich bevrijdende bewuster wordende mens ook die nieuwe organen kan scheppen en tijdig behoefte zal vinden om ze door massa- en partijvorming af te dwingen. Dat die ontwikkeling een andere zal zijn dan die we kennen geloof ik ook. Een ontwikkeling waarin de ene groep persé de andere groep wil overheersen om allerlei politieke stellingen (kracht) te ontwikkelen. Ja, ik heb over de aard van het socialisme zo mijn eigen idee, maar ik geloof zeer zeker dat het daar begint en dat het heel persé niet kan beginnen over 1000 jaar, maar dat het socialisme een aangelegenheid is van de tegenwoordige mensheid. Ja, dat bevelen van de staat, zoals Marx inderdaad gezegd heeft, dat hebben wij bij die Marxistische problemen in de Sowjet Unie gezien. Ik geloof dat dat een theoretische fout is, dat dat niet kan afsterven. Het is wel denkbaar dat een situatie van overschatten van de kracht in ontbinding is overgegaan, maar zodra je begint om hem te consolideren, kan je toch niet verwachten dat die af zal sterven. De poging om de staat te laten afsterven, te laten verdwijnen uitte zich in het instellen van radenorganisaties en ik moet zeggen dat na het verdwijnen van de grote staat, er geen enkel rechtvaardig vertrouwen meer was in het vanzelf afsterven van de staat ten opzichte van het socialisme. Die andere weg dan, die van de grote partijen, de kerken van de staat en van de machtige organisaties, dat is de weg die misschien kleiner is maar dieper ingrijpt op de mensen. Hoe die weg is kan ik niet beantwoorden, ik ben ook geen profeet en ik heb dit niet gezegd vanavond als een propagandarede. Ik heb het niet gezegd om U te verwijderen van de gemeenschap in het algemeen. Ik zal al tevreden zijn als U in Uw werkgemeenschap of werkgroepen deze punten zult gaan bestuderen. Inderdaad heb ik ook gezegd: begin in het gezin, want als ik had gezegd: begin in de club of vereniging dan is het vrij gemakkelijk, want dan komen we een keer

Zie blad 12.

in de week bijeen, maar juist het begin in het gezin is het moeilijkste en het belangrijkste. Als je morgenochtend als vader aan de ontbijttafel tegen je kinderen zegt: hou nou toch eens je mond want vader spreekt, dan is dat al fout, want de kinderen hebben gelijk recht van spreken. (gelach). Ik bedoel dat het erg moeilijk is te beginnen waar de gewoonten anders zijn. Voorzitter ik ben dankbaar voor Uw geduld en ik hoop dat ik mijn gehoor heb kunnen bevredigen (applaus).

De voorzitter dankt Nabrink voor het gesprokene en noemt de avond zeer geslaagd. Vervolgens spreekt hij nog een propagandistisch woord waarin hij opwekt tot werving van leden voor de afdeling Haarlem van de Radicaal Pacifisten.

A 17 Januari 1952.

Aan het Hoofd van de B.V.D.
Javastraat 68.
D e n H a a g.

Apeldoorn

Verbinding: 31.

28 Februari 1952.

No.

Onderwerp: Openbare vergadering van de afdeling Apeldoorn van de Algemene Nederlandse Vredes Actie op 26 Februari 1952 in hotel "Zeelandia", Hoofdstraat alhier.

*07.122
01.1521*

6.23

6.221	6.221
01.122.2	05.11
- 3 MRT 1952	
ACD/132418	

Vol

Spreker: D. VAN BENTVELD, Rotterdam.
Zaalcapaciteit: 65
Aanwezig: 26 personen.

HEI O.K.
ACD/45
DAT 6/4 1952
PAR: <i>[Handwritten Signature]</i>

Schutblad is vernieuwd

Op Dinsdag 26 Februari 1952, te 19.45 uur werd in hotel Zeelandia, Hoofdstraat alhier, een openbare vergadering belegd door de plaatselijke afdeling van de Algemene Nederlandse Vredesactie.

Te 20.- uur werd de vergadering, die door 26 personen werd bezocht, geopend door de voorzitter van de afdeling, ds. WIEGER HOLWERDA, geboren te Oostdongenradeel, 2 Augustus 1903, wonende Huygenslaan 3 alhier, die met een kort woord de spreker D. VAN BENTVELD, hoofd van een ULO-school te Rotterdam, introduceerde en hem meteen het woord gaf.

De spreker die als onderwerp had: Wilt gij vrede, bereidt U ten vrede, ving zijn betoog aan met een citaat van professor HUIZINGA "wij leven in een bezeten wereld".

Aan de hand hiervan schetste hij de thans bestaande verhoudingen, waarbij hij de bewapening sterk veroordeelde. Men leeft niet meer met de leus: wilt gij vrede, bereidt U ten vrede, doch wilt gij vrede, bereidt U ten oorlog. De bewapeningswedloop en andere oorlogsvoorbereidingen zijn niet geschikt een rustige bestaanszekerheid te scheppen, integendeel, zij zaait angst, onrust en vrees.

De nadruk werd door spreker gelegd op het beginsel van de ANVA, dat oorlog misdaad tegen de mensheid is.

Hij bracht een eresaluut aan de dienstweigeraars, die om werkelijk eerlijke principieële redenen de militaire dienst hadden geweigerd. Hij noemde het de roem van de ANVA en van Kerk en Vrede, dat zij zich het lot van deze mensen aantrokken. Tegelijk merkte hij op, dat er aan de Dienstweigeringswet nog heel wat dient te worden verbeterd.

Spreker stelde ALBERT SCHWEITZER als voorbeeld van de dienende mens, in tegenstelling tot hen, die een gewapende vrede propageren, alleen om er aan te verdienen.

Er was geen geld, om de hongerende bevolking van Azië te helpen. Daarmede heeft de wereld haar doel gemist, want de Aziatische gebieden zijn thans vrij toegankelijk voor het communistische stelsel. De strijd tegen het communisme is alleen te winnen op het rijstveld en niet op het slagveld. Nu kunnen wij het communisme niet de baas.

Spreker had diep respect voor ieder, die daadwerkelijk de vrede, zowel in oost als in west, propageert en hij noemde in dit verband ds. NIEMÖLLER.

Voorts waarschuwde hij tegen een te eenzijdige voorlichting in de pers, want, zo zei hij, als men een bepaald bericht in de verschillende bladen leest, dan zal men tot de conclusie komen, dat het met de juistheid van de berichten niet zo nauw wordt genomen.

Aan het slot van zijn betoog wekte spreker op toch vooral propaganda voor de vrede te maken waar dit maar enigszins mogelijk is. Hij wees op de belangrijkheid van z.g. huiskamerbijeenkomsten en hij beval aan dergelijke bijeenkomsten ook hier te organiseren.

*bekend
= BEDA*

X.1 Hij vestigde nog de aandacht op het in oprichting zijnde Dienstweigerings-documentatiebureau te Amsterdam, waarbij hij de naam noemde van NICO VERKRUIZE.

Na de inleiding volgde nog een korte gedachtenwisseling, waarbij echter geen nieuwe gezichtspunten naar voren kwamen.

Te 21.30 uur werd de vergadering met een dankwoord aan het adres van de spreker, door ds. HOLWERDA gesloten.

Er werd een collecte gehouden om de onkosten van de vergadering te kunnen bestrijden.
"einde".

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

te

's GRAVENHAGE.

17/52.

Geen bijlage(n).

R.P.A. da

6.23

6.221	6.224
01.11.52	01.12.52
VERTROUWELIJK	
31 MRT 1952	
ACD/13510	

Schubblad i...

Verslag van de openbare vergadering der Radicaal Pacifistische Werkgroep in de A. N. V. A., afdeling Aalsmeer, gehouden op Maandag 10 Maart 1952 te Aalsmeer, in het verenigingsgebouw "De Oude Veiling," aanvangende 8.00 uur, n.m.

Zaalcapaciteit: ongeveer 50 personen.

Aanwezig: 10 personen, waarvan 4 vrouwen.

Spreeker: Gé Nabrink uit Amsterdam met als onderwerp "Levenshouding dienstweigeraars!"

Spreeker Nabrink kon direct met zijn speech beginnen, omreden de voorzitter niet verschenen was.

Het verwonderde spreker in het geheel niet dat er zo weinig belangstelling was voor deze vergadering. Volgens hem, stond de Werkgroep nog in de kinderschoenen en zouden resultaten pas na vele jaren bereikt worden.

Het was, zo zeide spreker, niet gemakkelijk om de levenshouding van de dienstweigeraar maar eens even voor te schrijven. Eerstens, waarom is een jongeman dienstweigeraar? Is hij dit uit principe of is het een zekere angst? Of voelt hij inwendig te moeten weigeren, dochtkkan, wanneer hij eenmaal voor de commissie van onderzoek komt te Den - Haag, geen voldoende motieven aanvoeren, waardoor hij de heren aldaar kan overtuigen. Met het alleen niet willen komt iemand er niet. Er is nog veel meer nodig, aldus spreker.

Wees echter ook niet bang voor verschillende autoriteiten, zoals God of goden, de Bijbel, de Politie en dergelijke, want deze zijn alleen machtig door hetgeen achter hen staat.

In de meeste gezinnen wordt het er met de paplepel ingegoten dat men voor de Politie ontzag moet hebben. Waarom, zo zeide spreker. Onze kinderen moeten we van jongsaf aan inpompen niet bang voor autoriteiten te zijn. Wij moeten ze de vrije opvoeding voorstaan. Als ze dan eenmaal met twee benen in de maatschappij komen te staan, behoeft men niet bang te wezen dat deze kinderen bleu of teruggetrokken zijn.

Een enkele mens kan het van de Staat ook winnen. Staat is niet anders dan handhaving van het kapitaal, volgens spreker.

Het is toch te bespottelijk, zo zeide spr., dat een jongen uit een burgerlijk gezin, eenmaal het soldatenpak aangetrokken hebbend, van een doodgewone sergeant de opdracht krijgt om zijn moeder dood te schieten, hij dit ook doen moet. Daarna kan deze jongen zich verantwoorden met al de gevolgen van dien. De laatste wereldoorlog heeft ons genoeg doen zien.

Dat wil echter niet zeggen dat de Staat ziek is. Integendeel, de mensen zijn ziek. Want de Staat immers wordt gevormd door de mensen. Psychologisch is geconstateerd dat bijna alle mensen ziek zijn. Er moet meer destructiedrift zijn. Verzet tegen oorlog houdt niet anders in dan "ongeschikt zijn".

Dit

Dit is in het kort de speech van spreker Nabrink weergegeven.

Ongeveer 15 minuten pauze werd er gehouden en daarna werden nog enige onbelangrijke vragen gesteld.

De vergadering werd beëindigd om ongeveer 21.45 uur en had een ordelijk verloop.

Aalsmeer, 25 Maart 1952.

ref nr
→

No.338/47 -1952- DIENSTGEHEIM.

Gezien en doorgezonden.

Amsterdam, 28 Maart 1952.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A F G E D A A N

V
 CO 136242 *DA 267*

[Handwritten mark]

DA 267

AK in stuk

Afd/Sect. *BT* Dat. *23/4/52* Par. *R*

Achtereenvolgens aan: *D*
PK

7/4/52

[Handwritten mark]

Interne aanwijzingen ACD IV

Verantw. voor }
 Adm.afdoening } *D*
 H.ACD, namens deze
 Dat: *17/4/52* *R*

ACD/4-a Dat. *17/4/52* Par. *K*

Afd.	Sectie	BEHANDELING	Afz./Par.	Dat.
<i>D</i>			<i>Over to</i>	<i>17/4</i>
	<i>DA/2</i>		<i>PD</i>	<i>7/4</i>
<i>B</i>		<i>M.</i>	<i>BT-TP</i>	<i>18/4</i>
		<i>BT II. BT IV</i>	<i>SB</i>	<i>21.4.52</i>
<i>4/4</i>	<i>BT</i>		<i>R</i>	<i>23.4.52</i>
	<i>BT</i>		<i>Int</i>	<i>25-4-52</i>
<i>D</i>	<i>Dijk</i>	<i>gaat overeen met beging?</i> <i>Moet dat niet in een vers op de p.c. van Bg. v. v. z.</i>		
	<i>acc</i>	<i>acc. met beging</i>		

M.O.L.

BEHANDELING

Afd. Sectie

Afz. Par.

Dat.

Dis

N. Kank.

20/10

14 102

ACO I

Gelmaen

Dis R

15/5-52

C

C

100.00

RAPPORT van D.

Betreft: J.J. Redmeijer.

6.16 07.122
01.14
15 APR 1952
ACD/136272

Bijgaand rapport ontvangen van de C.P.D.

DOV/I, 9 April 1952.

WINSCHOTEN, 8 April 1952.

GEMEENTE-POLITIE
WINSCHOTEN

No. 1.755.65/669

Onderwerp: Inlichtingen betr. J.J.REDMEYER.

OP KAART
ACD/ 4-a
DAT: 1/15 52
PAR: <i>Ⓢ</i>

Ter voldoening aan het verzoek, vervat in Uw schrijven No.63050 d.d. 28 Februari j.l. en onder terugzending der daarbij gevoegde antecedentenlijst heb ik de eer U het volgende te berichten.

O.K. -1 Jurjen Jan REDMEYER, geboren 26 Juli 1930 te Winschoten, wonende te Winschoten, Bovenburen 239, woonde vanaf zijn geboorte tot 17 Januari 1949 te Winschoten, op welke datum hij werd afgeschreven naar Zaandam. Sinds 22 September 1949 woont hij thans wederom te Winschoten.

*Adres op kaart
geb. datum op kaart OK XI*

* De vader van betrokkene is genaamd Berend REDMEYER, geboren 6 Januari 1899 te Winschoten, van beroep bankwerker, wonende te Winschoten, Bovenburen 239 en de moeder Janna SCHUUR, geboren 22 Augustus 1902 te Finsterwolde.

Na het Mulo-diploma te hebben behaald is hij in het laatst van 1948 enige maanden als kantoorbediende werkzaam geweest bij de N.V.J.L.Robertus' Zaadhandel te Winschoten. Daar hij, naar de mening van zijn vader, niet genoeg verdiende, heeft hij hier ontslag genomen. Volgens deze werkgever was er niets op hem en zijn werk aan te merken.

K

Vanaf 5 October 1950 tot 31 Januari 1952 heeft hij als soldaat gediend bij het 16 Reg. Verbindings-troepen.

*Men telt op kaart
muntke op kaart
1910602*

* De vader, genoemde Berend REDMEYER, is een felle anti-militarist en vermoedelijk aangesloten bij de "werkgroep Radicaal Pacifisme". Een broer van betrokkene, genaamd Simon Jurjen REDMEYER, geboren 13 April 1929 te Winschoten, is eveneens vermoedelijk lid van de "Werkgroep Radicaal Pacifisme" en kan worden beschouwd als dienstweigeraar uit politieke overwegingen. Op 28 September 1946 heeft hij te Winschoten gesproken op een protestmeeting tegen de uitzending van militairen naar Indonesië. In verband hiermee is destijds proces-verbaal tegen hem opgemaakt terzake opruiming.

AAN

de Heer Directeur van de Centrale Personeelsdienst

Bezuidenhoutseweg 15

's-GRAVENHAGE

-Bij-

Bij dit onderzoek is niet gebleken dat zich ten opzichte van Jurjen Jan REDMEYER moeilijkheden hebben voorgedaan met de militaire dienst.

Blijkens bekomen inlichtingen zijn zowel de ouders als Simon Jurjen en Jurjen Jan, anarchist. De moeder, Janna SCHUUR, komt uit een anarchistisch gezin en door haar is ook de vader, Berend REDMEYER, anarchist geworden.

In tegenstelling met zijn vader en zijn broer Simon Jurjen is Jurjen Jan meer passief. Omtrent zijn politieke gezindheid laat hij zich dan ook weinig uit en hij maakt zich hierover ook niet druk.

Behalve dat in 1946 proces-verbaal is opgemaakt tegen Simon Jurjen wegens opruïng, is op politioneel gebied niets ten nadele van het gezin REDMEYER bekend.

Voor zover bij dit onderzoek is gebleken is geen der leden van het gezin bij de een of andere vakorganisatie aangesloten, of aangesloten geweest.

De Inspecteur van Politie,

w.g. S.P.M.GOOL.

No. G 585 .

Krommenie, 6 Juni 1952

Onderwerp: P.Vels ontvangt 36 Exempl."Vredesactie",
en H.Hulst 20 exemplaren.

OP KAART
ACDI 43
DAI 31/4-0
PAR 7/21

Betrouwbaarheid bron: Betrouwbaar. (Berichtgever Nico.)

J uistheid gegeven: Verkregen door eigen waarneming
van berichtgever.

Bijlage: 1 Informatie kaart van P.Vels.

6.221
05.23

07.14

6.51
07.14

10 JUNI 1952

ACDI 14/2/19.

Schutblad is vernuttigd

In de periode van 1 Januari 1952 tot en met 10 April 1952 is door berichtgever waargenomen dat door P.Vels regelmatig 36 stuks van het blad "Vredesactie", orgaan van de Algemene Nederlandse Vredesactie, (ANVA) ontvangen werden. H.Hulst ontving regelmatig in die periode 20 stuks van dat blad.

De bladen waren niet elk afzonderlijk geadresseerd, zodat niet nagegaan kon worden voor wie zij uiteindelijk bestemd waren.

Over enige tijd zal gecontroleerd worden of het gegeven nog juist is.

Over de persoon van P.Vels is hier weinig bekend. Personen in zijn omgeving woonachtig schatsen hem als een persoon die altijd aan het werk is, ook thuis. Op politiek gebied of voor een vereniging zagen zij hem nimmer actief.

H.Hulst is een actieve communist en alszodanig voldoende bij U bekend.

Enige openlijke activiteit van de ANVA is te Krommenie tot nu toe niet waargenomen.

Personalialia:

V E L S, Pieter.
geb. 24 Mei 1906 te Middelle (NH),
nationaliteit: Nederlandse,
godsdienst: geen,
beroep: timmerman in de bouwvakken,
adres: Krommenie, Militaireweg 142,

op 1 Mei 1930 te Broek op Langendijk gehuwd met:

E N G E L, Aafje,
geb. 26 Maart 1909 te Broek op Langendijk,
nationaliteit: Nederlandse
godsdienst: geen,
zonder beroep.

Andere woonadressen van het echtpaar Vels zijn niet bekend.

H U L S T, Hermanus
geb. 4 Februari 1924 te Krommenie,
beroep: schilder,
adres: Krommenie, Zonnelaan (woonwagen).

(Deze persoon is reeds bij U bekend)

jeg.